www.konkur.in

آزمون آزمایشی خیلی سبز

رشته انسانی

پایه دوازدهم | آزمون جامع (مرحله بیست و یکم)

سال تحصیلی ۰۵-۱۴۰۴ | ۲۳/مرداد/۱۴۰۵

دفترچه شماره یک

پایه

مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخگویی	دوازدهم	یازدهم	دهم
ریاضی و آمار	۲۰	۱	۲۰	۳۰ دقیقه	کل کتاب صفحهٔ ۱ تا ۱۰۴	کل کتاب صفحهٔ ۱ تا ۷۰	کل کتاب صفحهٔ ۹ تا ۱۱۷
زبان و ادبیات فارسی	۳۰	۲۱	۵۰	۳۰ دقیقه	کل کتاب صفحهٔ ۱۰ تا ۱۲۲	کل کتاب صفحهٔ ۱۰ تا ۱۰۸	کل کتاب صفحهٔ ۱۰ تا ۱۰۷
علوم اجتماعی	۱۵	۵۱	۶۵	۲۵ دقیقه	کل کتاب صفحهٔ ۱ تا ۱۱۵	کل کتاب صفحهٔ ۱ تا ۱۳۶	کل کتاب صفحهٔ ۱ تا ۱۴۲
روان‌شناسی	۱۵	۶۶	۸۰		—	کل کتاب صفحهٔ ۸ تا ۲۰۶	—
مجموع	۸۰ سؤال			۸۵ دقیقه	—		

نام درس	طراحان به ترتیب حروف الفبا	مسئول درس ـ گزینشگر
ریاضی و آمار	علی شهرابی ـ محمد یگانه کارشناس علمی: میثم حصارکی	علی شهرابی
زبان و ادبیات فارسی	علی شجاع ـ بهنام کیانی شاهوندی ـ یعقوب کیانی حسینعلی موسی‌زاده کارشناس علمی: طاهره موسی‌زاده	بهنام کیانی شاهوندی
علوم اجتماعی	کاظم داوری ـ محمدابراهیم مازنی کارشناس علمی: سید هانی رکن‌الدینی	محمدابراهیم مازنی
روان‌شناسی	مهدی جاهدی ـ امیرحسین حبیب‌زاده ـ علی رمضانی ـ نگار کاتبی کارشناس علمی: مهدی پارچه‌باف	سیمین زاهدی

مدیر تألیف آزمون: دکتر فاطمه آقاجانپور

استفاده از ماشین حساب مجاز نیست.

این آزمون نمره منفی دارد.

دفترچه سؤالات آزمون‌های خیلی سبز، از همه نظر (تعداد سؤال‌ها، زمان پاسخگویی، نوع چینش گزینه‌ها، نوع صفحه‌آرایی، فونت سؤالات، سایز کلمات و اعداد، جای خالی محل انجام محاسبات و ...) در شبیه ترین حالت به دفترچه سؤالات کنکور سراسری طراحی می‌شود.

ویژه کنکوری‌های ۱۴۰۵

Azmoon.kheilisabz.com

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱- طول مستطیلی از ثلث عرض آن ۵ واحد بیشتر است. اگر این مستطیل هم‌مساحت با مربعی با قطر ۶ واحد باشد، طول قطر مستطیل کدام است؟

۱) $۲\sqrt{۵}$ ۲) $۳\sqrt{۵}$ ۳) $۵\sqrt{۲}$ ۴) $۵\sqrt{۳}$

۲- اختلاف معکوس دو مضرب طبیعی متوالی عدد ۴، برابر با $\frac{۱}{۸۰}$ است. اگر مجموع این دو عدد a باشد، اختلاف رقم‌های یکان و دهگان a کدام است؟

۱) ۱ ۲) ۲ ۳) ۳ ۴) ۴

۳- در تابع خطی $f(x)=۲kx+k^۲-۹-x$ به ازای یک مقدار منفی k، داریم: $f(۱)=-۲$. اگر برد تابع به صورت $-۲\le y\le ۱۶$ تعریف شده باشد، دامنهٔ آن کدام است؟

۱) $-۱\le x\le ۱$ ۲) $۱\le x\le ۴$ ۳) $-۱\le x\le ۴$ ۴) $-۴\le x\le ۱$

۴- اگر حاصل‌ضرب طول‌های نقاط تلاقی نمودارهای دو تابع $f(x)=x^۲+ax$ و $g(x)=ax^۲-x+۳$ برابر -۱ باشد، معادلهٔ محور تقارن نمودار تابع g کدام است؟

۱) $x=\frac{۱}{۲}$ ۲) $x=-\frac{۱}{۲}$ ۳) $x=\frac{۱}{۴}$ ۴) $x=-\frac{۱}{۴}$

۵- ۱۰ دادهٔ آماری با میانگین $\bar{x}$ داریم. همهٔ آن‌ها را ۲ برابر کرده و ۳ واحد از آن‌ها کم می‌کنیم. اگر نصف $\bar{x}$ را به این داده‌ها اضافه کنیم، مجموعشان ۱۷۰ می‌شود. میانگین داده‌های اولیه کدام است؟ آزمون وی ای پی

۱) ۱۰ ۲) ۶ ۳) ۸ ۴) ۱۲

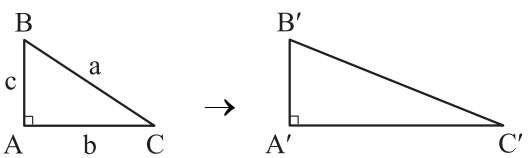
۶- در نمودار جعبه‌ای مربوط به ۹ دادهٔ آماری، میانگین داده‌های قبل و بعد از جعبه ۸ و ۲۱ است. اگر مجموع کل داده‌ها ۱۲۰ باشد، میانگین داده‌های داخل جعبه کدام است؟

۱) ۱۲/۲ ۲) ۱۲/۴ ۳) ۱۲/۶ ۴) ۱۲/۸

۷- کدام گزاره با گزارهٔ مرکب $q\Rightarrow\sim((p\Rightarrow q)\wedge\sim p)$ هم‌ارز است؟

۱) p ۲) $\sim p\Rightarrow q$ ۳) $\sim p\vee q$ ۴) $p\vee\sim q$

۸- در مثلث قائم‌الزاویهٔ ABC، اگر یکی از اضلاع قائم را ۲ برابر و دیگری را ۴ برابر کنیم، وتر ۳ برابر می‌شود. نسبت مربع اضلاع قائم در مثلث اولیه کدام می‌تواند باشد؟

۱) ۱/۲ ۲) ۱/۴ ۳) ۱/۶ ۴) ۱/۸

محل انجام محاسبات

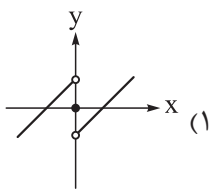
Telegram: @konkur_in

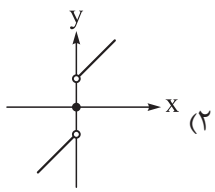
www.konkur.in

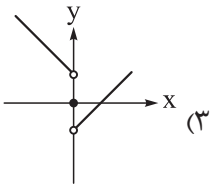
۹- برد تابع f، مجموعهٔ $\{a\}$ است و می‌دانیم: $f(0) = 2n - 3$ و $f(n) = 3 - n$. اگر تابع $g = \{(n, m+2k), (-1,-1), (3m-k, -4n)\}$ همانی باشد، مقدار $a+k-m$ کدام است؟

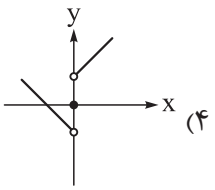
۱) ۵ ۲) ۴ ۳) ۶ ۴) ۳

۱۰- اگر $f(x) = |x|$ و $g(x) = \text{sign}(x)$ باشد، نمودار تابع $f \times g + g$ به کدام صورت است؟

۱)

۲)

۳)

۴)

۱۱- در یک شهر کوچک در ابتدای سال، ۹۰۰۰ نفر شاغل و ۱۰۰۰ نفر بیکار وجود داشت. در پایان سال، ۶۰۰ نفر از شاغلین بیکار شده و هم‌زمان ۴۰۰ نفر از بیکاران مشغول به کار می‌شوند. در این وضعیت چه تعداد شغل جدید ایجاد شود تا نرخ بیکاری ۷ درصد کاهش یابد؟

۱) ۴۰۰ ۲) ۵۰۰ ۳) ۶۰۰ ۴) ۷۰۰

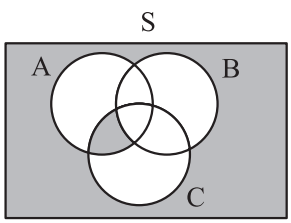
۱۲- تعداد اعداد چهاررقمی فرد و بزرگ‌تر از ۵۰۰۰، ساخته‌شده با ارقام ۷,۶,۵,۴,۲,۰ کدام است؟ (بدون تکرار ارقام)

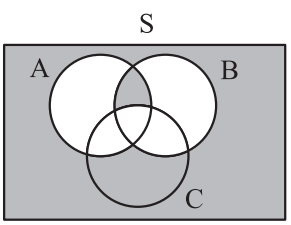
۱) ۲۴ ۲) ۳۶ ۳) ۴۸ ۴) ۷۲

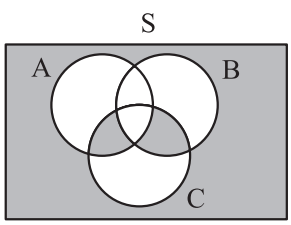
۱۳- در کیسهٔ A، ۳ مهرهٔ قرمز و ۲ مهرهٔ آبی و در کیسهٔ B، ۴ مهرهٔ قرمز و ۵ مهرهٔ آبی وجود دارد. از هر کیسه ۲ مهره به تصادف انتخاب می‌کنیم. احتمال آن‌که هر ۴ مهرهٔ انتخاب‌شده هم‌رنگ باشند، کدام است؟

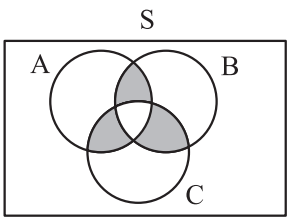
۱) $\frac{۱}{۹}$ ۲) $\frac{۲}{۲۱}$ ۳) $\frac{۱}{۱۵}$ ۴) $\frac{۷}{۹۰}$

۱۴- مجموعهٔ $[(A \cup C') - (B \cup A)] \cup [(A - B) - C']$ در کدام گزینه به درستی نشان داده شده است؟

۱)

۲)

۳)

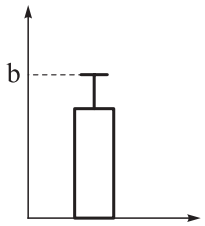
۴)

محل انجام محاسبات

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۵- برای داده‌های آماری $a, ۲۰, ۱۳, ۱۳, ۱۰, ۱۵, ۱۷, ۱۵, ۱۳$، مقدار معیار مرکزی مناسب، ۱۵ است. مقدار b تقریباً کدام است؟

۱) ۱۸/۸
۲) ۱۶/۷
۳) ۱۷/۳
۴) ۱۸

۱۶- در دنباله با رابطهٔ بازگشتی $a_{n+1} = \frac{۱}{(-۱)^n + a_n}$، اگر $a_۵ = \frac{۱}{۳}$ باشد، جملهٔ اول کدام است؟

۱) ۱
۲) $-\frac{۱}{۳}$
۳) $\frac{۲}{۳}$
۴) -۲

۱۷- جملات چهارم، ششم و دوازدهم یک دنبالهٔ حسابی غیرثابت، سه جملهٔ متوالی یک دنبالهٔ هندسی افزایشی‌اند. نسبت مشترک دنبالهٔ هندسی کدام است؟

۱) ۲
۲) ۳
۳) ۲/۵
۴) ۴

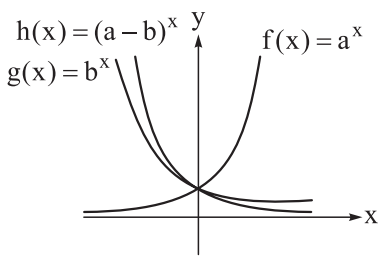
۱۸- در یک دنبالهٔ هندسی، مجموع سه جملهٔ اول ۱۵ و مجموع سه جملهٔ بعدی ۱۲۰ است. جملهٔ اول این دنباله چه‌قدر از ۲ بیشتر است؟ آزمون وی ای پی

۱) $\frac{۱}{۷}$
۲) $\frac{۲}{۳}$
۳) $\frac{۳}{۷}$
۴) $\frac{۴}{۷}$

۱۹- اگر $(۰/۲۵)^{۱-x} = \sqrt{۲} \times ۸^{۲x+۱}$ باشد، ریشهٔ دوم عدد $۸x + ۱۵$ کدام می‌تواند باشد؟

۱) ۱
۲) -۲
۳) ۳
۴) -۴

۲۰- با توجه به نمودارهای زیر، دوتایی مرتب (a, b) کدام می‌تواند باشد؟

۱) $(۲, \sqrt{۲})$
۲) $(\frac{\pi}{۲}, ۰/۹)$
۳) $(۴^{\frac{۱}{۴}}, ۳^{-۱})$
۴) $(\sqrt{۲}, ۰/۶)$

محل انجام محاسبات

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۲۱- در کدام بیت کاربردهای کهن واژگان که امروزه به گونه‌ای دیگر به کار گرفته می‌شوند، وجود ندارد؟

۱) میان خاک چون موشان به هر مطبخ رهی سازی / چرا مانند سلطانان بر این طارم نمی‌گردی
۲) هدهد رهبر چنین گفت آن زمان / کانکه عاشق شد نه‌اندیشد ز جان
۳) مرا به عاشقی و دوست را به معشوقی / چه نسبت است بگویید قاتل و مقتول
۴) اشتر که اختیارش در دست خود نباشد / می‌بایدش کشیدن باری به ناتوانی

۲۲- با توجه به سرودهٔ زیر از رودکی، کدام ویژگی‌های سبکی در آن به چشم می‌خورد؟

تا جهان بود از سر آدم فراز / کس نبود از راز دانش بی‌نیاز
مردمان بخرد اندر هر زمان / راز دانش را به هر گونه زبان
گرد کردند و گرامی داشتند / تا به سنگ اندر همی بنگاشتند
دانش اندر دل چراغ روشن است / وز همه بد بر تن تو جوشن است

الف) کم‌بودن لغات عربی و لغات بیگانه در مقایسه با دوره‌های بعد
ب) کهنه و مهجور بودن بخشی از لغات در مقایسه با دوره‌های بعد
ج) قالب عمدهٔ شعر این دوره، قصیده است.
د) در توصیف پدیده‌ها بیشتر از تشبیه حسّی بهره گرفته می‌شود.
ه) روح شادی و نشاط و خوش‌باشی، در شعر غلبه دارد.
و) استفاده از دو نشانه برای یک متمم

۱) «الف» ـ «ج» ـ «د» ۲) «ب» ـ «ه» ـ «و» ۳) «الف» ـ «ب» ـ «ج» ۴) «ب» ـ «د» ـ «و»

۲۳- کدام گزینه دربارهٔ تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی در نیمهٔ دوم قرن ششم نادرست است؟

۱) موضوع قابل توجه در شعر این دوره، علاقه‌مندی شاعران به سرودن غزل‌های لطیف و زیباست. انوری و هم‌سبکان او در آوردن مضامین دقیق در غزل بسیار کوشیدند.
۲) در این دوره، شعر پارسی هم‌چنان تحت تأثیر سبک دورهٔ سامانی و غزنوی است؛ یعنی سخن شاعرانی چون ناصرخسرو قبادیانی یادآور سروده‌های سخنوران پیشین است.
۳) مرکز ادبی دیگر مهمّ این دوره، عراق عجم است. در این حوزهٔ ادبی، شاعران و نویسندگان مشهوری چون جمال‌الدین عبدالرزّاق اصفهانی ظهور کردند که در تجدید سبک، بسیار تأثیرگذار بودند.
۴) در همین دوره، در شمال غرب ایران دسته‌ای از شاعران ظهور کردند که کار آنان در ادب فارسی تازگی داشت. این دسته شاعران معروف آذربایجان (خاقانی و نظامی) بودند.

۲۴- با توجه به ویژگی‌های فکری شعر سبک عراقی، کدام بیت نمی‌تواند مربوط به این سبک باشد؟

۱) کی شعر تر انگیزد خاطر که حزین باشد / یک نکته از این معنی گفتیم و همین باشد
۲) نیست به‌جز عشق در این پرده کس / اول و آخر همه عشق است و بس
۳) کشتی خرد است دست در وی زن / تا غرقه نگردی اندر این دریا
۴) سینه مالامال درد است ای دریغا مرهمی / دل ز تنهایی به جان آمد خدا را همدمی

۲۵- کدام توضیح دربارهٔ سرایندهٔ بیت زیر درست است؟

«همّت مردانه می‌خواهد گذشتن از جهان / یوسفی باید که بازار زلیخا بشکند»

۱) از شعرای تأثیرگذار قرن دهم در ایران است که شعرش از نظر دقت، ظرافت و رقّت معانی مشهور است.
۲) شعرش حد واسط سبک دورهٔ عراقی و دورهٔ بعد، یعنی سبک هندی است و واقع‌گرایی شاخصهٔ اصلی آن است.
۳) در ابداع معانی و خیال‌های رنگین مشهور است و این ویژگی به غزل‌های او لطف ویژه‌ای بخشیده است.
۴) معروف‌ترین شاعر سبک هندی و در غزل‌سرایی مشهور است. برخی از تک‌بیت‌های غزلش شاهکارهایی از ذوق و اندیشه‌اند.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۲۶- با توجه به ویژگی‌های ادبی سبک هندی، کدام ابیات زیر مربوط به این سبک هستند؟

الف) من به حالی دیگرم از عشق او هر لحظه‌ای — زان که او در حسن هر ساعت به حالی دیگر است
ب) چرخ را آرامگاه عافیت پنداشتم — آشیان کردم تصوّر، خانهٔ صیّاد را
ج) خم چو گردد قد افراخته می‌باید رفت — پل بر این آب چو شد ساخته می‌باید رفت
د) تا بود در عشق آن دلبر گرفتاری مرا — کی بود ممکن که باشد خویشتن‌داری مرا
ه) نه بوی گل، نه رنگ لاله از جا می‌برد ما را — به گلشن لذّت ترک تماشا می‌برد ما را

۱) «الف» ـ «ب» ـ «د»
۲) «الف» ـ «د» ـ «ه»
۳) «ب» ـ «ج» ـ «د»
۴) «ب» ـ «ج» ـ «ه»

۲۷- توضیح مقابل نام چند تن از شخصیت‌های ادبی دورهٔ بازگشت و بیداری درست است؟

الف) ادیب‌الممالک فراهانی: مسائل عصر را با کاربرد زبان و اصطلاحات رایج و آمیخته به شعر و ضرب‌المثل‌های لطیف به سبک گلستان سعدی نوشت.
ب) ایرج میرزا: او در به‌کارگیری تعبیرات عامیانه و آفریدن اشعاری ساده و روان مهارت بسیار داشت.
ج) فرخی یزدی: در روزنامه‌اش «قرن بیستم»، به افشاگری اعمال پلید و مقاصد شوم رجال خائن زمان پرداخت.
د) علی‌اکبر دهخدا: او در رواج نثر ساده و عامیانه که بعدها در داستان‌های محمدعلی جمال‌زاده و صادق هدایت به کار رفت، نقش مؤثری داشت.
ه) نشاط اصفهانی: پرچمدار بازگشت ادبی و شاخص‌ترین شاعر این دوره است. او در مثنوی، قصیده و غزل دست داشت.

۱) یک ۲) دو ۳) سه ۴) چهار

۲۸- در همهٔ گزینه‌ها نام صاحبان آثار تماماً درست است، به‌جز ..... .

۱) (افسانه: علی اسفندیاری) ـ (آتش خاموش: سیمین دانشور) ـ (صدای سبز: سلمان هراتی)
۲) (مدیر مدرسه: جلال آل احمد) ـ (همسایه‌ها: احمد محمود) ـ (مهاجر کوچک: محمدرضا سرشار)
۳) (زمستان: مهدی اخوان ثالث) ـ (دهکدهٔ پرملال: امین فقیری) ـ (ظهور: علی مؤذنی)
۴) (تلخ و شیرین: محمدعلی جمال‌زاده) ـ (طوفان در پرانتز: قیصر امین‌پور) ـ (ضیافت: مهدی شجاعی)

۲۹- کدام بیت «فاقد مجاز» و دارای «کنایه» است؟

۱) نیست دل‌گیر آسمان از گریه‌های تلخ ما — خون ناحق گل به دامن می‌کند قصاب را
۲) می‌کشد حرف از لب ساغر می پرزور عشق — در دل عاشق کجا اسرار می‌ماند به جا
۳) سوزی نداشت شعر دل‌انگیز شهریار — گر همره ترانهٔ ساز صبا نبود
۴) یار و همسر نگرفتم که گرو بود سرم — تو شدی مادر و من با همه پیری پسرم

۳۰- آرایه‌های بیت زیر کدام‌اند؟

«دلم به سینه زند پر بدان هوا که نگارین — کتابتی بنویسد کبوتری بپراند»

۱) کنایه، تلمیح، تشبیه، مراعات‌نظیر
۲) جناس اختلافی، استعارهٔ مصرحه، تضاد، واج‌آرایی
۳) مراعات‌نظیر، تشبیه، حسن تعلیل، ایهام
۴) کنایه، استعارهٔ مکنیه، ایهام، مراعات‌نظیر

۳۱- در کدام بیت «استعارهٔ مکنیه، استعارهٔ مصرحه و تشبیه» یافت می‌شود؟

۱) تا چراگاه فلک هست غزالان نجوم — دختر ماه بر این گله شبان خواهد بود
۲) به گوش‌وار دلاویز ماه من نرسد — ستاره گرچه به گوش فلک شود آویز
۳) عقل خوش گفت چو در پوست نمی‌گنجیدم — که دلی بشکند آن پستهٔ خندان که مپرس
۴) توای چشمان به‌خوابی سردوسنگین مبتلا کرده — شبیخون خیالت هم شب از شب‌زنده‌داران پرس

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۳۲- کدام آرایه‌های ادبی را نمی‌توان در بیت زیر یافت؟

«چون شمع سری دارم بر باد هوا رفته جانی و به خود هیچش پروا نه چو پروانه»

۱) استعارهٔ مصرحه و واج‌آرایی
۲) کنایه و جناس
۳) ایهام و استعارهٔ مکنیه
۴) دو تشبیه

۳۳- کدام بیت به «دو تشبیه و یک ایهام» آراسته است؟

۱) نوجوانان وطن بستر به خاک و خون گرفتند تا که در بر شاهد آزادی و قانون گرفتند
۲) خاک را خاصیت اکسیر اگر زر می‌کند ساقیا می ده که ما خاکیم و می اکسیر ما
۳) به سوز سینهٔ من بین که ساز قافیه‌پرداز نوای نای گره‌گیر دل‌شکسته نخواهد
۴) چشم بگشودم و دیدم ز پس صبح شباب روز پیری به لباس شب تار آمده بود

۳۴- آرایه‌های «لف‌ونشر، تلمیح، پارادوکس، اسلوب معادله، تضمین» به ترتیب، در کدام گزینه‌ها یافت می‌شود؟

الف) به‌مرگ‌زنده‌شدن‌هم‌حکایتی‌است‌عجیب اگر غلط نکنم خود به جاودان مانم
ب) بوسه بر لعل لبت باد حلال خط سبز که پلی بسته به سرچشمهٔ حیوان که مپرس
ج) توکز چشم‌ودل‌مردم‌گریزانی چه‌می‌دانی حدیث اشک و آه من برو از باد و باران پرس
د) ادب از بی‌ادب آموز که لقمان گوید از عمل سوخته عکس‌العملی ساخته‌ام
ه) از دل روشن، علایق را شود پیوند سست ماه می‌سازد کتان را پود و تار از هم جدا

۱) «الف» ـ «ج» ـ «ب» ـ «ه» ـ «د»
۲) «ج» ـ «ب» ـ «الف» ـ «ه» ـ «د»
۳) «الف» ـ «ب» ـ «ج» ـ «د» ـ «ه»
۴) «ج» ـ «الف» ـ «ب» ـ «د» ـ «ه»

۳۵- تعداد آرایه‌هایی که در زیر ابیات آمده است درست هستند، به‌جز ..... .

۱) چون مس تافته اکسیر فنا یافته‌اند عاشقان زر وجودند که روزرداننـد
(چهار تشبیه)
۲) شهریارا مفشان گوهر طبع علوی کاین بهایم نه بهای در و گوهر دانند
(چهار استعاره)
۳) خاک لیلای وطن را جان شیرین بر سر افشان خسروان عشق درس عبرت از مجنون گرفتند
(سه ایهام تناسب)
۴) ماهم آمد به در خانه و در خانه نبودم خانه گویی به سرم ریخت چو این قصه شنودم
(دو جناس)

۳۶- آرایه‌های «استعاره، مجاز، جناس، ایهام تناسب و حسن تعلیل» به ترتیب، در کدام گزینه‌ها یافت می‌شود؟

الف) من غلام هندو آن سرو آزادم که او بر سمن بنوشت خطی از پی تحریر ما
ب) صوفی ز سر پیمان شد با سر پیمانه رخت و بنه از مسجد آورد به میخانه
ج) سودی ندهد توبه زان می که بود ساقی در دور ازل بر ما پیموده به پیمانه
د) در صومعهٔ صوفی دارم سر می خوردن واعظ سر خم وا کن بر نه سر افسانه
ه) از تماشای تو خورشید است یک چشم پر آب چون تواند سیر دیدن دیده دیدار تو را؟

۱) «الف» ـ «د» ـ «ج» ـ «ب» ـ «ه»
۲) «د» ـ «الف» ـ «ه» ـ «ب» ـ «ج»
۳) «الف» ـ «ب» ـ «د» ـ «ج» ـ «ه»
۴) «د» ـ «ب» ـ «الف» ـ «ه» ـ «ج»

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۳۷- در کدام مورد هر دو واژهٔ قافیه «وجه‌شبه» محسوب می‌شوند؟

۱) رهی نغمهٔ آتشین ساز کرد / زبان را چو نی نغمه‌پرداز کرد
۲) غمش در نهان‌خانهٔ دل نشیند / به نازی که لیلی به محمل نشیند
۳) مرا بسود و فروریخت هر چه دندان بود / نبود دندان لا بل چراغ تابان بود
۴) روی تو چون نوبهار جلوه‌گری می‌کند / زلف تو چون روزگار پرده‌دری می‌کند

۳۸- از میان ابیات زیر به ترتیب، کدام بیت «ذوقافیتین» است و قافیهٔ کدام بیت نادرست است؟

الف) چون به دستان زدن گشادی دست / عشق، هشیار و عقل، گشتی مست
ب) شراب لعل می‌سازد عرق را روی گلگونش / قدح لبریز می‌گردد از لب‌های میگونش
ج) تو را این همه ایدر آراسته است / اگر شهریاری و گر خواسته است
د) از رخش خواهند جای بوسه نافهمیدگان / در حرم محراب می‌جویند این نادیدگان

۱) «الف» ـ «ب» ۲) «ج» ـ «ب» ۳) «الف» ـ «د» ۴) «ج» ـ «د»

۳۹- وزن کدام سروده در مقابل آن نادرست است؟

۱) بر دوردست این ره چشمی در انتظار است. (مفعولُ فاعلاتن مفعول فاعلاتن)
۲) موجیم و وصل ما از خود بریدن است. (مستفعلن فَعَل، مستفعلن فَعَل)
۳) شبی به حلقهٔ درگاه دوست دل بندیم. (مَفاعلن فعلاتن مفاعلن فَعلن)
۴) از زخم تا ستاره عروجی دوباره بود. (مفعولُ فاعلاتُ مفاعلن فَعل)

۴۰- در کدام بیت، وزن همسان و ناهمسان «هر دو» یافت می‌شود؟

۱) از پای فتادیم چو آمد غم هجران / در درد بمردیم چو از دست شفا رفت
۲) خود کرده بود غارت، عشقش حوالی دل / بازم به یک شبیخون بر ملک اندرون زد
۳) عیب دگران نگویم این بار / کاندر حق خویشتن شنودم
۴) ساقی بده ز جام جم ارباب شوق را / آن می که در پیاله چو خون سیاوش است

۴۱- به ترتیب، وزن کدام مصراع‌ها «دوری» است و کدام مصراع‌ها در «بحر رجز» سروده شده است؟

الف) هر لب که بی آهی بود کم از لب چاهی بود
ب) هر جا که فتنه‌ای است در ابروت جا گرفت
ج) دارم دلی که هرگز نشکسته خاطری را
د) چه قیامت است جانا که به عاشقان نمودی
ه) جانا کجا داری خبر از اشک بی‌آرام ما

۱) «الف ـ ه»، «ب ـ ج» ۲) «ب ـ ج»، «الف ـ د» ۳) «ج ـ د»، «الف ـ ه» ۴) «ب ـ د»، «ج ـ ه»

۴۲- کدام مصراع‌ها به ترتیب، در بحر «رمل، متقارب و هزج» سروده شده‌اند؟

الف) ز سحرانگیزیت ای چشم کافرکیش حیرانم
ب) آبی نزدی بر آتشم هرگز
ج) سر از کمند نپیچم اگر تو صیادی
د) قتل ما ای دل به تیغ او مقدّر کرده‌اند
ه) چو آشفته بازار بازارگانی

۱) «د» ـ «ب» ـ «ج» ۲) «د» ـ «ه» ـ «الف»
۳) «ب» ـ «ه» ـ «ج» ۴) «د» ـ «الف» ـ «ه»

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۴۳- اختیارات شاعری زیر کدام بیت «درست» است؟

۱) دست ما را ببست نیروی عشق / که ز اندازه پا برون ننهیم
(آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن/ ابدال)

۲) عنقا بشد و فرّ همایی‌اش بماند / زیبندهٔ تخت پادشاییش بماند
(قلب/ کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند)

۳) بسوختیم ز بیداد چرخ و خواهد سوخت / کسی که علم فراموش کرد و جهل آموخت
(ابدال/ بلندبودن هجای پایانی)

۴) میان جمع بنگر آن سر زلف پریشان را / اگر خواهی بدانی صورت حال پریشانم
(حذف همزه/بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه)

۴۴- در کدام بیت، اختیار شاعری «قلب» و «تبدیل مصوت کوتاه به بلند» هر دو وجود دارد؟

۱) بر دل خاقانی اگر داغ جفا نهی چه شد / او ز سگان کیست خود تا بَردت به داوری

۲) سال نو است ساقیا نوبر سال ما تویی / می که دهی سه‌ساله ده کاو کهن و تو نوبری

۳) ای حرم تو از کرم بیت حرام خسروان / چون سخن من از نکت سحر حلال خاطری

۴) خاطر خاقانی از آن کعبه‌شناس شد که او / در حرم خدایگان کرد به جان مجاوری

۴۵- با توجه به ابیات زیر، کدام گزینه نادرست است؟

«الا ای آهوی وحشی کجایی؟ / مرا با توست چندین آشنایی
بیا تا حال یکدیگر بدانیم / مراد هم بجوییم ار توانیم»

۱) شعر در بحر «هزج مسدس محذوف» سروده شده است.

۲) قاعدهٔ قافیهٔ هر دو بیت، «قاعدهٔ ۲» است.

۳) در هر دو بیت اختیار زبانی «بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه» به کار رفته است.

۴) قالب این سروده با قالب «بوستان سعدی» یکسان است.

۴۶- بیت زیر با کدام بیت، قرابت مفهومی دارد؟ آزمون وی ای پی

«گرچه دانی که نشنوند بگوی / هر چه دانی ز نیک‌خواهی و پند»

۱) تو را نیک پند است اگر بشنوی / و گر نشنوی خود پشیمان شوی

۲) نصیحت، کسی سودمند آیدش / که گفتار سعدی پسند آیدش

۳) بگوی آن‌چه دانی سخن سودمند / و گر هیچ‌کس را نیاید پسند

۴) نصیحت، نیکبختان گوش گیرند / حکیمان پند درویشان پذیرند

۴۷- مفهوم «همه‌چیز را همگان دانند و همگان هنوز از مادر زاده نشده‌اند.» از کدام بیت دریافت می‌شود؟

۱) کس نداند زشت و خوب کار چیست / جادهٔ هموار و ناهموار چیست

۲) همه بینند نه این صنع که من می‌بینم / همه خوانند نه این نقش که من می‌خوانم

۳) چشم هنربین نه کسی را درست / جز خلل و عیب، ندانند جست

۴) سفرهٔ حکمت نه به یک جا نهند / تحفهٔ دانش نه به یک تن دهند

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۴۸- مفهوم بیتِ زیر با کدام بیت، تناسب دارد؟

«نتـوان از سـر او بـرد هـوای شـیرین لشـکر خسـرو اگـر بـر سـر فرهـاد رود»

۱) خسـرو ار بنـد و گـر پنـد فرسـتد، فرهاد برنگیـرد بـه جفـا از شـکرِ شـیرین، دل
۲) پیـش فرهـاد ز لعل لب شـیرین شـکری حشـمت و مملکـت خسـرو ایـران ارزد
۳) یـا رب انـدر دل آن خسـرو شـیرین انداز کـه بـه رحمـت گـذری بـر سـر فرهـاد کند
۴) خبـر بریـد به خسـرو کـه در ره شـیرین غبـار هسـتی فرهـاد کوهکـن بنشسـت

۴۹- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات، تفاوت دارد؟

۱) ذره را پرتـو مهـر تـو کنـد خورشـیدی قطـره را گـردش جـام تـو کنـد دریایـی
۲) بـا عشـق تـو در خـاک نهان خواهم شـد بـا مهـر تـو سـر ز خـاک بـر خواهـم کـرد
۳) از کیمیـای مهـر تـو زر گشـت روی مـن آری بـه یمـن لطـف شـما خـاک زر شـود
۴) من به سرچشمهٔ خورشید نه خود بردم راه ذره‌ای بـودم و مهـر تـو مـرا بـالا بـرد

۵۰- مفهوم کدام ابیات، یکسان است؟

الف) در نـظر واکـردنـی گـردید طـی پرواز مـا چـون شـرر در نقطـهٔ انجـام بود آغـاز ما
ب) طی نگشته روزگار کودکی پیری رسید از کتـاب عمر ما فصل شـباب افتاده اسـت
ج) چون شرر آمدن و رفتن ما هر دو یکی است مـا چـه دانیم که آغـازی و انجامی هسـت
د) امـروز نه آغـاز و نه انجام جهان اسـت ای بس غم و شادی که پس پرده نهان است
هـ) مـا ز آغـاز و ز انجـام جهـان بی‌خبریم اول و آخـر ایـن کهنـه کتاب افتاده اسـت

۱) «الف» ـ «هـ»
۲) «ج» ـ «هـ»
۳) «ب» ـ «د»
۴) «ج» ـ «د»

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۵۱- هر یک از موارد خواسته‌شده به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- **ویژگی‌های پیامدهای غیرطبیعی کنش**
- **رابطهٔ بین کنش انسانی و کنش اجتماعی**
- **نوع نظم در فرهنگ و جامعه**
- **مصداق عمیق‌ترین پدیده‌های اجتماعی**

۱) به ارادهٔ افراد انسانی بستگی ندارد. ـ هر کنش اجتماعی نوعی کنش انسانی است. ـ از طریق آموزش و تعلیم و تربیت به نسل‌های بعدی می‌رسد. ـ عقاید کلانی که بر ارزش‌های اجتماعی تأثیر می‌گذارد.

۲) خودشان کنش هستند و باید کنشگری آن‌ها را انجام دهد. ـ هر کنش انسانی یا اجتماعی، می‌تواند درونی یا بیرونی باشد. ـ اعتباری و تکوینی است. ـ باور و اعتقادی که انسان‌ها نسبت به اصل جهان دارند.

۳) به ارادهٔ خود کنشگر یا افراد دیگر وابسته است. ـ برخی کنش‌های اجتماعی، کنش انسانی محسوب نمی‌شوند. ـ با آگاهی انسان‌ها تعریف می‌شود. ـ تفسیری که انسان‌ها از مرگ و زندگی خود دارند.

۴) احتمالی هستند؛ یعنی ممکن است انجام شوند یا نشوند. ـ برخی کنش‌های انسانی، کنش اجتماعی نیستند. ـ با قرارداد انسان‌ها شکل می‌گیرد. ـ اعتقادی که انسان‌ها نسبت به جایگاه انسان در جهان دارند.

۵۲- در متن زیر، به ترتیب به کدام آسیب‌های فرهنگی اشاره شده است؟

«در یک جامعهٔ مذهبی، نفوذ و تداوم شیوه‌ای از زندگی غیردینی ناسازگار با ارزش‌های رایج و تردید در این ارزش‌ها باعث می‌شود جامعه نتواند به حفظ و دفاع از هویت خویش اقدام کند. به تدریج برخی جوانان در تشخیص هویت و مرجعیت دینی دچار سردرگمی می‌شوند و عناصر فرهنگی بیرونی را کورکورانه فرامی‌گیرند. این روند در نهایت سبب می‌شود که حقیقت انسان و معنای اصیل باورهای دینی در این جامعه نادیده گرفته شود.»

۱) تزلزل فرهنگی ـ خودباختگی فرهنگی ـ ازخودبیگانگی تاریخی ـ تحول فرهنگی

۲) تزلزل فرهنگی ـ بحران هویت ـ خودباختگی فرهنگی ـ ازخودبیگانگی حقیقی

۳) تعارض فرهنگی ـ تزلزل فرهنگی ـ بحران هویت فرهنگی ـ تحول فرهنگی

۴) تعارض فرهنگی ـ خودباختگی فرهنگی ـ تزلزل فرهنگی ـ ازخودبیگانگی فرهنگی

۵۳- در ارتباط با «رابطهٔ فلسفهٔ روشنگری و فرهنگ جدید غرب» چند عبارت نادرست در متن زیر وجود دارد؟

«فرهنگ جدید غرب با پیدایش فلسفه‌های روشنگری آغاز می‌شود. ـ رویکرد سکولار در این دوران از طریق فلسفه‌های روشنگری به فرهنگ عمومی و زندگی اجتماعی جهان غرب وارد شده است. ـ تسری سکولاریسم از لایه‌های سطحی فرهنگ غرب به لایه‌های عمیق آن، منجر به پدیدآمدن دنیاگرایی رایج در سطح هنجارها، رفتارها و زندگی مردم شد. ـ در این دوره، فلسفه‌های روشنگری تلاش داشتند عملکرد دنیوی خود را در پوشش معنوی و دینی توجیه کنند. ـ فلسفه‌های روشنگری نقش مهمی در تبدیل فرهنگ غرب از یک فرهنگ دینی به یک فرهنگ دنیاگرا ایفا کردند.»

۱) ۱ ۲) ۲ ۳) ۳ ۴) ۴

۵۴- موارد کدام گزینه به ترتیب دربارهٔ «منورالفکران غرب‌گرای کشورهای اسلامی» درست و دربارهٔ «روشنفکران چپ کشورهای اسلامی» نادرست است؟

۱) نسبت به کشورهای استعمارگر احساس خطر نمی‌کردند، بلکه حضور سیاسی و اقتصادی آن‌ها را فرصت می‌دانستند. ـ اعتراض آنان نسبت به نسل اول روشنفکران، به دلیل گریز نسل اول از اسلام یا اسلام‌ستیزی آن‌ها نبود.

۲) دیدگاه آنان منجر به استبداد استعماری شد و استقلال نظامی و فرهنگی جوامع اسلامی را مخدوش ساخت. ـ بیداری را در بازگشت به اسلام نمی‌دانستند، بلکه بیداری را در تقلید از رفتار فرنگیان می‌دیدند.

۳) این گروه، حرکت‌های خود را در چارچوب اندیشه‌های ناسیونالیستی، سوسیالیستی و مارکسیستی سازمان می‌داد. ـ تا قبل از فروپاشی بلوک شرق، روشنفکران چپ کشورهای اسلامی جاذبه داشتند.

۴) دولت‌های استعمارگر غربی به کمک این گروه توانستند از موفقیت بیدارگران اسلامی جلوگیری کنند. ـ برخی از آنان آشکارا اندیشه‌های غیرتوحیدی داشتند و روشنفکری التقاطی چپ را پدید آوردند.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۵۵- هر یک از موارد زیر، به ترتیب نشان‌دهندهٔ چه موضوعی است؟

- **مطابقت‌دادن حرکات نماز با حرکات ورزشی و بیان مفیدبودن آن برای سلامت بدن**
- **به کارگیری علوم تجربی و فناوری حاصل از آن**
- **ضرب شهادتین بر روی سکه‌های دوران مغول به دستور غازان‌خان**
- **اقدامات آتاتورک از جمله کشف حجاب و تغییر خط عربی به لاتین**

۱) رفتار دین‌گرایان در جهان دنیوی و سکولار ـ زوال معنا و عقلانیت ذاتی ـ جهان‌گشایی و امپراتوری ـ شکل‌گیری استبداد استعماری

۲) جریان‌های سکولاریسم پنهان ـ گسترش عقلانیت ابزاری ـ همراه‌نبودن غلبهٔ نظامی با غلبهٔ فرهنگی ـ عملکرد منورالفکران غرب‌گرا

۳) استفاده از باورهای دنیوی در خدمت اهداف معنوی ـ فرصت‌های جهان متجدد ـ حفظ هویت سیاسی قوم شکست‌خورده ـ حکومت سکولار

۴) توجیه هنجارها و رفتارهای دینی با تفاسیر دنیوی ـ قفس آهنین ـ قوت و قدرت فرهنگی قوم مغلوب ـ حرکت در جهت منافع کشورهای غربی

۵۶- دیدگاه مرتبط با نمودار زیر، چه اعتقادی نسبت به دانش عمومی دارد؟

۱) دانش عمومی را پایه و اساس هرگونه دانشی از جمله دانش تجربی می‌داند. ـ همهٔ دانش‌ها را دانش حاصل از زندگی می‌داند.

۲) دانش عمومی، دانش کشف و بازخوانی واقعیت است. ـ دانش عمومی را انسان‌ها برای سامان‌دادن به زندگی تولید می‌کنند.

۳) دانش عمومی از راه جامعه‌پذیری و فرهنگ‌پذیری به دست می‌آید. ـ هر دانش عمومی با هر دانش علمی سازگار نیست.

۴) دانش عمومی، دانش غیرموثق و نامعتبر نیست. ـ دانش عمومی به دلیل امکان اعتباریابی از دانش علمی اهمیت بیشتری دارد.

۵۷- کدام گزینه دربارهٔ جامعه‌شناسی تبیینی درست است؟

۱) در رویکرد تبیینی، پدیده‌های اجتماعی مانند پدیده‌های طبیعی و جامعه همانند طبیعت در نظر گرفته می‌شود. ـ در جامعه‌شناسی تبیینی به دلیل تأکید افراطی بر ساختارهای اجتماعی، مطالعات تبیینی به توصیف خصوصیات و رفتارهای قابل مشاهدهٔ ما محدود شده‌اند.

۲) با غلبهٔ رویکرد تبیینی، علوم انسانی و اجتماعی دیگر دغدغهٔ نزدیک‌شدن به علوم طبیعی را ندارد. ـ یکسان‌انگاری طبیعت و جامعه در رویکرد تبیینی باعث می‌شود که نظم اجتماعی بیرون و مستقل از ما باشد و قابلیت تغییر چندانی در آن وجود نداشته باشد.آزمون وی ای پی

۳) در جامعه‌شناسی تبیینی برای پژوهش از ابزارهای کمّی مانند مشاهده، آزمایش و پرسش‌نامه استفاده می‌شود. ـ کنت، نظریه‌پرداز جامعه‌شناسی تبیینی، تبیین، پیش‌بینی و کنترل را از کارکردهای علم جامعه‌شناسی می‌داند.

۴) صرفاً به فهم و توصیف ارزش‌های سیاسی بسنده می‌کند و راهی برای داوری علمی این ارزش‌ها ارائه نمی‌دهد. ـ رویکرد تبیینی با محدوددانستن دانش علمی به دانش تجربی، تنها تبیین‌های تجربی را به رسمیت می‌شناسد.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۵۸- هر یک از موارد زیر، به ترتیب در کدام قسمت جدول قرار می‌گیرد؟

- **ترغیب، تبلیغ، آموزش و تعهد اجتماعی**
- **خصلت‌های فکری، بیانی و اخلاقی**
- **اعمال از طریق قانون و طی مراحل قانونی**
- **پیوند میان نقش‌ها، واحدها و ساختارهای اجتماعی**

منابع یا عوامل قدرت	ابزارهای اعمال قدرت	ارزش‌های اجتماعی
(الف)	(ج)	قدرت
مالکیت	تشویقی	ثروت
(ب)	(د)	دانش

۱) «د» ـ «الف» ـ «ج» ـ «ب»

۲) «ب» ـ «ج» ـ «الف» ـ «د»

۳) «د» ـ «ب» ـ «ج» ـ «الف»

۴) «ب» ـ «الف» ـ «د» ـ «ج»

۵۹- هر یک از موارد زیر، نشان‌دهندهٔ کدام موضوع دربارهٔ نابرابری‌های اجتماعی است؟

- **با تأکید بر کارکردهای قشربندی، آن را تأیید و تثبیت می‌کنند.**
- **با توزیع برابر ثروت، عدالت اقتصادی برقرار می‌شود.**
- **افراد توانمند به اندازهٔ استحقاق خود، از مزایای اجتماعی برخوردار نمی‌شوند.**
- **نابرابری‌های اجتماعی، نتیجهٔ روابط سلطه‌جویانه میان انسان‌هاست.**

۱) رویکرد کمونیستی نسبت به نابرابری اجتماعی ـ رویکرد موافقان مالکیت خصوصی ـ انتقاد رویکرد کمونیستی به رویکرد لیبرالی ـ مخالفان قشربندی اجتماعی

۲) انتقادات وارده به رویکرد لیبرالی ـ رویکرد مخالفان قشربندی اجتماعی ـ انتقاد رویکرد عادلانه به رویکرد کمونیستی ـ رویکرد مخالفان مالکیت خصوصی

۳) مدل لیبرالی در مطالعهٔ نابرابری اجتماعی ـ عقاید مدل کمونیستی در مطالعهٔ نابرابری‌ها ـ انتقاد رویکرد عادلانه به رویکرد لیبرالی ـ مدل عدالت اجتماعی

۴) دیدگاه موافقان نابرابری اجتماعی ـ رویکرد عادلانه نسبت به نابرابری‌های اجتماعی ـ انتقاد رویکرد لیبرالی به کمونیستی ـ رویکرد کمونیستی به نابرابری‌ها

۶۰- نوع ویژگی‌ها و تفاوت‌ها در متن زیر، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

«با ضریب هوشی و تحصیلات بالا در حوزهٔ آموزشی، مسیر زندگی‌ام را در شغل معلمی پیدا کردم.»

۱) تفاوت اسمی و ویژگی هویتی اکتسابی ـ تفاوت رتبه‌ای اجتماعی و ویژگی هویتی اجتماعی ـ تفاوت رتبه‌ای طبیعی و ویژگی هویتی ثابت

۲) تفاوت اسمی و ویژگی هویتی ثابت ـ تفاوت رتبه‌ای طبیعی و ویژگی هویتی اکتسابی ـ تفاوت رتبه‌ای اجتماعی و ویژگی هویتی اکتسابی

۳) تفاوت رتبه‌ای طبیعی و ویژگی هویتی متغیر ـ تفاوت اسمی و ویژگی هویتی فردی ـ تفاوت رتبه‌ای طبیعی و ویژگی هویتی انتسابی

۴) تفاوت رتبه‌ای طبیعی و ویژگی هویتی انتسابی ـ تفاوت رتبه‌ای اجتماعی و ویژگی هویتی اکتسابی ـ تفاوت رتبه‌ای اجتماعی و ویژگی هویتی متغیر

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۶۱- چه تعداد از عبارت‌های زیر، مربوط به رویکرد تفسیری است؟

- **کنشگران براساس معنایی که در ذهن دارند، دست به عمل می‌زنند.**
- **به توصیف و مقایسهٔ ارزش‌های سیاسی با یکدیگر می‌پردازند.**
- **با غلبهٔ این رویکرد، راه بازگشت دعاوی انتقادی و تجویزی باز شد.**
- **از درون رویکرد تفسیری جریانی شکل می‌گیرد که راه رهایی از علم را در بیرون از علم جست‌وجو می‌کند.**
- **هدف این رویکرد، معنابخشی و انسجام‌بخشی به زندگی اجتماعی انسان‌هاست.**

۱) ۱ ۲) ۲ ۳) ۳ ۴) ۴

۶۲- در ارتباط با علوم اجتماعی اندیشمندان مسلمان، کدام گزینه درست است؟

۱) ابن خلدون در مطالعات خود از روش حسی و تجربی بهره می‌برد و از جامعهٔ آرمانی سخن می‌گفت؛ در مقابل فارابی به دلیل اولویت‌دادن به روش‌های عقلانی و وحیانی، توان ارائهٔ ملاک برای جامعهٔ آرمانی را نداشت.

۲) اهمیت امروزی ابوریحان بیرونی در به کارگیری روش انتقادی در کنار روش تجربی در بررسی‌های مذهبی و تاریخی است؛ در مقابل رویکرد فارابی انتقادی نیست و به همین دلیل یک رویکرد محافظه‌کارانه محسوب می‌شود.

۳) طه عبدالرحمن برخلاف محمد عابدالجابری ضمن تأیید ابن رشد، کسانی چون ابن عربی را که در مواجهه با فلسفهٔ یونان نوآوری داشته‌اند، نقد می‌کند؛ در مقابل جابری نظریهٔ نوگرایی اسلامی را ارائه داده است.

۴) میرزای نائینی در نظریهٔ مشروطه ضمن اعتقاد به توان مردم در ایجاد قوانین عادلانه، این نوع حکومت را نظام مطلوب در زمان غیبت نمی‌داند؛ در مقابل امام خمینی با طرح نظریهٔ ولایت فقیه، هر دو ویژگی جامعهٔ مطلوب شیعه در عصر غیبت را قابل تحقق می‌داند.

۶۳- پاسخ پرسش‌های زیر، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- **در بعد سیاسی مدل تکثرگرایی هویتی، بر چه اصولی تأکید می‌شود؟**
- **شیوهٔ لیبرالیسم فردی و اقتصادی، چه پیامدی برای جامعه به همراه دارد؟**
- **در یک جهان سکولار و دنیوی، کدام هویت‌ها امکان بروز اجتماعی ندارند؟**

۱) آزادی‌های اقوام و گروه‌های مختلف ـ در هم ریختن روابط اجتماعی ارباب و رعیتی و رهایی کشاورزان از بردگی ـ هویت‌های آشکارکنندهٔ ابعاد دینی انسان و جهان

۲) تمایزات زبانی، قومی و مذهبی ـ وابستگی کشاورزان به زمین و عدم اجازه برای جابه‌جایی و مهاجرت آن‌ها ـ هویت‌های مبتنی بر ابعاد دینی و معنوی انسان‌ها

۳) فرصت سهیم‌شدن اقوام در قدرت سیاسی ـ تلاش برای حذف مالکیت کشاورزان در راستای رسیدن به برابری ـ هویت‌های نفی‌کنندهٔ ابعاد دینی و معنوی افراد

۴) ارائهٔ راهکار برای حل منازعات قومی ـ تبدیل روابط ارباب و کشاورزان به رابطهٔ سرمایه‌داران و کارگران ـ هویت‌های ناسازگار با ابعاد معنوی جهان هستی

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۶۴- در ارتباط با نظریه‌پردازان، نظرات و روش آن‌ها، پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب کدام است؟

- **علم مدنی فارابی علاوه بر شناخت واقعیت‌های اجتماعی، چه نقش دیگری در قبال جامعه بر عهده دارد؟**
- **براساس دیدگاه ارسطو، تفاوت اصلی پولیتی و دموکراسی در کدام معیار نهفته است؟**
- **کدام‌یک، نقد وارده بر نظریهٔ پایان تاریخ فوکویاما را بیان می‌کند؟**

۱) توصیف ساختارهای اجتماعی و فهم روابط میان نهادهای جامعه ـ مبنای جهت‌گیری حکومت میان فضیلت و یا تمایلات اکثریت ـ انقلاب اسلامی ایران، امکان ظهور بدیلی فراتر از لیبرال دموکراسی را اثبات کرد.

۲) شناخت تحولات اجتماعی و بررسی علل شکل‌گیری آن‌ها در جامعه ـ میزان مشارکت سیاسی شهروندان در تصمیم‌گیری‌های عمومی ـ تحولات جدید نشان داد لیبرال دموکراسی پایان رقابت‌های عقیدتی بشر نیست.

۳) تحلیل کنش‌های اجتماعی و تبیین ارتباط آن‌ها با ساختارهای جامعه ـ تعداد حاکمان و گسترهٔ حضور مردم در ساختار قدرت ـ برای نظام‌های لیبرالی، جایگزین بهتر و مناسب‌تری قابل تصور نیست.

۴) ارزیابی هنجارها و ارزش‌های اجتماعی و ارائهٔ بایدها و نبایدهای زندگی اجتماعی ـ شیوهٔ توزیع مناصب سیاسی میان طبقات مختلف جامعه ـ فروپاشی شوروی به تثبیت کامل نظام تک‌قطبی لیبرال دموکراسی منجر نشد.

۶۵- در بین عبارت‌های زیر، بخش اول کدام‌یک درست و بخش دوم آن نادرست است؟

الف) پیدایش، قوام و دوام ارزش‌ها در قلمرو آرمانی و واقعی، محصول آگاهی، خواست و عمل مردم است؛ ولی در قلمرو حقیقی، ارزش‌ها مستقل از خواست و تمایل افرادند.

ب) در استعمار نو، استعمارگران از طریق قدرت اقتصادی، کنترل بازار کشور دیگر را در اختیار می‌گیرند؛ در مقابل استعمار فرانو بیشتر از ابزارهای فرهنگی برای تبلیغ عقاید و ارزش‌ها بهره می‌برد.

ج) علوم اجتماعی با شناخت پدیده‌های اجتماعی، امکان پیش‌بینی آثار آن‌ها را فراهم می‌کند؛ با این حال، به دلیل آگاهانه و ارادی بودن کنش‌های اجتماعی، پیش‌بینی در این علوم پیچیده‌تر از علوم طبیعی است.

د) انقلاب‌های آزادی‌بخش قرن بیستم در مقابله با استعمار و حذف کارگزاران غرب موفق عمل می‌کردند؛ اما به دلیل وابستگی سیاسی و نظامی به غرب، در مقابله با اشکال جدید استعمار موفق نبودند.

ه) حق و باطل بودن عقاید و ارزش‌ها با نوع مواجههٔ مردم جهان‌های مختلف تغییر نمی‌کند؛ به همین دلیل از جهت قرارگرفتن در قلمرو آرمانی جوامع، ثابت‌اند و امکان تغییر ندارند.

۱) «الف» ـ «ه»
۲) «ج» ـ «د»
۳) «د» ـ «ه»
۴) «ب» ـ «ج»

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۶۶- نمودار آورده‌شده، مربوط به مراحل مفاهیم علم تجربی است. به‌ترتیب موضوع مرتبط با هر یک از موارد «الف»، «ب»، «ج» و «د» در کدام گزینه درست است؟

۱) نقطهٔ شروع پژوهش است. ـ در آن عموماً اولین هدف علم تجربی بیان می‌شود. ـ لزوماً درست و واقعی نیست. ـ می‌تواند مجموعه‌ای منسجم از اصول در موضوع‌های مختلف را در بر گیرد.

۲) می‌تواند به دنبال «ب» مطرح شود. ـ می‌تواند با توجه به دانش و تجربه‌های قبلی شکل گیرد. ـ متشکل از مجموعه‌ای از «ب» است. ـ می‌تواند هدف چهارم علم تجربی را بیان کند.

۳) رابطه‌ای دوسویه با «ج» دارد. ـ پذیرش آن تابع انجام آزمایش‌های متعدد است. ـ عموماً به دنبال بیان اولین هدف علم تجربی است. ـ رابطهٔ دوسویه با مرحلهٔ قبل از خود دارد.

۴) موقعیت‌های ناشناخته را شناسایی می‌کند. ـ تأیید آن وابسته به انجام آزمایش‌های متعدد و انطباق آن با یافته‌های پیشین علمی است. ـ می‌تواند هدف دوم علم تجربی را محقق کند. ـ می‌تواند چندین اصول مرتبط با یک موضوع را به صورت یکپارچه درآورده و مطرح کند.

۶۷- مفاهیم متناسب با عبارات زیر، به‌ترتیب، در کدام گزینه آمده‌اند؟

- **با وجود آن‌که تمام اقوام نزدیک محمدحسین بیماری قلبی دارند، محمدحسین با ورزش منظم خود را از بیماری قلبی مصون داشته است.آزمون وی ای پی**
- **از همان زمان تولد سعید، مادرش مطمئن بود که زود زبان باز می‌کند، چون تمام پسرعموهایش خیلی زود حرف زده‌اند.**
- **برخلاف ممانعت مادر، حمید دوست دارد برادر دوساله‌اش را با خود به کوچه ببرد و به او دوچرخه‌سواری یاد دهد.**
- **نباید به کودک، آموزش مستقیم داد، بلکه باید با عمل و گفتار پسندیده، از حس تقلید او برای پرورش سود برد.**

۱) غلبهٔ عامل محیطی بر عامل وراثتی ـ اهمیت عامل وراثتی ـ بی‌توجهی به عامل رسش ـ هفت سال اول زندگی

۲) غلبهٔ عامل وراثتی بر عامل محیطی ـ اهمیت عامل محیطی ـ علاقه به بازی موازی ـ هفت سال دوم زندگی

۳) غلبهٔ عامل وراثتی بر عامل محیطی ـ اهمیت عامل وراثتی ـ بی‌توجهی به عامل رسش ـ هفت سال اول زندگی

۴) غلبهٔ عامل محیطی بر عامل وراثتی ـ اهمیت عامل محیطی ـ علاقه به بازی موازی ـ هفت سال دوم زندگی

۶۸- ترتیب زمانیِ هر یک از مراحل رشد کودکان داده‌شده، در کدام گزینه به درستی آمده است؟

الف) کودک با دیدن چهره‌های ناآشنا و غریبه، از شدت ترس می‌گرید.

ب) زمانی که اسباب‌بازی‌اش را در جلوی چشمانش پنهان می‌کنیم به دنبال آن نمی‌گردد.

ج) می‌تواند با گرفتن دستهٔ مبل از روی زمین بلند شود.

د) به تازگی می‌تواند پس از بیدارشدن در رختخواب سینهٔ خود را بالا بیاورد.

۱) «د» ـ «الف» ـ «ب» ـ «ج»
۲) «ب» ـ «د» ـ «ج» ـ «الف»
۳) «د» ـ «ب» ـ «الف» ـ «ج»
۴) «ب» ـ «ج» ـ «د» ـ «الف»

۶۹- کدام‌یک از عبارت‌های زیر در رابطه با ساماندهی‌توجه درست هستند؟

الف) مهارت فرد انجام‌دهندهٔ تکالیف و شباهت تکالیف، تأثیر مشابهی بر کارایی توجه متمرکز دارند.

ب) تعداد حواس به کار گرفته شده برخلاف تعداد تکالیف در حال انجام، با کیفیت توجه رابطهٔ مستقیم دارد.

ج) تأثیر انجام هم‌زمان تکالیف گاهی مثبت و گاهی منفی است.

د) عامل اصلی کاهش کارایی در فعالیتی که زمان ارائهٔ آن مشخص نیست، خستگی است.

۱) «الف» ـ «د»
۲) «ب» ـ «د»
۳) «ب» ـ «ج»
۴) «الف» ـ «ج» ـ «د»

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۷۰- هر یک از عبارت‌های زیر، به‌ترتیب، با کدام‌یک از موارد مطرح‌شده، همخوانی بیشتری دارد؟

- **متفاوت‌دیدن اندازهٔ یک خط مورب و یک خط عمودی هم‌اندازه در کنار هم**
- **همکلاسی در نظر گرفتن چند نوجوان با پیراهن آبی در خیابان**
- **فردی که فکر می‌کند شوم است چون هنگام تولد او زلزله آمده است.**
- **تصور نواخته‌شدن صدای زنگ در، در حالی که صدای زنگ مربوط به برنامهٔ تلویزیون بوده است.**

۱) خطای ادراکی ـ اصل مجاورت ـ خطای شناختی ـ توهم

۲) خطای «مولر ـ لایر» ـ اصل مجاورت ـ توهم ـ خطای شناختی

۳) خطای ادراکی ـ اصل مشابهت ـ خطای شناختی ـ خطای ادراکی

۴) خطای «مولر ـ لایر» ـ اصل مشابهت ـ توهم ـ هشدار کاذب

۷۱- نوع رمزگردانی در عبارت‌های زیر، به‌ترتیب، کدام است؟

- **صرفاً به حافظه سپردن نام کارخانه‌ای در جاده هنگام عبور از کنار آن**
- **خرید و تهیهٔ میز مطالعه از طریق تبلیغات فضای مجازی**
- **جست‌وجوکردن تکالیف درسی از طریق پیام صوتی که معلم در پیام‌رسان گذاشته است.**
- **یادآوری صحنهٔ تصادف در حاشیهٔ شهر توسط کودک دبستانی**

۱) شنیداری ـ شنیداری ـ دیداری ـ کلی

۲) کلی ـ آماده‌سازی ـ شنیداری ـ دیداری

۳) معنایی ـ آماده‌سازی ـ دیداری ـ رویدادی

۴) دیداری ـ دیداری ـ شنیداری ـ جزئی

۷۲- هر یک از افراد زیر از کدام‌یک از فنون به‌سازی حافظه بهره برده‌اند؟

- **سوسن همیشه از معلم موضوع جلسهٔ بعد را می‌پرسد تا با پیش‌خوانی مطالب برای خود چند سؤال داشته باشد.**
- **طبق توصیهٔ مشاور، حمیده همیشه برای یادگیری تست می‌زند تا تفاوت‌های مفاهیم کتاب را با یکدیگر یاد بگیرد.**
- **خانم صابری همیشه به دانش‌آموزانش توصیه می‌کند به جای حفظ‌کردن معنای ابیات، مفهوم آن‌ها را بیاموزند.**
- **شایان تا از مفاهیم کتاب درسی برای خود، نمودار درختی رسم نکند، نمی‌تواند مطالب را در ذهن خود مرتب کند.**

۱) به خود پس دادن ـ بسط معنایی ـ کاهش اثر تداخل مطالب ـ مطالعهٔ چندحسی

۲) مراحل اول و دوم پس‌خبا ـ تمایزبخشی ـ کاهش اثر تداخل مطالب ـ استفاده از چند روش حرکتی

۳) مراحل اول و دوم پس‌خبا ـ بسط معنایی ـ برگرداندن به زبان خود ـ رفع مشکلات مربوط به نشانه‌های بازیابی

۴) به خود پس دادن ـ تمایزبخشی ـ برگرداندن به زبان خود ـ ساماندهی مطالب

۷۳- کاربرد کلمات مشخص‌شده در کدام‌یک از موارد زیر نادرست هستند؟

الف) برخورداری از حافظهٔ قوی همیشه به معنای داشتن تفکر قوی نیست.

ب) همهٔ افراد به طور فطری از واژهٔ «مسئله» تصویر مثبتی ندارند.

ج) بسیاری از افراد از راه‌حل‌های غیرمنطقی استفاده می‌کنند.

د) هدف از تمرین‌های مختلف آموزشی، هرگز دستیابی به راه‌حل آن مسئلهٔ خاص نیست.

ه) در موقعیت مسئلهٔ خوب تعریف‌شده، قوانین تقریباً استانداردی وجود دارند.

۱) «الف»، «ب»

۲) «ج»، «د»

۳) «ب»، «د»، «ه»

۴) «الف»، «ج»، «ه»

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۷۴- کدام گزینه در ارتباط با روش‌های حل مسئله درست است؟

۱) روش تحلیلی حل مسئله که مبتنی بر پردازش ادراکی است، زمانی مفید است که از قواعد مشخصی تبعیت کند.

۲) افراد عجول و کم‌حوصله از روش تحلیلی استفاده می‌کنند، چراکه با گذشت زمان از اعتبارشان کاسته نمی‌شود.

۳) کسی که به دنبال نیازسنجی واقعی است از روش اکتشافی استفاده نمی‌کند، چون در این روش نظرات شخصی نیازها را تعیین می‌کنند.

۴) فردی که روشی را ترجیح می‌دهد که مورد قبول همگان باشد از روش اکتشافی بارش مغزی استفاده می‌کند.

۷۵- در رابطه با سبک‌های تصمیم‌گیری، کدام گزینه درست است؟

۱) همهٔ افراد در موقعیت‌های مختلف روزمره از سبک‌های تصمیم‌گیری متعدد و متفاوتی استفاده می‌کنند و لزوماً هیچ سبکی غالب نیست.

۲) با توجه به ناتوانی شناختی کودکان در پیش‌بینی پیامدهای احتمالی، تصمیم‌گیری تکانشی بدون در نظر گرفتن پیامدها در کودکان رواج بیشتری دارد.

۳) اگر در متون دینی به دنبال توصیه‌های مرتبط با تصمیم‌گیری باشیم، مکرراً با لزوم اجتناب از تصمیم‌گیری احساسی مواجه می‌شویم.

۴) در سبک تصمیم‌گیری وابسته، فرد صرفاً رفتار و تصمیم دیگران را اجرایی می‌کند و خود هیچ‌گاه تصمیم گرفته‌شده را عملی نمی‌کند.

۷۶- هر یک از عبارت‌های زیر به ترتیب بیانگر کدام نوع تعارض است؟

- **دانش‌آموزی که می‌خواهد فعالیت هنری‌اش را ادامه دهد اما این کار هم لذت شخصی دارد و هم اضطراب دائمی از قضاوت دیگران.**
- **فردی که باید بین انتقال به شغلی با محیط پرتنش و درآمد کم یا بیکاری و فشار مالی زیاد یکی را انتخاب کند.**
- **پدری که پیشنهاد یک موقعیت شغلی که موجب پیشرفت حرفه‌ای‌اش می‌شود دریافت کرده، اما این پیشنهاد روابط خانوادگی‌اش را مختل می‌کند.**
- **دانشجویی که بین ادامهٔ تحصیل در خارج از کشور و تحصیل در دانشگاه شهر خود پیش خانواده و دوستانش مردد است.**

۱) گرایش ـ گرایش/ گرایش ـ اجتناب/ اجتناب ـ اجتناب/ گرایش ـ گرایش

۲) گرایش ـ اجتناب/ اجتناب ـ اجتناب/ گرایش ـ اجتناب/ گرایش ـ اجتناب

۳) گرایش ـ اجتناب/ اجتناب ـ اجتناب/ گرایش ـ اجتناب/ گرایش ـ گرایش

۴) اجتناب ـ اجتناب/ گرایش ـ اجتناب/ گرایش ـ گرایش/ گرایش ـ اجتناب

۷۷- با توجه به این‌که انگیزه‌ها انواع مختلفی دارند، کدام گزینه دربارهٔ آن‌ها صحیح است؟

۱) ماندگاری رفتار و شدت رفتار با انگیزهٔ درونی رابطه‌ای به موازات هم و مستقیم دارد، به این معنا که ماندگاری و شدت رفتار همیشه در انگیزهٔ درونی بیشتر از انگیزهٔ بیرونی است.

۲) انگیزشی که به صورت خودانگیخته و براساس نیاز فطری شکل می‌گیرد، گاهی می‌تواند فراتر و پرقدرت‌تر از نیازهای زیستی و مادی عمل کند.

۳) ممکن است یک رفتار ثابت در دو نفر با دو نوع انگیزه انجام شود، ولی هرگز نمی‌تواند با شدت یکسان صورت گیرد.

۴) جهت رفتار در شخصی که به خاطر رسیدن به سلامتی و تعادل مزاج روزه می‌گیرد، با کسی که برای پاداش اخروی این کار را انجام می‌دهد، متفاوت است، ولی انگیزهٔ فرد دوم می‌تواند از فرد اول قدرت بیشتری داشته باشد.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۷۸- مثبت یا منفی بودن هر یک از عوامل نگرشی زیر، در کدام گزینه به درستی مشخص شده است؟

الف) زندگی مؤسس سازمان غیرانتفاعی «زندگی بدون مرز» مصداق وجود این عامل نگرشی است.

ب) انتخاب نوع بهینه و متناسب آن با توانمندی‌های فرد، باعث انسجام در رفتار می‌شود.

ج) اعتقاد راسخ و واقعی به بودن یا نبودن چیزی یا انجام‌پذیربودن یا انجام‌ناپذیربودن کاری

د) تصور توانایی دورکردن پیامدهای ناگوار هماهنگ با شواهد محیطی

۱) گاهی مثبت و گاهی منفی ـ مثبت ـ گاهی مثبت و گاهی منفی ـ اکثراً منفی

۲) گاهی مثبت و گاهی منفی ـ گاهی مثبت و گاهی منفی ـ مثبت ـ اکثراً منفی

۳) مثبت ـ مثبت ـ گاهی مثبت و گاهی منفی ـ مثبت

۴) مثبت ـ گاهی مثبت و گاهی منفی ـ مثبت ـ گاهی مثبت و گاهی منفی

۷۹- خانم سلیمانی در پرسش‌نامهٔ سبک زندگی نمرهٔ ۲۵ را کسب کرده است. کدام‌یک از گزاره‌های زیر می‌تواند دربارهٔ او درست باشد؟

۱) خانم سلیمانی احتمالاً در پیوستار سلامت مایل به سمت چپ نمودار قرار دارد، اما قرارگرفتن او در این نقطه لزوماً همیشگی نخواهد بود و می‌تواند در پیوستار جابه‌جا شود.

۲) جایگاه فعلی او براساس الگوی زندگی‌اش بیشتر به هدف پیشگیری از بیماری و ارتقای سلامتی از اهداف روان‌شناسی سلامت مرتبط است.

۳) نمرهٔ کسب‌شدهٔ او در مقیاس سبک زندگی بیانگر آن است که در بُعد تحرک بدنی و الگوی تغذیهٔ متناسب با سن و جنسیت دچار مشکلاتی است.

۴) پرسش‌نامهٔ پرشده توسط او با ابعاد مرتبط با تغذیه، ورزش و خواب سروکار دارد و نمی‌تواند ابعاد معنوی مانند عقاید مذهبی را در بر بگیرد.

۸۰- کدام گزینه در رابطه با مثال زیر درست است؟

«دانش‌آموزی در ایام امتحانات نهایی، با افزایش فشار روانی دچار دل‌دردهای مکرر، افکار منفی دربارهٔ نتیجهٔ امتحانات و پرخاشگری با اطرافیان شده است. او برای احساس آرامش در این وضعیت، تصمیم می‌گیرد سحرخیز شود تا نماز صبح خود را به موقع بخواند و زمانی را به عبادت اختصاص دهد. پس از مدتی، گزارش می‌شود که رفتارهای تکانشی او کاهش یافته است.»

۱) در این دانش‌آموز علائم جسمانی، شناختی و رفتاری فشار روانی بروز پیدا کرده و تصمیمش صرفاً نشان‌دهندهٔ اثر غیرمستقیم مذهب بر سلامت است.

۲) در این دانش‌آموز متغیرهای روان‌شناختی پیامد علائم جسمانی بوده و تصمیمش نشان‌دهندهٔ هم اثر مستقیم و هم غیرمستقیم مذهب بر سلامت است.

۳) در این دانش‌آموز متغیرهای روان‌شناختی عامل بروز علائم جسمانی بوده و تصمیمش نشان‌دهندهٔ هم اثر مستقیم و هم اثر غیرمستقیم مذهب بر سلامت است.

۴) در این دانش‌آموز علائم جسمانی، هیجانی و شناختی فشار روانی بروز پیدا کرده و تصمیمش صرفاً نشان‌دهندهٔ اثر مستقیم مذهب بر سلامت است.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

پاسخ‌نامهٔ تشریحی آزمون را ساعت ۱۶ از صفحهٔ شخصی خودتان در سایت آزمون خیلی سبز دریافت کنید.

azmoon.kheilisabz.com

اساتید، مشاوران و دانش‌آموزان گرامی؛
نظرات، پیشنهادات، انتقادات و بازخوردهای خود نسبت به سؤالات این آزمون را می‌توانید از طریق آیدی Kheilisabz_edit@ در همهٔ پیام‌رسان‌ها با ما به اشتراک بگذارید.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

آزمون آزمایشی خیلی سبز

رشته انسانی

پایه دوازدهم | آزمون جامع (مرحله بیست‌ویکم)

سال تحصیلی ۰۵-۱۴۰۴ | ۲۳/مرداد/۱۴۰۵

دفترچه شماره دو

پایه

مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخگویی	دوازدهم	یازدهم	دهم
زبان عربی	۲۰	۸۱	۱۰۰	۲۰ دقیقه	کل کتاب صفحهٔ ۱ تا ۸۳	کل کتاب صفحهٔ ۱ تا ۱۰۶	کل کتاب صفحهٔ ۱ تا ۱۲۰
تاریخ	۱۳	۱۰۱	۱۱۳	۲۰ دقیقه	کل کتاب صفحهٔ ۲ تا ۱۶۳	کل کتاب صفحهٔ ۱ تا ۱۸۶	کل کتاب صفحهٔ ۱ تا ۱۵۲
جغرافیا	۱۲	۱۱۴	۱۲۵		کل کتاب صفحهٔ ۱ تا ۱۱۵	کل کتاب صفحهٔ ۱ تا ۱۵۳	کل کتاب صفحهٔ ۱ تا ۱۰۶
فلسفه و منطق	۲۰	۱۲۶	۱۴۵	۲۰ دقیقه	کل کتاب صفحهٔ ۱ تا ۱۱۱	کل کتاب صفحهٔ ۱ تا ۹۳	کل کتاب صفحهٔ ۱ تا ۱۱۳
اقتصاد	۱۵	۱۴۶	۱۶۰	۱۵ دقیقه	–	–	کل کتاب صفحهٔ ۱ تا ۱۶۰
مجموع	۸۰ سؤال			۷۵ دقیقه	–		

نام درس	طراحان به ترتیب حروف الفبا	مسئول درس ـ گزینشگر
زبان عربی	کیارش پورمهدی ـ آریا ذوقی ـ موسی کاظم‌غلامی ـ خالد مشیرپناهی کارشناسان علمی: سمیه جغتایی ـ محمدمهدی خادم	موسی کاظم‌غلامی
تاریخ	بهروز یحیی کارشناس علمی: علی آقاجانپور	حبیبه محبی
جغرافیا	سعید بهروزی‌فر ـ علیرضا حسن‌طهرانی ـ الهه ریاحی‌نسب ـ الهام میرزایی کارشناس علمی: حبیبه محبی	علیرضا حسن‌طهرانی
فلسفه و منطق	علی‌اکبر آخوندی ـ محمد تفقدی ـ محمدحسین خدام ـ مجید قدرتی‌پور کارشناس علمی: علی آقاجانپور	علی‌اکبر آخوندی
اقتصاد	سارا شریفی کارشناس علمی: مهناز حامدی	سارا شریفی

مدیر تألیف آزمون: دکتر فاطمه آقاجانپور

استفاده از ماشین حساب مجاز نیست.

این آزمون نمره منفی دارد.

دفترچه سؤالات آزمون‌های خیلی سبز، از همه نظر (تعداد سؤال‌ها، زمان پاسخگویی، نوع چینش گزینه‌ها، نوع صفحه‌آرایی، فونت سؤالات، سایز کلمات و اعداد، جای خالی محل انجام محاسبات و ...) در شبیه ترین حالت به دفترچه سؤالات کنکور سراسری طراحی می‌شود.

ویژه کنکوری‌های ۱۴۰۵

Azmoon.kheilisabz.com

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

• **عيّن الأنسبَ للجواب في التّرجمة أو المَفهوم من أو إلى العربيّة (۸۱ ـ ۸۹):**

۸۱- ﴿و أنزلَ من السّماء ماءً فأخرَجَ بِه مِن الثّمرات رزقاً لكم﴾:

۱) و آبی را از آسمان نازل کرد که با آن، روزی برای شما از میوه بیرون می‌آید!

۲) و از آسمان آب را فرو فرستاد پس به وسیلهٔ آن، روزی‌ای را از میوه‌ها برایتان خارج کرد!

۳) و از آسمان آبی را فرو فرستاد و به وسیلهٔ آن از میوه‌ها یک روزی برای شما بیرون آورد!

۴) و آبی را از آسمان نازل کرد پس با آن روزی‌ها، برای شما میوه را بیرون آورده است!

۸۲- «لا يُفرّقِ الوالدان بين أولادهما في التربية فيُحبّاهم على حَدّ سَواء حتّى لا يُثيرا حسادَتهم إثارةً فتُؤدّي إلى الخلاف بينهم.»:

پدر و مادر ...

۱) میان فرزندانشان در تربیت نباید فرق بگذارند و به یک اندازه آنان را دوست بدارند تا حسادت آنان را اصلاً برنینگیزند، زیرا منجر به اختلاف میان آنان می‌شود!

۲) میان فرزندانشان در تربیت فرق نمی‌گذارند و به آنان به اندازهٔ مساوی محبت می‌کنند تا هرگز حسادت را در آنان برنینگیزند، چراکه باعث اختلاف در میان آنان می‌شود!

۳) نباید در تربیت فرزندان خود تفاوت بگذارند و آن‌ها را به اندازهٔ مساوی دوست بدارند تا هیچ‌گاه حسادت آنان برانگیخته نشود، زیرا باعث می‌شود میان آنان اختلاف بیفتد!

۴) نباید میان فرزندان در تربیت تفاوت بگذارند و آن‌ها را به یک اندازه دوست داشته باشند تا هیچ حسادتی در آنان برانگیخته نشود، چون میان آن‌ها اختلاف می‌افتد!

۸۳- «أتى اللّاعب بِكأس المُباريات أمام المُراسِلين و قال: نُهنّئ بِفوز الفريق الوطنيّ و نشكر الحَكم و المُدرّب و نَتمنّى على الفوز في المسابقة القادمة»!:

۱) بازیکن با جام مسابقات مقابل خبرنگاران آمد و گفت: این پیروزی ملی را تبریک می‌گوییم و از داور و مربی سپاسگزاری می‌کنیم و آرزو داریم در مسابقهٔ آینده پیروز شویم!

۲) بازیکن جام مسابقات را آورد و در مقابل خبرنگاران گفت: برد تیم ملی را شادباش می‌گوییم و از داور و مربی تشکر می‌کنیم و امیدوار هستیم در مسابقات بعد ببریم!

۳) بازیکنمان جام مسابقه را جلوی خبرنگاران آورد و گفت: برد تیم ملی را تبریک می‌گوییم و از داور و مربی خود سپاسگزار هستیم و آرزومندیم تا در مسابقهٔ آینده پیروز شویم!

۴) بازیکن جام مسابقات را مقابل خبرنگاران آورد و گفت: پیروزی تیم ملی را تبریک می‌گوییم و از داور و مربی تشکر می‌کنیم و آرزو می‌کنیم در مسابقهٔ آینده پیروز شویم!

۸۴- أ لم تكونوا تعلمون أنّ الإكثار في استخدام المبيدات الزّراعيّة و الأسمدة الكيمياويّة تُعدّ من مهدّدات البيئة؟!:

۱) آیا نمی‌دانستید که زیاده‌روی در به‌کارگیری سم‌های کشاورزی و کودهای شیمیایی از تهدیدکننده‌های محیط زیست به شمار می‌رود!

۲) آیا نمی‌دانید که زیادشدن به‌کارگیری سموم کشاورزی و کودهای شیمیایی از تهدیدکننده‌های محیط زیست به حساب آورده شده‌اند!

۳) آیا ندانسته‌اید که زیادروی در به‌کارگرفتن سم‌های کشاورزی و کودهای شیمیایی از تهدیدکنندگان محیط زیست به شمار آورده شده است!

۴) آیا نمی‌دانستید که زیاده‌روی‌کردن در به‌کارگرفتن سموم کشاورزی و کود شیمیایی را از تهدیدکننده‌های محیط زیست به شمار می‌آورند!

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۸۵- «كانت هذه الطّفلةُ مُصابة بِالشّلل الدِّماغيّ و لم تَكن قادرةً عَلى السَّير و الكلام ولكنّها حاوَلت كثيراً حتّى اِستطاعت أن تُصبح رسّامةً»!:

۱) این کودک به فلج مغزی دچار بود و قادر به راه‌رفتن و سخن‌گفتن نبود، ولی بسیار تلاش کرد تا این‌که توانست نقاش شود!

۲) این کودکی است که دچار فلج مغزی شده و توانایی راه‌رفتن و صحبت‌کردن نداشت، ولی تلاش بسیاری کرد تا بتواند یک نقاش شود!

۳) این کودک به فلج مغزی دچار شده و نمی‌توانست راه برود و سخن بگوید، ولی با کوشش بسیار خود توانست نقاش بشود!

۴) این کودک دچار فلج مغزی شده و نتوانسته بود راه برود و حرف بزند، ولی بسیار کوشش کرد تا توانست نقاشی کند!

۸۶- عيّن الصّحيح:

۱) لا أُصدّق أن آلاف الأسماك تتساقط من السّماء إلّا عندما أُشاهدها بعينيّ: تنها زمانی باور می‌کنم که هزاران ماهی از آسمان پی‌درپی فرو می‌ریزند که با چشمان خودم ببینمشان!

۲) كأنّ هذا الولد اهتمَّ بهذه المادّة و حاول لتطويرها مُجدّاً و يُواصل عمله دؤوباً: گویی این پسر به این مادّه توجه کرده بود و برای بهینه‌سازیش تلاش کرد و به کارش با پشتکار ادامه می‌داد!

۳) يا صديقِ، ليت النّاس لا يأكلون أموال الآخرين ولكنّه غايةٌ لا تُدرِكُها: ای دوست من، کاش مردم اموال دیگران را نخورند، ولی آن هدفی است که به دست آورده نمی‌شود!

۴) للدّلافين ذاكرات قويّة و هي خيرُ صديق للإنسان في البحار لأنّها قد تُنقذنا من الغرق: حافظه‌های دلفین‌ها قدرتمند است و آن‌ها بهترین دوست انسان در دریاها هستند، زیرا ممکن است ما را از غرق‌شدن نجات دهند!

۸۷- عيّن الخطأ:

۱) إنّ عقائدنا عن الحياة تستطيعُ أن تُبعدنا عن أفاضل النّاس أو تُقرّبنا من أراذلِهم: عقاید ما دربارهٔ زندگی می‌تواند ما را از مردمان شایسته دور کند یا ما را به فرومایگانشان نزدیک نماید.

۲) قد سُجّل في قائمة التّراث العالميّ كثيرٌ من المعالم التّاريخيّة الّتي يأتي السُّيّاح لرؤية جمالها: در فهرست میراث جهانی بسیاری از آثار تاریخی که گردشگران برای دیدن زیبایی‌شان می‌آیند، ثبت شده است.

۳) الدّولة أخذت تَبني مُستوصفات في القرى الصّغيرة و يُرجى أن يتمّ عملها بعد سنتينِ: دولت شروع به ساخت درمانگاه‌هایی در روستاهای کوچک کرده است و امید می‌رود که بعد از دو سال کارش به پایان برسد.

۴) تُرفَع المُجتمعات البشريّة بثقافة الحوار في المجالات المختلفة فَلْنحاول أن نستفيد منها: جوامع بشری با فرهنگ گفت‌وگو در زمینه‌های گوناگونی بالا برده می‌شود، پس تلاش می‌کنیم که از آن استفاده کنیم.

۸۸- «جوانی نزد مرد فاضلی آمد، آن جوان پندی را از او شنید که او را از انجام گناهان باز می‌داشت!» عيّن الصّحيح:

۱) جاء شابٌّ إلى رجلٍ فاضلٍ، سمع ذلك الشّابّ موعظة منه منعَهُ عن ارتكاب المعاصي!

۲) أتى شابٌّ إلى رجلٍ فاضلٍ، سمع الشّابّ موعظة منه تمنعه عن ارتكاب الذّنوب!

۳) راح شابٌّ عند رَجلٍ فاضلٍ، سمع ذلك الشّابّ موعظة منه تمنعُه عن ارتكاب الأذناب!

۴) أتى شابٌّ نَحوَ رجلٍ فاضلٍ، سمع الشّابّ الموعظة منه تمنعه عن ارتكاب الخطايا!

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۸۹- عيّن الأنسب في المفهوم: ﴿يا أيّتها النّفس المطمئنّة ارجِعي إلى ربّك راضيةً مرضيَّةً﴾

۱) چو راضی شد از بنده یزدان پاک / گر اینها نگردند راضی چه باک
۲) خدایا چنان کن سرانجام کار / تو خشنود باشی و ما رستگار
۳) چند راضی شود به خورد و به خفت / ترک این بیخودی بباید گفت
۴) ای دل تو به دادهٔ خدا راضی باش / نه طالب مستقبل و نه ماضی باش

• اِقرأ النّصّ التّالي ثمّ أَجِب عن الأسئلة (۹۰ ـ ۹۲) بما يُناسب النّصّ:

«الإنسان أذكى كائنٍ على الأرض و لديه أيضاً القدرةُ على التّفكير و التّحدّث و العمل وفقاً لذلك، فعليه أن يَعرف كيف يُعامل جيّداً و يكون لديه أخلاقٌ حسنة، و من الأفضل للوالدَين أن يُعلِّما أولادَهما كيفيّة التّعامل مع أفراد الأسرة و الجيران و الأصدقاء و المُعلّمين و غيرهم. يتكلّم بعض الأفراد في حضور النّاس فقط بالكلمات الحلوة و الأخلاق الحسنة، لكن في غيابهم ليسوا كذلك. هذه ليسَت طريقة جيّدة، الأخلاق الحميدة ضروريّة للغاية في الحياة لِأنّها تُساعدنا على أن نتصرّف بشكل جيّد في المجتمع و نكتسبَ قلوبَ النّاس، فيُمكن لنا خلقُ شخصيّة فريدة بالأخلاق الحميدة. الشّخص ذوالأخلاق الحميدة يحترمُ مشاعر (احساسات) مَن يعيشون حولَه، لا يُميّز بينَ النّاس أبداً و يظهر نفسَ الاحترام للجميع. الشّخص ذوالسّلوك الجيّد لا يشعرُ أبداً بالفخر و يُراقب دائماً مشاعرَ الآخرينَ. الأخلاق الحميدة تُعطي دائماً الفرصة لإجراء محادَثة جديدة مع النّاس و في النّهاية النّجاح في الحياة. إذا يُحدِّث معكم أحدٌ بسوءٍ فلا تُحدِّثوه بنفس الطّريقة، بل عاملوه بِرفقٍ و رحمة و اجعلوا فرصةً للتّغيير، فعليكم أن تُمارسوا دائماً الأخلاق الحميدة في حياتكم و تتّبعوها.»

۹۰- عمّا يتكلّم النّصّ؟

۱) الطّريقة الّتي يُعلِّمنا والِدانا في التّعامل مع الآخرين!
۲) الأخلاق الحميدة في كلّ إنسان تُبيّن ذكاوَته!
۳) الصّفات الإنسانيّة الّتي تُؤدّي إلى التّعايش السّلمي في المُجتمع!
۴) الالتزام بالأخلاق الحميدة و دورها في المجتمع!

۹۱- عيّن الخطأ:

۱) علينا ألّا نكونَ ذوي الوجهَين في علاقاتِنا مع الآخرينَ!
۲) الشّخص ذو الموقف الصّحيح في رأي النّاس يكون جذّاباً!
۳) لِيَكن سلوكنا الجيّد مع النّاس جزءاً من قائمة أعمالنا اليوميّة!
۴) لا إنسان لَه أخلاق حميدة إلّا و هو عَلّمها من والديه!

۹۲- عيّن سؤالاً لَم يأتِ جوابُه في النّصّ؟

۱) كيف نَتكلّم عن الّذي ليسَ حاضراً بيننا؟
۲) لماذا السّلوك السّليم مهمٌّ في حياتنا؟
۳) كيف يُعامل الشّخص ذو المَوقف الصّحيح؟
۴) كيف يجبُ أن يكونَ سلوكُنا مع شخصٍ قليل الأدب؟

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

• **عيّن الخطأفي الإعراب و التّحليل الصّرفي: (۹۳ و ۹٤)**

۹۳- «يُحدِّث ـ أذكىٰ ـ يُعلِّما ـ الاحترام»:

۱) أذكىٰ: اسم ـ مفرد مذكّر ـ اسم تفضيل (جمعه علىٰ وزن «أفاعل») ـ معرب/ خبر و مرفوع و مضاف

۲) يُحدِّث: فعل مضارع ـ للمفرد المذكّر ـ مزيد ثلاثي من باب تفعّل ـ مبني للمعلوم/ فعلٌ و مع فاعله «أحد» جملة فعليّة

۳) الاحترام: اسم ـ مصدر علىٰ وزن «افتعال»، اسم مفعول منه: «مُحترَم»/ مضافٌإليه و مجرور بالكسرة

۴) يُعلِّما: مضارع ـ للمثنّى المذكّر ـ مزيد ثلاثي (مصدره «تعليم») ـ متعدّ ـ معلوم/ فعلٌ و الجملة فعليّة

۹۴- «الوالدَين ـ ليسَت ـ مُحادَثة ـ تُساعد»:

۱) ليست: فعل ماضٍ ـ للمؤنّث الغائبة ـ مجرّد ثلاثي/ فعلٌ من الأفعال النّاقصة، خبره «طريقة» و منصوب

۲) الوالدَين: اسم ـ مثنّىٰ مذكّر ـ اسم فاعل ـ معرفة ـ معرب/ مجرور بالياء، و النّون مكسورة دائماً

۳) مُحادَثة: اسم ـ مفرد مؤنّث ـ اسم مفعول (من باب «مفاعلة») ـ نكرة/ مضافٌإليه و مجرور و موصوف

۴) تُساعد: مضارع ـ للغائبة ـ مزيد ثلاثي بزيادة حرف واحد ـ معلوم/ فعلٌ و مفعوله «نا» و الجملة فعليّة

• **عيّن الجَوابَ الصّحيحَ للأسئلةِ التّالية (۹۵ ـ ۱۰۰):**

۹۵- عيّن الخطأفي ضبط حركات حروف الكلمات:

۱) الفَخرُ لِلعَقلِ و الحَياءِ و العَفافِ و الأَدَبِ و التَّفاخُرُ بِالنَّسَبِ لَيسَ مَحموداً!

۲) أَعجَبَ أَنوشِروانَ كَلامُ ذلك الفَلّاحِ كَثيراً و أَمَرَ أَنْ يُعطَىٰ الفَلّاحَ أَلْفُ دينارٍ آخَرَ!

۳) إِنَّ رِسالَةَ الإسلامِ قائِمَةٌ عَلَىٰ أَساسِ المَنطِقِ و اجتِنابِ الإساءَةِ!

۴) بَعدَ مُشاهَدَةِ المُباراةِ يُعجِبُني جِدّاً حارِسُ مَرمَىٰ هٰذا الفَريقِ!

۹۶- عيّن ما فيه اسم مبالغة:

۱) علينا أن لا نُصدّق كلّ ما سَمعنا به بل نكون نقّادَ الكلام!

۲) اجتمع الحرّاسُ أمام الملعب ليَمنعوا دخول المتفرّجين بدون بطاقة!

۳) الزوّارُ مُنتظرون ليُفتَح الباب فيستطيعون زيارة مقبرة حافظ!

۴) «التّمار» كان من أصحاب الإمام عليٍّ الّذينَ لا يَكتمون حبّه!

۹۷- عيّن ما ليست فيه نون الوقاية:

۱) المُزارع هذه الأيّام يَتمنّى أن يَنزل مطراً كثيراً!

۲) يا بُنيّ، مع أنّك بعيد عنّي لكن أصبر حتّى ترجع إليّ!

۳) كيف تستطيع أن تمنعني عن حبّ بلادي و الدّفاع عنها؟

۴) رجاءً بيّني لي أخطائي قبل أن تُحمّليني ما لا طاقة لي به!

۹۸- عيّن الصّفة يختلف نوعها:

۱) مررتُ برجل يدّعي أنّه يقدر على سياقة سيّارته و عيونه مغلقة!

۲) يا قومِ، كيف تعبدون تماثيل خشبيّة أو حجريّة تصنعونها بأيديكم؟

۳) قدّم لقمان مواعظ لابنه جاءت بعضها في آيات من القرآن!

۴) قد تُسخطني كلام صديق يغضّ عينه عن الحقيقة و هو يطّلع عليها!

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۹۹- عيّن ما ليست فيه الحال:

۱) فريق من المهندسين قاموا دؤوبين بإعمار هذه القرية الّتي يكاد سكّانها يتركونها!

۲) أحبّتي جعلوني محزوناً لأنّهم تركوني عندما واجهتُ شدائد كثيرة بعد فقدان أبي!

۳) هذا الرّجل المحسن يعين الضّعفاء دون أن يَمنّ عليهم راجياً بأنّ الله يراهُ!

۴) قل الحق و لو كان عليك و اعلم أنّ الله لا يتركك أمام الظّالمين وحيداً!

۱۰۰- عيّن المستثنى منه ليس جمعاً مكسّراً:

۱) لا يجوز لأبي أن يأكل الموادّ السّكّرية إلّا قليلاً!

۲) جوائز نوبل تُعطى للّذين كانوا أهلاً لها إلّا ما يرتبط بالسّلام!

۳) ما تعلّم السُّيّاحُ اللّغة الفرنسيّة في هذا السّفر إلّا بعض مفرداتها!

۴) ما فهمتُ أجوبَة كتبها المعلّم على السّبّورة إلّا واحداً منها!

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۰۱- کدام گزینه با توجه به مراحل پژوهش در تاریخ به درستی تدوین شده است؟

الف) ممانعت از بیراهه‌رفتن پژوهشگر از مسیر درست پژوهش

ب) مطمئن‌شدن از اصالت سند و جعلی‌نبودن آن

ج) کافی‌بودن منابع و اطلاعات دربارهٔ آن

د) تنظیم و دسته‌بندی اطلاعات مربوط به موضوع تحقیق

۱) «الف» قبل از «ج» و «ب» بعد از «د» انجام می‌گیرد.

۲) «د» بعد از «الف» و «ج» قبل از «ب» صورت می‌گیرد.

۳) «ب» و «ج» قبل از «الف» و «د» انجام می‌شود.

۴) «ج» قبل از «الف» و «د» قبل از «ب» صورت می‌گیرد.

۱۰۲- مورخی که بین سال‌های ۴۴۰ تا ۳۷۰ ق. م. در دولت ــ شهرهای یونان می‌زیسته است، کدام‌یک از وقایع زیر را می‌توانسته مشاهده کرده باشد؟

۱) برگزاری اولین دورهٔ بازی‌های المپیک در دولت ـ شهر المپیا

۲) حملهٔ اسکندر مقدونی به ایران و فرار داریوش سوم

۳) جنگ‌های پلوپونزی بین دولت ـ شهرهای آتن و اسپارت

۴) ورود یونان به عصر تاریکی به دنبال رقابت شهرها و جنگ‌های داخلی

۱۰۳- هر یک از موارد زیر به ترتیب در دورهٔ فرمانروایی کدام‌یک از پادشاهان ایران باستان رخ داده است؟

الف) خارج‌کردن پارت و گرگان از دست سلوکیان

ب) شکست کراسوس سردار مشهور روم

ج) کشتن بیشتر افراد مدعی تاج و تخت

د) کشتن گُردیانوس امپراتور روم

۱) ارشک ـ اردوان چهارم ـ شیرویه ـ شاپور دوم

۲) ارشک ـ اُرد دوم ـ شیرویه ـ شاپور یکم

۳) اُرد ـ اردوان چهارم ـ هرمز چهارم ـ شاپور دوم

۴) اُرد ـ اُرد دوم ـ هرمز چهارم ـ شاپور یکم

۱۰۴- کدام گزینه مقایسهٔ درستی از سفال‌گری در دورهٔ اشکانیان «الف» و سلجوقیان «ب» ارائه می‌دهد؟

۱) در «الف»، سفال‌ها نقش و طرح متنوع و گوناگون نداشتند، اما دارای لعابی اغلب سبزرنگ بودند، اما در «ب» گرچه این هنر به کیفیت دورهٔ سامانی نرسید، اما با استفاده از نقوش جانوری و گیاهی توسعه یافت.

۲) در «الف» هنر سفال‌گری به اوج خود رسید و استفاده از نقوش انسانی، گیاهی و جانوری بر روی سفال‌ها رواج یافت و در «ب» مراکز مهم سفال‌گری عصر سامانی از شرق ایران، یعنی نیشابور و سمرقند به تدریج به مناطق مرکزی مانند کاشان انتقال یافت.

۳) در «الف» سفال‌ها نقش و طرح متنوع و گوناگون داشتند و از نقوش انسانی، گیاهی و جانوری برای تزیین آن استفاده می‌کردند، اما در «ب» این هنر به کیفیت دورهٔ سامانی نرسید، اما با استفاده از نقوش جانوری و گیاهی توسعه پیدا کرد.

۴) در هر دو دورهٔ «الف» و «ب» سفال‌ها نقش و طرح متنوع و گوناگونی نداشتند، اما در «ب» دارای لعابی اغلب سبزرنگ و در «الف» دارای نقوشی از گیاه و جانور بودند.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۰۵- کدام عبارت دربارهٔ کتاب «تاریخ طبری» تألیف محمد بن جریر طبری به درستی آورده شده است؟

۱) از کتاب‌های تاریخ سلسله‌ای که به روش موضوعی نگارش شده است که در آن مورخ ناچار به گزینش و انتخاب گردیده است.

۲) از کتاب‌های تاریخ عمومی که به روش سال‌شماری نگارش شده است و نویسنده تعیین درستی یا نادرستی مطالب را به خواننده واگذار کرده است.

۳) از کتاب‌های تاریخ عمومی که به روش موضوعی نگارش شده است که در آن برخی از جنبه‌های خبر از چشم مورخ دور مانده است.

۴) از کتاب‌های تاریخ سلسله‌ای که به روش سال‌شماری نگارش شده است که مورخ بدون هیچ‌گونه دخل و تصرفی در روایت‌ها، عیناً آن‌ها را ذکر کرده است.

۱۰۶- در کدام گزینه ترتیب وقوع رویدادهایی که منجر به سقوط بنی‌امیه و روی کار آمدن بنی‌عباس شد، به درستی آمده است؟

۱) به وجود آمدن شبکهٔ منظمی از داعیان توسط خاندان عباسی ← تشدید اختلاف و نزاع در خاندان بنی‌امیه ← مرگ هشام بن عبدالملک ← استقرار ابومسلم در خراسان ← از میان برداشتن آخرین خلیفهٔ اموی ← ورود ابومسلم به کوفه و به خلافت نشاندن ابوالعباس سفاح

۲) مرگ هشام بن عبدالملک ← به وجود آمدن شبکهٔ منظمی از داعیان توسط خاندان عباسی ← تشدید اختلاف و نزاع در خاندان بنی‌امیه ← استقرار ابومسلم در خراسان ← پیوستن ابومسلم به جنبش ← ورود ابومسلم به کوفه و از میان برداشتن آخرین خلیفهٔ اموی

۳) مرگ هشام بن عبدالملک ← تشدید اختلاف و نزاع در خاندان بنی‌امیه ← به وجود آمدن شبکهٔ منظمی از داعیان توسط خاندان عباسی ← پیوستن ابومسلم به جنبش ← از میان برداشتن آخرین خلیفهٔ اموی توسط ابومسلم ←ورود ابومسلم به کوفه و به خلافت نشاندن ابوالعباس سفاح

۴) به وجود آمدن شبکهٔ منظمی از داعیان توسط خاندان عباسی ← مرگ هشام بن عبدالملک ← تشدید اختلاف و نزاع در خاندان بنی‌امیه ← پیوستن ابومسلم خراسانی به جنبش ← ورود ابومسلم به کوفه و به خلافت نشاندن ابوالعباس سفاح ← از میان برداشتن آخرین خلیفهٔ اموی توسط ابومسلم

۱۰۷- در کدام مورد مقایسهٔ درستی میان سلسله‌های مسلمان ایرانی در دورهٔ خلافت عباسیان انجام شده است؟

الف) سلسله‌های طاهریان و سامانیان، ریشه در خاندان کهن دهقانی منطقهٔ خراسان و ماوراءالنهر داشتند، در صورتی که خاندان آل بویه پس از رهایی از شغل صیادی به خدمت سرداران دیلمی درآمدند.

ب) روابط آل بویه با خلافت عباسی با روابط سایر سلسله‌های ایرانی با عباسیان تفاوت داشت، اما زیاریان همواره نسبت به خلفای عباسی اظهار اطاعت ظاهری می‌کردند.

ج) روابط صفاریان و زیاریان دارای فراز و نشیب زیادی با خلافت عباسی بود، در صورتی که علویان طبرستان از همان ابتدا روابط خصومت‌آمیزی با خلافت عباسی داشتند.

د) روابط صفاریان پس از حملهٔ یعقوب به نیشابور و از میان برداشتن طاهریان با خلفای عباسی تیره شد، اما روابط زیاریان با خلفای عباسی همانند قبل از کشته‌شدن مردآویج به صورت اظهار اطاعت ظاهری ادامه یافت.

۱) «الف» و «د»
۲) «ب» و «ج»
۳) «الف» و «ج»
۴) «ب» و «د»

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۰۸- «احیای شهرها و رشد تجارت در سده‌های ۱۲ و ۱۳ میلادی» و «درگیری پاپ‌ها و پادشاهان در اواخر قرون وسطا» به ترتیب چه پیامدهایی را به دنبال داشته است؟

۱) تقویت حکومت مرکزی و کاهش چشمگیر قدرت اشراف فئودال ـ تضعیف نقش کلیسای کاتولیک و کاهش نقش آن در زندگی مردم و جوامع اروپایی

۲) ایجاد ارتش منظم و دائمی برای کاهش وابستگی به نیروی نظامی فئودال‌ها ـ به وجود آمدن طبقهٔ جدیدی به نام «بورژوا»

۳) بر سر کار آمدن شاهان نیرومند در اروپا ـ به وجود آمدن استقلال و آزادی عمل بیشتر برای دولت ـ شهرهای ایتالیایی

۴) رشد چشمگیر قدرت پادشاهان و اندیشه‌های ملی‌گرایی ـ از بین رفتن وحدت کلیسای کاتولیک

۱۰۹- در کدام مورد، تقدم و تأخر شکل‌گیری مکتب‌های نگارگری روی نمودار زمان به درستی ترسیم شده است؟

الف) مکتب اصفهان

ب) مکتب هرات

ج) مکتب شیراز

د) مکتب تبریز

هـ) مکتب قزوین

۱) الف ب هـ د ج

۲) ج ب د هـ الف

۳) ج هـ د الف ب

۴) ج الف هـ د ب

۱۱۰- سه گزارهٔ زیر به ترتیب،توصیف کدام واقعه در تاریخ جهان است؟

الف) دولت انگلستان رسماً هند را جزئی از قلمرو خویش اعلام کرد و ملکهٔ انگلستان به امپراتریس هند و بریتانیا ملقب شد.

ب) منشأ الهی سلطنت نفی و مجلس منشأ قدرت و تعیین‌کنندهٔ اختیارات پادشاه شناخته شد.

ج) لویی شانزدهم و همسرش، ماری آنتوانت و به دنبال آن بسیاری از مخالفین با گیوتین اعدام شدند.

۱) پیروزی انگلستان بر سایر استعمارگران در هند ـ انقلاب باشکوه ـ انقلاب کبیر فرانسه

۲) سرکوب شورش سربازان هندی ـ انقلاب باشکوه ـ وارد جنگ شدن اروپا با فرانسه

۳) پیروزی انگلستان بر سایر استعمارگران در هند ـ پیروزی کرامول بر چارلز یکم ـ انقلاب کبیر فرانسه

۴) سرکوب شورش سربازان هندی ـ پیروزی کرامول بر چارلز یکم ـ وارد جنگ شدن اروپا با فرانسه

۱۱۱- کدام گزینه دربارهٔ نقش قوام‌السلطنه در رویدادهای تاریخ ایران در دورهٔ استعمار نو درست است؟

۱) واگذاری امتیاز نفت شمال به شوروی و قبول پست نخست‌وزیری پس از استعفای دکتر مصدق

۲) انعقاد قرارداد ۱۹۱۹ با انگلستان و دفاع از این قرارداد در مجامع سیاسی و مطبوعات

۳) ترغیب محمدرضا پهلوی برای انجام کودتای ۲۸ مرداد و به نخست‌وزیری رسیدن پس از پیروزی کودتا

۴) اعلام جهاد آیت‌الله کاشانی علیه وی برای استعفا از مقام نخست‌وزیری و خودداری او از استعفا

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۱۲- هر یک از موارد زیر مربوط به دوران نخست‌وزیری چه کسی در رژیم محمدرضا پهلوی است؟

- **اصلاح قانون انتخابات انجمن‌های ایالتی و ولایتی**
- **افزایش چشمگیر درآمدهای نفتی**
- **آغاز نخستین مرحلهٔ برنامه‌های اصلاحی با عنوان اصلاحات ارضی**
- **روی کار آمدن به دستور آمریکایی‌ها و برای جلوگیری از پیروزی انقلاب**

۱) علی امینی ـ جمشید آموزگار ـ اسدالله علم ـ غلامرضا ازهاری

۲) علی امینی ـ امیرعباس هویدا ـ اسدالله علم ـ شاپور بختیار

۳) اسدالله علم ـ جمشید آموزگار ـ علی امینی ـ غلامرضا ازهاری

۴) اسدالله علم ـ امیرعباس هویدا ـ علی امینی ـ شاپور بختیار

۱۱۳- کدام گزینه در مورد پیامد نفوذ جمعی درست است؟

۱) مردم و افراد گروه هدف، به شکلی فکر کرده و زندگی می‌کنند که در مسیر اهداف دشمن قرار می‌گیرد.

۲) جریان‌های فکری مختلف فرهنگی، سیاسی و مذهبی که با باورها، آرمان‌ها و ارزش‌های جامعهٔ هدف متفاوت و مخالف است را ایجاد می‌کند.

۳) دشمن هیچ‌گاه به شکل روشن و واضح آشکار نمی‌شود و به همین دلیل، شناسایی و طرد نمی‌گردد.

۴) سیستم فکری و محاسباتی افراد انسانی و حتی در مواردی، نظام فکری یک جامعه، مورد هدف قرار می‌گیرد.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۱۴- هر کدام از عبارت‌های زیر با کدام‌یک از پرسش‌های کلیدی جغرافیا ارتباط بیشتری دارد؟

الف) ساخت جزیره‌های مصنوعی توسط امارات متحدهٔ عربی در آب‌های خلیج فارس، نواحی جدیدی در حاشیهٔ جنوبی خلیج فارس ایجاد کرده است.

ب) در چهل سال اخیر در نتیجهٔ سیاست دولت‌ها، افزایش جمعیت و توسعهٔ شهر تهران و علاقهٔ کسب‌وکارهای خصوصی به نزدیکی به پایتخت، در امتداد محورهای ارتباطی شهر تهران، نواحی صنعتی زیادی شکل گرفته است.

ج) در سدهٔ نوزدهم و نیمهٔ اول قرن بیستم در کشورهای توسعه‌یافته و صنعتیِ اروپا و آمریکای شمالی، مهاجرت گسترده‌ای از روستاها به شهرها رخ داد.

د) یکی از مهم‌ترین دلایل کاهش آب دریاچهٔ ارومیه، احداث فزایندهٔ سد بر روی رودخانه‌های حوضهٔ آبریزِ دریاچه است.

۱) چه کسانی؟/ چه‌طور؟/ چه چیز؟/ چرا؟
۲) کجا؟/ چه‌طور؟/ چه موقع؟/ چرا؟
۳) چه کسانی؟/ کجا؟/ چه چیز؟/ چه کسانی؟
۴) کجا؟/ کجا؟/ چه موقع؟/ چه کسانی؟

۱۱۵- با توجه به ملاک‌های تفاوت «سکونتگاه‌های روستایی» (۱) و «سکونتگاه‌های شهری» (۲)، کدام گزینه به عبارات درست اشاره دارد؟

الف) در (۱) برخلاف (۲)، فعالیت‌های اقتصادی نوع اول غالب است و این مهم‌ترین ملاک تفاوت این دو سکونتگاه است.

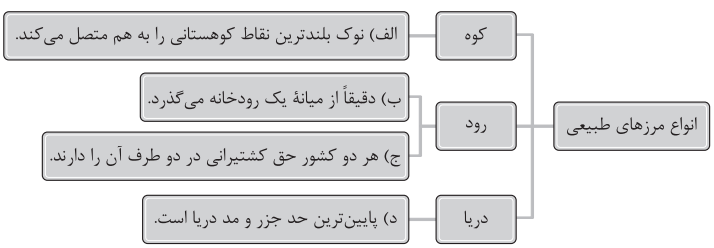
ب) در (۲) برخلاف (۱)، فعالیت‌های اقتصادی نوع سوم متنوع‌تر و گسترده‌تر هستند.

ج) در (۲) برخلاف (۱)، فعالیت‌های اقتصادی نوع دوم غالب است و این متداول‌ترین ملاک تفاوت این دو سکونتگاه است.

د) در (۱) برخلاف (۲)، فعالیت‌های اقتصادی نوع دوم متنوع‌تر و گسترده‌تر هستند.

۱) الف ـ ج
۲) ب ـ د
۳) الف ـ ب
۴) ب ـ ج

۱۱۶- با توجه به تصویر زیر و مشخصات انواع مرزهای طبیعی، کدام گزینه به محتوای درستی اشاره دارد؟

۱) مورد «الف» به خط مبدأ اشاره دارد و برای تعیین مرز بین دو کشوری که رشته‌کوه بین آن‌ها قرار دارد به کار گرفته می‌شود.

۲) در مورد «د» تعیین مرز کار آسانی نیست و برای تعیین مرز ابتدا خط‌الرأس را معین می‌کنند و کشور مجاور دریا مالک آب‌های پشت این خط است.

۳) مورد «ب» به خط منصف اشاره دارد که در رودهای قابل کشتیرانی بهترین خط مرزی است.

۴) در مورد «ج» فاصلهٔ مرز از هر دو ساحل به یک اندازه نیست و این خط مرزی عمیق‌ترین نقاط بستر رود را به هم متصل می‌کند.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۱۷- یک جغرافی‌دان در حال پژوهش دربارهٔ نواحی کوهستانی ایران است. عبارت‌های زیر اطلاعاتی است که او از منابع مختلف به دست آورده است. کدام‌یک از اطلاعات زیر در رابطه با «پدیدهٔ گنبدهای نمکی» درست است؟

الف) این پدیده معمولاً به شکل گنبدی یا مخروطی‌شکل و در برخی مناطق به صورت حوضچه‌های مملو از آب و نمک مشاهده می‌شود.

ب) یکی از کهن‌ترین پدیده‌های طبیعی ایران، گنبدهای نمکی است که در طول سالیان دراز، ثبات خود را حفظ کرده و به یکی از پدیده‌های گردشگری ایران بدل شده است.

ج) در بین عوامل دوگانهٔ شکل‌گیری ناهمواری‌ها، گنبدهای نمکی به دلیل عوامل درونی به وجود آمده‌اند.

د) گزارش‌های آزمایشگاهی نشان می‌دهد قطعات جداشده از این پدیده نسبت به قطعات جداشده از پدیده‌های اطراف، وزن کم‌تری داشته است.

۱) «الف» برخلاف «ج»، ← (مغایر با) گنبد نمکی است./ «د» برخلاف «ب»، ← (مرتبط با) گنبد نمکی است.

۲) «الف» برخلاف «ب»، ← (مغایر با) گنبد نمکی است./ «ج» برخلاف «د»، ← (مرتبط با) گنبد نمکی است.

۳) «ج» برخلاف «الف»، ← (مغایر با) گنبد نمکی است./ «ب» همانند «د»، ← (مرتبط با) گنبد نمکی است.

۴) «الف» برخلاف «ج»، ← (مغایر با) گنبد نمکی است./ «د» همانند «ب»، ← (مرتبط با) گنبد نمکی است.

۱۱۸- کدام گزینه با توجه به موارد مطرح‌شده، عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«احتمال وقوع زمین‌لغزش در «الف» ..... از «ب» است، زیرا ..... .»

الف) در کوهستان‌های نزدیک مناطق گرم و خشک گاهی بارش‌های کوتاه و اتفاقی رخ می‌دهد.

ب) برخی مناطق حداقل ۵۰۰ میلی‌متر در سال بارش دارند و این بارش‌ها حداقل در ۸ ماه از سال اتفاق می‌افتد.

۱) بیشتر ـ مقدار نفوذ باران در دامنه‌های مناطق مرطوب بیشتر است و دامنه‌ها شیب بیشتری دارند

۲) بیشتر ـ بارش در مدت‌زمان کوتاه، اما حجم بیشتر می‌بارد و اصطکاک بین توده‌ها را از بین می‌برد

۳) کم‌تر ـ نفوذ آب باران در مدت طولانی در مناطق مرطوب وزن دامنه را افزایش می‌دهد

۴) کم‌تر ـ مقدار نفوذ باران در مناطق گرم و خشک بیشتر است و آب در رودخانه‌ها جاری می‌شود

۱۱۹- با توجه به عبارات زیر و کشورهای ذکرشده، کدام تصویر به صورت درستی ترسیم شده است؟

۱) ترکیه ۲) عراق ۳) آذربایجان ۴) ترکمنستان

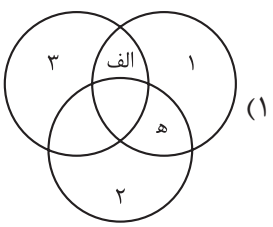
الف) ایران گاز طبیعی را با لوله به این کشور صادر می‌کند.

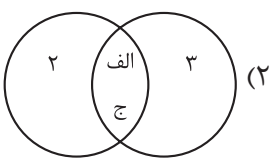
ب) در نظام سیاسی این کشور اختیارات محلی محدود است.

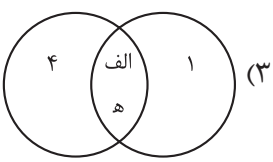
ج) بخش اعظم این کشورها به صورت تک‌ساخت اداره می‌شود.

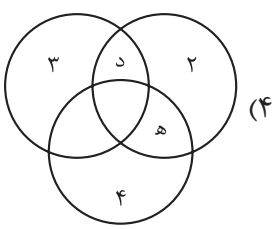
د) مجلس نمایندگان و سنا در مرکز این کشور وجود دارد.

ه) ایران از خط لولهٔ گاز ترانزیت بین این دو کشور می‌تواند درآمد کسب کند.

۱)

۲)

۳)

۴)

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۲۰- با توجه به موارد زیر، کدام گزینه درست است؟

الف) فضاهای دریایی و اقیانوسی در شکل‌گیری قدرت جهانی و کنترل و محاصرهٔ قدرت خشکی مؤثر است.

ب) منطقهٔ خشکی اوراسیا قلعهٔ جهانی است و این منطقه برای قدرت‌های دریایی غیر قابل دسترس است.

ج) قدرت دریایی فقط در ناوگان جنگی دریایی نیست و ملتی به قدرت دست می‌یابد که در تجارت دریایی نیز نیرومند باشد.

د) شرق اروپا، منبع بزرگ قدرت است و هر کس بر منابع آن مسلط شود، می‌تواند بر کل جزیرهٔ جهانی و جهان فرمان براند.

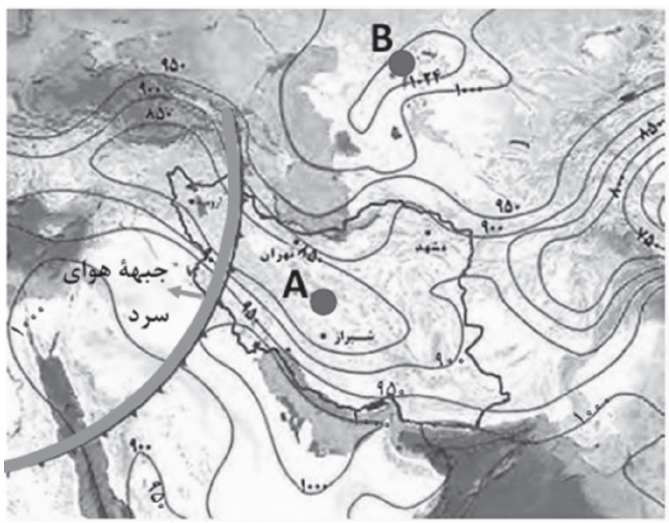
۱) «الف» ← (مغایر با) ← «ج» ← (مطابق با) ← «ب»/ «الف» ← (مطابق با) ← «د» ← (مغایر با) ← «ب»

۲) «ب» ← (مغایر با) ← «ج» ← (مطابق با) ← «الف»/ «ب» ← (مطابق با) ← «د» ← (مغایر با) ← «الف»

۳) «ب» ← (مغایر با) ← «ج» ← (مطابق با) ← «الف»/ «الف» ← (مطابق با) ← «د» ← (مغایر با) ← «ب»

۴) «الف» ← (مغایر با) ← «ج» ← (مطابق با) ← «ب»/ «ب» ← (مطابق با) ← «د» ← (مغایر با) ← «الف»

۱۲۱- کدام گزینه پاسخ صحیح سؤال‌های زیر است؟

الف) اگر جبههٔ هوای سرد در نزدیکی شهر تهران با یک تودهٔ هوای گرم برخورد کند، چه اتفاقی ممکن است رخ دهد؟

ب) نوع فشار در نقاط A و B چگونه است؟ چرا؟

ج) با توجه به «جهت ورود» جبههٔ هوای سرد به کشور، این تودهٔ هوا مشابه کدام‌یک از توده‌های هوایی تأثیرگذار بر آب‌وهوای کشور است؟

۱) وقوع بارندگی/ نقطهٔ A ← پرفشار، به دلیل کم‌شدن فشار به سمت مرکز ـ نقطهٔ B کم‌فشار، به دلیل افزایش فشار به سمت مرکز/ تودهٔ هوای سرد و خشک سیبری

۲) از بین رفتن دو جبهه و شکل‌گیری مرکز پرفشار/ نقطهٔ A ← کم‌فشار، به دلیل کم‌شدن فشار به سمت مرکز ـ نقطهٔ B پرفشار، به دلیل افزایش فشار به سمت مرکز/ تودهٔ هوای مرطوب موسمی

۳) از بین رفتن دو جبهه و شکل‌گیری مرکز پرفشار/ نقطهٔ A ← پرفشار، به دلیل کم‌شدن فشار به سمت مرکز ـ نقطهٔ B کم‌فشار، به دلیل افزایش فشار به سمت مرکز/ تودهٔ هوای سودانی

۴) وقوع بارندگی/ نقطهٔ A ← کم‌فشار، به دلیل کم‌شدن فشار به سمت مرکز ـ نقطهٔ B پرفشار، به دلیل افزایش فشار به سمت مرکز/ تودهٔ هوای مرطوب غربی

۱۲۲- با توجه به موارد زیر، کدام گزینه به درستی رسم شده است؟

الف) اشکال تراکمی و حاصل انباشته‌شدن ذرات توسط باد در یک مکان

ب) تپه‌های ماسه‌ای هلالی‌شکل و منفرد دارای دو بازو در کناره‌ها

ج) تخریب بخش نرم‌تر و باقی‌ماندن بخش‌های سخت‌تر و مقاوم‌تر

د) اشکال کاوشی و حاصل کنده‌شدن ذرات از یک مکان و انتقال آن‌ها به مکان دیگر

۱) «الف» ← (مطابق با) ← «ب» ← (مغایر با) ← «د»/ «د» ← (مطابق با) ← «ج» ← (مغایر با) ← «الف»

۲) «الف» ← (مطابق با) ← «ب» ← (مغایر با) ← «د»/ «الف» ← (مطابق با) ← «ج» ← (مغایر با) ← «د»

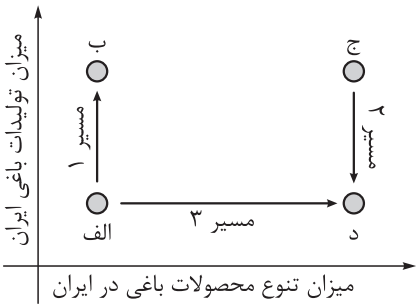
۳) «د» ← (مطابق با) ← «ب» ← (مغایر با) ← «الف»/ «الف» ← (مطابق با) ← «ج» ← (مغایر با) ← «ب»

۴) «د» ← (مطابق با) ← «ب» ← (مغایر با) ← «الف»/ «الف» ← (مطابق با) ← «ج» ← (مغایر با) ← «د»

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

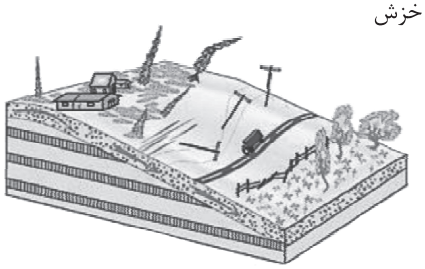
۱۲۳- با توجه به تصویر زیر، کدام مورد به موضوع درستی پرداخته است؟

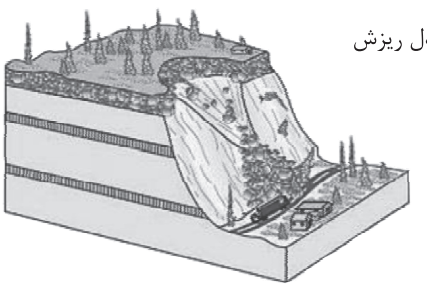
۱) مواردی چون «اختلاف شدید درجهٔ حرارت روزانه» در ایران باعث حرکت در مسیر ۳ و «اختلاف درجهٔ حرارت سالانه» باعث حرکت در مسیر ۲ می‌شود.
۲) کاهش منابع آب کشور می‌تواند یکی از عواملی باشد که سیاستمداران و تصمیم‌گیران حوزهٔ کشاورزی را به سمت حرکت در مسیر ۱ هدایت کند.
۳) استفاده از کشت گلخانه‌ای می‌تواند حرکت در مسیر ۳ را باعث شود، اما نمی‌تواند در حرکت در مسیر ۱ مؤثر واقع شود.
۴) امکان کشت میوه‌های سردسیری، نیمه‌گرمسیری و گرمسیری در ایران، باعث حرکت در مسیر ۱ خواهد شد.

۱۲۴- با توجه به شکل‌های زیر، کدام گزینه محتوای درستی را ارائه داده است؟

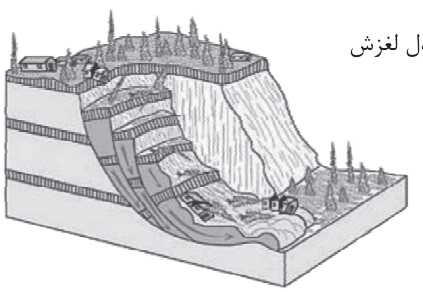
مدل خزش

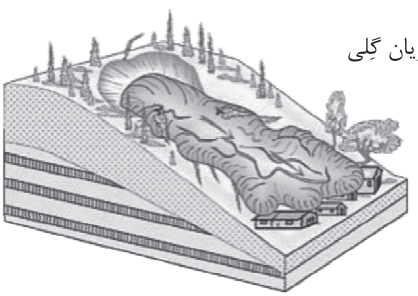
مدل ریزش

مدل لغزش

مدل جریان گِلی

۱) وقوع زمین‌لغزش در اطراف یک دامنه می‌تواند احتمال وقوع زلزله در آن دامنه را افزایش دهد.
۲) در مدل خزش، حرکت ناگهانی رسوبات در سطح دامنه، می‌تواند خسارت زیان‌باری ایجاد کند.
۳) هر چه قدر زهشکی خاک یک دامنه بیشتر باشد، امکان شکل‌گیری زمین‌لغزش به صورت جریان گِلی بیشتر می‌شود.
۴) مدل ریزش به دلیل ناگهانی‌بودن و حجم بالای رسوبات، خسارت‌بارترین مدل زمین‌لغزش است و می‌تواند باعث مرگ‌ومیر فراوانی شود.

۱۲۵- با توجه به عبارت‌های زیر، کدام مورد درست است؟

الف) یکی از راه‌های مدیریت معضلات شهری، سروسامان بخشیدن به مشاغل بخش غیررسمی، مانند توسعهٔ امکانات گردشگری برای جذب گردشگر و ایجاد شغل، است.
ب) تمرکزگرایی و توسعهٔ مناطق مرکزی و مشکلات توسعه‌ای در مناطق مرزی و دورافتادهٔ ایران، باعث گسترش روند مهاجرت روستاییان به شهرها، خصوصاً شهرهای بزرگِ مرکزی شده است.

۱) تأثیر گسترش پدیده‌هایی چون شهرگرایی متفاوت با تأثیرات مورد «ب» است.
۲) تأثیر اختصاص درآمدهای نفتی به توسعه و گسترش زیرساخت‌های شهری، در حوزهٔ مهاجرت، متفاوت با مورد «ب» است.
۳) تأثیر تبدیل تهران به مادرشهر ملی، متفاوت با تأثیرات مورد «ب» است ـ به‌کارگیری مورد «الف»، هرچند می‌تواند در حوزهٔ مدیریت مشاغل غیرقانونی تأثیرگذار باشد، اما در حوزهٔ مشاغل غیررسمی تأثیر خاصی ندارد.
۴) تبدیل برخی مناطق روستایی به مناطق شهری، نتایجی همسو با مورد «ب» داشته است ـ افزایش طبیعی جمعیت می‌تواند معضلاتی در شهرها ایجاد کند که مدیران شهری را به استفاده از روش‌های مورد «الف» سوق دهد.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۲۶- برای روشن‌شدن کدام گزینه، نیازمند یاری‌گرفتن از تصورات معلوم هستیم؟

۱) هر روز که پیام جدیدی برای انسان دارد.

۲) هرگز نمیرد آن‌که دلش زنده شد به عشق

۳) می‌گفت: «چه کسی برای من کتاب آورده است؟»

۴) زمین کروی است.

۱۲۷- در عبارت زیر، چند مفهوم جزئی وجود دارد؟

«شیخ‌الرئیس، نظام‌بخش به مکتب فلسفی فارابی محسوب می‌شود؛ اما سهروردی، از روش وی فراتر رفت و آن را با چاشنی کشف و شهود، به کمال رساند.»

۱) ۵ مفهوم
۲) ۴ مفهوم
۳) ۳ مفهوم
۴) ۲ مفهوم

۱۲۸- دربارهٔ انواع قضایای حملی، کدام گزینه درست است؟

۱) تفاوت در جزئی یا کلی بودنِ مفهومِ موضوع، قضایا را به دو دستهٔ جزئیه و کلیه تقسیم می‌کند.

۲) تفاوت در جزئی یا کلی بودنِ مفهومِ موضوع، قضایا را به دو دستهٔ محصوره و شخصیه تقسیم می‌کند.

۳) اشتباه در جزئی‌بودن یا کلی‌بودن مفهومِ محمول در قضایای حملی، مغالطهٔ اشتراک لفظ ایجاد می‌کند.

۴) قضیه‌ای که دارای نسبت «است» و موضوع «این درخت» باشد، بدون توجه به محمولِ «آن»، «موجبهٔ جزئیه» است.

۱۲۹- برای کدام مورد، تعداد کم‌تری از روابط تقابل، تعریف می‌شود؟

۱) سیمرغ، پرنده‌ای افسانه‌ای است.
۲) ایرانیان مهمان‌نواز هستند.
۳) انسان، موجود مجرد نیست.
۴) یکی از مراکز استان، کرج است.

۱۳۰- با توجه به مبحث قیاس اقترانی، کدام گزینه درست است؟

۱) اگر هر دو مقدمهٔ یک قیاس اقترانی سور جزئی داشته باشند، به شرط این‌که شکل سوم باشد، می‌تواند معتبر باشد.

۲) اگر نتیجهٔ یک قیاس «بعضی الف ج است.» باشد، شرط سوم اعتبار را بررسی نمی‌کنیم.

۳) شرط اول برای نتیجه‌گیری از یک قیاس، رعایت قانون کیفیت نتیجهٔ قیاس است.

۴) نتیجهٔ هر قیاس معتبر شکل اولی، قطعاً در قالب موجبهٔ کلیه است.

۱۳۱- قضایای «هوای بیرون یا خیلی سرد است یا خیلی گرم» و «شکل یا چهار ضلع دارد یا مربع نیست.»، به ترتیب کدام نوع از قضایای شرطی منفصل هستند؟

۱) مانعةالرفع ـ مانعةالرفع
۲) حقیقی ـ مانعةالجمع
۳) مانعةالجمع ـ مانعةالرفع
۴) مانعةالجمع ـ حقیقی

۱۳۲- کدام گزینه در ارتباط با فلسفه‌های مضاف درست است؟

۱) فلسفه‌های مضاف صرفاً ناظر بر علوم شکل گرفته‌اند تا بتوانند زیربنا و شالوده‌ای عقلی برای تمام علوم ایجاد کنند.

۲) موضوعات فلسفهٔ مضاف نمی‌توانند در بخش اصلی فلسفه مورد بررسی قرار بگیرند، زیرا مبنای علوم اموری جزئی هستند.

۳) با ورود به بخش اصلی فلسفه، متوجه می‌شویم که فیلسوفان نظراتی داشته‌اند که آن دیدگاه‌ها باعث ایجاد مکاتب مختلف در علوم شده‌اند.

۴) فلسفه‌های مضاف نمی‌توانند به سؤالات اساسی و بنیادی انسان پاسخی بدهند و تنها بخش اصلی فلسفه است که می‌تواند پاسخ این‌گونه پرسش‌ها را بدهد.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۳۳- دلیل این‌که نمی‌توانیم تاریخ دقیقی از آغاز فلسفه ارائه دهیم، کدام است؟

۱) ما تنها می‌توانیم براساس آثار باقی‌مانده گزارش کلی از اندیشه‌های فلسفی دور بیان کنیم و تاریخ آغاز فلسفه را نمی‌دانیم.

۲) چون آثار مکتوبی از قدما به ما نرسیده است و اطلاعات دقیقی از ایده‌ها و تفکراتشان نداریم، نمی‌توان گفت در آن زمان اندیشهٔ فلسفه بوده یا خیر.

۳) قطعاً در گذشته هم اندیشهٔ فلسفی وجود داشته است، ولی این ایده‌ها به صورت نظام‌مند کنار هم قرار نگرفته است و نمی‌توان آن را آغاز فلسفه دانست.

۴) تمدن‌های قدیمی درآمدی بر ایجاد تمدن‌های جدید هستند و دستاوردهای آنان به تمدن‌های دیگر منتقل شده، اما بعضاً آن‌قدر قدیمی هستند که از بین رفته‌اند.

۱۳۴- کدام گزینه با نظریات سقراط مطابقت دارد؟

۱) بدی سریع‌تر از مرگ، گریبان انسان را می‌گیرد.

۲) آن کس که بیشتر از فرامین خدا اطاعت کند، داناتر است.

۳) انسان‌ها به خاطر نافرمانی از دستورات الهی، گرفتار مرگ می‌شوند.

۴) ثروت و فضیلت از یکدیگر به دست می‌آیند و به هم فزونی می‌بخشند.

۱۳۵- کدام گزینه دربارهٔ شناخت انسان، درست است؟

۱) استفادهٔ مناسب از دو شیء مختلف، براساس یک همکاری شناختی میان ابزار عقل و حواس پنج‌گانهٔ انسان شکل می‌گیرد.

۲) معرفت وحیانی، شناختی است که مختص پیامبران است که با استفاده از ابزار قلب برای آن‌ها قابل اکتساب است.

۳) شناخت خطای حسی زمانی ممکن است که ابزار حس، اشتباه قبلی خودش را با شناخت جدیدی اصلاح کند.

۴) در شهود عارفانه امکان رخ‌دادن خطا وجود ندارد، زیرا ابزار قلب مطمئن‌تر از سایر ابزارها است.

۱۳۶- کدام گزینه به نوعی مستلزم مصلحت عملی است؟

۱) انسان چیزی جز حس و تجربه که موجب معنادهی به امور می‌شود، در اختیار ندارد.

۲) می‌توان برای درستی یا نادرستی باورها به ملاک واحد و ثابتی میان انسان‌ها رسید.

۳) شناخت هر کس در هر نوبت برای او معتبر است، اما شاید برای دیگری نباشد.

۴) رسیدن به واقعیت ممکن نیست، چراکه واقعیت وجود ندارد.

۱۳۷- به نظر همهٔ افراد بیان‌شده در گزینه‌ها، کسی که برای رسیدن به سعادت، به یک مرکز نگه‌داری کودکان نیازمند کمک می‌کند، در حال انجام عمل خیر اخلاقی است، به‌جز ..... .

۱) افلاطون
۲) ارسطو
۳) ابن سینا
۴) کانت

۱۳۸- کدام گزینه درست است؟

۱) ماهیت وجه مشترک اشیا است و هستی‌داشتن وجه تمایز اشیا است، زیرا بعضی ماهیت‌ها، وجود ندارند.

۲) با مقایسهٔ دو مفهوم دیو و انسان، متوجه می‌شویم که وجود و ماهیت در واقع و در ذهن، دارای مغایرت هستند.

۳) زمانی می‌توان ماهیت یا ذاتیات یک چیز را درک کرد که ابتدا بتوانیم وجودش در دنیای واقعیت را ادراک کرده باشیم.

۴) درک بدیهی‌بودن اصلی که اشاره به وجودداشتن واقعیت‌های مستقل از ذهن دارد، مقدم بر درک مغایرت وجود و ماهیت است.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۳۹- با توجه به دیدگاه‌های فلاسفه دربارهٔ علیت و منشأ درک آن، کدام مورد را می‌توان پذیرفت؟

۱) حس و تجربه، هیچ نقشی در شناخت برخی از مصادیق علت و معلول ندارند.

۲) عقل براساس اصل سنخیت می‌تواند تعیین کند که یک پدیده، چه اثری در پی خواهد داشت.

۳) از نظر هیوم، انسان در اثر تکرار مشاهدهٔ توالی میان پدیده‌ها، به رابطهٔ ضروری میان علت و معلول پی می‌برد.

۴) فلاسفهٔ مسلمان، باورمندی انسان به امتناع اجتماع نقیضین را منوط به باور به برقراری رابطهٔ علیت در جهان می‌دانند.

۱۴۰- دربارهٔ افلاطون می‌توان گفت: ..... .

۱) عبارت «مثال خیر» را برای صفاتی از خداوند استفاده کرد که نشان می‌دهد حقایق شبیه مثال خیر هستند، نه خودِ آن

۲) دمیورژ و مثال خیر، تفاوتی در مصداق ندارند و فقط محل کاربرد آن‌ها با یکدیگر تفاوت دارد

۳) از لفظ صانع و مثال خیر به عنوان خدایان یاد کرده تا با جامعهٔ خود ارتباط برقرار کند

۴) تلاش کرد صانع یا آفریدگار را در جایگاهی قرار دهد که هیچ موجودی به او نمی‌رسد

۱۴۱- کدام عبارت دربارهٔ عقل و معانی و کاربردهای آن نزد فلاسفه، درست است؟

۱) ارسطو با بیان کارکردهای نظری و عملی عقل، تصویر روشن‌تری از عقل ارائه کرد.

۲) هیوم باوری به نقش عقل در مسیر کسب شناخت نداشت و این‌گونه خود را از عقل‌گرایان جدا کرد.

۳) کنت، عقل فلسفی را نوعی تفکر انتزاعی صرف می‌دانست که توانایی ارتباط برقرار کردن با واقعیت را ندارد.

۴) در ابتدای دورهٔ اول حاکمیت کلیسا در اروپا، عقل توانست جایگاه برتری در جامعه نسبت به گذشته پیدا کند.

۱۴۲- اولین آگاهی‌های معقولِ انسان در کدام مرحله از مراحل رشد عقل به دست می‌آید؟

۱) عقل بالملکه ۲) عقل بالفعل

۳) عقل بالمستفاد ۴) عقل هیولایی

۱۴۳- کدام گزینه بیانگر ویژگی شهود عقلی است که مورد اشارهٔ فارابی و ابن سینا می‌باشد؟

۱) مختص مخلوق بلاواسطهٔ خدا است.

۲) واسطهٔ فیض خدا به عوالم دیگر است.

۳) واسطهٔ این شهود، فیض واصل‌شده از عقول است.

۴) بدون آن، درک مفاهیم کلی برای عقل انسان مقدور نیست.

۱۴۴- کدام عبارت درست است؟

۱) معلم ثانی کوشید تا در کتاب «الجمع بین رأیی الحکیمین»، اختلافات میان دیدگاه‌های افلاطون و ارسطو را برطرف کند.

۲) واگذاشتن تعیین رئیس مدینهٔ فاضله به انتخاب مردم، با اوصافی که فارابی برای وی برمی‌شمارد، در تعارض است.

۳) ریشهٔ مخالفت با عقل در میان مسلمانان، رقابت میان برخی جریان‌های فکری با فیلسوفان بود.

۴) «مؤسس اولیهٔ» حکمت مشاء، مکتب فلسفی خود را مبتنی بر روش ارسطویی، پایه‌گذاری کرد.

۱۴۵- اگر دیدگاه ملاصدرا در مورد وحدت وجود را بپذیریم، در مورد تنوع موجودات کدام گزینه درست است؟

۱) در حقیقت تنوعی وجود ندارد و صرفاً توهم ادراکی بشر است.

۲) آن‌چنان که سایه نیز واقعاً وجود ندارد، تکثر هم حیث حقیقی ندارد.

۳) ماهیت‌ها هستند که باعث کثرت می‌شوند، وگرنه وجود هیچ‌گونه تکثر و تنوعی ندارد.

۴) همچون نور که از منشأ واحدی است، وجود نیز واحد است و تنوع از جهت شدت پرتوهای نور است.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۴۶- اطلاعات جدول زیر، مربوط به یک کارگاه تولیدی است. با توجه به اطلاعات زیر، سود اقتصادی سالانهٔ این کارگاه تولیدی چند ریال است؟

تعداد محصول تولید و فروخته شده در طول یک سال	۲۰۰ واحد
ارزش هر یک از محصولات فروخته‌شده	۲۰,۰۰۰ ریال
هزینهٔ خرید مواد اولیهٔ مورد نیاز سالانه	$\frac{۱}{۵}$ حقوق سالیانهٔ کارمندان
تعداد کارمندان استخدام‌شده	۵
حقوق متوسط ماهانهٔ هر فرد	۲۰,۵۰۰ ریال
هزینهٔ آب، برق، گاز و اجارهٔ سالیانه	۲۵ درصد هزینهٔ خرید مواد اولیهٔ مورد نیاز سالانه
هزینهٔ فرصت (هزینهٔ پنهان) کارفرما برای شاغل‌شدن در یک شرکت دولتی، ماهیانه	۲۵,۵۰۰ ریال

۱) ۲,۴۵۰,۰۰۰
۲) ۲,۱۵۶,۵۰۰
۳) ۲,۲۵۲,۵۰۰
۴) ۲,۱۳۵,۵۰۰

۱۴۷- هر یک از موارد زیر به ترتیب جزء کدام دسته از اشتباهات رایج در تصمیم‌گیری هستند؟

الف) حمید برای تأمین هزینهٔ خرید یک گوشی تلفن همراه بسیار گران، زیر بار سنگین انواع بدهی رفته است!

ب) سحر واقعاً از آن فیلم خوشش نمی‌آمد، اما چون پول داده بود تا آخر فیلم را دید.

ج) حسام مطمئن است اگر پدرش که مغازهٔ الکتریکی دارد، به پیشنهاد او برای فروش آنلاین محصولات خود علاوه‌بر فروش حضوری، گوش کند، بهترین نتیجه را خواهد گرفت، اما پدرش موافقت نمی‌کند.

د) علی در یک مغازه، کفشی ۲۳۰ هزار تومانی که ۵۰ درصد تخفیف دارد را صرفاً به خاطر تخفیف آن، بر جنس ۱۱۵ هزار تومانی ترجیح داد.

۱) بی‌صبری زیاد ـ توجه به هزینه‌های هدررفته ـ چسبیدن به وضعیت فعلی ـ اثرگذاری حقه‌های فروش بر تصمیم‌گیری‌ها

۲) اعتمادبه‌نفس بیش از حد یا خودرأی‌بودن ـ توجه به هزینه‌های هدررفته ـ اثرگذاری حقه‌های فروش بر تصمیم‌گیری‌ها ـ چسبیدن به وضعیت فعلی

۳) بی‌صبری زیاد ـ اعتمادبه‌نفس بیش از حد یا خودرأی‌بودن ـ چسبیدن به وضعیت فعلی ـ بی‌صبری زیاد

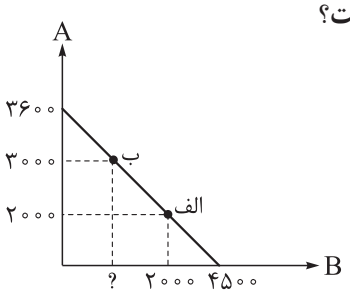
۴) توجه به هزینه‌های هدررفته ـ توجه به هزینه‌های هدررفته ـ بی‌صبری زیاد ـ اثرگذاری حقه‌های فروش بر تصمیم‌گیری‌ها

محل انجام محاسبات

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۴۸- قید بودجهٔ فردی برای خرید دو کالای A و B مطابق شکل زیر است. اگر قیمت هر واحد از کالای B برابر با ۲۰,۰۰۰ تومان و قیمت هر واحد از کالای A برابر با ۲۵,۰۰۰ تومان باشد، آن‌گاه:

الف) هزینهٔ فرصت فرد برای خرید در نقطهٔ «الف» به جای نقطهٔ «ب»، چند ریال است؟

ب) چه تعداد کالای B در نقطهٔ «ب» خریداری می‌شود؟

۱) ۷۵۰ ـ ۲۵۰,۰۰۰,۰۰۰

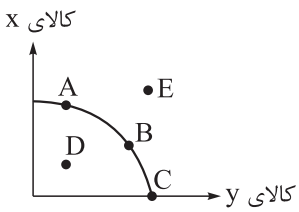
۲) ۷۵۰ ـ ۲۵,۰۰۰,۰۰۰

۳) ۶۵۰ ـ ۲۵۰,۰۰۰,۰۰۰

۴) ۶۵۰ ـ ۲۵,۰۰۰,۰۰۰

۱۴۹- با توجه به منحنی مرز امکانات تولید زیر که مربوط به دو کالای x و y است، کدام‌یک از عبارات زیر صحیح هستند؟

الف) با افزایش منابع موجود برای تولید هر دو محصول از طریق یک فناوری جدید، می‌توان موقعیت تولید را از نقطهٔ D به نقطهٔ B انتقال داد.

ب) اگر نقطهٔ تولید بنگاه، نقطهٔ D باشد، آن‌گاه برای تولید در نقطهٔ A، باید منابع را از تولید کالای y به تولید کالای x اختصاص داد.

ج) هزینهٔ فرصت تولید در نقطهٔ B به جای تولید در نقطهٔ A، میزان کالای x است که از تولید آن صرف‌نظر شده است.

د) انتقال از نقطهٔ A به نقطهٔ C به معنای اختصاص همهٔ منابع برای تولید کالای y است.

۱) ب ـ ج ۲) الف ـ د ۳) الف ـ ج ۴) ج ـ د

۱۵۰- با توجه به جدول زیر، به ترتیب:

ردیف	قیمت (به ریال)	تقاضا (به کیلو)	عرضه (به کیلو)
۱	۳۰۰	۱۰,۰۰۰	۰
۲	۷۰۰	۸۵۰۰	۲۰۰۰
۳	۱۱۰۰	۷۰۰۰	۴۰۰۰
۴	۱۵۰۰	۵۵۰۰	۵۵۰۰
۵	۱۹۰۰	۳۵۰۰	۷۰۰۰
۶	۲۳۰۰	۲۰۰۰	۸۵۰۰
۷	۲۷۰۰	۰	۱۰,۰۰۰

الف) در کدام سطح از قیمت، کمبود عرضه‌ای معادل ۳۰۰۰ کیلو داریم؟

ب) حداکثر پرداختی مصرف‌کنندگان در سطح قیمت ۱۹۰۰ ریال، چه‌قدر است؟

ج) در قیمت ۷۰۰ ریال، حداکثر درآمد تولیدکنندگان، چه‌قدر است؟

۱) الف) ردیف ۳/ ب) ۱۳,۳۰۰,۰۰۰ ریال/ ج) ۵۹,۵۰۰,۰۰۰

۲) الف) ردیف ۲/ ب) ۱۳,۳۰۰,۰۰۰ ریال/ ج) ۱,۴۰۰,۰۰۰

۳) الف) ردیف ۱/ ب) ۶,۶۵۰,۰۰۰ ریال/ ج) ۵۹,۵۰۰,۰۰۰

۴) الف) ردیف ۳/ ب) ۶,۶۵۰,۰۰۰ ریال/ ج) ۱,۴۰۰,۰۰۰

محل انجام محاسبات

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۵۱- صحیح (ص) یا غلط (غ) بودن عبارات زیر در خصوص انواع مالیات، در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

- **مالیات بر ارث که از اموال و دارایی‌های باقی‌ماندهٔ شخص فوت‌شده، دریافت می‌شود، مهم‌ترین نوع مالیات است.**
- **تعرفه‌های گمرکی یکی از انواع مالیات‌های غیرمستقیم هستند که برای حمایت از صنایع داخلی به کار گرفته می‌شوند.**
- **مالیات بر ارزش افزوده چندمرحله‌ای است و کالاها و خدمات واسطه‌ای نیز مشمول دریافت مالیات می‌شوند.**
- **وظیفهٔ قانونی پرداخت مالیات بر مصرف، به عهدهٔ تولیدکنندگان و فروشندگان است، اگرچه نهایتاً توسط مصرف‌کنندهٔ نهایی پرداخت می‌شود.**

۱) غ ـ ص ـ غ ـ ص
۲) غ ـ ص ـ ص ـ غ
۳) ص ـ غ ـ غ ـ ص
۴) ص ـ غ ـ ص ـ غ

۱۵۲- سه کشور A، B و C به تولید دو کالای پوشاک و محصولات غذایی می‌پردازند، با توجه به جدول زیر که دربردارندهٔ هزینهٔ تولید هر واحد از محصولات پوشاک و محصولات غذایی است و با فرض این‌که هر سه کشور به یک اندازه از نیروی کار، سرمایه و دانش فنی برخوردارند:

کشور	پوشاک	محصولات غذایی
A	۵ دلار	۱۷ دلار
B	۱۲ دلار	۲۵ دلار
C	۹ دلار	۱۰ دلار

الف) به ترتیب کدام کشور در تولید محصولات غذایی و کدام کشور در تولید پوشاک مزیت مطلق دارد؟
ب) کدام گزینه در خصوص وضعیت تولید کالاها و مراوده‌های تجاری کشور B صحیح است؟

۱) الف) A ـ C/ ب) باید در تولید پوشاک متمرکز شود و محصولات غذایی مورد نیاز خود را از کشور C وارد کند.
۲) الف) A ـ C/ ب) باید در تولید محصولات غذایی متمرکز شود و پوشاک مورد نیاز خود را از کشور A وارد کند.
۳) الف) C ـ A/ ب) باید در تولید محصولات غذایی متمرکز شود و پوشاک مورد نیاز خود را از کشور A وارد کند.
۴) الف) C ـ A/ ب) باید در تولید پوشاک متمرکز شود و محصولات غذایی مورد نیاز خود را از کشور C وارد کند.

۱۵۳- عبارات کدام گزینه در خصوص وضعیتی که «اقتصاد کشور در حالت رکود اقتصادی قرار دارد و سطح تولید کاهش و بیکاری افزایش می‌یابد.» صحیح است؟

۱) بانک مرکزی سیاست پولی انقباضی یا همان کاهش حجم پول در گردش را به کار می‌گیرد.
۲) بانک مرکزی می‌تواند با خرید اوراق مشارکت در دست مردم به طور مستقیم نقدینگی را به جامعه تزریق کند.
۳) بانک مرکزی می‌تواند با فروش اوراق مشارکت به مردم به طور مستقیم از مقدار پول در دست مردم بکاهد و موجب رونق اقتصادی گردد.
۴) در این شرایط دولت ترجیح می‌دهد با افزایش واردات بازار را تنظیم کند و عرضهٔ کالاها و خدمات را افزایش دهد.

محل انجام محاسبات

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۵۴- کدام گزینه مبین پاسخ درست و کامل دو سؤال زیر است؟

الف) برای عبور از مشکلات اقتصادی و آسیب‌هایی که در دوران کنونی، اقتصاد ملی ما را تهدید می‌کند، چه اقداماتی ضروری است؟

ب) در بخش اقتصادی قانون اساسی به کدام‌یک از موارد زیر اشاره نشده است؟

۱) الف) خودکفایی در تولید تمامی کالاها و خدمات مورد نیاز مردم/ ب) اقتصاد مردمی

۲) الف) خودباوری، تلاش و مجاهدت همه‌جانبه و فراگیر و قطع روابط اقتصادی با تمامی کشورها/ ب) عدالت اقتصادی

۳) الف) مقاوم‌سازی اقتصاد و مصونیت‌بخشی به آن در برابر فشارها و تکانه‌های خارجی/ ب) قطع ارتباط با کشورهای دیگر

۴) الف) رشد اقتصادی مثبت و توزیع عادلانهٔ درآمد و امکان اشتغال کامل تمام عوامل تولید/ ب) حقوق اقتصادی شهروندان

۱۵۵- با توجه به اطلاعات جدول زیر:

ارزش پولی اسکناس‌ها	**۵۸۰ واحد پولی**
موجودی سپرده‌های دیداری	**۱۲۰ واحد پولی**
ارزش پولی چک‌پول‌ها	**۱۶۰ واحد پولی**
ارزش پولی مسکوکات در دست مردم	**۲ برابر ارزش پولی اسکناس‌ها**
مجموع موجودی حساب‌های پس‌انداز بلندمدت و سپرده‌های دیداری	**۷۵۰ واحد پولی**
موجودی حساب‌های پس‌انداز کوتاه‌مدت	**$\frac{۱}{۳}$ موجودی حساب‌های پس‌انداز بلندمدت**

الف) مقدار شبه‌پول در این جامعه چند واحد پولی است؟

ب) نقدینگی در این جامعه چند واحد پولی است؟

۱) الف) ۷۵۰/ ب) ۲۹۰۰ ۲) الف) ۸۴۰/ ب) ۲۸۶۰

۳) الف) ۸۴۰/ ب) ۲۵۰۰ ۴) الف) ۷۵۰/ ب) ۲۸۶۰

۱۵۶- کدام گزینه در رابطه با وضعیت توزیع درآمد در کشور فرضی «الف» نادرست است؟

سال	کشور «الف»		
	دهک اول	دهک پنجم	دهک دهم
۱۳۸۰	۸	۱۰	۳۲
۱۳۹۰	۹	۱۲	۲۷
۱۴۰۰	۱۰	۱۳	۲۵

۱) توزیع درآمد در سال ۱۴۰۰، عادلانه‌تر از سال ۱۳۹۰ می‌باشد.

۲) توزیع درآمد در سال ۱۴۰۰ در مقایسه با سال‌های دیگر ناعادلانه‌تر است.

۳) توزیع درآمد در کشور «الف»، در طی این سه سال رو به بهبود است.

۴) شاخص وضعیت توزیع درآمد در سال ۱۳۸۰ برابر با ۴ است.

محل انجام محاسبات

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۵۷- مندرجات جدول زیر، مربوط به اطلاعات استخراجی از حساب‌های ملی یک کشور فرضی در سال جاری است. با توجه به داده‌های مذکور، تولید ناخالص ملی چند میلیون واحد پولی است؟

تولید ناخالص داخلی	۱۵۰ میلیون واحد پولی
تولید خارجیان مقیم کشور	۵۰ میلیون واحد پولی
تولید افراد کشور که در خارج اقامت دارند.	۳۵ میلیون واحد پولی

۱) ۱۳۵ ۲) ۱۰۵ ۳) ۱۵۰ ۴) ۱۲۵

۱۵۸- فردی ۳ روز در هفته به صورت پاره‌وقت تدریس خصوصی دارد و ۱۵۰ هزار تومان در هفته به دست می‌آورد. او هر هفته ۷۰ هزار تومان برای خوراکی و سرگرمی خرج می‌کند و ۲۰ هزار تومان هم به خیریه می‌دهد. اخیراً این فرد به ورزش بسکتبال علاقه‌مند شده است. هزینهٔ ثبت‌نام در کلاس بسکتبال در یک ورزشگاه خصوصی ۷۸۰ هزار تومان است، با توجه به این اطلاعات:

الف) این هدف از نظر زمان دستیابی، کوتاه‌مدت، میان‌مدت و یا بلندمدت است؟

ب) اگر این فرد به خرج‌کردن و پس‌اندازکردن معمولش ادامه بدهد، بعد از چند مدت خواهد توانست پول کافی پس‌انداز کند تا بتواند در کلاس ثبت‌نام کند؟

۱) کوتاه‌مدت ـ ۷ هفته ۲) میان‌مدت ـ ۱۳ هفته

۳) کوتاه‌مدت ـ ۱۳ هفته ۴) میان‌مدت ـ ۷ هفته

۱۵۹- کدام گزینه به ترتیب به یکی از معایب حساب‌های سپردهٔ سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت و یکی از مزایای حساب‌های سپردهٔ سرمایه‌گذاری بلندمدت اشاره می‌کند؟

۱) نرخ سود این سپرده‌ها می‌تواند هم‌زمان با کاهش نرخ سود عمومی بانک‌ها کاهش یابد. ـ نرخ سود این سپرده‌ها تا پایان دورهٔ قرارداد تغییری نمی‌کند.

۲) برداشت پول مشمول جریمهٔ از دست رفتن بخشی از سود می‌شود. ـ این سپرده‌ها معمولاً با مقدار حداقلی پول مشمول بستن قرارداد و دریافت سود می‌گردند.

۳) اگر نرخ سود عمومی افزایش یابد، سود این حساب‌ها در حد توافق‌شده باقی می‌ماند. ـ می‌توان از خدمات بانکداری الکترونیک استفاده کرد.

۴) نرخ سود این سپرده‌ها تا پایان دورهٔ قرارداد تغییری نمی‌کند. ـ نرخ سود این سپرده‌ها می‌تواند هم‌زمان با افزایش نرخ سود عمومی بانک‌ها افزایش یابد.

محل انجام محاسبات

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۱۶۰- فردی ۴۰۰ میلیون تومان پس از پرداخت واجبات مالی خود در انتهای سال در اختیار دارد. او ۴۰۰۰ ورقهٔ سهام خرید و در پایان سال همهٔ سهام خود را به مبلغ ۹۰۰ میلیون تومان فروخته است. درآمد او فقط از طریق سرمایه‌گذاری در بازار بورس به دست آمده است. با توجه به این اطلاعات:

الف) قیمت اسمی هر سهم چند تومان است؟

ب) قیمت بازاری هر سهم چند تومان است؟

ج) اگر خمس سالیانهٔ پرداختی فرد برابر با ۶۰ میلیون تومان باشد، آن‌گاه هزینه‌های سالیانهٔ این فرد برابر با چند میلیون تومان است؟

۱) الف) ۱۲۵,۰۰۰/ ب) ۲۲۵,۰۰۰/ ج) ۱۵۰

۲) الف) ۱۲۵,۰۰۰/ ب) ۲۶۰,۰۰۰/ ج) ۲۰۰

۳) الف) ۱۰۰,۰۰۰/ ب) ۲۲۵,۰۰۰/ ج) ۲۰۰

۴) الف) ۱۰۰,۰۰۰/ ب) ۲۶۰,۰۰۰/ ج) ۱۵۰

محل انجام محاسبات

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

پاسخ‌نامهٔ تشریحی آزمون را ساعت ۱۶ از صفحهٔ شخصی خودتان در سایت آزمون خیلی سبز دریافت کنید.

azmoon.kheilisabz.com

اساتید، مشاوران و دانش‌آموزان گرامی؛
نظرات، پیشنهادات، انتقادات و بازخوردهای خود نسبت به سؤالات این آزمون را می‌توانید از طریق آیدی Kheilisabz_edit@ در همهٔ پیام‌رسان‌ها با ما به اشتراک بگذارید.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

پاسخ‌نامه آزمون آزمایشی خیلی سبز

رشته انسانی

پایه دوازدهم	آزمون جامع (مرحله بیست‌ویکم)
سال تحصیلی ۰۵-۱۴۰۴	۲۳/مرداد/۱۴۰۵

نام درس	طراحان به ترتیب حروف الفبا
ریاضی	علی شهرابی ـ محمد یگانه
زبان و ادبیات فارسی	علی شجاع ـ بهنام کیانی شاهوندی ـ یعقوب کیانی ـ حسینعلی موسی‌زاده
علوم اجتماعی	کاظم داوری ـ محمدابراهیم مازنی
روان‌شناسی	مهدی جاهدی ـ امیرحسین حبیب‌زاده ـ علی رمضانی ـ نگار کاتبی
زبان عربی	کیارش پورمهدی ـ آریا ذوقی ـ موسی کاظم‌غلامی ـ خالد مشیرپناهی
تاریخ	بهروز یحیی
جغرافیا	سعید بهروزی‌فر ـ علیرضا حسن‌طهرانی ـ الهه ریاحی‌نسب ـ الهام میرزایی
فلسفه و منطق	علی‌اکبر آخوندی ـ محمد تفقدی ـ محمدحسین خدام ـ مجید قدرتی‌پور
اقتصاد	سارا شریفی

نام درس	مسئول درس	گزینشگر	مؤلف پاسخ‌نامه	کارشناسان علمی	ویراستاران به ترتیب حروف الفبا
ریاضی	علی شهرابی	علی شهرابی	علی شهرابی	میثم حصارکی	عادل حسینی منصور زرکش اصفهانی مریم نظری
زبان و ادبیات فارسی	بهنام کیانی شاهوندی	بهنام کیانی شاهوندی	بهنام کیانی شاهوندی	طاهره موسی‌زاده	مریم عبدی مژده میرزایی اعظم نوری‌نیا
علوم اجتماعی	محمدابراهیم مازنی	محمدابراهیم مازنی	محمدابراهیم مازنی	سید هانی رکن‌الدینی	سعید ستوده‌مهر علی سلوکی حبیبه محبی
روان‌شناسی	سیمین زاهدی	سیمین زاهدی	سیمین زاهدی	مهدی پارچه‌باف	مهدی جاهدی محمدرضا حیاتی سحر سالیانی
زبان عربی	موسی کاظم‌غلامی	موسی کاظم‌غلامی	آریا ذوقی	سمیه جغتایی محمدمهدی خادم	مریم آقایاری پروانه حسینی‌فرد شراره مظلومی
تاریخ	حبیبه محبی	حبیبه محبی	بهروز یحیی	علی آقاجانپور	سعید بهروزی‌فر وجیهه صادقی مالواجردی کیان کیانی‌دوست واقع
جغرافیا	علیرضا حسن‌طهرانی	علیرضا حسن‌طهرانی	علیرضا حسن‌طهرانی	حبیبه محبی	سعید بهروزی‌فر وجیهه صادقی مالواجردی بهروز یحیی
فلسفه و منطق	علی‌اکبر آخوندی	علی‌اکبر آخوندی	علی‌اکبر آخوندی	علی آقاجانپور	محمد آقاصالح علی سلوکی سحر محمدزاده سالیانی
اقتصاد	سارا شریفی	سارا شریفی	سارا شریفی	مهناز حامدی	محمدرضا حیاتی کوثر رعدی محمدرضا شریفی

مدیر تألیف آزمون: دکتر فاطمه آقاجانپور

Telegram: @konkur_in

ویژه کنکوری‌های ۱۴۰۵

Azmoon.kheilisabz.com

www.konkur.in

آزمون آزمایشی خیلی سبز

تیم اجرایی و تألیف آزمون	مینا کریم‌زاده ـ حبیبه محبی

سرپرست تولید	الناز علی‌یاری‌زاده
ویراستاران فنی	نیلوفر اعتمادی ـ نیوشا پیمان ـ زهرا صفری الهه صفری ـ فاطمه علی‌اکبری ـ محیا غنی‌فرد نادره نازآوری ـ ساعده نمازی
رسام	ندا فخاری سارا گنجی آزادپور
صفحه‌آرایی	مریم حسین‌زاده ـ سپیده سخائی ـ الهام سهرابی طاهره صادق‌نژاد ـ مائده صبری ـ نیلوفر فرخجسته فاطمه قیاسوند ـ مهدیه گل‌پور ـ دریا لطفی

Azmoon.kheilisabz.c

Telegram: @konkur_in

۱ طول مستطیلی از ثلث عرض آن ۵ واحد بیشتر است. اگر این مستطیل هم‌مساحت با مربعی با قطر ۶ واحد باشد، طول قطر مستطیل کدام است؟

۱) $۲\sqrt{۵}$
۲) $۳\sqrt{۵}$
۳) $۵\sqrt{۲}$
۴) $۵\sqrt{۳}$

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: ریاضی و آمار (۱) ـ فصل ۱ ـ درس ۲

پاسخ خیلی تشریحی ✔

گام اول: عرض مستطیل را x می‌گیریم. طولش از ثلث عرض ($\frac{x}{۳}$)، ۵ واحد بیشتر است، یعنی $\frac{x}{۳}+۵$ مساحت مستطیل را حساب می‌کنیم:

$$S = \text{طول} \times \text{عرض} = (\frac{x}{۳}+۵)(x) = \frac{x^۲}{۳}+۵x$$

گام دوم:

نکته مساحت مربعی به قطر d از رابطهٔ $S=\frac{d^۲}{۲}$ به دست می‌آید.

مساحت مربع به قطر ۶ برابر است با:

$$S = \frac{۶^۲}{۲} = \frac{۳۶}{۲} = ۱۸$$

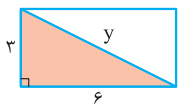
گام سوم: مساحت مستطیل و مربع را برابر قرار می‌دهیم:

$$\frac{x^۲}{۳}+۵x=۱۸ \xrightarrow{\times ۳} x^۲+۱۵x=۵۴ \Rightarrow x^۲\underbrace{+۱۵}_{ج}x\underbrace{-۵۴}_{ض}=۰ \xrightarrow[\text{مشترک}]{\text{جمله}} (x+۱۸)(x-۳)=۰ \Rightarrow \begin{cases} x=-۱۸ & \times \\ x=۳ & \checkmark \end{cases}$$

گام چهارم: اندازهٔ اضلاع مستطیل را حساب می‌کنیم:

- عرض: $x=۳$
- طول: $\frac{x}{۳}+۵=\frac{۳}{۳}+۵=۶$

گام پنجم: قطر را با فیثاغورس به دست می‌آوریم:

$$y^۲=۳^۲+۶^۲=۹+۳۶=۴۵ \Rightarrow y=\sqrt{۴۵}=\sqrt{۹\times ۵}=۳\sqrt{۵}$$

Telegram: @konkur_in

۲ اختلاف معکوس دو مضرب طبیعی متوالی عدد ۴، برابر با $\frac{۱}{۸۰}$ است. اگر مجموع این دو عدد a باشد، اختلاف رقم‌های یکان و دهگان a کدام است؟

۱) ۱ ۲) ۲ ۳) ۳ ۴) ۴

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: ریاضی و آمار (۱) ـ فصل ۱ ـ درس ۳

پاسخ خیلی تشریحی

گام اول: دو مضرب متوالی عدد ۴، ۴تا با هم اختلاف دارند، پس اگر اولی را x بگیریم، دومی $x+۴$ است. معکوسشان هم $\frac{۱}{x}$ و $\frac{۱}{x+۴}$ است.

گام دوم: اختلاف $\frac{۱}{x}$ و $\frac{۱}{x+۴}$ برابر با $\frac{۱}{۸۰}$ است، پس:

$$\frac{۱}{x}-\frac{۱}{x+۴}=\frac{۱}{۸۰}$$

گام سوم: طرفین را در $۸۰x(x+۴)$ ضرب می‌کنیم:

$$۸۰x(x+۴)\frac{۱}{x}-۸۰x(x+۴)\frac{۱}{(x+۴)}=۸۰x(x+۴)\times\frac{۱}{۸۰}$$

$$\Rightarrow ۸۰(x+۴)-۸۰x=x(x+۴) \Rightarrow ۸۰x+۳۲۰-۸۰x=x^۲+۴x$$

$$\Rightarrow \underbrace{x^۲}_{\text{ج}}\underbrace{+۴x}_{\text{ض}}\underbrace{-۳۲۰}_{\text{ض}}=۰ \xrightarrow[\text{مشترک}]{\text{جمله}} (x+۲۰)(x-۱۶)=۰ \Rightarrow \begin{cases} x=-۲۰ & \text{غ ق ق} \\ x=۱۶ \checkmark \end{cases}$$

چون x طبیعی است، پس -۲۰ رد می‌شود.

گام چهارم: مجموع دو عدد x و $x+۴$ را حساب می‌کنیم:

$$a=\underbrace{x}_{۱۶}+\underbrace{(x+۴)}_{۲۰}=۳۶$$

اختلاف ارقام ۳۶ برابر با $۳-۳=۶$ است.

مجموع معکوس دو مضرب متوالی عدد ۵ برابر $\frac{۱}{۶}$ است. اگر a مجموع آن دو عدد باشد، مجموع ارقام a کدام است؟

(سؤال ۳ کنکور ۱۴۰۴ ـ نوبت اول)

۱) ۶ ۲) ۷ ۳) ۸ ۴) ۹

Telegram: @konkur_in

۳ در تابع خطی $f(x)=۲kx+k^۲-۹-x$ به ازای یک مقدار منفی k، داریم: $f(۱)=-۲$. اگر برد تابع به صورت $-۲\le y\le ۱۶$ تعریف شده باشد، دامنهٔ آن کدام است؟

۱) $-۱\le x\le ۱$
۲) $۱\le x\le ۴$
۳) $-۱\le x\le ۴$
۴) $-۴\le x\le ۱$

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: ریاضی و آمار (۱) ـ فصل ۲ ـ درس ۳

پاسخ خیلی تشریحی

گام اول: در ضابطهٔ $f(x)=۲kx+k^۲-۹-x$، با توجه به تساوی $f(۱)=-۲$، داریم:

$$f(۱)=۲k+k^۲-۹-۱=-۲ \Rightarrow k^۲+۲k-۸=۰ \Rightarrow (k+۴)(k-۲)=۰ \Rightarrow \begin{cases} k=-۴ & ✓ \\ k=۲ & ✗ \end{cases}$$

گام دوم: به ازای مقدار منفی k یعنی $k=-۴$، ضابطهٔ تابع f را می‌نویسیم:

$$f(x)=۲kx+k^۲-۹-x \xrightarrow{k=-۴} f(x)=-۸x+۱۶-۹-x=-۹x+۷$$

گام سوم: برد تابع خطی به صورت $-۲\le y\le ۱۶$ شد؛ برای به دست آوردن دامنه، جای y قرار می‌دهیم $-۹x+۷$:

$$-۲\le -۹x+۷\le ۱۶ \xrightarrow{-۷} -۹\le -۹x\le ۹ \xrightarrow{\div(-۹)} ۱\ge x\ge -۱$$

تذکر: در نامساوی $۹\ge -۹x\ge -۹$، وقتی طرفین را بر عدد منفی تقسیم کردیم، جهت نامساوی‌ها عوض شد.

Telegram: @konkur_in

۴ **اگر حاصل‌ضرب طول‌های نقاط تلاقی نمودارهای دو تابع $f(x)=x^۲+ax$ و $g(x)=ax^۲-x+۳$ برابر -۱ باشد، معادلهٔ محور تقارن نمودار تابع g کدام است؟**

۱) $x=\frac{۱}{۲}$

۲) $x=-\frac{۱}{۲}$

۳) $x=\frac{۱}{۴}$

۴) $x=-\frac{۱}{۴}$

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: ریاضی و آمار (۱) ـ فصل ۲ ـ درس ۴

درس Box حاصل‌ضرب ریشه‌های معادلهٔ درجه‌دوم $ax^۲+bx+c=۰$ از رابطهٔ $P=\frac{c}{a}$ به دست می‌آید.

پاسخ خیلی تشریحی

گام اول: ضابطه‌های دو تابع را برابر قرار می‌دهیم:

$$f(x)=g(x) \Rightarrow x^۲+ax=ax^۲-x+۳ \Rightarrow$$

$$\underbrace{x^۲-ax^۲}_{\text{فاکتوراز } x^۲}+\underbrace{ax+x}_{\text{فاکتوراز } x}-۳=۰ \Rightarrow \underbrace{(۱-a)}_{A}x^۲+\underbrace{(a+۱)}_{B}x\underbrace{-۳}_{C}=۰$$

گام دوم: جواب‌های معادلهٔ بالا، طول نقاط تقاطع را می‌دهند. حاصل‌ضربشان -۱ است، پس:

$$P=-۱ \Rightarrow \frac{C}{A}=-۱ \Rightarrow \frac{-۳}{۱-a}=-۱ \xrightarrow[\text{وسطین}]{\text{طرفین}} -۱+a=-۳ \Rightarrow a=-۲$$

گام سوم: با جای‌گذاری $a=-۲$، ضابطهٔ تابع g به شکل مقابل می‌شود:

$$g(x)=ax^۲-x+۳ \xrightarrow{a=-۲} g(x)=-۲x^۲-x+۳$$

معادلهٔ محور تقارن سهمی بالا برابر است با:

$$x=\frac{-b}{۲a}=\frac{۱}{۲(-۲)} \Rightarrow x=-\frac{۱}{۴}$$

۵ ۱۰ دادهٔ آماری با میانگین $\bar{x}$ داریم. همهٔ آن‌ها را ۲ برابر کرده و ۳ واحد از آن‌ها کم می‌کنیم. اگر نصف $\bar{x}$ را به این داده‌ها اضافه کنیم، مجموعشان ۱۷۰ می‌شود. میانگین داده‌های اولیه کدام است؟

۱) ۱۰ ۲) ۶ ۳) ۸ ۴) ۱۲

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: ریاضی و آمار (۱) ـ فصل ۳ ـ درس ۲

پاسخ خیلی تشریحی

گام اول: ۱۰ دادهٔ اولیه را $x_1, x_2, \ldots, x_{10}$ با میانگین $\bar{x}$ می‌گیریم.

- همهٔ آن‌ها را ۲ برابر کرده و ۳ واحد از آن‌ها کم می‌کنیم.
- ۱۰ داده به صورت $2x_1-3, \ldots, 2x_{10}-3$ می‌شوند.
- حالا نصفِ $\bar{x}$ را به همهٔ آن‌ها اضافه می‌کنیم: $2x_1-3+\frac{\bar{x}}{2}, \ldots, 2x_{10}-3+\frac{\bar{x}}{2}$.

گام دوم: مجموع این ۱۰ داده برابر با ۱۷۰ شده، پس:

$$(2x_1-3+\frac{\bar{x}}{2})+(2x_2-3+\frac{\bar{x}}{2})+\ldots+(2x_{10}-3+\frac{\bar{x}}{2})=170$$

$$\Rightarrow \underbrace{(2x_1+2x_2+\cdots+2x_{10})}_{\text{فاکتور از ۲}}-\underbrace{(3+3+\cdots+3)}_{10\times 3}+\underbrace{(\frac{\bar{x}}{2}+\frac{\bar{x}}{2}+\cdots+\frac{\bar{x}}{2})}_{10\times\frac{\bar{x}}{2}}=170$$

$$\Rightarrow 2(x_1+x_2+\cdots+x_{10})-30+5\bar{x}=170$$

گام سوم: مجموع ۱۰ دادهٔ اولیه را برحسب $\bar{x}$ می‌نویسیم:

$$\bar{x}=\frac{x_1+x_2+\cdots+x_{10}}{10} \xrightarrow{\times 10} x_1+x_2+\cdots+x_{10}=10\bar{x}$$

گام چهارم: گام دوم را ادامه می‌دهیم:

$$\underbrace{2(x_1+x_2+\cdots+x_{10})}_{10\bar{x}}-30+5\bar{x}=170 \Rightarrow 20\bar{x}+5\bar{x}=170+30$$

$$\Rightarrow 25\bar{x}=200 \Rightarrow \bar{x}=\frac{200}{25}=8$$

Telegram: @konkur_in

۶ در نمودار جعبه‌ای مربوط به ۹ دادهٔ آماری، میانگین داده‌های قبل و بعد از جعبه ۸ و ۲۱ است. اگر مجموع کل داده‌ها ۱۲۰ باشد، میانگین داده‌های داخل جعبه کدام است؟

۱) ۱۲/۲ ۲) ۱۲/۴ ۳) ۱۲/۶ ۴) ۱۲/۸

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: ریاضی و آمار (۱) ـ فصل ۴ ـ درس ۱

پاسخ خیلی تشریحی ✔

گام اول: در ۹ دادهٔ آماری، میانه و چارک‌های اول و سوم را مشخص می‌کنیم:

$$\overbrace{x_1, \underbrace{x_2, x_3}_{Q_1=\frac{x_2+x_3}{2}}, x_4}^{\text{نیمهٔ اول}}, \underbrace{x_5}_{Q_2}, \overbrace{x_6, \underbrace{x_7, x_8}_{Q_3=\frac{x_7+x_8}{2}}, x_9}^{\text{نیمهٔ دوم}}$$

گام دوم: تعداد داده‌های قبل و بعد از جعبه را مشخص می‌کنیم:

	قبل از جعبه (قبل از Q_1)	داخل جعبه	بعد از جعبه (بعد از Q_3)
تعداد	۲	۵	۲
میانگین	۸	y	۲۱
مجموع	$۲\times۸=۱۶$	۵y	$۲\times۲۱=۴۲$

گام سوم: مجموع کل داده‌ها ۱۲۰ است، پس:

$$۱۶+۵y+۴۲=۱۲۰ \Rightarrow ۵y=۶۲ \Rightarrow y=\frac{۶۲}{۵}\times\frac{۲}{۲}=\frac{۱۲۴}{۱۰}=۱۲/۴$$

در نمودار جعبه‌ای ۳۲ دادهٔ آماری متمایز، میانگین داده‌های سبیل سمت چپ با دادهٔ انتهایی ۸ و سبیل سمت راست با دادهٔ انتهایی ۵۶، به ترتیب ۱۲ و ۴۷ است. اگر میانگین داده‌های بین کم‌ترین و بیشترین داده برابر ۲۸ باشد، میانگین داده‌های داخل جعبه کدام است؟ *(سؤال ۱۴ کنکور ۱۴۰۴ ـ نوبت دوم)*

۱) ۳۱ ۲) ۳۰ ۳) ۲۸ ۴) ۲۷

Telegram: @konkur_in

۷ کدام گزاره با گزارهٔ مرکب $q \Rightarrow \sim((p \Rightarrow q) \wedge \sim p)$ هم‌ارز است؟

۱) p ۲) $\sim p \Rightarrow q$

۳) $\sim p \vee q$ ۴) $p \vee \sim q$

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: ریاضی و آمار (۲) ـ فصل ۱ ـ درس ۱

درس Box

برخی قوانین جبر گزاره‌ها را ببینید:

۱) تبدیل گزارهٔ شرطی به فصلی: $p \Rightarrow q \equiv \sim p \vee q$

۲) قانون جذب: $p \vee (p \wedge q) \equiv p \quad , \quad p \wedge (p \vee q) \equiv p$

پاسخ خیلی تشریحی

گام اول: از تبدیل شرطی به فصلی استفاده می‌کنیم:

$$q \Rightarrow \sim(\underbrace{(p \Rightarrow q)}_{\sim p \vee q} \wedge \sim p) \equiv q \Rightarrow \sim((\sim p \vee q) \wedge \sim p)$$

گام دوم: در عبارت داخل پرانتز، $\sim p$ دو مرتبه آمده و علامت‌ها هم فرق دارد (یکی $\vee$ و دیگری $\wedge$)، پس می‌توانیم از قانون جذب استفاده کنیم:

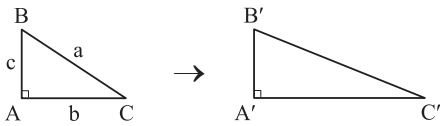
$$q \Rightarrow \sim((\sim p \vee q) \wedge \sim p) \equiv q \Rightarrow \sim(\sim p) \equiv q \Rightarrow p$$

گام سوم: حالا از تبدیل شرطی به فصلی و سپس جابه‌جایی:

$$q \Rightarrow p \equiv \sim q \vee p \equiv p \vee \sim q$$

Telegram: @konkur_in

۸ در مثلث قائم‌الزاویهٔ ABC، اگر یکی از اضلاع قائم را ۲ برابر و دیگری را ۴ برابر کنیم، وتر ۳ برابر می‌شود. نسبت مربع اضلاع قائم در مثلث اولیه کدام می‌تواند باشد؟

۱) ۱/۲
۲) ۱/۴
۳) ۱/۶
۴) ۱/۸

پاسخ: گزینهٔ ۲

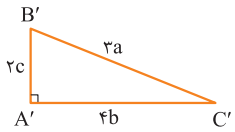
زیرمبحث: ریاضی و آمار (۲) ـ فصل ۱ ـ درس ۲

پاسخ خیلی تشریحی

گام اول: در مثلث قائم‌الزاویهٔ اول، فیثاغورس می‌نویسیم:

$$a^۲ = b^۲ + c^۲$$

گام دوم: با توجه به گفتهٔ سؤال، اضلاع مثلث جدید به صورت مقابل‌اند:

فیثاغورس می‌نویسیم:

$$(۳a)^۲ = (۴b)^۲ + (۲c)^۲ \Rightarrow ۹a^۲ = ۱۶b^۲ + ۴c^۲$$

گام سوم: طرفین تساوی $a^۲ = b^۲ + c^۲$ را در ۹ ضرب می‌کنیم:

$$۹a^۲ = ۹b^۲ + ۹c^۲$$

گام چهارم: دو قسمت رنگی باید با هم برابر باشند:

$$۱۶b^۲ + ۴c^۲ = ۹b^۲ + ۹c^۲ \Rightarrow ۱۶b^۲ - ۹b^۲ = ۹c^۲ - ۴c^۲ \Rightarrow ۷b^۲ = ۵c^۲ \xrightarrow{\div ۵} \frac{۷}{۵}b^۲ = c^۲$$

گام پنجم: نسبت مربع اضلاع قائم را می‌خواهیم:

$$\frac{c^۲}{b^۲} = \frac{\frac{۷}{۵}b^۲}{b^۲} = \frac{۷}{۵} \times \frac{۲}{۲} = \frac{۱۴}{۱۰} = ۱/۴$$

Telegram: @konkur_in

۹ برد تابع f، مجموعهٔ $\{a\}$ است و می‌دانیم: $f(۰)=۲n-۳$ و $f(n)=۳-n$. اگر تابع $g=\{(n,m+۲k),(-۱,-۱),(۳m-k,-۴n)\}$ همانی باشد، مقدار $a+k-m$ کدام است؟

۱) ۵ ۲) ۴ ۳) ۶ ۴) ۳

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: ریاضی و آمار ۲ ـ فصل ۲ ـ درس ۱

درس Box

۱) تابعی که بردش تک‌عضوی است، تابع ثابت است و ضابطهٔ آن به صورت $f(x)=c$ است.

۲) در نمایش زوج مرتبی تابع همانی، مؤلفه‌های اول و دوم هر زوج مرتب برابرند.

پاسخ خیلی تشریحی ✔

گام اول: چون برد f، مجموعهٔ تک‌عضوی $\{a\}$ است، پس تابع f ثابت است.

گام دوم: با توجه به تساوی‌های $f(۰)=۲n-۳$ و $f(n)=۳-n$، باید خروجی‌ها برابر باشند:

$$۲n-۳=۳-n \Rightarrow ۳n=۶ \Rightarrow n=۲$$

گام سوم: با جای‌گذاری $n=۲$ در $f(۰)=۲n-۳$، داریم:

$$f(۰)=۱$$

پس a باید ۱ باشد.

گام چهارم: تابع $g=\{(n,m+۲k),(-۱,-۱),(۳m-k,-۴n)\}$ همانی است، پس مولفهٔ اول و دوم هر زوج مرتبش برابرند:

$$(\underset{۲}{n},m+۲k) \Rightarrow m+۲k=۲$$

$$(۳m-k,-۴\underset{۲}{n}) \Rightarrow ۳m-k=-۸$$

گام پنجم: طرفین معادلهٔ دوم را در ۲ ضرب می‌کنیم و دو معادله را با هم جمع می‌کنیم:

$$\begin{cases} m+۲k=۲ \\ ۶m-۲k=-۱۶ \end{cases} \xrightarrow{\text{جمع}} ۷m=-۱۴ \Rightarrow m=-۲$$

با جای‌گذاری $m=-۲$ در $m+۲k=۲$، داریم:

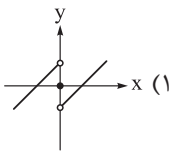
$$-۲+۲k=۲ \Rightarrow ۲k=۴ \Rightarrow k=۲$$

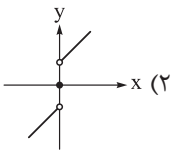
گام ششم: خواستهٔ سؤال:

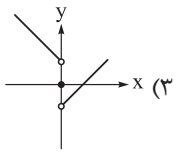
$$a+k-m=۱+۲-(-۲)=۵$$

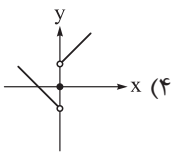
Telegram: @konkur_in

۱۰ اگر $f(x)=|x|$ و $g(x)=\text{sign}(x)$ باشد، نمودار تابع $f\times g+g$ به کدام صورت است؟

۱)

۲)

۳)

۴)

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: ریاضی و آمار (۲) ـ فصل ۲ ـ درس‌های ۲ و ۳

نکته

۱) $x\times\text{sign}(x)=|x|$

۲) $|x|\times\text{sing}(x)=x$

پاسخ خیلی تشریحی ✔

گام اول: طبق مورد ۲ نکتهٔ بالا، $f\times g$ را ساده‌تر می‌نویسیم:

$$f(x)\times g(x)=|x|\times\text{sign}(x)=x$$

گام دوم: ضابطهٔ تابع خواسته‌شده به شکل مقابل شد:

$$y=\underbrace{(f\times g)(x)}_{x}+\underbrace{g(x)}_{\text{sign}(x)}=x+\text{sign}(x)$$

گام سوم: در سه محدوده، ضابطهٔ تابع به‌دست‌آمده را می‌نویسیم:

- $x>0:\ y=x+\underbrace{\text{sign}(x)}_{1}=x+1$ $\xrightarrow{\text{جدول}}$

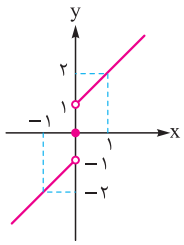
x	توخالی 0	1
y	1	2

- $x=0:\ y=\underbrace{x}_{0}+\underbrace{\text{sign}(x)}_{0}=0$ $\xrightarrow[\text{نقطه}]{\text{تک}}$ $(0,0)$

- $x<0:\ y=x+\underbrace{\text{sign}(x)}_{-1}=x-1$ $\xrightarrow{\text{جدول}}$

x	0	-1
y	توخالی -1	-2

گام چهارم: نمودارش را می‌کشیم:

Telegram: @konkur_in

۱۱ **در یک شهر کوچک در ابتدای سال، ۹۰۰۰ نفر شاغل و ۱۰۰۰ نفر بیکار وجود داشت. در پایان سال، ۶۰۰ نفر از شاغلین بیکار شده و همزمان ۴۰۰ نفر از بیکاران مشغول به کار می‌شوند. در این وضعیت چه تعداد شغل جدید ایجاد شود تا نرخ بیکاری ۷ درصد کاهش یابد؟**

۱) ۴۰۰ ۲) ۵۰۰

۳) ۶۰۰ ۴) ۷۰۰

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: ریاضی و آمار (۲) ـ فصل ۳ ـ درس ۱

درس Box

۱) جمعیت بیکار + جمعیت شاغل = جمعیت فعال (فقط برای افراد ۱۶ ساله و بیشتر)

۲) $\text{نرخ بیکاری} = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times ۱۰۰$

پاسخ خیلی تشریحی

گام اول: جمعیت فعال را به دست می‌آوریم:

$$\text{جمعیت فعال} = \text{جمعیت شاغل} + \text{جمعیت بیکار} = ۹۰۰۰ + ۱۰۰۰ = ۱۰,۰۰۰$$

گام دوم: ۶۰۰ نفر از شاغلین بیکار و همزمان ۴۰۰ نفر از بیکاران مشغول به کار شده‌اند، پس:

$$\text{جمعیت بیکار جدید} = ۱۰۰۰ + ۶۰۰ - ۴۰۰ = ۱۲۰۰$$

گام سوم: درصد نرخ بیکاری در این حالت را حساب می‌کنیم:

$$\text{نرخ بیکاری} = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times ۱۰۰ = \frac{۱۲۰۰}{۱۰,۰۰۰} \times ۱۰۰ = \frac{۱۲}{۱۰۰} \times ۱۰۰ = ۱۲$$

گام چهارم: اگر فرض کنیم x شغل جدید هم می‌خواهیم ایجاد کنیم، جمعیت بیکار $۱۲۰۰ - x$ می‌شود.

جمعیت فعال هم تغییری نمی‌کند و همان ۱۰,۰۰۰ می‌ماند.

گام پنجم: می‌خواهیم نرخ بیکاری ۷ درصد کم شود یعنی $۱۲ - ۷ = ۵$ درصد باشد. در این حالت، داریم:

$$\text{نرخ بیکاری} = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times ۱۰۰ \Rightarrow ۵ = \frac{۱۲۰۰ - x}{۱۰,۰۰۰} \times ۱۰۰ \Rightarrow ۵ = \frac{۱۲۰۰ - x}{۱۰۰} \xrightarrow[\text{وسطین}]{\text{طرفین}} ۵۰۰ = ۱۲۰۰ - x \Rightarrow x = ۷۰۰$$

Telegram: @konkur_in

۱۲ تعداد اعداد چهاررقمی فرد و بزرگ‌تر از ۵۰۰۰، ساخته‌شده با ارقام ۷,۶,۵,۴,۲,۰ کدام است؟ (بدون تکرار ارقام)

۱) ۲۴ ۲) ۳۶ ۳) ۴۸ ۴) ۷۲

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: ریاضی و آمار (۳) ـ فصل ۱ ـ درس ۱

پاسخ خیلی تشریحی

گام اول: باید هزارگان ۵ یا ۶ یا ۷ باشد.

گام دوم: با توجه به هزارگان، حالت‌بندی می‌کنیم:

۱) هزارگان ۵ باشد:

$$\frac{\text{ی}}{\text{ـ}} \times \frac{\text{د}}{\text{ـ}} \times \frac{\text{ص}}{\text{ـ}} \times \frac{\text{هـ}}{۱}$$

برای فردبودن، باید یکان ۷ باشد:

$$\frac{۱}{\text{ی}} \times \frac{\text{د}}{\text{ـ}} \times \frac{\text{ص}}{\text{ـ}} \times \frac{\text{هـ}}{۱}$$

دو خانهٔ خالی را با ۴ رقم باقی‌مانده پر می‌کنیم:

$$\frac{۱}{\text{ی}} \times \frac{۳}{\text{د}} \times \frac{۴}{\text{ص}} \times \frac{\text{هـ}}{۱} = ۱۲$$

۲) هزارگان ۶ باشد:

$$\frac{\text{ی}}{\text{ـ}} \times \frac{\text{د}}{\text{ـ}} \times \frac{\text{ص}}{\text{ـ}} \times \frac{\text{هـ}}{۱}$$

برای فردبودن، باید یکان ۵ یا ۷ باشد:

$$\frac{۲}{\text{ی}} \times \frac{\text{د}}{\text{ـ}} \times \frac{\text{ص}}{\text{ـ}} \times \frac{\text{هـ}}{۱}$$

دو خانهٔ خالی را با ۴ رقم باقی‌مانده پر می‌کنیم:

$$\frac{۲}{\text{ی}} \times \frac{۳}{\text{د}} \times \frac{۴}{\text{ص}} \times \frac{\text{هـ}}{۱} = ۲۴$$

۳) هزارگان ۷ باشد:

$$\frac{\text{ی}}{\text{ـ}} \times \frac{\text{د}}{\text{ـ}} \times \frac{\text{ص}}{\text{ـ}} \times \frac{\text{هـ}}{۱}$$

برای فردبودن، باید یکان ۵ باشد:

$$\frac{۱}{\text{ی}} \times \frac{\text{د}}{\text{ـ}} \times \frac{\text{ص}}{\text{ـ}} \times \frac{\text{هـ}}{۱}$$

دو خانهٔ خالی را با ۴ رقم باقی‌مانده پر می‌کنیم:

$$\frac{۱}{\text{ی}} \times \frac{۳}{\text{د}} \times \frac{۴}{\text{ص}} \times \frac{\text{هـ}}{۱} = ۱۲$$

گام سوم: مجموع حالات برابر است با:

$$۱۲ + ۲۴ + ۱۲ = ۴۸$$

Telegram: @konkur_in

۱۳ در کیسهٔ A، ۳ مهرهٔ قرمز و ۲ مهرهٔ آبی و در کیسهٔ B، ۴ مهرهٔ قرمز و ۵ مهرهٔ آبی وجود دارد. از هر کیسه ۲ مهره به تصادف انتخاب می‌کنیم. احتمال آن‌که هر ۴ مهرهٔ انتخاب‌شده هم‌رنگ باشند، کدام است؟

۱) $\frac{۱}{۹}$ ۲) $\frac{۲}{۲۱}$ ۳) $\frac{۱}{۱۵}$ ۴) $\frac{۷}{۹۰}$

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: ریاضی و آمار (۳) ـ فصل ۱ ـ درس ۲

پاسخ خیلی تشریحی

گام اول: کیسهٔ A شامل ۵ مهره و کیسهٔ B شامل ۹ مهره است. ۲ مهره از هر کیسه انتخاب می‌کنیم:

$$n(S)=\underbrace{\binom{۵}{۲}}_{\text{۲ تا از کیسهٔ A}}\times\underbrace{\binom{۹}{۲}}_{\text{۲ تا از کیسهٔ B}}=\frac{۵\times۴}{۲}\times\frac{۹\times۸}{۲}=۱۰\times۳۶$$

گام دوم: می‌خواهیم ۴ مهره هم‌رنگ باشند، پس باید هر ۴ تا قرمز یا هر ۴ تا آبی باشند؛ یعنی «۲ مهرهٔ قرمز از A و ۲ مهرهٔ قرمز از B» یا «۲ مهرهٔ آبی از A و ۲ مهرهٔ آبی از B» برداریم:

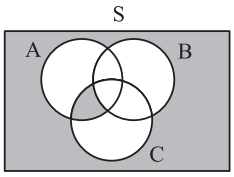
$$n(C)=\underbrace{\binom{۳}{۲}\times\binom{۴}{۲}}_{\text{همه قرمز}}+\underbrace{\binom{۲}{۲}\times\binom{۵}{۲}}_{\text{همه آبی}}=۳\times\frac{۴\times۳}{۲}+۱\times\frac{۵\times۴}{۲}=۱۸+۱۰=۲۸$$

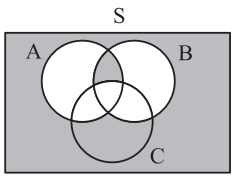
گام سوم: در نتیجه:

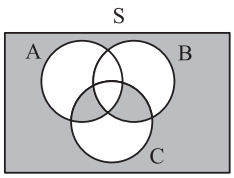
$$P(C)=\frac{n(C)}{n(S)}=\frac{\overset{۷}{\cancel{۲۸}}}{۱۰\times\cancel{۳۶}_{۹}}=\frac{۷}{۹۰}$$

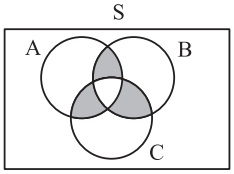
Telegram: @konkur_in

۱۴ مجموعهٔ $[(A-B)-C'] \cup [(A \cup C') - (B \cup A)]$ در کدام گزینه به درستی نشان داده شده است؟

۱)

۲)

۳)

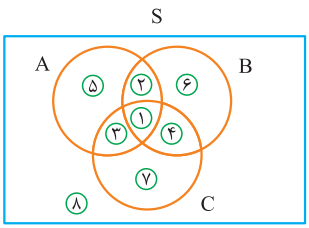
۴)

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: ریاضی و آمار (۳) ـ فصل ۱ ـ درس ۲

پاسخ خیلی تشریحی

گام اول: نواحی را شماره‌گذاری می‌کنیم:

گام دوم: هر کدام از کروشه‌ها را جداگانه برحسب نواحی می‌کنیم:

$[(A \cup C') - (\underbrace{B \cup A}_{\text{۱ تا ۶}})] = \{۱,۲,۳,۵,۶,۸\} - \{۱,۲,۳,۴,۵,۶\} = \{۸\}$

(A: ۵، ۳، ۲، ۱ — C': ۵، ۲، ۶، ۸)

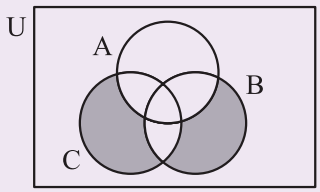
$[(\underbrace{A-B}_{۵,۳}) - C'] = \{۵,۳\} - \{۵,۲,۶,۸\} = \{۳\}$

گام سوم: اجتماع دو ناحیهٔ به‌دست‌آمده، جواب است:

$\{۸\} \cup \{۳\} = \{\underbrace{۳,۸}_{\text{گزینهٔ (۱)}}\}$

اگر A، B و C سه زیرمجموعه از مجموعهٔ مرجع U باشند، کدام مورد، نمایش قسمت رنگ‌شدهٔ شکل زیر است؟

(سؤال کنکور انسانی ۱۴۰۴ ـ نوبت دوم)

۱) $[(B \cup C) \cap A'] \cup [(B \cap C) - A]$

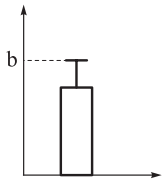
۲) $[(B \cup C) \cap A'] \cup [(B - A) - C]$

۳) $[(B - A) - C] \cup [(C - B) - A]$

۴) $[B - (A \cap C)] \cup [C - (A \cap B)]$

Telegram: @konkur_in

۱۵ برای داده‌های آماری $a,۲۰,۱۳,۱۳,۱۰,۱۵,۱۷,۱۵,۱۳$، مقدار معیار مرکزی مناسب، ۱۵ است. مقدار b تقریباً کدام است؟

۱) ۱۸ / ۸
۲) ۱۶ / ۷
۳) ۱۷ / ۳
۴) ۱۸

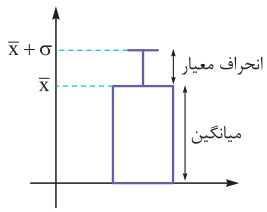
پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: ریاضی و آمار (۳) ـ فصل ۱ ـ درس ۳

درس Box

۱) نمودار میانگین ـ انحراف معیار:

۱	برای چه داده‌هایی استفاده می‌شود؟	برای داده‌هایی که بینشان دادهٔ دورافتاده نداریم.
۲	جزئیات روی نمودار	ارتفاع مستطیل = میانگین داده‌ها طول میلهٔ خطا = انحراف معیار داده‌ها

۲) میانگین داده‌های $x_1, x_2, \ldots, x_n$ برابر است با: $\bar{x}=\frac{x_1+x_2+\cdots+x_n}{n}$

۳) انحراف معیارشان برابر است با: $\sigma=\sqrt{\frac{(x_1-\bar{x})^2+(x_2-\bar{x})^2+\cdots+(x_n-\bar{x})^2}{n}}$

پاسخ خیلی تشریحی

گام اول: معیار مرکزی مناسب برای داده‌های این نمودار، میانگین است. میانگین ۹ دادهٔ $a,۲۰,۱۳,۱۳,۱۰,۱۵,۱۷,۱۵,۱۳$، برابر با ۱۵ است، پس:

$$\bar{x}=\frac{\text{مجموع}}{\text{تعداد}} \Rightarrow ۱۵=\frac{a+۲۰+\overbrace{(۱۳\times۳)}^{۳۹}+\overbrace{(۱۵\times۲)}^{۳۰}+۱۷+۱۰}{۹} \Rightarrow ۱۵=\frac{a+۱۱۶}{۹} \xrightarrow[\text{وسطین}]{\text{طرفین}} a+۱۱۶=۱۳۵ \Rightarrow a=۱۹$$

گام دوم:

واریانس ۹ داده را حساب می‌کنیم:

$$\sigma^2=\frac{(۱۹-۱۵)^2+(۲۰-۱۵)^2+۳(۱۳-۱۵)^2+۲(۱۵-۱۵)^2+(۱۷-۱۵)^2+(۱۰-۱۵)^2}{۹}$$

$$=\frac{۱۶+۲۵+\overbrace{۳(۴)}^{۱۲}+۰+۴+۲۵}{۹}=\frac{۸۲}{۹}\simeq ۹/۱$$

انحراف معیار برابر است با: $\sigma=\sqrt{۹/۱}\simeq ۳$

گام سوم: b برابر است با: $b=\bar{x}+\sigma\simeq ۱۵+۳=۱۸$

Telegram: @konkur_in

۱۶ در دنباله با رابطهٔ بازگشتی $a_{n+1}=\frac{1}{(-1)^n+a_n}$، اگر $a_5=\frac{1}{3}$ باشد، جملهٔ اول کدام است؟

۱) ۱ ۲) $-\frac{1}{3}$ ۳) $\frac{2}{3}$ ۴) -2

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: ریاضی و آمار (۳) ـ فصل ۲ ـ درس ۱

پاسخ خیلی تشریحی

جای n به ترتیب اعداد ۴، ۳، ۲ و ۱ را قرار می‌دهیم:

گام اول:

$$a_{n+1}=\frac{1}{(-1)^n+a_n} \xrightarrow{n=4} a_5=\frac{1}{(-1)^4+a_4} \Rightarrow \frac{1}{3}=\frac{1}{1+a_4} \Rightarrow 3=1+a_4 \Rightarrow a_4=2$$

گام دوم:

$$a_{n+1}=\frac{1}{(-1)^n+a_n} \xrightarrow{n=3} a_4=\frac{1}{(-1)^3+a_3} \Rightarrow 2=\frac{1}{-1+a_3} \xrightarrow[\text{معکوس می‌کنیم.}]{\text{دو طرف را}} \frac{1}{2}=-1+a_3 \Rightarrow a_3=\frac{3}{2}$$

گام سوم:

$$a_{n+1}=\frac{1}{(-1)^n+a_n} \xrightarrow{n=2} a_3=\frac{1}{(-1)^2+a_2} \Rightarrow \frac{3}{2}=\frac{1}{1+a_2} \xrightarrow[\text{معکوس می‌کنیم.}]{\text{دو طرف را}} \frac{2}{3}=1+a_2 \Rightarrow a_2=-\frac{1}{3}$$

گام چهارم:

$$a_{n+1}=\frac{1}{(-1)^n+a_n} \xrightarrow{n=1} a_2=\frac{1}{(-1)^1+a_1} \Rightarrow \frac{-1}{3}=\frac{1}{-1+a_1} \xrightarrow[\text{وسطین}]{\text{طرفین}} 1-a_1=3 \Rightarrow a_1=-2$$

Telegram: @konkur_in

۱۷ جملات چهارم، ششم و دوازدهم یک دنبالهٔ حسابی غیرثابت، سه جملهٔ متوالی یک دنبالهٔ هندسی افزایشی‌اند. نسبت مشترک دنبالهٔ هندسی کدام است؟

۱) ۲ ۲) ۳ ۳) ۲/۵ ۴) ۴

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: ریاضی و آمار (۳) ـ فصل ۲ ـ درس ۲ / فصل ۳ ـ درس ۱

پاسخ خیلی تشریحی

گام اول: جملات چهارم، ششم و دوازدهم یک دنبالهٔ حسابی را برحسب a_1 و d می‌نویسیم:

- $a_4 = a_1 + 3d$
- $a_6 = a_1 + 5d$
- $a_{12} = a_1 + 11d$

گام دوم: بین سه جملهٔ متوالی دنبالهٔ هندسی، رابطهٔ زیر را داشتیم:

$$(\text{وسطی})^2 = \text{سومی} \times \text{اولی} \Rightarrow (a_1+5d)^2 = (a_1+3d)(a_1+11d)$$

گام سوم: سمت چپ را با اتحاد مربع و سمت راست را با جملهٔ مشترک باز می‌کنیم:

$$a_1^2 + 10a_1d + 25d^2 = a_1^2 + 14a_1d + 33d^2 \Rightarrow 10a_1d - 14a_1d = 33d^2 - 25d^2$$

$$\Rightarrow -4a_1d = 8d^2 \xrightarrow{\div(-4d)} a_1 = -2d$$

گام چهارم: از تقسیم دو جملهٔ متوالی دنبالهٔ هندسی بر هم، نسبت مشترک به دست می‌آید:

$$r = \frac{a_1 + 5d}{a_1 + 3d} = \frac{3d}{d} = 3 \quad (a_1 = -2d)$$

اگر ریشهٔ دوم جملات دوم، نهم و شانزدهم از یک دنبالهٔ حسابی، سه جملهٔ متوالی از یک دنبالهٔ هندسی را تشکیل دهند، نسبت مشترک دنبالهٔ هندسی کدام است؟ *(سؤال ۱۹ کنکور انسانی ۱۴۰۲ ـ نوبت اول)*

۱) ۱ ۲) ۲ ۳) ۱− ۴) ۲−

Telegram: @konkur_in

۱۸ در یک دنبالهٔ هندسی، مجموع سه جملهٔ اول ۱۵ و مجموع سه جملهٔ بعدی ۱۲۰ است. جملهٔ اول این دنباله چه‌قدر از ۲ بیشتر است؟

۱) $\frac{۱}{۷}$ ۲) $\frac{۲}{۳}$ ۳) $\frac{۳}{۷}$ ۴) $\frac{۴}{۷}$

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: ریاضی و آمار (۳) ـ فصل ۳ ـ درس ۱

پاسخ خیلی تشریحی

گام اول: مجموع سه جملهٔ اول ۱۵ است، پس:

$$a_۱+a_۲+a_۳=۱۵ \Rightarrow a_۱+a_۱r+a_۱r^۲=۱۵ \xrightarrow[a_۱ \text{ از}]{\text{فاکتور}} a_۱(۱+r+r^۲)=۱۵$$

گام دوم: مجموع سه جملهٔ دوم ۱۲۰ است، پس:

$$a_۴+a_۵+a_۶=۱۲۰ \Rightarrow a_۱r^۳+a_۱r^۴+a_۱r^۵=۱۲۰ \xrightarrow[a_۱r^۳ \text{ از}]{\text{فاکتور}} a_۱r^۳(۱+r+r^۲)=۱۲۰$$

گام سوم: طرفین معادلهٔ دوم را بر معادلهٔ اول تقسیم می‌کنیم:

$$\frac{a_۱r^۳(۱+r+r^۲)}{a_۱(۱+r+r^۲)}=\frac{۱۲۰}{۱۵} \Rightarrow r^۳=۸ \Rightarrow r^۳=۲^۳ \Rightarrow r=۲$$

گام چهارم: با جای‌گذاری $r=۲$ در $a_۱(۱+r+r^۲)=۱۵$، داریم:

$$a_۱(۱+۲+۴)=۱۵ \Rightarrow ۷a_۱=۱۵ \Rightarrow a_۱=\frac{۱۵}{۷}$$

گام پنجم: اختلاف $\frac{۱۵}{۷}$ و ۲ را حساب می‌کنیم:

$$\frac{۱۵}{۷}-۲=\frac{۱۵}{۷}-\frac{۱۴}{۷}=\frac{۱}{۷}$$

۱۹ اگر $(۰/۲۵)^{۱-x} = \sqrt{۲} \times ۸^{۲x+۱}$ باشد، ریشهٔ دوم عدد $۸x+۱۵$ کدام می‌تواند باشد؟

۱) ۱ ۲) -۲ ۳) ۳ ۴) -۴

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: ریاضی و آمار (۳) ـ فصل ۳ ـ درس ۲

پاسخ خیلی تشریحی

گام اول: هر سه عدد ۰/۲۵، $\sqrt{۲}$ و ۸ را به شکل ۲^a می‌نویسیم:

- $۰/۲۵ = \frac{۱}{۴} = ۲^{-۲}$
- $\sqrt{۲} = \sqrt[۲]{۲^۱} = ۲^{\frac{۱}{۲}}$
- $۸ = ۲^۳$

گام دوم: معادله به شکل زیر می‌شود:

$$(۰/۲۵)^{۱-x} = \sqrt{۲} \times ۸^{۲x+۱} \Rightarrow (۲^{-۲})^{۱-x} = ۲^{\frac{۱}{۲}} \times (۲^۳)^{۲x+۱} \Rightarrow ۲^{-۲+۲x} = ۲^{\frac{۱}{۲}} \times ۲^{۶x+۳}$$

گام سوم: در سمت راست تساوی، توان‌ها جمع می‌شوند:

$$۲^{-۲+۲x} = ۲^{\frac{۱}{۲}+۶x+۳}$$

گام چهارم: پایه‌ها را حذف می‌کنیم:

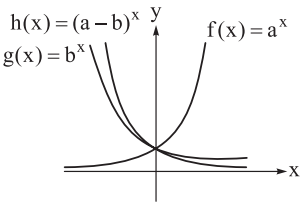
$$-۲+۲x = \frac{۱}{۲}+۶x+۳ \xrightarrow{\times ۲} -۴+۴x = ۱+۱۲x+۶$$

$$\Rightarrow ۴x-۱۲x = ۷+۴ \Rightarrow -۸x = ۱۱ \xrightarrow{\text{قرینه}} ۸x = -۱۱$$

گام پنجم: عدد $۸x+۱۵$ (که $۸x$ برابر -۱۱ است) برابر با ۴ می‌شود. ریشه‌های دومِ ۴، دو عدد $\pm\sqrt{۴}$ یا ± ۲ هستند. در گزینه‌ها فقط -۲ را داریم.

Telegram: @konkur_in

۲۰ با توجه به نمودارهای زیر، دوتایی مرتب (a,b) کدام می‌تواند باشد؟

۱) $(۲,\sqrt{۲})$

۲) $(\frac{\pi}{۲},۰/۹)$

۳) $(۴^{\frac{۱}{۴}},۳^{-۱})$

۴) $(\sqrt{۲},۰/۶)$

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: ریاضی و آمار (۳) ـ فصل ۳ ـ درس ۳

پاسخ خیلی تشریحی ✔

گام اول: با توجه به نمودارهای رسم‌شده:

- باید پایهٔ تابع نمایی f، بزرگ‌تر از یک باشد: $a>۱$
- باید پایهٔ توابع نمایی g و h، بین ۰ و ۱ باشد: $۰<a-b<۱$ و $۰<b<۱$

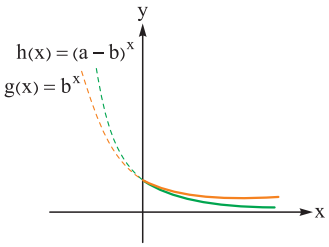
گام دوم: با دو شرط $a>۱$ و $۰<b<۱$، گزینهٔ (۱) حذف می‌شود (چون $\sqrt{۲}$ بین ۰ و ۱ نیست).

گام سوم: سه گزینهٔ دیگر دو شرط $a>۱$ و $۰<b<۱$ را دارند.

حالا باید شرط $۰<a-b<۱$ را چک کنیم:

- گزینهٔ (۲): $a-b=\frac{\pi}{۲}-۰/۹\simeq\frac{۳/۱۴}{۲}-۰/۹=۱/۵۷-۰/۹=۰/۶۷$ ✓
- گزینهٔ (۳): $a-b=۴^{\frac{۱}{۴}}-۳^{-۱}=(۲^{۲})^{\frac{۱}{۴}}-\frac{۱}{۳}=۲^{\frac{۱}{۲}}-\frac{۱}{۳}=\sqrt{۲}-\frac{۱}{۳}\simeq۱/۴-۰/۳۳=۱/۰۷$ ✗
- گزینهٔ (۴): $a-b=\sqrt{۲}-۰/۶\simeq۱/۴-۰/۶=۰/۸$ ✓

گام چهارم: برای نمودارهای g و h، در xهای مثبت، g بالاتر از h است، پس باید پایه‌اش هم بزرگ‌تر باشد:

$$b>a-b \Rightarrow ۲b>a$$

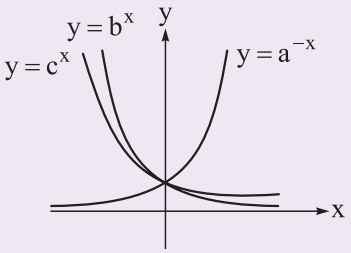
در بین گزینه‌های باقی‌مانده ((۲) و (۴))، این شرط را چک می‌کنیم:

- گزینهٔ (۲): $\begin{cases}۲b=۲(۰/۹)=۱/۸\\ a=\frac{\pi}{۲}\simeq۱/۵۷\end{cases}\xrightarrow{۲b>a}$ ✓
- گزینهٔ (۴): $\begin{cases}۲b=۲\times(۰/۶)=۱/۲\\ a=\sqrt{۲}\end{cases}\xrightarrow{۲b<a}$ ✗

Telegram: @konkur_in

با توجه به شکل زیر، کدام مورد در خصوص سه‌تایی مرتب (a,b,c) می‌تواند درست باشد؟

(سؤال ۲۰ کنکور انسانی ۱۴۰۴ - نوبت دوم)

۱) $(۲,۲^{-\frac{۱}{۳}},۲^{-\frac{۱}{۲}})$

۲) $(۲,۲^{-\frac{۱}{۲}},۲^{-\frac{۱}{۳}})$

۳) $(۰/۵,۰/۵^{\frac{۱}{۲}},۰/۵^{\frac{۱}{۳}})$

۴) $(۰/۵,۰/۵^{\frac{۱}{۳}},۰/۵^{\frac{۱}{۲}})$

Telegram: @konkur_in

۲۱ **در کدام بیت کاربردهای کهن واژگان که امروزه به گونه‌ای دیگر به کار گرفته می‌شوند، وجود ندارد؟**

۱) میان خاک چون موشان به هر مطبخ رهی سازی / چرا مانند سلطانان بر این طارم نمی‌گردی

۲) هدهد رهبر چنین گفت آن زمان / کانکه عاشق شد نه‌اندیشد ز جان

۳) مرا به عاشقی و دوست را به معشوقی / چه نسبت است بگویید قاتل و مقتول

۴) اشتر که اختیارش در دست خود نباشد / می‌بایدش کشیدن باری به ناتوانی

مشاوره در کنکورهای اخیر همواره یک سؤال از نکات زبانی شعر عطار یا حکایت «کلیله و دمنه» در درس اول علوم و فنون ادبی دهم طرح شده است.

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: علوم و فنون ادبی دهم ـ درس ۱

پاسخ خیلی تشریحی

در بیت گزینهٔ (۳)، در مقایسه با زبان امروز هیچ واژه‌ای به گونه‌ای دیگر به کار گرفته نشده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

در بیت گزینهٔ (۱)، واژهٔ «موش» با نشانهٔ «ان» جمع بسته شده است.

در بیت گزینهٔ (۲)، جدانویسی نشانهٔ منفی‌ساز فعل («نـ»: «نه‌اندیشد» که امروزه می‌نویسیم: نیندیشد)

در بیت گزینهٔ (۴)، واژهٔ «اُشتر» امروزه به شکل «شتر» به کار گرفته می‌شود.

گول نخوری واژهٔ «قاتل» در بیت گزینهٔ (۳) در معنای امروز آن و برای انسان به کار رفته است.

Telegram: @konkur_in

۲۲ با توجه به سرودهٔ زیر از رودکی، کدام ویژگی‌های سبکی در آن به چشم می‌خورد؟

تا جهان بود از سر آدم فراز — کس نبود از راز دانش بی‌نیاز
مردمان بخرد اندر هر زمان — راز دانش را به هر گونه زبان
گرد کردند و گرامی داشتند — تا به سنگ اندر همی بنگاشتند
دانش اندر دل چراغ روشن است — وز همه بد بر تن تو جوشن است

الف) کم‌بودن لغات عربی و لغات بیگانه در مقایسه با دوره‌های بعد

ب) کهنه و مهجور بودن بخشی از لغات در مقایسه با دوره‌های بعد

ج) قالب عمدهٔ شعر این دوره، قصیده است.

د) در توصیف پدیده‌ها بیشتر از تشبیه حسّی بهره گرفته می‌شود.

ه) روح شادی و نشاط و خوش‌باشی، در شعر غلبه دارد.

و) استفاده از دو نشانه برای یک متمم

۱) «الف» ـ «ج» ـ «د»
۲) «ب» ـ «ه» ـ «و»
۳) «الف» ـ «ب» ـ «ج»
۴) «ب» ـ «د» ـ «و»

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: علوم و فنون ادبی دهم ـ درس‌های ۴ و ۷

درس Box

ویژگی‌های شعر سبک خراسانی در سه قلمرو	زبانی	۱) سادگی زبان شعر. ۲) کم‌بودن لغات عربی ـ به‌جز اصطلاحات دینی و علمی ـ و لغات بیگانه، در مقایسه با دوره‌های بعد. ۳) تفاوت تلفظ برخی از کلمات در مقایسه با زبان امروز؛ مثلاً یَک ـ هَزار / یِک ـ هِزار ۴) کهنه و مهجور بودن بخشی از لغات در مقایسه با دوره‌های بعد؛ مانند گبر ـ جوشن ۵) استفاده از دو نشانه برای یک متمم؛ مانند زدش بِر زمین بِر به کردار شیر
	ادبی	۱) قالب عمدهٔ شعر این دوره، قصیده است؛ قالب‌های مسمّط، ترجیع‌بند و مثنوی نیز به تدریج در این دوره شکل می‌گیرد و قالب غزل نیز در اواخر این دوره رشد می‌یابد. ۲) استفاده از آرایه‌های ادبی، طبیعی و در حد اعتدال است. ۳) قافیه و ردیف، بسیار ساده است. ۴) در توصیف پدیده‌ها بیشتر از تشبیه حسّی بهره گرفته می‌شود.
	فکری	۱) روح شادی و نشاط و خوش‌باشی در شعر غلبه دارد. ۲) شعر واقع‌گراست و توصیفات عمدتاً طبیعی، ساده، محسوس و عینی است. ۳) معشوق، عمدتاً زمینی است. ۴) بیشتر روح حماسه بر ادبیات این دوره حاکم است. ۵) اشعار پندآموز و اندرزگونهٔ این دوره، ساده است و جنبهٔ عملی و دستوری دارد. ۶) مضمون عمدهٔ اشعار این سبک، حماسه، مدح و اندرز و ... است. ۷) فکر و کلام ساده است و با پیچیدگی‌های عرفانی، حکمی و اندیشه‌های فلسفی درنیامیخته است.

پاسخ خیلی تشریحی

موارد «الف»، «ب» (بخرد، جوشن)، «د» (بیت آخر) و «و» (به سنگ اندر) در ابیات صورت سؤال دیده می‌شوند.

بررسی سایر موارد:

ج) با این‌که قالب عمدهٔ سبک خراسانی، «قصیده» است، این شعر در قالب مثنوی سروده شده است.

ه) «غلبهٔ روح شادی، نشاط و خوش‌باشی» از ویژگی‌های شعر سبک خراسانی است؛ اما در این سروده رد پای آن دیده نمی‌شود و شعر تعلیمی است.

Telegram: @konkur_in

۲۳ **کدام گزینه دربارهٔ تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی در نیمهٔ دوم قرن ششم نادرست است؟**

۱) موضوع قابل توجه در شعر این دوره، علاقه‌مندی شاعران به سرودن غزل‌های لطیف و زیباست. انوری و هم‌سبکان او در آوردن مضامین دقیق در غزل بسیار کوشیدند.

۲) در این دوره، شعر پارسی هم‌چنان تحت تأثیر سبک دورهٔ سامانی و غزنوی است؛ یعنی سخن شاعرانی چون ناصرخسرو قبادیانی یادآور سروده‌های سخنوران پیشین است.

۳) مرکز ادبی دیگر مهمّ این دوره، عراق عجم است. در این حوزهٔ ادبی، شاعران و نویسندگان مشهوری چون جمال‌الدین عبدالرزّاق اصفهانی ظهور کردند که در تجدید سبک، بسیار تأثیرگذار بودند.

۴) در همین دوره، در شمال غرب ایران دسته‌ای از شاعران ظهور کردند که کار آنان در ادب فارسی تازگی داشت. این دسته شاعران معروف آذربایجان (خاقانی و نظامی) بودند.

مشاوره به سبک‌ها، دوره‌های شعر و نثر و قرن‌های مختلف ذکرشده در کتاب‌های درسی بسیار دقت داشته باشید!

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: علوم و فنون ادبی دهم ـ درس ۱۰

پاسخ خیلی تشریحی به‌جز گزینهٔ (۲) که مربوط به «نیمهٔ دوم قرن پنجم و آغاز قرن ششم» است، سایر موارد مربوط به نیمهٔ دوم قرن ششم هستند.

Telegram: @konkur_in

۲۴ **با توجه به ویژگی‌های فکری شعر سبک عراقی، کدام بیت نمی‌تواند مربوط به این سبک باشد؟**

۱) کـی شـعر تـر انگیزد خاطـر که حزین باشـد / یـک نکتـه از ایـن معنی گفتیـم و همین باشـد

۲) نیسـت به‌جـز عشـق در ایـن پـرده کـس / اول و آخـر همـه عشـق اسـت و بـس

۳) کشـتی خـرد اسـت دسـت در وی زن / تـا غرقـه نگـردی انـدر ایـن دریـا

۴) سـینه مالامـال درد اسـت ای دریغـا مرهمی / دل ز تنهایـی بـه جـان آمـد خـدا را همدمـی

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: علوم و فنون ادبی یازدهم ـ درس ۴

درس Box

مقایسهٔ ویژگی‌های فکری	
ستایش خرد سبک خراسانی	ستایش عشق سبک عراقی
شادی‌گرایی	غم‌گرایی
وصال	فراق
واقع‌گرایی یا توجه به دنیای بیرون	ذهن‌گرایی یا توجه به دنیای درون
رواج روحیهٔ پهلوانی و حماسی	رواج روحیهٔ عرفانی و اخلاقی
باور به اختیار و اراده	باور به قضا و قدر
زمینی‌بودن معشوق	آسمانی‌بودن معشوق
بازتاب اندک علوم در شعر	بازتاب بیشتر علوم در شعر

پاسخ خیلی تشریحی

مفهوم بیت گزینهٔ (۳)، «ستایش خِرد» است که از درون‌مایه‌های شاخص شعر سبک خراسانی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): درون‌مایهٔ بیت «غم‌گرایی» است.

گزینهٔ (۲): درون‌مایهٔ این بیت «ستایش عشق» است.

گزینهٔ (۴): درون‌مایهٔ این بیت «فراق» و «غم‌گرایی» است.

Telegram: @konkur_in

۲۵ **کدام توضیح دربارهٔ سرایندهٔ بیت زیر درست است؟**

«همّت مردانه می‌خواهد گذشتن از جهان یوسفی باید که بازار زلیخا بشکند»

۱) از شعرای تأثیرگذار قرن دهم در ایران است که شعرش از نظر دقت، ظرافت و رقّت معانی مشهور است.

۲) شعرش حد واسط سبک دورهٔ عراقی و دورهٔ بعد، یعنی سبک هندی است و واقع‌گرایی شاخصهٔ اصلی آن است.

۳) در ابداع معانی و خیال‌های رنگین مشهور است و این ویژگی به غزل‌های او لطف ویژه‌ای بخشیده است.

۴) معروف‌ترین شاعر سبک هندی و در غزل‌سرایی مشهور است. برخی از تک‌بیت‌های غزلش شاهکارهایی از ذوق و اندیشه‌اند.

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: علوم و فنون ادبی یازدهم ـ درس‌های ۷ و ۱۲

نکته این بیت «صائب تبریزی» در متن درس دوازدهم علوم و فنون ادبی یازدهم آمده است.

پاسخ خیلی تشریحی ✔ بیت صورت سؤال از صائب است و توضیحات گزینهٔ (۴) نیز دربارهٔ صائب تبریزی هستند.

توضیحات سایر گزینه‌ها نیز مربوط به شاعران زیر است:

گزینهٔ (۱): بابافغانی شیرازی

گزینهٔ (۲): محتشم کاشانی

گزینهٔ (۳): کلیم کاشانی

Telegram: @konkur_in

۲۶ با توجه به ویژگی‌های ادبی سبک هندی، کدام ابیات زیر مربوط به این سبک هستند؟

الف) من به حالی دیگرم از عشق او هر لحظه‌ای / زان‌که او در حسن هر ساعت به حالی دیگر است

ب) چرخ را آرامگاه عافیت پنداشتم / آشیان کردم تصوّر، خانهٔ صیّاد را

ج) خم چو گردد قد افراخته می‌باید رفت / پل بر این آب چو شد ساخته می‌باید رفت

د) تا بود در عشق آن دلبر گرفتاری مرا / کی بود ممکن که باشد خویشتن‌داری مرا

ه) نه بوی گل، نه رنگ لاله از جا می‌برد ما را / به گلشن لذّت ترک تماشا می‌برد ما را

۱) «الف» ـ «ب» ـ «د»

۲) «الف» ـ «د» ـ «ه»

۳) «ب» ـ «ج» ـ «د»

۴) «ب» ـ «ج» ـ «ه»

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: علوم و فنون ادبی یازدهم ـ درس ۱۰

درس Box

ویژگی‌های ادبی شعر سبک هندی:

۱) کم‌توجّهی شاعران به آرایه‌های ادبی، بیان و بدیع و استفادهٔ کم از آن‌ها جز به صورت طبیعی و تصادفی؛ در شعر شاعران شاخص، تشبیه بسیار رواج دارد. تلمیح‌های رایج و نه نادر و غریب نیز در مضمون‌سازی نقش فعّالی دارد.

حسن‌تعلیل، حس‌آمیزی، تمثیل و اسلوب معادله از دیگر آرایه‌های پرکاربرد سبک هندی هستند.

۲) مسلّط‌بودن قالب غزل؛ که گاهی به چهل‌بیت هم می‌رسد و تکرار قافیه در آن امری طبیعی است.

دلیل این ویژگی آن است که: شاعر سبک هندی تک‌بیت‌گو است؛ یعنی قالب حقیقی شعر، مفردات است و این ابیاتِ مستقل را به وسیلهٔ رشتهٔ قافیه و ردیف هم‌گره می‌زند. از این رو کم و زیاد کردن ابیات غزل، آسیبی به شعر نمی‌رساند.

۳) رواج استفاده از ردیف‌های طولانی و خوش‌آهنگ؛ مثل: خواهم شدن، می‌شود پیدا، می‌برد مرا، دیگر است و ...

پاسخ خیلی تشریحی

بررسی ویژگی‌های ادبی سبک هندی در ابیات:

ب) وجود آرایهٔ اسلوب معادله

ج) استفاده از ردیف‌های طولانی و خوش‌آهنگ: می‌باید رفت

ه) استفاده از ردیف‌های طولانی و خوش‌آهنگ: می‌برد ما را

سایر ابیات مربوط به سبک عراقی هستند.

Telegram: @konkur_in

۲۷ توضیح مقابل نام چند تن از شخصیت‌های ادبی دورهٔ بازگشت و بیداری درست است؟

الف) ادیب‌الممالک فراهانی: مسائل عصر را با کاربرد زبان و اصطلاحات رایج و آمیخته به شعر و ضرب‌المثل‌های لطیف به سبک گلستان سعدی نوشت.

ب) ایرج میرزا: او در به‌کارگیری تعبیرات عامیانه و آفریدن اشعاری ساده و روان مهارت بسیار داشت.

ج) فرخی یزدی: در روزنامه‌اش «قرن بیستم»، به افشاگری اعمال پلید و مقاصد شوم رجال خائن زمان پرداخت.

د) علی‌اکبر دهخدا: او در رواج نثر ساده و عامیانه که بعدها در داستان‌های محمدعلی جمال‌زاده و صادق هدایت به کار رفت، نقش مؤثری داشت.

ه) نشاط اصفهانی: پرچمدار بازگشت ادبی و شاخص‌ترین شاعر این دوره است. او در مثنوی، قصیده و غزل دست داشت.

۱) یک
۲) دو
۳) سه
۴) چهار

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: علوم و فنون ادبی دوازدهم ـ درس ۱

پاسخ خیلی تشریحی ✔ توضیحات موارد «ب» و «د» در مورد شخصیت‌های ادبی یادشده درست است. سایر توضیحات مربوط به شخصیت‌های زیر است:

الف) قائم‌مقام فراهانی

ج) میرزادهٔ عشقی

ه) صبای کاشانی

گول نخوری ✘ قائم‌مقام فراهانی از نویسندگان دورهٔ بیداری است، اما ادیب‌الممالک فراهانی از شاعران دورهٔ بیداری است.

Telegram: @konkur_in

www.konkur.in

۲۸ **در همهٔ گزینه‌ها نام صاحبان آثار تماماً درست است، به‌جز** ..... .

۱) (افسانه: علی اسفندیاری) ـ (آتش خاموش: سیمین دانشور) ـ (صدای سبز: سلمان هراتی)

۲) (مدیر مدرسه: جلال آل احمد) ـ (همسایه‌ها: احمد محمود) ـ (مهاجر کوچک: محمدرضا سرشار)

۳) (زمستان: مهدی اخوان ثالث) ـ (دهکدهٔ پرملال: امین فقیری) ـ (ظهور: علی مؤذنی)

۴) (تلخ و شیرین: محمدعلی جمال‌زاده) ـ (طوفان در پرانتز: قیصر امین‌پور) ـ (ضیافت: مهدی شجاعی)

مشاوره برای پاسخ‌دادن به سؤال‌هایی با نام اشخاص، حواستان به کسانی که به دو اسم معروف هستند یا در کتاب به دو صورت از آن‌ها و القابشان نام برده شده است، باشد؛ مثلاً علی اسفندیاری همان نیما یوشیج و محمدرضا سرشار همان رضا رهگذر است.

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: علوم و فنون ادبی دوازدهم ـ درس ۷

Hint این سه‌تا کتاب رو با هم قاطی نکنین: «صدای سبز» از سید علی موسوی گرمارودی، «از آسمان سبز» از سلمان هراتی و «دلاویزتر از سبز» از علی مؤذنی

پاسخ خیلی تشریحی تمامی آثار ذکرشده و صاحبان آن‌ها درست هستند، به‌جز مجموعهٔ شعر «صدای سبز» که از سید علی موسوی گرمارودی است، اما در گزینهٔ (۱) نام سلمان هراتی آمده است.

Telegram: @konkur_in

۲۹ کدام بیت «فاقد مجاز» و دارای «کنایه» است؟

۱) نیست دل‌گیر آسمان از گریه‌های تلخ ما / خون ناحق گل به دامن می‌کند قصاب را

۲) می‌کشد حرف از لب ساغر می پرزور عشق / در دل عاشق کجا اسرار می‌ماند به جا

۳) سوزی نداشت شعر دل‌انگیز شهریار / گر همره ترانهٔ ساز صبا نبود

۴) یار و همسر نگرفتم که گرو بود سرم / تو شدی مادر و من با همه پیری پسرم

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: علوم و فنون ادبی یازدهم ـ درس‌های ۶ و ۱۲ / علوم و فنون ادبی دوازدهم ـ درس ۱۲

پاسخ خیلی تشریحی

گزینهٔ (۱): دل‌گیرنبودن: کنایه از راحت‌نبودن/ گریه‌های تلخ: حس‌آمیزی/ خون: مجاز از کشتن

گزینهٔ (۲): حرف: مجاز از سخن/ در دل ماندن: کنایه از راز نگه‌داشتن

گزینهٔ (۳): مجاز: ندارد/ سوزنداشتن و دل‌انگیز: کنایه از تأثیرگذارنبودن و گیرا و گوارا بودن

گزینهٔ (۴): سر: مجاز از جان

تیزبازی همهٔ گزینه‌ها به‌جز گزینهٔ (۳) مجاز دارند.

Telegram: @konkur_in

۳۰ آرایه‌های بیت زیر کدام‌اند؟

«دلـم به سـینه زنـد پر بـدان هوا کـه نگارین کتابتـــی بنویســـد کبوتـــری بپرانـــد»

۱) کنایه، تلمیح، تشبیه، مراعات‌نظیر

۲) جناس اختلافی، استعارهٔ مصرحه، تضاد، واج‌آرایی

۳) مراعات‌نظیر، تشبیه، حسن تعلیل، ایهام

۴) کنایه، استعارهٔ مکنیه، ایهام، مراعات‌نظیر

مشاوره ابتدا دو یا سه آرایه در بیت بیابید، سپس با رد گزینه به جواب برسید.

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: علوم و فنون ادبی دهم ـ درس‌های ۶ و ۱۲

درس Box

ایهام: یک واژهٔ دو یا چندمعنایی در بیت به کار رفته که در معنی بیت، دست کم دو معنای آن را می‌توان در نظر گرفت؛

مثال بی‌مهر رخت روز مرا نور نمانده است: دو معنی واژهٔ «مهر» را می‌توان در نظر گرفت: ۱) خورشید ۲) محبّت

پاسخ خیلی تشریحی

پرزدن دل: استعارهٔ مکنیه/ زند پر: کنایه/ هوا: ایهام ۱) آرزو ۲) فضا/ پر، کتابت، کبوتر: مراعات‌نظیر

آرایه‌های تشبیه، حسن تعلیل، تضاد، واج‌آرایی، جناس و تلمیح در بیت صورت سؤال وجود ندارد.

Telegram: @konkur_in

۳۱ در کدام بیت «استعارهٔ مکنیه، استعارهٔ مصرحه و تشبیه» یافت می‌شود؟

۱) تـا چـراگاه فلـک هسـت غـزالان نجـوم / دختـر مـاه بـر ایـن گلـه شـبان خواهـد بـود

۲) بـه گـوش‌وار دلاویـز مـاه مـن نرسد / سـتاره گرچـه بـه گـوش فلـک شـود آویـز

۳) عقل خوش گفت چو در پوست نمی‌گنجیدم / که دلی بشکند آن پستهٔ خندان که مپرس

۴) تو ای چشمان به خوابی سرد و سنگین مبتلا کرده / شبیخون خیالت هم شب از شب‌زنده‌داران پرس

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: علوم و فنون ادبی یازدهم ـ درس‌های ۳ و ۹

پاسخ خیلی تشریحی ✔

آرایه‌های بیت گزینهٔ (۲): ستاره به گوش‌وار دلاویز: تشبیه تفضیلی (گوشوارهٔ معشوق از ستاره دلاویزتر است.)/ ماه: استعارهٔ مصرحه از معشوق/ گوش فلک: استعارهٔ مکنیه و تشخیص

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): استعارهٔ مکنیه ندارد./ چراگاه فلک: تشبیه/ غزالان نجوم: تشبیه/ دختر ماه: تشبیه/ گله: استعارهٔ مصرحه از ستارگان/ دختر ماه شبان خواهد بود: تشبیه بلیغ اسنادی

گزینهٔ (۳): تشبیه ندارد./ عقل گفت: استعارهٔ مکنیه و تشخیص/ پسته: استعارهٔ مصرحه از لب

گزینهٔ (۴): استعارهٔ مصرحه ندارد./ شبیخون خیال: تشبیه/ شب‌زنده‌داران: کنایه از شب‌نشینان

Telegram: @konkur_in

۳۲ کدام آرایه‌های ادبی را نمی‌توان در بیت زیر یافت؟

«چون شمع سری دارم بر باد هوا رفته جانی و به خود هیچش پروا نه چو پروانه»

۱) استعارهٔ مصرحه و واج‌آرایی
۲) کنایه و جناس
۳) ایهام و استعارهٔ مکنیه
۴) دو تشبیه

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: علوم و فنون ادبی دهم ـ درس‌های ۳ و ۶ / علوم و فنون ادبی یازدهم ـ درس‌های ۳، ۹ و ۱۲ / علوم و فنون ادبی دوازدهم ـ درس ۹

پاسخ خیلی تشریحی ✔

بیت؛ استعارهٔ مصرحه و واج‌آرایی ندارد.

چون شمع: تشبیه/ چو پروانه: تشبیه/ سری دارم بر باد رفته: کنایه از از بین رفته/ هوا: ایهام ۱) آرزو ۲) فضا/ پروا نه، پروانه: جناس همسان (جناس مرکب)/ شمع که سر دارد: استعارهٔ مکنیه

نکته

«جناس مرکب» نوعی جناس تام است که در آن یکی از کلمات اسم ساده و دیگری گروه کلمات «مرکب» است؛ یعنی حداقل از دو کلمه تشکیل‌شده است. مانند: پروانه و پروا نه.

Telegram: @konkur_in

۳۳ کدام بیت به «دو تشبیه و یک ایهام» آراسته است؟

۱) نوجوانان وطن بستر به خاک و خون گرفتند / تا که در بر شاهد آزادی و قانون گرفتند

۲) خاک را خاصیت اکسیر اگر زر می‌کند / ساقیا می ده که ما خاکیم و می اکسیر ما

۳) به سوز سینهٔ من بین که ساز قافیه‌پرداز / نوای نای گره‌گیر دل‌شکسته نخواهد

۴) چشم بگشودم و دیدم ز پس صبح شباب / روز پیری به لباس شب تار آمده بود

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: علوم و فنون ادبی یازدهم ـ درس ۳ / علوم و فنون ادبی دوازدهم ـ درس ۹

پاسخ خیلی تشریحی ✔

شاهد آزادی و شاهد قانون: تشبیه/ شاهد: ایهام با دو معنی بیننده و زیبارو

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۲): ایهام ندارد./ ما خاکیم: تشبیه/ می اکسیر ما (است): تشبیه

گزینهٔ (۳): تشبیه ندارد./ نای: ایهام با دو معنی نی و نای آدمی

گزینهٔ (۴): ایهام ندارد./ صبح شباب: تشبیه/ روز پیری: تشبیه

Telegram: @konkur_in

۳۴ آرایه‌های «لف‌ونشر، تلمیح، پارادوکس، اسلوب معادله، تضمین» به ترتیب، در کدام گزینه‌ها یافت می‌شود؟

الف) به مرگ زنده‌شدن هم حکایتی است عجیب / اگر غلط نکنم خود به جاودان مانم

ب) بوسه بر لعل لبت باد حلال خط سبز / که پلی بسته به سرچشمهٔ حیوان که مپرس

ج) تو کز چشم و دل مردم گریزانی چه می‌دانی / حدیث اشک و آه من برو از باد و باران پرس

د) ادب از بی‌ادب آموز که لقمان گوید / از عمل سوخته عکس‌العملی ساخته‌ام

ه) از دل روشن، علایق را شود پیوند سست / ماه می‌سازد کتان را پود و تار از هم جدا

۱) «الف» ـ «ج» ـ «ب» ـ «ه» ـ «د»

۲) «ج» ـ «ب» ـ «الف» ـ «ه» ـ «د»

۳) «الف» ـ «ب» ـ «ج» ـ «د» ـ «ه»

۴) «ج» ـ «الف» ـ «ب» ـ «د» ـ «ه»

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: علوم و فنون ادبی دوازدهم ـ درس‌های ۳، ۶ و ۱۲

Hint از آرایه‌هایی که مطمئن هستید ترتیب را آغاز کنید؛ مثلاً ابتدا پارادوکس را بیابید، سپس اسلوب معادله و ... .

پاسخ خیلی تشریحی ✔ الف) به مرگ زنده‌شدن: پارادوکس

ب) سرچشمهٔ حیوان: تلمیح به داستان خضر (ع) و اسکندر و یافتن آب حیات

ج) لف‌ونشر: لف ۱) چشم، لف ۲) دل/ نشر ۱) اشک، نشر ۲) آه/ نشر ۱) باد، نشر ۲) باران

د) «ادب از بی‌ادب آموز» که لقمان گوید: تضمین

ه) اسلوب معادله: مصراع دوم تمثیل و نمونه‌ای برای مفهوم مصراع اول است.

آرایه‌های «حسن تعلیل ـ متناقض‌نما ـ حس‌آمیزی ـ اسلوب معادله» را در هر یک از بیت‌های زیر مشخص کنید؟ (هر بیت یک آرایه) *(سؤال ۳۲ ـ امتحان نهایی شهریور ۱۴۰۴)*

الف) دل چو شد غافل ز حق، فرمان‌پذیر تن بود / می‌برد هر جا که خواهد اسب، خواب آلوده را

ب) ما با تو ایم و با تو نه‌ایم؛ اینت بوالعجب / در حلقه‌ایم با تو و چون حلقه بر دریم

ج) سپهبد پرستنده را گفت گرم / سخن‌های شیرین به آوای نرم

د) تویی بهانهٔ آن ابرها که می‌گریند / بیا که صاف شود این هوای بارانی

Telegram: @konkur_in

۳۵ **تعداد آرایه‌هایی که در زیر ابیات آمده است درست هستند، به‌جز** ..... .

۱) چون مس تافته اکسیر فنا یافته‌اند عاشقان زر وجودند که روزدانند (چهار تشبیه)

۲) شهریارا مفشان گوهر طبع علوی کاین بهایم نه بهای در و گوهر دانند (چهار استعاره)

۳) خاک لیلای وطن را جان شیرین بر سر افشان خسروان عشق درس عبرت از مجنون گرفتند (سه ایهام تناسب)

۴) ماهم آمد به در خانه و در خانه نبودم خانه گویی به سرم ریخت چو این قصه شنودم (دو جناس)

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: علوم و فنون ادبی دهم ـ درس ۱۲ / علوم و فنون ادبی یازدهم ـ درس‌های ۳ و ۹ / علوم و فنون ادبی دوازدهم ـ درس ۹

درس Box

ایهام: یک واژه که هم‌زمان دو معنی درست در جمله یا بیت دارد. مانند: او نگران است. (نگران: می‌بیند/ استرس دارد)

ایهام تناسب: یک کلمه که دو معنی دارد، اما معنی پذیرفته‌نشدهٔ آن با یک واژهٔ دیگر تناسب دارد. مانند: رخ شاه کاووس پرشرم دید (رخ در معنی «قلعهٔ شطرنج» با شاه ایهام تناسب دارد.)

پاسخ خیلی تشریحی

گزینهٔ (۳): دو ایهام تناسب دارد.

«لیلا» با مجنون ایهام تناسب دارد و «خسرو» با شیرین ایهام تناسب دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): چون مس: تشبیه/ اکسیر فنا: تشبیه/ عاشقان زر وجودند: تشبیه/ زر وجود: تشبیه (چهار تشبیه)

گزینهٔ (۲): گوهر: استعارهٔ مصرحه از شعر/ بهایم: استعارهٔ مصرحه از کسانی که ارزش شعر را نمی‌فهمند/ دُر: استعارهٔ مصرحه از شعر/ گوهر: استعارهٔ مصرحه از شعر (چهار استعاره)

گزینهٔ (۴): در و در: جناس همسان/ سر و در: جناس ناهمسان (دو جناس)

Telegram: @konkur_in

۳۶ آرایه‌های «استعاره، مجاز، جناس، ایهام تناسب و حسن تعلیل» به ترتیب، در کدام گزینه‌ها یافت می‌شود؟

الف) من غلام هندو آن سرو آزادم که او / بر سمن بنوشت خطی از پی تحریر ما

ب) صوفی ز سر پیمان شد با سر پیمانه / رخت و بنه از مسجد آورد به میخانه

ج) سودی ندهد توبه زان می که بود ساقی / در دور ازل بر ما پیموده به پیمانه

د) در صومعهٔ صوفی دارم سر می خوردن / واعظ سر خم وا کن بر نه سر افسانه

ه) از تماشای تو خورشید است یک چشم پرآب / چون تواند سیردیدن دیده دیدار تو را؟

۱) «الف» ـ «د» ـ «ج» ـ «ب» ـ «ه»

۲) «د» ـ «الف» ـ «ه» ـ «ب» ـ «ج»

۳) «الف» ـ «ب» ـ «د» ـ «ج» ـ «ه»

۴) «د» ـ «ب» ـ «الف» ـ «ه» ـ «ج»

مشاوره حسن تعلیل و اسلوب معادله از آرایه‌های مهم کنکور هستند؛ در ضمن این دو آرایه در سبک هندی کاربرد بیشتری داشتند؛ پس می‌توانند به یافتن ابیات مربوط به سبک هندی در سبک‌شناسی کمک کنند.

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: علوم و فنون ادبی دوازدهم ـ درس ۱۲

درس Box

حسن تعلیل: علت ادبی و زیبا اما غیرمنطقی و معمولاً با واژگانی مانند زان رو، زان سبب، چون، زیرا، تا، زان و ... می‌آید.

مثال ده روزه مهر گردون، افسانه است و افسون

واژهٔ «مهر» تنها در معنی «محبّت» به کار رفته است؛ اما معنی دیگرش «خورشید» که مورد نظر نیست، با واژهٔ «گردون (آسمان)» تناسب دارد.

پاسخ خیلی تشریحی

الف) سرو آزاد: استعارهٔ مصرحه/ «تحریر» در این بیت به معنای آزادی است، اما با واژهٔ «خط» ایهام تناسب ایجاد کرده است.

ب) پیمان و پیمانه: جناس ناهمسان اختلافی/ پیمانه: مجاز از شراب

ج) دور دو معنی دارد: معنی درست: زمانه و معنی نادرست: دور و اطراف که با پیمانه ایهام تناسب می‌سازد.

د) سر: مجاز/ بر، سر، در، سر: جناس‌های ناهمسان و همسان

ه) حسن تعلیل: از آن رو نمی‌توانم تو را با دل سیر ببینم که تو خورشید هستی و اگر به تو نگاه کنم، چشمم پر آب می‌شود.

Telegram: @konkur_in

۳۷ در کدام مورد هر دو واژهٔ قافیه «وجه‌شبه» محسوب می‌شوند؟

۱) رهی نغمهٔ آتشین ساز کرد / زبان را چو نی نغمه‌پرداز کرد

۲) غمش در نهان‌خانهٔ دل نشیند / به نازی که لیلی به محمل نشیند

۳) مرا بسود و فروریخت هر چه دندان بود / نبود دندان لا بل چراغ تابان بود

۴) روی تو چون نوبهار جلوه‌گری می‌کند / زلف تو چون روزگار پرده‌دری می‌کند

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: علوم و فنون ادبی دهم ـ درس ۳

درس Box

وجه شبه:

تعریف: ویژگی یا صفت مشترک میان مشبه و مشبّه‌به که در مشبّه‌به پررنگ‌تر و آشکارتر است.

شناسایی وجه‌شبه: از آن‌جا که وجه‌شبه به آن نقطهٔ اشتراک بین دو پدیدهٔ مورد نظر اطلاق می‌شود و «دلیل» برقراری شباهت بین دو پیوند است، برای یافتن آن، چنین سؤالی را مطرح می‌کنیم: «چرا «مشبه» مانند «مشبّه‌به» دانسته شده است؟» یا «برای توصیف کدام ویژگی «مشبه»، از «مشبّه‌به» استفاده شده است؟»

به نمونهٔ زیر دقت کنید:

«دانا چو طبلهٔ عطار است؛ خاموش و هنرنمای.»

- چرا «دانا» مانند «طبلهٔ عطار» دانسته شده است؟
- برای توصیف کدام ویژگی «دانا» از «طبلهٔ عطار» استفاده شده است؟

پاسخ یکسان است: سعدی «دانا» را مانند «طبلهٔ عطار» دانسته است، زیرا می‌خواسته ویژگی «خاموش‌بودن» و «هنرنمای‌بودن» را در آن نشان بدهد.

وجه‌شبه می‌تواند نقش‌های متفاوتی در جمله داشته باشد؛ گاهی «صفت» است (اما نه همواره یا لزوماً)، گاهی «فعل»، گاهی یک «جملهٔ وابسته» است و گاهی نقش‌های متفاوتی مثل «مسند و متمم» می‌گیرد.

هر صفتی یا ویژگی‌ای که برای مشبّه‌به ذکر شده باشد، لزوماً وجه‌شبه آن تشبیه نیست.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

در بیت گزینهٔ (۴) وجه‌شبه در مصراع نخست، «جلوه‌گری» و در مصراع دوم، «پرده‌دری» است.

در مصراع نخست؛ روی تو (مشبه)، چون (ادات تشبیه)، نوبهار (مشبّه‌به) و جلوه‌گری (وجه‌شبه) است.

در مصراع دوم؛ زلف تو (مشبه)، چون (ادات تشبیه)، روزگار (مشبه‌به) و پرده‌دری (وجه‌شبه) است.

واژه‌های قافیه: جلوه‌گری ـ پرده‌دری

قاعدهٔ قافیه: ۲

گول‌نخوری ✗

واژه‌های قافیهٔ مصراع دوم در بیت‌های گزینه‌های (۱) و (۳) وجه‌شبه هستند؛ اما در مورد واژه‌های قافیهٔ مصراع‌های اول این‌گونه نیست.

Telegram: @konkur_in

۳۸ از میان ابیات زیر به ترتیب، کدام بیت «ذوقافیتین» است و قافیهٔ کدام بیت نادرست است؟

الف) چون به دستان زدن گشادی دست / عشق، هشیار و عقل، گشتی مست

ب) شراب لعل می‌سازد عرق را روی گلگونش / قدح لبریز می‌گردد از لب‌های میگونش

ج) تو را این همه ایدر آراسته است / اگر شهریاری و گر خواسته است

د) از رخش خواهند جای بوسه نافهمیدگان / در حرم محراب می‌جویند این نادیدگان

۱) «الف» ـ «ب»
۲) «ج» ـ «ب»
۳) «الف» ـ «د»
۴) «ج» ـ «د»

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: علوم و فنون ادبی دهم ـ درس ۱۱

درس Box

قواعد قافیه:

قاعدهٔ شمارهٔ یک:
- قافیه‌شدن مصوت بلند «ا» به تنهایی
- قافیه‌شدن مصوت بلند «و» به تنهایی

قاعدهٔ شمارهٔ دو:
- مصوت بلند + صامت
- مصوت کوتاه + صامت
- مصوت بلند + صامت + صامت
- مصوت کوتاه + صامت + صامت

حروف مشترک قافیه:
۱) حروف اصلی
۲) حروف الحاقی ← حروف الحاقی باید حذف شوند تا حروف اصلی قافیه را بیابیم.

حروف الحاقی:

۱) شناسه‌ها ← سوختم ـ دوختم (وخت: اصلی، ـَ م: الحاقی)

۲) ضمایر متصل ← یارش ـ مارش (ار: اصلی، ـَ ش: الحاقی)

۳) پسوندها ← سران ـ دران (ـَ ر: اصلی، ان: الحاقی)

۴) مخفف صیغه‌های زمان حال ← خوبی؟ ــ مطلوبی؟ (وب: اصلی، ی: الحاقی)

۵) «ـَ ن» مصدری ← خوردن ـ بردن (ـُ رد: اصلی، ـَ ن: الحاقی)

۶) «ی» که به کلمات مختوم به «و/ ا» می‌چسبد. ← بوی ـ جوی (او: اصلی، ی: الحاقی)

۷) مصوت «ی» پایان کلمات قافیه همواره جزء حروف الحاقی است. ← علی ـ منجلی (ـَ ل: اصلی، ی: الحاقی)

۸) های بیان حرکت آخر کلمهٔ قافیه ← خنده ـ بنده (ـَ ند: اصلی، ه: الحاقی)

پاسخ خیلی تشریحی

ج) واژه‌های قافیه: واژه‌های «ایدر ـ گر» و «آراسته ـ خواسته» با یکدیگر هم‌قافیه هستند و بیت ذوقافیتین است.

ب) واژه‌های قافیه: «گلگونش ـ میگونش» است. «گون» پسوند است و تکرار شده؛ بنابراین الحاقی است و نمی‌تواند اساس قافیه قرار گیرد. حروف اصلی در واژهٔ گلگونش «ـُ ل» و در واژهٔ میگونش «ـِ ی» است؛ بنابراین به علت اختلاف در حروف اصلی، قافیه نادرست است.

بررسی سایر موارد:

الف) واژه‌های قافیه: دست ـ مست/ حرف روی: «ت»/ حرف یا حروف الحاقی ندارد.

حرف یا حروف اصلی: ـَ ست/ حروف قافیه: ـَ ست/ قاعدهٔ قافیه: ۲

د) واژه‌های قافیه: نافهمیدگان ـ نادیدگان/ حرف روی: «د»/ حرف یا حروف الحاقی: گان

حرف یا حروف اصلی: «ید»/ حروف قافیه: «یدگان»/ قاعدهٔ قافیه: ۲

Telegram: @konkur_in

۳۹ وزن کدام سروده در مقابل آن نادرست است؟

۱) بر دوردست این ره چشمی در انتظار است. (مفعولُ فاعلاتن مفعول فاعلاتن)

۲) موجیم و وصل ما از خود بریدن است. (مستفعلن فَعَل، مستفعلن فَعَل)

۳) شبی به حلقهٔ درگاه دوست دل بندیم. (مَفاعلن فعلاتن مفاعلن فَعلن)

۴) از زخم تا ستاره عروجی دوباره بود. (مفعولُ فاعلاتُ مفاعلن فَعل)

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: علوم و فنون ادبی دوازدهم ـ درس ۲

پاسخ خیلی تشریحی

وزن شعر: (مفعولُ فاعلاتُ مفاعیلُ فاعلن: ـ ـ U ـ / U ـ U ـ / U ـ ـ U / U ـ U ـ / U ـ ـ)

= (مستفعلن مفاعلُ مستفعلن فَعل: ـ ـ U ـ / U U ـ U / ـ U ـ ـ / U ـ U ـ)

«از زخم تا ستاره عروجی دوباره بود»

عَز	زَخ	م	تا	سِ	تا	رِ	عُ	رو	جی	دُ	با	رِ	بود
ـ	ـ	U	ـ	U	ـ	U	U	ـ	ـ	U	ـ	U	ـ U

Telegram: @konkur_in

۴۰ در کدام بیت، وزن همسان و ناهمسان «هر دو» یافت می‌شود؟

۱) از پـای فتادیـم چـو آمـد غـم هجـران / در درد بمردیـم چـو از دسـت شـفا رفـت

۲) خـود کـرده بـود غـارت، عشـقش حوالی دل / بـازم بـه یـک شـبیخون بـر ملـک انـدرون زد

۳) عیـب دگـران نگویـم ایـن بـار / کانـدر حـق خویشـتن شـنودم

۴) سـاقی بـده ز جـام جـم اربـاب شـوق را / آن مـی کـه در پیالـه چـو خون سـیاوش است

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: علوم و فنون ادبی دوازدهم ـ درس ۲

پاسخ خیلی تشریحی ✔

وزن بیت: (ناهمسان: مفعولُ مفاعیلُ مفاعیلُ فعولن: ـ ـ U / U ـ ـ U / U ـ ـ U / U ـ ـ)

همسان: (مستفعلُ مستفعلُ مستفعلُ مستف: ـ ـ U U / ـ ـ U U / ـ ـ U U / ـ ـ)

ءَ ز	پا	ی	فُ	تا	دیـ	م	چُ	ءا	مَد	غَ	مِ	هِج	ران
ـ	ـ	U	U	ـ	ـ	U	U	ـ	ـ	U	U	ـ	ـ
دَر	دَر	د	بِ	مُر	دیـ	م	چُ	عَز	دَسـ	ت	شِ	فا	رَفت
ـ	ـ	U	U	ـ	ـ	U	U	ـ	ـ	U	U	ـ	ـ U
مفعولُ			مفاعیلُ				مفاعیلُ					فعولن	

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۲): وزن شعر: (مفعول فاعلاتن// مفعول فاعلاتن: ـ ـ U ـ / U ـ ـ / ـ ـ U ـ / U ـ ـ ـ)

(مستفعلن فعولن// مستفعلن فعولن: ـ ـ U ـ / U ـ ـ / ـ ـ U ـ / U ـ ـ) هر دو وزن بیت، همسان دولختی است.

گزینهٔ (۳): وزن شعر: (مفعولُ مفاعلن فعولن: ـ ـ U / ـ U ـ U / U ـ ـ)

(مستفعلُ فاعلاتُ مُستف: ـ ـ U U / ـ U ـ U / ـ ـ) هر دو وزن بیت، ناهمسان است.

گزینهٔ (۴): وزن شعر: (مفعولُ فاعلاتُ مفاعیلُ فاعلن: ـ ـ U / ـ U ـ U / U ـ ـ U / ـ U ـ)

(مستفعلن مفاعلُ مستفعلن فَعل: ـ ـ U / ـ U ـ U / U U ـ U / ـ U ـ ـ / U ـ) هر دو وزن بیت، ناهمسان است.

نکته

مهم‌ترین اوزانی که به دو گونه دسته‌بندی هجایی می‌شوند (در دو وزن جای می‌گیرند):

مستفعل مستفعل مستفعل مستف ← مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن

مستفعل مستفعل مستفعل فع ← مفعول مفاعیل مفاعیل فعل

مستفعل فاعلات مستفعل فع ← مفعول مفاعلن مفاعیل فعل

مستفعل فاعلات مستفعل ← مفعول مفاعلن مفاعیلن

مستفعل فاعلات فعلن ← مفعول مفاعلن فعولن

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل ← مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن

مستفعلن فعولن مستفعلن فعولن ← مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن

مستفعلن مفعولن مستفعلن مفعولن ← مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن

مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل ← مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن

مستفعلن مفاعل مفعولن ← مفعول فاعلات مفاعیلن

نکته

دقت کنید که تمام اوزانی که با «مفعول» شروع می‌شوند، این امکان را دارند.

Telegram: @konkur_in

۴۱ به ترتیب، وزن کدام مصراع‌ها «دوری» است و کدام مصراع‌ها در «بحر رجز» سروده شده است؟

الف) هر لب که بی آهی بود کم از لب چاهی بود

ب) هر جا که فتنه‌ای است در ابروت جا گرفت

ج) دارم دلی که هرگز نشکسته خاطری را

د) چه قیامت است جانا که به عاشقان نمودی

ه) جانا کجا داری خبر از اشک بی‌آرام ما

۱) «الف ـ ه»، «ب ـ ج»

۲) «ب ـ ج»، «الف ـ د»

۳) «ج ـ د»، «الف ـ ه»

۴) «ب ـ د»، «ج ـ ه»

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: علوم و فنون ادبی دوازدهم ـ درس ۱۱

پاسخ خیلی تشریحی

الف) هر لب که بی آهی بوَد کم از لب چاهی بوَد (مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن ـ رجز مثمن سالم)

ب) هر جا که فتنه‌ای است در ابروت جا گرفت (مفعولُ فاعلاتُ مفاعیلُ فاعلن// مستفعلن مفاعلُ مستفعلن فعل)

ج) دارم دلی که هرگز نشکسته خاطری را (مفعولُ فاعلاتن// مفعولُ فاعلاتن یا مستفعلن فعولن// مستفعلن فعولن = دوری)

د) چه قیامت است جانا که به عاشقان نمودی (فعلاتُ فاعلاتن// فعلاتُ فاعلاتن ـ دوری)

ه) جانا کجا داری خبر از اشک بی‌آرام ما (مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن ـ رجز مثمن سالم)

نکته

اوزان پرکاربرد همسان دولختی (دوری)

مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن ← مستفعلن فعولن مستفعلن فعولن

مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلاتن

مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن ← مستفعل مفعولن مستفعل مفعولن

مفتعلن مفاعلن مفتعلن مفاعلن

فعلات فاعلاتن فعلات فاعلاتن

فاعلن مفاعیلن فاعلن مفاعیلن ← فاعلات مفعولن فاعلات مفعولن (به اندازهٔ بقیه پرکاربرد نیست.)

Telegram: @konkur_in

۴۲ کدام مصراع‌ها به ترتیب، در بحر «رمل، متقارب و هزج» سروده شده‌اند؟

الف) ز سحرانگیزیت ای چشم کافرکیش حیرانم

ب) آبی نزدی بر آتشم هرگز

ج) سر از کمند نپیچم اگر تو صیادی

د) قتل ما ای دل به تیغ او مقدّر کرده‌اند

ه) چو آشفته بازار بازارگانی

۱) «د» ـ «ب» ـ «ج»
۲) «د» ـ «ه» ـ «الف»
۳) «ب» ـ «ه» ـ «ج»
۴) «د» ـ «الف» ـ «ه»

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: علوم و فنون ادبی دوازدهم ـ درس ۱

درس Box

در عروض سنتی، برای هر وزنی نامی نهاده‌اند. برای نام‌گذاری بحر هر شعر، بیت واحد سنجش است. اگر هر بیت از هشت رکن تشکیل شده باشد، آن را «مثمن» و اگر از شش رکن تشکیل شده باشد، آن را «مسدس» و اگر از چهار رکن تشکیل شده باشد، آن را «مربع» می‌نامند.

نام وزن‌ها:

فاعلاتن ← رمل

مستفعلن ← رجز

مفاعیلن ← هزج

فعولن ← متقارب

سالم یا محذوف بودن:

اگر شاعر رکن آخر هر مصراع را مثل دیگر رکن‌ها آورد، آن «سالم» است، ولی اگر یک هجا را از آخر آن حذف کند، «محذوف» است. برای مثال:

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن ← رمل مثمن سالم

۴ رکن در هر مصراع ← در هر بیت ۸ رکن ← مثمن

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن ← رمل مثمن محذوف

پاسخ خیلی تشریحی

د) رمل

وزن بیت: (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن: ـ U ـ ـ / ـ U ـ ـ / ـ U ـ ـ / ـ U ـ)

ه) متقارب

وزن بیت: (فعولن فعولن فعولن فعولن: U ـ ـ / U ـ ـ / U ـ ـ / U ـ ـ)

الف) هزج

وزن بیت: (مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن: U ـ ـ ـ / U ـ ـ ـ / U ـ ـ ـ / U ـ ـ ـ)

ب) مفعولُ مفاعلن مفاعیلن (= مستفعلُ فاعلات مستفعلُ) است که نام بحر آن در کتاب‌های درسی ذکر نشده است.

ج) مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن است که نام بحر آن در کتاب‌های درسی ذکر نشده است.

تیزبازی با تشخیص بحر تنها یک مصراع می‌تونی به جواب برسی.

Telegram: @konkur_in

۴۳ اختیارات شاعری زیر کدام بیت «درست» است؟

۱) دست ما را ببست نیروی عشق / که ز اندازه پا برون ننهیم
(آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن/ ابدال)

۲) عنقا بشد و فرّ همایش بماند / زیبندهٔ تخت پادشاییش بماند
(قلب/ کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند)

۳) بسوختیم ز بیداد چرخ و خواهد سوخت / کسی که علم فراموش کرد و جهل آموخت
(ابدال/ بلندبودن هجای پایانی)

۴) میان جمع بنگر آن سر زلف پریشان را / اگر خواهی بدانی صورت حال پریشانم
(حذف همزه/ بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه)

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: علوم و فنون ادبی دوازدهم ـ درس‌های ۵ و ۸

پاسخ خیلی تشریحی ✔ وزن بیت (۳): (مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن: U–U–/–UU/––UU/–U–U/–UU–)

بِ	سو	خ	تی	م	زِ	بی	دا	دِ	چَر	خُ	خا	هَد	سوخت
U	–	U	–	U	U	–	–	U	–	U	–	–	–/
کَ	سی	کِ	عِل	م	فَ	را	مو	ش	کَر	دُ	جَه	لا	موخت
U	–	U	–	U	U	–	–	U	–	U	–	–	–/
مفاعلن				فعلاتن					مفاعلن				فع

نکته وزن اصلی بیت، «مفاعلن فعلاتن مفاعلن فَعَلن» است که با اختیار وزنی «ابدال» در رکن پایانی هر دو مصراع، فَعَلن به فعلن تبدیل شده است. هجای پایانی هر دو مصراع نیز با توجه به اختیار وزنی به جای کشیده، بلند در نظر گرفته شده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): در رکن اول مصراع اول به جای فعلاتن از فاعلاتن استفاده شده است، اما ابدال نداریم.

دَس	تِ	ما	را	بِ	بَسـ	ت	نی	رو	یِ	عِشق
–	U	–	–	U	–	U	–	–/	U	–/
کِ	زِ	عَن	دا	زِ	پا	بُ	رو	نَ	نِ	هیم
U	U	–	–	U	–	U	–	U	U	–/
فعلاتن				مفاعلن				فعلن		

گزینهٔ (۲): در رکن دوم مصراع اول «قلب» به کار رفته و «فاعلات» به جای «مستفعل» آمده است. کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند به کار نرفته است.

عَن	قا	بِ	شُ	دُ	قَر	رِ	هُ	ما	یی	ش	بِ	ماند
–	–	U	U	–/	–	U	U	–	–	U	U	–/
زی	بَن	دِ	یِ	تَخ	تِ	پا	دِ	شا	یی	ش	بِ	ماند
–	–	U	U	–	U	–	U	–	–	U	U	–/
مستفعل				فاعلات ← مستفعل					مستفعل			فع

Telegram: @konkur_in

گزینهٔ (۴): بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه در مصراع اول در هجاهای سوم، دهم و دوازدهم مصراع اول و نیز دهم و دوازدهم مصراع دوم. اختیار حذف همزه به کار نرفته است.

مِ	یا	نِ	جَمـ	عِ	بِن	گر	ءان	سَ	رِ	زُل	فِ	پَ	ری	شان	را
∪	–	~~∪~~ –	–	∪	–	–	–	∪	~~∪~~ –	–	~~∪~~ –	∪	–	–	–
ءَ	گر	خا	هی	بِ	دا	نی	صو	رَ	تِ	حا	لِ	پَ	ری	شان	نَم
∪	–	–	–	∪	–	–	–	∪	~~∪~~ –	–	~~∪~~ –	∪	–	–	–
مفاعیلن				مفاعیلن				مفاعیلن				مفاعیلن			

Telegram: @konkur_in

۴۴ در کدام بیت، اختیار شاعری «قلب» و «تبدیل مصوت کوتاه به بلند» هر دو وجود دارد؟

۱) بر دل خاقانی اگر داغ جفا نهی چه شد / او ز سگان کیست خود تا بَردت به داوری

۲) سال نو است ساقیا نوبر سال ما تویی / می که دهی سه‌ساله ده کاو کهن و تو نوبری

۳) ای حرم تو از کرم بیت حرام خسروان / چون سخن من از نکت سحر حلال خاطری

۴) خاطر خاقانی از آن کعبه‌شناس شد که او / در حرم خدایگان کرد به جان مجاوری

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: علوم و فنون ادبی دوازدهم ـ درس‌های ۵ و ۸

درس Box

اختیارات وزنی
- ۱) بلندبودن هجای پایانی
- ۲) آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن
- ۳) ابدال
- ۴) قلب

۱) **بلندبودن هجای پایانی**: هجای پایانی هر مصراع و یا در اوزان دوری هر نیم‌مصراع «همیشه» باید بلند باشد؛ پس در تقطیع همیشه آن را بلند به حساب می‌آوریم.

U ← – / – U ← –

نکته گاهی هجای آخر مصراع یا نیم‌مصراع کشیده است (–U)؛ لازم است کل هجای کشیده را بلند در نظر بگیریم و نه فقط بخش کوتاه آن را (– U ← –).

۲) **آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن**:

در اوزانی که با «فعلاتن» آغاز می‌شود، شاعر می‌تواند به جای «فعلاتن»، «فاعلاتن» بیاورد.

فقط در ۴ وزن زیر ممکن است:

فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلاتن

فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

فعلاتن فعلاتن فعلن

فعلاتن مفاعلن فعلن

دقت کنید که عکس این اختیار صادق نیست؛ یعنی نمی‌توان به جای فاعلاتن، فعلاتن آورد.

۳) **ابدال**: شاعر می‌تواند به جای دو هجای کوتاه (UU)، یک هجای بلند بیاورد (UU ← –).

این اختیار در رکن‌های زیر قابل اجراست:

فعلاتن ← مفعولن

مفتعلن ← مفعولن

مستفعل ← مفعولن

مفاعل ← فعولن

فعلات ← مفعول

فعلن ← فعلن

Telegram: @konkur_in

۴) **قلب**: شاعر می‌تواند « ⏑ – » را به جای « – ⏑ » و برعکس به کار ببرد. این اختیار بیشتر در دو رکن «مفاعلن» و «مفتعلن» رخ می‌دهد.

کیست که پیغام من به شهر شروان برد/ یک خبر از من بدان مرد سخندان برد

مفتعلن فاعلن مفاعلن فاعلن

نکته

قلب در رباعی:

در رباعی اگر «مستفعل» به «فاعلات» تبدیل شود، اختیار «قلب» رخ می‌دهد.

مستفعلُ ← فاعلاتُ

– ⏑ – ⏑ ⏑ – –

قلب

پاسخ خیلی تشریحی

وزن بیت: (مفتعلن مفاعلن// مفتعلن مفاعلن: – ⏑ ⏑ – / – ⏑ – ⏑ / / – ⏑ ⏑ – / – ⏑ – ⏑ –)

خا	طِ	رِ	خا	قا	نی	ءَ	زا	کع	بِ	شِ	نا	س	شُد	کِ	ءو
–	⏑	⏑	–	–	⏑	⏑	–	–	⏑	⏑	–	⏑	–	⏑	–
دَر	حَ	رَ	مِ	خُ	دا	ی	گا	گر	د	بِ	جا	مُ	جا	وِ	ری
–	⏑	⏑	–	⏑	–	⏑	–	–	⏑	⏑	–	⏑	–	⏑	–
مفتعلن			مفاعلن				مفتعلن				مفاعلن				

با استفاده از اختیار زبانی «تبدیل مصوت بلند به کوتاه» هجای دوم رکن دوم مصراع نخست، در وزن «مفتعلن» سروده شد و با جابه‌جایی هجای اول و دوم (قلب) این وزن به «مفاعلن» تبدیل شده است. وزن اصلی شعر در مصراع دوم کاملاً مشهود است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): **اختیار وزنی «قلب»**: در هجای پنجم و ششم مصراع اول/ اختیار تغییر مصوت کوتاه به بلند: ندارد

بر	دِ	لِ	خا	قا	نی	ءَ	گر	دا	غِ	جَ	فا	نَ	هی	چِ	شُد
–	⏑	⏑	–	–	⏑	⏑	–	–	⏑	⏑	–	⏑	–	⏑	–
ءو	زِ	سَ	گا	نِ	کیـ	ست	خُد	تا	بَ	رَ	دَت	بِ	دا	وَ	ری
–	⏑	⏑	–	⏑	–	⏑	–	–	⏑	⏑	–	⏑	–	⏑	–
مفتعلن			مفاعلن				مفتعلن				مفاعلن				

گزینهٔ (۲): **تبدیل مصوت کوتاه به بلند**: در پایان واژهٔ «کهن» در هجای دوازدهم مصراع دوم/ اختیار وزنی «قلب»: ندارد.

سا	لِ	نُ	وَســـ	ت	سا	قِ	یا	نُو	بَ	رِ	سا	لِ	ما	تُ	یی
–	⏑	⏑	–	⏑	–	⏑	–	–	⏑	⏑	–	⏑	–	⏑	–
مِی	کِ	دِ	هی	سِ	سا	لِ	دِه	گُو	کُ	هَ	نُ	تُ	نُو	بَ	ری
–	⏑	⏑	–	⏑	–	⏑	–	–	⏑	⏑	–	⏑	–	⏑	–
مفتعلن			مفاعلن				مفتعلن				مفاعلن				

گزینهٔ (۳): **تبدیل مصوت کوتاه به بلند**: در پایان واژهٔ «حرم» در هجای چهارم مصراع اول و نیز پایان «سخن» در هجای چهارم مصراع دوم/ اختیار وزنی «قلب»: ندارد.

ءِی	حَ	رَ	مِ	تُ	عَز	کَ	رَم	پِی	تِ	حَ	را	مِ	خُس	رُ	وان
–	⏑	⏑	–	⏑	–	⏑	–	–	⏑	⏑	–	⏑	–	⏑	–
چُن	سُ	خَ	نِ	مَ	نَز	نُ	گت	سِح	رِ	حَ	لا	لِ	خا	طِ	ری
–	⏑	⏑	–	⏑	–	⏑	–	–	⏑	⏑	–	⏑	–	⏑	–
مفتعلن			مفاعلن				مفتعلن				مفاعلن				

Telegram: @konkur_in

۴۵ با توجه به ابیات زیر، کدام گزینه نادرست است؟

«الا ای آهوی وحشی کجایی؟ مرا با توست چندین آشنایی
بیا تا حال یکدیگر بدانیم مراد هم بجوییم ار توانیم»

۱) شعر در بحر «هزج مسدس محذوف» سروده شده است.

۲) قاعدهٔ قافیهٔ هر دو بیت، «قاعدهٔ ۲» است.

۳) در هر دو بیت اختیار زبانی «بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه» به کار رفته است.

۴) قالب این سروده با قالب «بوستان سعدی» یکسان است.

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: علوم و فنون ادبی دوازدهم ـ درس ۱۱

پاسخ خیلی تشریحی ✔

بیت	ردیف	واژه‌های قافیه	حروف اصلی	حروف الحاقی	قاعده
اول	—	کجایی / آشنایی	ا	یی	۱
دوم	—	بدانیم	ان	یم	۲

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): وزن شعر «مفاعیلن مفاعیلن مفاعی» (U−−−/U−−−/U−−) که در بحر «هزج مسدس محذوف» است.

گزینهٔ (۳): مصوت کسرهٔ اضافه در واژهٔ «آهویِ» در بیت اول و «مرادِ» در بیت دوم بلند تلفظ می‌شوند.

گزینهٔ (۴): سرودهٔ صورت سؤال و بوستان سعدی هر دو در قالب «مثنوی» سروده شده‌اند.

Telegram: @konkur_in

۴۶ بیت زیر با کدام بیت، قرابت مفهومی دارد؟

«گرچه دانی که نشنوند بگوی / هر چه دانی ز نیک‌خواهی و پند»

۱) تو را نیک پند است اگر بشنوی / و گر نشنوی خود پشیمان شوی

۲) نصیحت، کسی سودمند آیدش / که گفتار سعدی پسند آیدش

۳) بگوی آن‌چه دانی سخن سودمند / و گر هیچ‌کس را نیاید پسند

۴) نصیحت، نیکبختان گوش گیرند / حکیمان پند درویشان پذیرند

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: علوم و فنون ادبی دهم ـ درس ۳

پاسخ خیلی تشریحی ✔

مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و بیت گزینهٔ (۳) این است که «هرچند پند تو را نپذیرند، تو پند و اندرزت را بگو».

معنی بیت صورت سؤال: هرچند می‌دانی که نمی‌پذیرند، هر چه از نیک‌خواهی و اندرز می‌دانی بگو.

معنی ابیات:

گزینهٔ (۱): برای تو اندرزی نیکوست اگر بپذیری؛ اگر نپذیری پشیمان می‌شوی.

گزینهٔ (۲): نصیحت برای کسی سودمند است که گفتار سعدی را بپسندد و بپذیرد.

گزینهٔ (۳): هر سخن سودمندی که می‌دانی بگو؛ هر چند هیچ‌کس آن را نپسندد و نپذیرد.

گزینهٔ (۴): نیکبختان به نصیحت گوش می‌کنند؛ دانایان، اندرز درویشان را می‌پذیرند.

گول نخوری ✘

آمدن کلمات تکراری یا مترادف کلمات بیت صورت سؤال در گزینه‌ها، نباید شما را به اشتباه بیندازد. اگر دقت‌کنید در این سؤال گزینه‌ای درست است که «پند» و «نصیحت» اصلاً در نیامده است.

Telegram: @konkur_in

۴۷ **مفهوم «همه‌چیز را همگان دانند و همگان هنوز از مادر زاده نشده‌اند.» از کدام بیت دریافت می‌شود؟**

۱) کس نداند زشت و خوب کار چیست / جادهٔ هموار و ناهموار چیست

۲) همه بینند نه این صنع که من می‌بینم / همه خوانند نه این نقش که من می‌خوانم

۳) چشم هنربین نه کسی را درست / جز خلل و عیب، ندانند جست

۴) سفرهٔ حکمت نه به یک جا نهند / تحفهٔ دانش نه به یک تن دهند

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: علوم و فنون ادبی دهم ـ درس ۷

پاسخ خیلی تشریحی ✔

مفهوم مشترک عبارت صورت سؤال و بیت گزینهٔ (۴) این است که «دانش هیچ‌کس کامل نیست و یک فرد، همه‌چیز را نمی‌داند».

معنی سایر ابیات:

بیت گزینهٔ (۱): کسی خوب و بد کارها را نمی‌داند و راه درست را از نادرست تشخیص نمی‌دهد.

بیت گزینهٔ (۲): همه ظاهر تو را می‌بینند، ولی نه آن‌گونه که من در آفرینش تو تأمل می‌کنم و زیبایی تو را درمی‌یابم.

بیت گزینهٔ (۳): کسی به درستی، هنرها و خوبی‌ها را نمی‌بیند؛ همه جز عیب و نقص دیگران، چیزی نمی‌جویند.

Telegram: @konkur_in

۴۸ مفهوم بیتِ زیر با کدام بیت، تناسب دارد؟

«نتـــوان از ســـر او بـــرد هـــوای شـــیرین لشـــکر خســـرو اگـــر بـــر ســـر فرهـــاد رود»

۱) خسـرو ار بنـد و گـر پنـد فرسـتد، فرهـاد برنگیـــرد بـــه جفـــا از شـــکرِ شـــیرین، دل

۲) پیـش فرهـاد ز لعـل لـب شـیرین شـکری حشـــمت و مملکـــت خســـرو ایـــران ارزد

۳) یـا رب انـدر دل آن خسـرو شـیرین انـداز کـه بـه رحمـت گـذری بـر سـر فرهـاد کنـد

۴) خبـر بریـد بـه خسـرو کـه در ره شـیرین غبـــار هســـتی فرهـــاد کوهکـــن بنشســـت

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: علوم و فنون ادبی یازدهم ـ درس ۸

پاسخ خیلی تشریحی

مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و گزینهٔ (۱) این است که «عاشق حقیقی به هیچ وجه، عشق یار را فراموش نمی‌کند و دل از او برنمی‌دارد و از عشق او منصرف نمی‌شود.»

معنی ابیات:

بیت صورت سؤال: اگر لشکر خسرو بر سر فرهاد برود و او را در زیر خود پایمال کند، باز هم نمی‌توان عشق شیرین را از سر وی پاک کرد یا او را منصرف نمود.

گزینهٔ (۱): اگر خسرو برای اسارت فرهاد بند بفرستد یا برای منصرف‌کردنش تلاش کند، فرهاد، از عشق شیرین دل برنمی‌دارد و منصرف نمی‌شود.

گزینهٔ (۲): بوسه‌ای از لب شیرین، برای فرهاد از شکوه و پادشاهی سرزمین ایران ارزشمندتر است.

گزینهٔ (۳): پروردگارا این اندیشه را در دل آن یار شیرین و زیبا بینداز که از روی مهربانی، بر عاشق خود گذری کند و به او سری بزند.

گزینهٔ (۴): به خسرو خبر برسانید که هستی فرهاد کوهکن در راه رسیدن به شیرین از بین رفت و نابود شد.

Telegram: @konkur_in

۴۹ مفهوم کدام بیت با سایر ابیات، تفاوت دارد؟

۱) ذره را پرتو مهر تو کند خورشیدی / قطره را گردش جام تو کند دریایی

۲) با عشق تو در خاک نهان خواهم شد / با مهر تو سر ز خاک بر خواهم کرد

۳) از کیمیای مهر تو زر گشت روی من / آری به یمن لطف شما خاک زر شود

۴) من به سرچشمهٔ خورشید نه خود بردم راه / ذره‌ای بودم و مهر تو مرا بالا برد

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: علوم و فنون ادبی یازدهم ـ درس ۳ / علوم و فنون ادبی دوازدهم ـ درس ۹

درس Box

مفهوم «کمال‌بخشی عشق» با توجه به ابیات زیر (به ترتیب از حافظ و سعدی) در درس (۳) کتاب علوم و فنون ادبی (۲) مطرح شده است:

دست از مس وجود چو مردان ره بشوی / تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی

گویند روی سرخ تو سعدی که زرد کرد؟ / اکسیر عشق بر مسم افتاد و زر شدم

و هم‌چنین این بیت سعدی در درس (۹) کتاب علوم و فنون ادبی (۳):

چون شبنم اوفتاده بدم پیش آفتاب / مهرم به جان رسید و به عیّوق بر شدم

پاسخ خیلی تشریحی

«کمال‌بخشی عشق»، مفهوم مشترک ابیات گزینه‌های (۱)، (۳) و (۴) است، اما بیت گزینهٔ (۲) به مفهوم «جاودانگی عشق» اشاره دارد.

بررسی مفهوم ابیات:

بیت گزینهٔ (۱): ذره را پرتو مهر تو کند خورشیدی: کمال‌بخشی عشق

بیت گزینهٔ (۲): با عشق تو در خاک می‌روم و با عشق تو از خاک برمی‌خیزم: جاودانگی عشق

بیت گزینهٔ (۳): از کیمیای مهر تو زر گشت روی من: کمال‌بخشی عشق

بیت گزینهٔ (۴): ذره‌ای بودم و مهر تو مرا بالا برد: کمال‌بخشی عشق

Telegram: @konkur_in

۵۰ مفهوم کدام ابیات، یکسان است؟

الف) درنظرواکردنی گردیدطی پروازما / چون شرر در نقطهٔ انجام بود آغاز ما

ب) طی نگشته روزگار کودکی پیری رسید / از کتاب عمر ما فصل شباب افتاده است

ج) چون شرر آمدن و رفتن ما هر دو یکی است / ما چه دانیم که آغازی و انجامی هست

د) امروز نه آغاز و نه انجام جهان است / ای بس غم و شادی که پس پرده نهان است

ه) ما ز آغاز و ز انجام جهان بی‌خبریم / اول و آخر این کهنه کتاب افتاده است

۱) «الف» ـ «ه»
۲) «ج» ـ «ه»
۳) «ب» ـ «د»
۴) «ج» ـ «د»

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: علوم و فنون ادبی یازدهم ـ درس ۹

پاسخ خیلی تشریحی ✔

مفهوم مشترک ابیات «ج» و «ه»، «بی‌خبری انسان از راز جهان و چگونگی آغاز و پایان آن» است.

معنی ابیات:

الف) زندگی ما در زمان کوتاهی به پایان رسید. پایان و آغاز زندگی ما مانند جرقهٔ آتش در یک نقطه به هم رسید.

ب) هنوز دوران کودکی ما طی نشده بود که پیری فرارسید؛ فصل جوانی از کتاب زندگی ما جدا شد و افتاد.

ج) مانند جرقهٔ آتش، آمدن و رفتن ما بسیار کوتاه است؛ ما نمی‌دانیم که آغاز و پایانی برای این جهان وجود دارد یا نه.

د) امروز نه آغاز جهان است و نه پایان آن؛ بسیار غم و شادی که در پس پردهٔ روزگار پنهان است و ما از آن بی‌خبریم.

ه) ما از آغاز و پایان جهان بی‌خبریم؛ این جهان مانند کتابی کهنه است که اول و آخر آن، جدا شده و افتاده است.

Telegram: @konkur_in

۵۱ هر یک از موارد خواسته‌شده به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- ویژگی‌های پیامدهای غیرطبیعی کنش
- رابطهٔ بین کنش انسانی و کنش اجتماعی
- نوع نظم در فرهنگ و جامعه
- مصداق عمیق‌ترین پدیده‌های اجتماعی

۱) به ارادهٔ افراد انسانی بستگی ندارد. ـ هر کنش اجتماعی نوعی کنش انسانی است. ـ از طریق آموزش و تعلیم و تربیت به نسل‌های بعدی می‌رسد. ـ عقاید کلانی که بر ارزش‌های اجتماعی تأثیر می‌گذارد.

۲) خودشان کنش هستند و باید کنشگری آن‌ها را انجام دهد. ـ هر کنش انسانی یا اجتماعی، می‌تواند درونی یا بیرونی باشد. ـ اعتباری و تکوینی است. ـ باور و اعتقادی که انسان‌ها نسبت به اصل جهان دارند.

۳) به ارادهٔ خود کنشگر یا افراد دیگر وابسته است. ـ برخی کنش‌های اجتماعی، کنش انسانی محسوب نمی‌شوند. ـ با آگاهی انسان‌ها تعریف می‌شود. ـ تفسیری که انسان‌ها از مرگ و زندگی خود دارند.

۴) احتمالی هستند؛ یعنی ممکن است انجام شوند یا نشوند. ـ برخی کنش‌های انسانی، کنش اجتماعی نیستند. ـ با قرارداد انسان‌ها شکل می‌گیرد. ـ اعتقادی که انسان‌ها نسبت به جایگاه انسان در جهان دارند.

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: جامعه‌شناسی دهم ـ درس‌های ۱، ۲، ۳ و ۴

پاسخ خیلی تشریحی ✔

- مقایسهٔ پیامدهای ارادی (غیرطبیعی) و غیرارادی (طبیعی):

پیامدهای غیرارادی (طبیعی)	پیامدهای ارادی (غیرطبیعی)
پیامدهایی است که به ارادهٔ افراد انسانی بستگی ندارد.	پیامدهایی است که به ارادهٔ افراد انسانی یعنی خود کنشگر یا افراد دیگر وابسته است.
این دسته از پیامدها، کنش نیستند که لازم باشد کنشگری آن‌ها را اراده کند؛ بلکه نتیجهٔ طبیعی کنش‌اند.	این دسته از پیامدها، خودشان کنش هستند و باید یک کنشگر، آن‌ها را انجام دهد.
پیامدهای غیرارادی کنش، قطعی است؛ یعنی حتماً انجام می‌شود.	پیامدهای ارادی کنش، احتمالی است؛ یعنی ممکن است انجام بشود یا نشود. اگر افراد آن را اراده کنند، انجام می‌شود و اگر نخواهند، انجام نمی‌گیرد.

- از لحاظ منطقی، رابطهٔ بین کنش انسانی و کنش اجتماعی، عموم و خصوص مطلق است؛ یعنی هر کنش اجتماعی نوعی کنش انسانی است، اما برخی کنش‌های انسانی، اجتماعی‌اند و برخی اجتماعی نیستند.
- نظم میان اعضای جهان اجتماعی، اعتباری (قراردادی و ارادی) است؛ یعنی: ۱) با اراده و آگاهی انسان تعریف می‌شود. ۲) با قرارداد میان آن‌ها به وجود می‌آید.
- باور و اعتقاد انسان‌ها نسبت به اصل جهان، جایگاه انسان در آن و تفسیرشان از زندگی و مرگ خود، عمیق‌ترین پدیده‌های اجتماعی به حساب می‌آیند.

Telegram: @konkur_in

۵۲ در متن زیر، به ترتیب به کدام آسیب‌های فرهنگی اشاره شده است؟

«در یک جامعهٔ مذهبی، نفوذ و تداوم شیوه‌ای از زندگی غیردینی ناسازگار با ارزش‌های رایج و تردید در این ارزش‌ها باعث می‌شود جامعه نتواند به حفظ و دفاع از هویت خویش اقدام کند. به تدریج برخی جوانان در تشخیص هویت و مرجعیت دینی دچار سردرگمی می‌شوند و عناصر فرهنگی بیرونی را کورکورانه فرامی‌گیرند. این روند در نهایت سبب می‌شود که حقیقت انسان و معنای اصیل باورهای دینی در این جامعه نادیده گرفته شود.»

۱) تزلزل فرهنگی ـ خودباختگی فرهنگی ـ ازخودبیگانگی تاریخی ـ تحول فرهنگی

۲) تزلزل فرهنگی ـ بحران هویت ـ خودباختگی فرهنگی ـ ازخودبیگانگی حقیقی

۳) تعارض فرهنگی ـ تزلزل فرهنگی ـ بحران هویت فرهنگی ـ تحول فرهنگی

۴) تعارض فرهنگی ـ خودباختگی فرهنگی ـ تزلزل فرهنگی ـ ازخودبیگانگی فرهنگی

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: جامعه‌شناسی دهم ـ درس‌های ۱۱ و ۱۲

نکته

تزلزل فرهنگی	تزلزل فرهنگی هنگامی رخ می‌دهد که عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌هایی که هویت فرهنگی جهان اجتماعی را می‌سازند، مورد تردید قرار گیرند و ثبات و استقرار خود را در زندگی مردم از دست بدهند.
بحران هویت فرهنگی	بحران هویت فرهنگی در جایی به وجود می‌آید که جهان اجتماعی توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود را نداشته باشد.
خودباختگی فرهنگی	اگر اعضای آن مبهوت و مقهور جهان اجتماعی دیگر شوند و در نتیجه حالت فعال و خلاق خود را در گزینش عناصر فرهنگی دیگر از دست بدهند، دچار خودباختگی فرهنگی می‌شوند؛ در آن صورت عناصر فرهنگی دیگر را بدون تحقیق و گزینش و به صورت تقلیدی فرامی‌گیرند. جهان اجتماعی خودباخته به روش تقلیدی عمل می‌کند و ارتباطش را با فرهنگ و تاریخ خود از دست می‌دهد؛ بنابراین نه می‌تواند فرهنگ گذشتهٔ خود را تداوم ببخشد یا گسترش دهد و نه می‌تواند آن را رها کند و از آن بگذرد و به جهان اجتماعی دیگری که مبهوت و مقهور آن شده است، ملحق شود.
از خود بیگانگی حقیقی (فطری)	اگر عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی مانع از آشنایی اعضای آن با حقیقت انسان و جهان شود، آن جهان دچار ازخودبیگانگی حقیقی (فطری) می‌شود.

پاسخ خیلی تشریحی

- نفوذ و تداوم شیوه‌های زندگی غیردینی در یک جامعهٔ دینی و تردید در ارزش‌های رایج: تزلزل فرهنگی
- ناتوانی جامعه در دفاع از هویت خود: بحران هویت فرهنگی
- پیروی تقلیدی و کورکورانه از فرهنگ دیگر: خودباختگی فرهنگی
- نادیده‌گرفتن حقیقت انسان و معنای اصیل باورهای دینی: ازخودبیگانگی حقیقی (فطری)

Telegram: @konkur_in

۵۳ در ارتباط با «رابطهٔ فلسفهٔ روشنگری و فرهنگ جدید غرب» چند عبارت نادرست در متن زیر وجود دارد؟

«فرهنگ جدید غرب با پیدایش فلسفه‌های روشنگری آغاز می‌شود. ــ رویکرد سکولار در این دوران از طریق فلسفه‌های روشنگری به فرهنگ عمومی و زندگی اجتماعی جهان غرب وارد شده است. ــ تسری سکولاریسم از لایه‌های سطحی فرهنگ غرب به لایه‌های عمیق آن، منجر به پدیدآمدن دنیاگرایی رایج در سطح هنجارها، رفتارها و زندگی مردم شد. ــ در این دوره، فلسفه‌های روشنگری تلاش داشتند عملکرد دنیوی خود را در پوشش معنوی و دینی توجیه کنند. ــ فلسفه‌های روشنگری نقش مهمی در تبدیل فرهنگ غرب از یک فرهنگ دینی به یک فرهنگ دنیاگرا ایفا کردند.»

۱) ۱ ۲) ۲ ۳) ۳ ۴) ۴

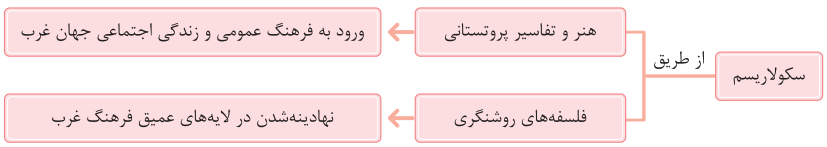
پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: جامعه‌شناسی یازدهم ـ درس ۶

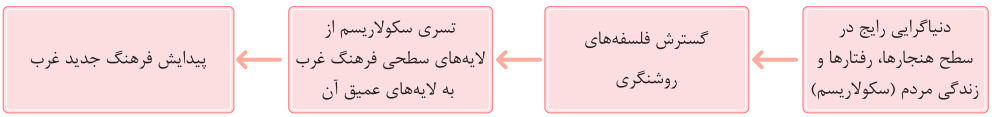
پاسخ خیلی تشریحی

بررسی عبارت‌های نادرست:

عبارت دوم: رویکرد سکولار که پیش از آن از طریق هنر و تفاسیر پروتستانی از دین در زندگی اجتماعی و فرهنگ عمومی گسترش پیدا کرده بود، با فلسفه‌های روشنگری، عمیق‌ترین لایه‌های فرهنگ غرب را تسخیر کرد، در واقع:

عبارت سوم: دنیاگرایی رایج در سطح هنجارها، رفتارها و زندگی مردم (سکولاریسم)، زمینهٔ گسترش فلسفه‌های روشنگری را فراهم آورد و فلسفه‌های روشنگری، سکولاریسم را از لایه‌های سطحی فرهنگ غرب به لایه‌های عمیق آن تسری داد و فرهنگ معاصر غرب را پدید آورد.

عبارت چهارم: فلسفه‌های روشنگری تلاشی برای توجیه دینی و معنوی عملکرد خود نداشتند.

Telegram: @konkur_in

۵۴ موارد کدام گزینه به ترتیب دربارهٔ «منورالفکران غرب‌گرای کشورهای اسلامی» درست و دربارهٔ «روشنفکران چپ کشورهای اسلامی» نادرست است؟

۱) نسبت به کشورهای استعمارگر احساس خطر نمی‌کردند، بلکه حضور سیاسی و اقتصادی آن‌ها را فرصت می‌دانستند. ـ اعتراض آنان نسبت به نسل اول روشنفکران، به دلیل گریز نسل اول از اسلام یا اسلام‌ستیزی آن‌ها نبود.

۲) دیدگاه آنان منجر به استبداد استعماری شد و استقلال نظامی و فرهنگی جوامع اسلامی را مخدوش ساخت. ـ بیداری را در بازگشت به اسلام نمی‌دانستند، بلکه بیداری را در تقلید از رفتار فرنگیان می‌دیدند.

۳) این گروه، حرکت‌های خود را در چارچوب اندیشه‌های ناسیونالیستی، سوسیالیستی و مارکسیستی سازمان می‌داد. ـ تا قبل از فروپاشی بلوک شرق، روشنفکران چپ کشورهای اسلامی جاذبه داشتند.

۴) دولت‌های استعمارگر غربی به کمک این گروه توانستند از موفقیت بیدارگران اسلامی جلوگیری کنند. ـ برخی از آنان آشکارا اندیشه‌های غیرتوحیدی داشتند و روشنفکری التقاطی چپ را پدید آوردند.

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: جامعه‌شناسی یازدهم ـ درس ۱۳

نکته مقایسهٔ جریان‌های نسل اول و نسل دوم روشنفکران:

شباهت‌ها	تفاوت‌ها	
	نسل اول (منورالفکران غرب‌گرا)	نسل دوم (روشنفکران چپ)
۱) درون فرهنگ غرب قرار گرفتند.	۱) پیرو جریان راست بودند.	۱) پیرو جریان چپ بودند.
۲) غرب‌گرا بودند.	۲) طرفدار لیبرالیسم بودند.	۲) طرفدار سوسیالیسم و مارکسیسم بودند.
۳) اندیشه‌های ناسیونالیستی داشتند.	۳) موافق سرمایه‌داری بودند.	۳) مخالف سرمایه‌داری بودند.
۴) دغدغهٔ اسلام نداشتند.	۴) مورد حمایت بلوک غرب بودند.	۴) مورد حمایت بلوک شرق بودند.

پاسخ خیلی تشریحی بررسی گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): درست ـ درست

گزینهٔ (۲): نادرست (حکومت منورالفکران غرب‌گرا در کشورهای اسلامی، استبداد استعماری را به دنبال داشت. استبداد استعماری به دلیل وابستگی به کشورهای استعمارگر و عمل‌کردن مطابق منافع این کشورها، استقلال سیاسی و اقتصادی جوامع اسلامی را مخدوش می‌ساخت.) ـ نادرست (مربوط به عقاید منورالفکران غرب‌گرا (نسل اول) است.)

گزینهٔ (۳): نادرست (مربوط به دیدگاه روشنفکران چپ (نسل دوم) است.) ـ درست

گزینهٔ (۴): درست ـ نادرست (آن گروه از روشنفکران چپ که روشنگری التقاطی را پدید آوردند، آشکارا مخالف اندیشه‌های توحیدی نبودند.)

Telegram: @konkur_in

۵۵ **هر یک از موارد زیر، به ترتیب نشان‌دهندهٔ چه موضوعی است؟**

- **مطابقت‌دادن حرکات نماز با حرکات ورزشی و بیان مفیدبودن آن برای سلامت بدن**
- **به کارگیری علوم تجربی و فناوری حاصل از آن**
- **ضرب شهادتین بر روی سکه‌های دوران مغول به دستور غازان‌خان**
- **اقدامات آتاتورک از جمله کشف حجاب و تغییر خط عربی به لاتین**

۱) رفتار دین‌گرایان در جهان دنیوی و سکولار ـ زوال معنا و عقلانیت ذاتی ـ جهان‌گشایی و امپراتوری ـ شکل‌گیری استبداد استعماری

۲) جریان‌های سکولاریسم پنهان ـ گسترش عقلانیت ابزاری ـ همراه‌نبودن غلبهٔ نظامی با غلبهٔ فرهنگی ـ عملکرد منورالفکران غرب‌گرا

۳) استفاده از باورهای دنیوی در خدمت اهداف معنوی ـ فرصت‌های جهان متجدد ـ حفظ هویت سیاسی قوم شکست‌خورده ـ حکومت سکولار

۴) توجیه هنجارها و رفتارهای دینی با تفاسیر دنیوی ـ قفس آهنین ـ قوت و قدرت فرهنگی قوم مغلوب ـ حرکت در جهت منافع کشورهای غربی

مشاوره همهٔ قسمت‌های این سؤال، از زیرنویس تصاویر کتاب درسی و ارتباط آن با متن انتخاب شده است.

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: جامعه‌شناسی دهم ـ درس ۶ / جامعه‌شناسی یازدهم ـ درس‌های ۳، ۵ و ۱۳

پاسخ خیلی تشریحی

- مطابقت‌دادن حرکات نماز با تمرین‌های ورزشی، بیانگر سکولاریسم پنهان است که موجب شکل‌گیری نهضت‌های جدید دینی (پروتستانتیسم) شده است.
- در جهان متجدد، رشد علوم تجربی و فناوری حاصل از آن برای تسلط بر طبیعت و جامعه را «گسترش عقلانیت ابزاری» می‌گویند.
- ضرب شهادتین (به عنوان یک نماد اسلامی) روی سکه‌های مغولی، بیانگر این است که غلبهٔ نظامی مغولان بر جهان اسلام، با غلبهٔ فرهنگی آن‌ها همراه نبوده است.
- آتاتورک از جمله منورالفکران غرب‌گرا بود که با کمک دولت‌های استعماری غربی، در کشور خود یک حکومت سکولار تشکیل داد.

توجیه هنجارها و رفتارهای دینی با تفاسیر دنیوی؛ مطابقت‌دادن حرکات نماز با حرکات ورزشی و بیان مفیدبودن آن برای سلامت بدن (سکولاریسم پنهان)

به کارگیری علوم تجربی و فناوری حاصل از آن، گاهی فرصتی برای زندگی انسان‌ها ایجاد می‌کند (عکس سمت چپ) و گاهی با ایجاد جنگ و کشتار، محدودیت‌هایی را تحمیل می‌کند (عکس سمت راست).

به دستور غازان‌خان شهادتین (لا اله الّا الله) بر دو سوی سکه‌ها ضرب شد. (عدم ملازمهٔ غلبهٔ نظامی مغولان با غلبهٔ فرهنگی آن‌ها).

اقدامات آتاتورک؛ کشف حجاب، تغییر خط عربی به لاتین، تبدیل مسجد ایاصوفیا به موزه، لغو تقویم هجری، پخش اذان به زبان ترکی، انتشار اسکناس با نماد پان‌ترکیسم و ... . (حکومت‌های سکولار)

Telegram: @konkur_in

۵۶ **دیدگاه مرتبط با نمودار زیر، چه اعتقادی نسبت به دانش عمومی دارد؟**

۱) دانش عمومی را پایه و اساس هرگونه دانشی از جمله دانش تجربی می‌داند. ـ همهٔ دانش‌ها را دانش حاصل از زندگی می‌داند.

۲) دانش عمومی، دانش کشف و بازخوانی واقعیت است. ـ دانش عمومی را انسان‌ها برای سامان‌دادن به زندگی تولید می‌کنند.

۳) دانش عمومی از راه جامعه‌پذیری و فرهنگ‌پذیری به دست می‌آید. ـ هر دانش عمومی با هر دانش علمی سازگار نیست.

۴) دانش عمومی، دانش غیرموثق و نامعتبر نیست. ـ دانش عمومی به دلیل امکان اعتباریابی از دانش علمی اهمیت بیشتری دارد.

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: جامعه‌شناسی دوازدهم ـ درس ۱

درس Box

دیدگاه دوم نسبت به تعامل دانش عمومی و دانش علمی:

نمودار		۱) این ادعا که دانش علمی، راه کشف واقعیت و دانش عمومی، دانش حاصل از زندگی است را انکار می‌کند و همهٔ دانش‌ها را دانش حاصل از زندگی می‌داند. ۲) معتقد است که دانش‌ها کشف و بازخوانی واقعیت نیستند، بلکه خلق و بازسازی آن هستند که انسان‌ها برای سامان‌دادن به زندگی خود تولید می‌کنند. ۳) برتری دانش تجربی بر دانش حاصل از زندگی را بی‌اعتبار می‌داند. در مقابل، دانش عمومی را پایه و اساس هرگونه دانشی از جمله دانش تجربی می‌داند. ۴) در برخی از نحله‌های این دیدگاه، مرز دانش علمی و دانش عمومی فرو می‌پاشد.
خلاصهٔ عقاید	اساسی و پایه‌ای بودن دانش عمومی برای دانش علمی (برتری دانش عمومی)	

پاسخ خیلی تشریحی

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۲): نادرست (طبق این دیدگاه، دانش عمومی، خلق و بازسازی واقعیت است نه کشف و بازخوانی آن.) ـ درست

گزینهٔ (۳): نادرست (مربوط به دیدگاه اول (دیدگاه برتری دانش علمی) است.) ـ نادرست (مربوط به دیدگاه سوم است.)

گزینهٔ (۴): نادرست (مربوط به دیدگاه سوم است.) ـ نادرست (اولاً مربوط به دیدگاه سوم است؛ ثانیاً دیدگاه سوم معتقد است دانش علمی به دلیل امکان اعتباریابی، از دانش عمومی اهمیت بیشتری دارد.)

Telegram: @konkur_in

۵۷ **کدام گزینه دربارهٔ جامعه‌شناسی تبیینی درست است؟**

۱) در رویکرد تبیینی، پدیده‌های اجتماعی مانند پدیده‌های طبیعی و جامعه همانند طبیعت در نظر گرفته می‌شود. ـ در جامعه‌شناسی تبیینی به دلیل تأکید افراطی بر ساختارهای اجتماعی، مطالعات تبیینی به توصیف خصوصیات و رفتارهای قابل مشاهدهٔ ما محدود شده‌اند.

۲) با غلبهٔ رویکرد تبیینی، علوم انسانی و اجتماعی دیگر دغدغهٔ نزدیک‌شدن به علوم طبیعی را ندارد. ـ یکسان‌انگاری طبیعت و جامعه در رویکرد تبیینی باعث می‌شود که نظم اجتماعی بیرون و مستقل از ما باشد و قابلیت تغییر چندانی در آن وجود نداشته باشد.

۳) در جامعه‌شناسی تبیینی برای پژوهش از ابزارهای کمّی مانند مشاهده، آزمایش و پرسش‌نامه استفاده می‌شود. ـ کنت، نظریه‌پرداز جامعه‌شناسی تبیینی، تبیین، پیش‌بینی و کنترل را از کارکردهای علم جامعه‌شناسی می‌داند.

۴) صرفاً به فهم و توصیف ارزش‌های سیاسی بسنده می‌کند و راهی برای داوری علمی این ارزش‌ها ارائه نمی‌دهد. ـ رویکرد تبیینی با محدوددانستن دانش علمی به دانش تجربی، تنها تبیین‌های تجربی را به رسمیت می‌شناسد.

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: جامعه‌شناسی دوازدهم ـ درس‌های ۳، ۴، ۵ و ۶

پاسخ خیلی تشریحی ✔

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): درست ـ نادرست (تأکید افراطی بر ساختارهای اجتماعی به تدریج سبب می‌شود افراد، بدون آن‌که بدانند این نظم برای تحقق چه آرمان‌ها و ارزش‌هایی است، صرفاً آن را رعایت کنند (رکود اراده‌ها). این در حالی است که محدودشدن مطالعات تبیینی به توصیف رفتارهای قابل مشاهدهٔ ما، مربوط به افول معانی است.)

گزینهٔ (۲): نادرست (با غلبهٔ رویکرد تفسیری، جامعه‌شناسی از علوم طبیعی فاصله گرفت؛ در مقابل رویکرد تبیینی تلاش می‌کند جامعه‌شناسی را به علوم طبیعی نزدیک کند.) ـ درست

گزینهٔ (۴): نادرست (توصیف، مربوط به رویکرد تفسیری است. رویکرد تبیینی امکان فهم پدیده‌ها و ارزش‌ها را ندارد.) ـ درست

Telegram: @konkur_in

۵۸ هر یک از موارد زیر، به ترتیب در کدام قسمت جدول قرار می‌گیرد؟

- ترغیب، تبلیغ، آموزش و تعهد اجتماعی
- خصلت‌های فکری، بیانی و اخلاقی
- اعمال از طریق قانون و طی مراحل قانونی
- پیوند میان نقش‌ها، واحدها و ساختارهای اجتماعی

منابع یا عوامل قدرت	ابزارهای اعمال قدرت	ارزش‌های اجتماعی
(الف)	(ج)	قدرت
مالکیت	تشویقی	ثروت
(ب)	(د)	دانش

۱) «د» ـ «الف» ـ «ج» ـ «ب»
۲) «ب» ـ «ج» ـ «الف» ـ «د»
۳) «د» ـ «ب» ـ «ج» ـ «الف»
۴) «ب» ـ «الف» ـ «د» ـ «ج»

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: جامعه‌شناسی دوازدهم ـ درس ۶

درس Box

نسبت و ارتباط میان مزایای اجتماعی، منابع و ابزارهای قدرت:

منابع یا عوامل قدرت	ابزارهای اعمال قدرت	ارزش‌های اجتماعی
شخصیت	تنبیهی	قدرت
مالکیت	تشویقی	ثروت
سازمان	اقناعی	دانش

پاسخ خیلی تشریحی

الف) شخصیت: شامل، خصلت‌های جسمانی (قد، هیکل و ...)، فکری، بیانی، اخلاقی، هوش، جاذبه یا دیگر ویژگی‌های شخصیتی است که موجب دست‌یافتن به یک یا چند ابزار قدرت می‌شود.

ب) سازمان: سازمان، هم پیوند میان افراد و گروه‌های انسانی مانند رابطهٔ همکاران، هم‌وطنان و هم‌کیشان را در بر می‌گیرد و هم پیوند میان نقش‌ها، واحدها و ساختارهای اجتماعی مانند رابطهٔ اقتصاد و سیاست یا علم و سیاست را شامل می‌شود.

ج) تنبیهی: امروزه قدرت تنبیهی عمدتاً منحصر و متمرکز در دست دولت‌هاست که از طریق قانون و پیمودن مراحل قانونی اعمال می‌شود.

د) در قدرت اقناعی (ترغیب، تبلیغ، آموزش و تعهد اجتماعی)، آن‌چه فرد درست، حق و هنجار می‌پندارد، موجب تبعیت او از اراده و خواست دیگران می‌شود.

Telegram: @konkur_in

۵۹ **هر یک از موارد زیر، نشان‌دهندهٔ کدام موضوع دربارهٔ نابرابری‌های اجتماعی است؟**

- **با تأکید بر کارکردهای قشربندی، آن را تأیید و تثبیت می‌کنند.**
- **با توزیع برابر ثروت، عدالت اقتصادی برقرار می‌شود.**
- **افراد توانمند به اندازهٔ استحقاق خود، از مزایای اجتماعی برخوردار نمی‌شوند.**
- **نابرابری‌های اجتماعی، نتیجهٔ روابط سلطه‌جویانه میان انسان‌هاست.**

۱) رویکرد کمونیستی نسبت به نابرابری اجتماعی ـ رویکرد موافقان مالکیت خصوصی ـ انتقاد رویکرد کمونیستی به رویکرد لیبرالی ـ مخالفان قشربندی اجتماعی

۲) انتقادات وارده به رویکرد لیبرالی ـ رویکرد مخالفان قشربندی اجتماعی ـ انتقاد رویکرد عادلانه به رویکرد کمونیستی ـ رویکرد مخالفان مالکیت خصوصی

۳) مدل لیبرالی در مطالعهٔ نابرابری اجتماعی ـ عقاید مدل کمونیستی در مطالعهٔ نابرابری‌ها ـ انتقاد رویکرد عادلانه به رویکرد لیبرالی ـ مدل عدالت اجتماعی

۴) دیدگاه موافقان نابرابری اجتماعی ـ رویکرد عادلانه نسبت به نابرابری‌های اجتماعی ـ انتقاد رویکرد لیبرالی به کمونیستی ـ رویکرد کمونیستی به نابرابری‌ها

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: جامعه‌شناسی دوازدهم ـ درس ۷

پاسخ خیلی تشریحی ✔

طرفداران قشربندی (رویکرد لیبرالی) با طبیعی‌دانستن قشربندی اجتماعی، نقش انسان و جوامع را در پدیدآمدن و ادامه‌یافتن آن نادیده می‌گیرند و تغییر در آن را چندان امکان‌پذیر نمی‌دانند. به علاوه با تأکید بر کارکردهای قشربندی، آن را تأیید و تثبیت می‌کنند. این موضوع، یکی از انتقادات وارده به این رویکرد است.

مخالفان قشربندی اجتماعی، عدالت اقتصادی را مهم می‌دانند و معتقدند که با توزیع برابر ثروت، عدالت برقرار خواهد شد.

رویکرد عادلانه معتقد است رویکرد کمونیستی عادلانه نیست؛ زیرا در آن افراد توانمند و کوشا به اندازهٔ استحقاقی که دارند، از مزایای اجتماعی برخوردار نمی‌شوند.

اندیشمندان اجتماعی که مخالف قشربندی اجتماعی هستند (رویکرد کمونیستی)، معتقدند نابرابری‌های اجتماعی ناشی از تفاوت‌ها و نابرابری‌های طبیعی نیست؛ بلکه نتیجهٔ روابط سلطه‌جویانه میان انسان‌هاست و باید با آن مبارزه کرد. از نظر آنان، مالکیت خصوصی موجب برقراری روابط ظالمانه میان افراد و در نتیجه نابرابری اجتماعی شده است؛ بنابراین برای ایجاد برابری باید مالکیت خصوصی را از میان برداشت.

Telegram: @konkur_in

۶۰ نوع ویژگی‌ها و تفاوت‌ها در متن زیر، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

«با ضریب هوشی و تحصیلات بالا در حوزهٔ آموزشی، مسیر زندگی‌ام را در شغل معلمی پیدا کردم.»

۱) تفاوت اسمی و ویژگی هویتی اکتسابی ـ تفاوت رتبه‌ای اجتماعی و ویژگی هویتی اجتماعی ـ تفاوت رتبه‌ای طبیعی و ویژگی هویتی ثابت

۲) تفاوت اسمی و ویژگی هویتی ثابت ـ تفاوت رتبه‌ای طبیعی و ویژگی هویتی اکتسابی ـ تفاوت رتبه‌ای اجتماعی و ویژگی هویتی اکتسابی

۳) تفاوت رتبه‌ای طبیعی و ویژگی هویتی متغیر ـ تفاوت اسمی و ویژگی هویتی فردی ـ تفاوت رتبه‌ای طبیعی و ویژگی هویتی انتسابی

۴) تفاوت رتبه‌ای طبیعی و ویژگی هویتی انتسابی ـ تفاوت رتبه‌ای اجتماعی و ویژگی هویتی اکتسابی ـ تفاوت رتبه‌ای اجتماعی و ویژگی هویتی متغیر

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: جامعه‌شناسی دهم ـ درس ۸ / جامعه‌شناسی دوازدهم ـ درس ۷

درس Box

۱) ابعاد هویتی انسان:

ویژگی‌های هویتی انسان را براساس سه ملاک تقسیم می‌کنند:

۱) نقش انسان در ساختن ویژگی‌های هویتی:

- ویژگی‌های اکتسابی: این ویژگی‌های هویتی را خودمان شکل می‌دهیم یا در شکل‌گیری آن نقش و سهم بسیاری داریم. **مثال** صفات اخلاقی و روانی مانند خوش‌اخلاق یا بداخلاق بودن
- ویژگی‌های انتسابی: ما در شکل‌گیری این ویژگی‌های هویتی نقشی نداریم. **مثال** مکان و زمان تولد یا دختر و پسر بودن

۲) تغییرپذیری ویژگی‌های هویتی:

- ویژگی‌های ثابت: در طول زندگی تغییر نمی‌کند. **مثال** زمان و مکان تولد
- ویژگی‌های متغیر: در طول زندگی، ممکن است دچار تغییر شود. **مثال** جایگاه فرد در جهان اجتماعی

۳) فردی یا اجتماعی بودن ویژگی‌های هویتی:

- ویژگی‌های فردی: بدون ارتباط با دیگران، این ویژگی وجود دارد. **مثال** زرنگی یا تنبلی، صبوری یا زودرنجی
- ویژگی‌های اجتماعی: فرد بدون ارتباط با دیگران یا عضویت در گروه‌های اجتماعی، نمی‌تواند این ویژگی‌ها را داشته باشد. **مثال** ایرانی‌بودن، کارمندبودن، فرزند سوم خانواده بودن و ... .

۲) انواع تفاوت‌ها و نابرابری‌ها:

افراد از جنبه‌های مختلف با یکدیگر متفاوت‌اند. با دقت در تفاوت‌های میان افراد مشخص می‌شود که همهٔ تفاوت‌ها از یک نوع نیستند.

۱) **تفاوت‌های اسمی** ← تفاوت‌هایی است که افراد را براساس آن نمی‌توان رتبه‌بندی کرد. **مثال** جنسیت، رنگ پوست، زبان و ... .

۲) **تفاوت‌های رتبه‌ای**
- تفاوت‌هایی است که که افراد را براساس آن می‌توان رتبه‌بندی کرد. **مثال** قد، ضریب هوشی، ثروت، تحصیلات و ... .
- به این تفاوت‌های رتبه‌ای، چون باعث نابرابری میان افراد می‌شوند، نابرابری نیز می‌گویند.

تفاوت‌های رتبه‌ای یا نابرابری‌ها نیز به دو دسته تقسیم می‌شوند:
- الف) نابرابری‌های اجتماعی: در جامعه ایجاد می‌شوند؛ مثل نابرابری در ثروت و تحصیلات
- ب) نابرابری‌های طبیعی: در جامعه ایجاد نمی‌شوند؛ مانند نابرابری در سن، قد و هوش

Telegram: @konkur_in

پاسخ خیلی تشریحی ✔

- ضریب هوشی: ویژگی هویتی انتسابی، ثابت (*البته تا حدی تغییرپذیر هم هست*) و فردی/ تفاوت رتبه‌ای طبیعی
- تحصیلات: ویژگی هویتی اکتسابی، متغیر و اجتماعی/ تفاوت رتبه‌ای اجتماعی
- شغل: ویژگی هویتی اکتسابی، متغیر و اجتماعی/ تفاوت رتبه‌ای اجتماعی

Telegram: @konkur_in

۶۱ چه تعداد از عبارت‌های زیر، مربوط به رویکرد تفسیری است؟

- کنشگران براساس معنایی که در ذهن دارند، دست به عمل می‌زنند.
- به توصیف و مقایسهٔ ارزش‌های سیاسی با یکدیگر می‌پردازند.
- با غلبهٔ این رویکرد، راه بازگشت دعاوی انتقادی و تجویزی باز شد.
- از درون رویکرد تفسیری جریانی شکل می‌گیرد که راه رهایی از علم را در بیرون از علم جست‌وجو می‌کند.
- هدف این رویکرد، معنابخشی و انسجام‌بخشی به زندگی اجتماعی انسان‌هاست.

۱) ۱ ۲) ۲ ۳) ۳ ۴) ۴

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: جامعه‌شناسی دوازدهم ـ درس‌های ۵، ۶، و ۷

پاسخ خیلی تشریحی ✔

جامعه‌شناسی تفسیری، سیاست و قدرت را پدیده‌های معنادار و ارزشی می‌داند، اما صرفاً به توصیف ارزش‌های سیاسی مختلف بسنده می‌کند و نمی‌تواند برای مقایسهٔ آن‌ها با یکدیگر و تشخیص درست از غلط یا خوب از بد، ملاک و معیاری به دست آورد؛ بنابراین مورد دوم نادرست است. باقی موارد، عبارت‌های درست دربارهٔ رویکرد تفسیری است.

Telegram: @konkur_in

۶۲ **در ارتباط با علوم اجتماعی اندیشمندان مسلمان، کدام گزینه درست است؟**

۱) ابن خلدون در مطالعات خود از روش حسی و تجربی بهره می‌برد و از جامعهٔ آرمانی سخن می‌گفت؛ در مقابل فارابی به دلیل اولویت‌دادن به روش‌های عقلانی و وحیانی، توان ارائهٔ ملاک برای جامعهٔ آرمانی را نداشت.

۲) اهمیت امروزی ابوریحان بیرونی در به کارگیری روش انتقادی در کنار روش تجربی در بررسی‌های مذهبی و تاریخی است؛ در مقابل رویکرد فارابی انتقادی نیست و به همین دلیل یک رویکرد محافظه‌کارانه محسوب می‌شود.

۳) طه عبدالرحمن برخلاف محمد عابدالجابری ضمن تأیید ابن رشد، کسانی چون ابن عربی را که در مواجهه با فلسفهٔ یونان نوآوری داشته‌اند، نقد می‌کند؛ در مقابل جابری نظریهٔ نوگرایی اسلامی را ارائه داده است.

۴) میرزای نائینی در نظریهٔ مشروطه ضمن اعتقاد به توان مردم در ایجاد قوانین عادلانه، این نوع حکومت را نظام مطلوب در زمان غیبت نمی‌داند؛ در مقابل امام خمینی با طرح نظریهٔ ولایت فقیه، هر دو ویژگی جامعهٔ مطلوب شیعه در عصر غیبت را قابل تحقق می‌داند.

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: جامعه‌شناسی دوازدهم ـ درس‌های ۹ و ۱۰

پاسخ خیلی تشریحی ✔

- مطابق نظریهٔ میرزای نائینی، مشروطه که مجلس (یا تأثیرگذاری مردم در ایجاد قوانین عادلانه) را برقرار می‌سازد، گرچه نظام مطلوب در زمان غیبت امام معصوم نیست، ولی بهترین نظام ممکن در شرایط موجود آن روزگار است.
- در پایان قرن بیستم، امام خمینی در ادامهٔ تلاش و مبارزه برای تشکیل جامعهٔ مطلوب به این نتیجه رسید که مردم ایران می‌توانند با مشارکت و حضور فعال خود، جامعه‌ای ایجاد کنند که هر دو ویژگی جامعهٔ مطلوب را داشته باشد؛ یعنی هم قوانین آن عادلانه باشند و هم مجریان این قوانین از دو شرط علم و عدالت برخوردار باشند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): ابن خلدون از روش عقلانی استفاده نمی‌کند؛ به همین دلیل از جامعهٔ آرمانی سخن نمی‌گوید. در مقابل، فارابی از جامعهٔ آرمانی و مدینهٔ فاضله سخن می‌گوید.

گزینهٔ (۲): رویکرد علوم اجتماعی فارابی، انتقادی و غیرمحافظه‌کارانه است.

گزینهٔ (۳): طه عبدالرحمن برخلاف جابری، ضمن انتقاد از ابن رشد، کسانی چون ابن عربی و غزالی را که در مواجهه با فلسفهٔ یونان به ابداع و نوآوری پرداخته‌اند، مورد تمجید قرار می‌دهد. او نظریهٔ نوگرایی اسلامی را مطرح کرد.

Telegram: @konkur_in

۶۳ پاسخ پرسش‌های زیر، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- **در بعد سیاسی مدل تکثرگرایی هویتی، بر چه اصولی تأکید می‌شود؟**
- **شیوهٔ لیبرالیسم فردی و اقتصادی، چه پیامدی برای جامعه به همراه دارد؟**
- **در یک جهان سکولار و دنیوی، کدام هویت‌ها امکان بروز اجتماعی ندارند؟**

۱) آزادی‌های اقوام و گروه‌های مختلف ـ در هم ریختن روابط اجتماعی ارباب و رعیتی و رهایی کشاورزان از بردگی ـ هویت‌های آشکارکنندهٔ ابعاد دینی انسان و جهان

۲) تمایزات زبانی، قومی و مذهبی ـ وابستگی کشاورزان به زمین و عدم اجازه برای جابه‌جایی و مهاجرت آن‌ها ـ هویت‌های مبتنی بر ابعاد دینی و معنوی انسان‌ها

۳) فرصت سهیم‌شدن اقوام در قدرت سیاسی ـ تلاش برای حذف مالکیت کشاورزان در راستای رسیدن به برابری ـ هویت‌های نفی‌کنندهٔ ابعاد دینی و معنوی افراد

۴) ارائهٔ راهکار برای حل منازعات قومی ـ تبدیل روابط ارباب و کشاورزان به رابطهٔ سرمایه‌داران و کارگران ـ هویت‌های ناسازگار با ابعاد معنوی جهان هستی

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: جامعه‌شناسی دهم ـ درس ۱۰ / جامعه‌شناسی یازدهم ـ درس ۹ / جامعه‌شناسی دوازدهم ـ درس ۸

پاسخ خیلی تشریحی ✔

در مدل تکثرگرا بر ابعاد مختلفی از هویت تأکید می‌شود:

بُعد فرهنگی هویت	تمایزات زبانی، قومی، مذهبی و ... مورد تأکید قرار می‌گیرند.
بُعد سیاسی هویت	بر آزادی‌های اجتماعی اقوام و گروه‌های مختلف و فرصت سهیم‌شدن آن‌ها در قدرت سیاسی تأکید می‌شود و یا راهکارهای مسالمت‌آمیز برای حل منازعات گروهی و قومی ارائه می‌گردد.
بُعد اجتماعی هویت	گسترش برابری و رفع تبعیض‌های قومی و گروهی مورد توجه است.

لیبرالیسم اولیه پیامدهایی به شرح زیر پدید آورد:

۱) روابط اجتماعی ارباب ـ رعیتی را در هم ریخت.

۲) برای کشاورزان نیز پیامدهایی به همراه داشت:
- آن‌ها را از بردگی رها کرد.
- به آن‌ها اجازه داد که مهاجرت کنند.
- دربارهٔ شیوهٔ زندگی خود تصمیم بگیرند.

۳) برای صاحبان ثروت (سرمایه‌داران) و کارگران نیز پیامدهایی داشت:
- موانع پیشین مانند غیر قابل فروش بودن زمین را از پیش پای صاحبان ثروت برداشت.
- کشاورزان را به کارگرانی تبدیل کرد که سرمایهٔ وجود خود را به صاحبان ثروت و صنعت (سرمایه‌داران) می‌فروختند.
- سرمایه‌داران، آزادانه به بهره‌کشی از کارگران پرداختند.
- کارگران، بردگان جدیدی بودند که ظاهراً از همهٔ قیدوبندهای پیشین، آزاد شده بودند.

در یک جهان سکولار، هویت دینی و معنوی افراد نمی‌تواند بروز و ظهور اجتماعی داشته باشد. در این جهان، فعالیت‌هایی که هویت دینی افراد را آشکار کند، منع می‌شوند.

Telegram: @konkur_in

۶۴ در ارتباط با نظریه‌پردازان، نظرات و روش آن‌ها، پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب کدام است؟

- علم مدنی فارابی علاوه بر شناخت واقعیت‌های اجتماعی، چه نقش دیگری در قبال جامعه بر عهده دارد؟
- براساس دیدگاه ارسطو، تفاوت اصلی پولیتی و دموکراسی در کدام معیار نهفته است؟
- کدام‌یک، نقد وارده بر نظریهٔ پایان تاریخ فوکویاما را بیان می‌کند؟

۱) توصیف ساختارهای اجتماعی و فهم روابط میان نهادهای جامعه ـ مبنای جهت‌گیری حکومت میان فضیلت و یا تمایلات اکثریت ـ انقلاب اسلامی ایران، امکان ظهور بدیلی فراتر از لیبرال دموکراسی را اثبات کرد.

۲) شناخت تحولات اجتماعی و بررسی علل شکل‌گیری آن‌ها در جامعه ـ میزان مشارکت سیاسی شهروندان در تصمیم‌گیری‌های عمومی ـ تحولات جدید نشان داد لیبرال دموکراسی پایان رقابت‌های عقیدتی بشر نیست.

۳) تحلیل کنش‌های اجتماعی و تبیین ارتباط آن‌ها با ساختارهای جامعه ـ تعداد حاکمان و گسترهٔ حضور مردم در ساختار قدرت ـ برای نظام‌های لیبرالی، جایگزین بهتر و مناسب‌تری قابل تصور نیست.

۴) ارزیابی هنجارها و ارزش‌های اجتماعی و ارائهٔ بایدها و نبایدهای زندگی اجتماعی ـ شیوهٔ توزیع مناصب سیاسی میان طبقات مختلف جامعه ـ فروپاشی شوروی به تثبیت کامل نظام تک‌قطبی لیبرال دموکراسی منجر نشد.

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: جامعه‌شناسی دهم ـ درس ۱۵ / جامعه‌شناسی یازدهم ـ درس ۱۵ / جامعه‌شناسی دوازدهم ـ درس ۹

پاسخ خیلی تشریحی

- یکی از ویژگی‌های علم مدنی فارابی این است که به توصیف و فهم کنش‌ها و ساختارهای جوامع مختلف می‌پردازد. (قسمت اول سایر گزینه‌ها هم از کارکردهای علم مدنی فارابی است.)
- ارسطو حاکمیت اکثریت را در صورتی که بر مدار خواسته‌های آن باشد، دموکراسی می‌نامد؛ زیرا دموکراسی به معنای حاکمیت مردم است و در این نوع حاکمیت، مردم براساس خواسته‌ها و تمایلات خود حکومت می‌کنند. او حکومتی را که در آن اکثریت مردم براساس حقیقت و فضیلت حضور و فعالیت دارند، جمهوری (پولیتی) می‌خواند. بدین ترتیب، او بین حکومت جمهوری و دموکراسی تفاوت می‌گذارد؛ بنابراین از دیدگاه او، تفاوت این حکومت‌ها، در مبنای تصمیم‌گیری در آن‌هاست.
- فوکویاما فروپاشی بلوک شرق و شوروی سابق و غلبهٔ نظام لیبرال دموکراسی غرب را پایان مبارزات عقیدتی و سیاسی بشر می‌پنداشت و نظام لیبرال دموکراسی را محصول نهایی تاریخ بشر می‌دانست که برای آن جایگزین بهتر و مناسب‌تری قابل تصور نیست. وقوع انقلاب اسلامی ایران و پیامدهای جهانی‌اش، این نظریه را باطل کرد.

Telegram: @konkur_in

۶۵ در بین عبارت‌های زیر، بخش اول کدام‌یک درست و بخش دوم آن نادرست است؟

الف) پیدایش، قوام و دوام ارزش‌ها در قلمرو آرمانی و واقعی، محصول آگاهی، خواست و عمل مردم است؛ ولی در قلمرو حقیقی، ارزش‌ها مستقل از خواست و تمایل افرادند.

ب) در استعمار نو، استعمارگران از طریق قدرت اقتصادی، کنترل بازار کشور دیگر را در اختیار می‌گیرند؛ در مقابل استعمار فرانو بیشتر از ابزارهای فرهنگی برای تبلیغ عقاید و ارزش‌ها بهره می‌برد.

ج) علوم اجتماعی با شناخت پدیده‌های اجتماعی، امکان پیش‌بینی آثار آن‌ها را فراهم می‌کند؛ با این حال، به دلیل آگاهانه و ارادی بودن کنش‌های اجتماعی، پیش‌بینی در این علوم پیچیده‌تر از علوم طبیعی است.

د) انقلاب‌های آزادی‌بخش قرن بیستم در مقابله با استعمار و حذف کارگزاران غرب موفق عمل می‌کردند؛ اما به دلیل وابستگی سیاسی و نظامی به غرب، در مقابله با اشکال جدید استعمار موفق نبودند.

ه) حق و باطل بودن عقاید و ارزش‌ها با نوع مواجههٔ مردم جهان‌های مختلف تغییر نمی‌کند؛ به همین دلیل از جهت قرارگرفتن در قلمرو آرمانی جوامع، ثابت‌اند و امکان تغییر ندارند.

۱) «الف» ـ «ه»
۲) «ج» ـ «د»
۳) «د» ـ «ه»
۴) «ب» ـ «ج»

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: جامعه‌شناسی دهم ـ درس ۷ / جامعه‌شناسی یازدهم ـ درس‌های ۳ و ۱۴ / جامعه‌شناسی دوازدهم ـ درس‌های ۲ و ۶

پاسخ خیلی تشریحی ✔

- قسمت دوم عبارت «د» نادرست است؛ انقلاب‌های آزادی‌بخش در مقابله با استعمار قدیم و حذف کارگزاران مستقیم غرب موفق می‌شدند، ولی در قطع وابستگی اقتصادی و فرهنگی (نه وابستگی سیاسی و نظامی) توفیقی نداشتند؛ به همین سبب، استعمار با دست کارگزاران این انقلاب‌ها در چهرهٔ استعمار نو بازمی‌گشت.
- قسمت دوم عبارت «ه» نادرست است؛ حقایق هر چند خود ثابت‌اند، ولی از جهت قرارگرفتن در قلمرو آرمانی و واقعی تغییرپذیرند؛ یعنی برای جهان‌های اجتماعی امکان انحراف از حق و پذیرش باطل وجود دارد، همان‌گونه که امکان خروج از باطل و قبول حق وجود دارد.
- باقی موارد در سایر عبارت‌ها، همگی درست‌اند.

Telegram: @konkur_in

۶۶ نمودار آورده‌شده، مربوط به مراحل مفاهیم علم تجربی است. به‌ترتیب موضوع مرتبط با هر یک از موارد «الف»، «ب»، «ج» و «د» در کدام گزینه درست است؟

۱) نقطهٔ شروع پژوهش است. ـ در آن عموماً اولین هدف علم تجربی بیان می‌شود. ـ لزوماً درست و واقعی نیست. ـ می‌تواند مجموعه‌ای منسجم از اصول در موضوع‌های مختلف را در بر گیرد.

۲) می‌تواند به دنبال «ب» مطرح شود. ـ می‌تواند با توجه به دانش و تجربه‌های قبلی شکل گیرد. ـ متشکل از مجموعه‌ای از «ب» است. ـ می‌تواند هدف چهارم علم تجربی را بیان کند.

۳) رابطه‌ای دوسویه با «ج» دارد. ـ پذیرش آن تابع انجام آزمایش‌های متعدد است. ـ عموماً به دنبال بیان اولین هدف علم تجربی است. ـ رابطهٔ دوسویه با مرحلهٔ قبل از خود دارد.

۴) موقعیت‌های ناشناخته را شناسایی می‌کند. ـ تأیید آن وابسته به انجام آزمایش‌های متعدد و انطباق آن با یافته‌های پیشین علمی است. ـ می‌تواند هدف دوم علم تجربی را محقق کند. ـ می‌تواند چندین اصول مرتبط با یک موضوع را به صورت یکپارچه درآورده و مطرح کند.

مشاوره مفاهیم مهم علم تجربی از مباحث پرتکرار کتاب روان‌شناسی است و به گونه‌های مختلف مورد سؤال قرار می‌گیرد. سعی کنید هم ویژگی هر یک از این مفاهیم را به خوبی یاد بگیرید و هم با مصادیق آن آشنا شوید.

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: درس ۱

درس Box

مفاهیم مهم در علم تجربی

در علوم تجربی با کمک مشاهده و روش‌های مختلف، رابطهٔ بین پدیده‌های طبیعی بررسی می‌شود. در علوم تجربی، برخی مفاهیم مانند مسئله، فرضیه، اصل یا قانون و نظریه کاربرد فراوانی دارند.

مراحل مفاهیم علم تجربی

مسئله
- سؤالی است که ذهن دانشمند را به خود مشغول کرده است و به دنبال پیداکردن پاسخی برای آن است.
- پژوهش‌های دانشمندان با «طرح مسئله» شروع می‌شود.
- دانشمند با طرح مسئله، موقعیت‌های ناشناخته و مجهول را شناسایی می‌کند.

فرضیه
- پاسخ اولیهٔ پژوهشگران به مسئله‌های علمی است.
- برای تأیید و پذیرش پاسخ‌های اولیهٔ ارائه‌شده به مسئله‌های علمی باید آن پاسخ‌ها را براساس مشاهدات تجربی بیازماییم و نتیجه را با یافته‌های مقبول در علم تجربی مطابقت دهیم.
- فرضیه‌ها می‌توانند ضمن این‌که در پاسخ به یک سؤال بیایند، باعث طرح سؤال‌های دیگر هم بشوند.

اصل یا قانون
- فرضیه‌ها در صورت پذیرفته‌شدن در شرایط مختلف آزمایشی به «قانون یا اصل» تبدیل می‌شوند.
- معتبربودن و پذیرفته‌شدن پاسخ لزوماً به معنای درست و واقعی بودن آن نیست و ممکن است پاسخی که امروز مورد قبول واقع شده و علمی است، پس از مدتی به دلیل ۱) آگاهی از نادرستی آزمایش‌های قبلی و یا به دلیل ۲) تغییر در پیش‌فرض‌های دانشمندان کنار گذاشته شده و نادرست تلقی گردد.

نظریه ← مجموعه‌ای منسجم از اصول و قوانین علمی دربارهٔ یک موضوع «نظریه» را تشکیل می‌دهد.

پاسخ خیلی تشریحی

الف) **طرح مسئله**: پژوهش‌های دانشمندان با «طرح مسئله» شروع می‌شود (تأیید گزینهٔ (۱)). رابطهٔ مسئله با فرضیه یک رابطهٔ دوسویه است، یعنی فرضیه‌ها می‌توانند ضمن این‌که در پاسخ به یک سؤال بیایند، باعث طرح سؤال‌های دیگر هم بشوند، بنابراین مسئله‌ها می‌توانند به دنبال فرضیه‌ها مطرح شوند (تأیید گزینهٔ (۲))، ولی نمی‌توانیم بگوییم چنین رابطه‌ای بین مسئله و اصول هم وجود دارد (رد گزینهٔ (۳)). از طرف دیگر دانشمند به دنبال ابهام‌زدایی و روشن‌سازی است. دانشمند با طرح مسئله، موقعیت‌های ناشناخته و مجهول را شناسایی می‌کند. (تأیید گزینهٔ (۴))

Telegram: @konkur_in

ب) **فرضیه**: در بیشتر موارد دانشمندان با توجه به دانش و تجربه‌های قبلی و هم‌چنین با استفاده از قوهٔ تخیلشان سعی می‌کنند پاسخ‌های اولیه و تا حد ممکن سنجیده‌ای به مسئله‌های علمی بدهند. (تأیید گزینهٔ (۲))

برای پذیرش پاسخ‌های اولیهٔ ارائه‌شده به مسئله‌های علمی و تأیید یک فرضیه باید آن پاسخ‌ها را براساس اطلاعات و داده‌های تجربی بیازماییم و نتیجه را با یافته‌های مقبول در علم تجربی مطابقت دهیم. (تأیید گزینه‌های (۳) و (۴))

در فرضیه‌ها معمولاً رابطهٔ بین پدیده‌ها مطرح می‌شود و این رابطه، می‌تواند به بیان چرایی و علت پدیده‌ای بپردازد؛ پس هدف دوم علم تحقق می‌یابد نه هدف اول. توجه داشته باشید که در هدف اول یا همان توصیف فقط پدیده‌ها به طور دقیق، واضح و روشن تعریف می‌شوند، در حالی که در فرضیه عمدتاً رابطهٔ بین پدیده‌ها بررسی و تبیین می‌شود. (رد گزینهٔ (۱))

ج) **اصل یا قانون**: فرضیه‌ها در صورت پذیرفته‌شدن در شرایط مختلف آزمایشی به «قانون یا اصل» تبدیل می‌شوند. البته باید دقت کرد که معتبربودن و پذیرفته‌شدن پاسخ لزوماً به معنای درست و واقعی بودن آن پاسخ نیست. (تأیید گزینهٔ (۱)) هر فرضیهٔ تأییدشده اصل یا قانون نام دارد و نیازی به مجموع تعدادی فرضیه نیست. (رد گزینهٔ (۲))

اصول هم از نظر ساختاری مانند همان فرضیه‌ها هستند که از طریق ضوابط مشخص تأیید شده‌اند، بنابراین عمدتاً رابطهٔ بین دو یا چند متغیر را بیان می‌کند. این رابطه می‌تواند برای تبیین پدیده‌ها به کار رود که هدف دوم علم تجربی است. (تأیید گزینهٔ (۴) و رد گزینهٔ (۳))

د) **نظریه**: مجموعه‌ای منسجم از اصول و قوانین علمی دربارهٔ **یک موضوع** «نظریه» نام دارد. (تأیید گزینهٔ (۴) و رد گزینهٔ (۱))

نظریه‌ها عنوان کلی در مورد یک موضوع هستند مانند نظریه‌های یادگیری، نظریه‌های رشد، نظریه‌های شخصیت و ...، بنابراین در آن نمی‌توان هدف چهارم علم که کنترل پدیده‌هاست را بیان کرد. (رد گزینهٔ (۲)) رابطهٔ دوسویه‌ای بین اصول و نظریه‌ها وجود ندارد. (رد گزینهٔ (۳))

Telegram: @konkur_in

۶۷ مفاهیم متناسب با عبارات زیر، به‌ترتیب، در کدام گزینه آمده‌اند؟

- **با وجود آن‌که تمام اقوام نزدیک محمدحسین بیماری قلبی دارند، محمدحسین با ورزش منظم خود را از بیماری قلبی مصون داشته است.**
- **از همان زمان تولد سعید، مادرش مطمئن بود که زود زبان باز می‌کند، چون تمام پسرعموهایش خیلی زود حرف زده‌اند.**
- **برخلاف ممانعت مادر، حمید دوست دارد برادر دوساله‌اش را با خود به کوچه ببرد و به او دوچرخه‌سواری یاد دهد.**
- **نباید به کودک، آموزش مستقیم داد، بلکه باید با عمل و گفتار پسندیده، از حس تقلید او برای پرورش سود برد.**

۱) غلبهٔ عامل محیطی بر عامل وراثتی ـ اهمیت عامل وراثتی ـ بی‌توجهی به عامل رسش ـ هفت سال اول زندگی

۲) غلبهٔ عامل وراثتی بر عامل محیطی ـ اهمیت عامل محیطی ـ علاقه به بازی موازی ـ هفت سال دوم زندگی

۳) غلبهٔ عامل وراثتی بر عامل محیطی ـ اهمیت عامل وراثتی ـ بی‌توجهی به عامل رسش ـ هفت سال اول زندگی

۴) غلبهٔ عامل محیطی بر عامل وراثتی ـ اهمیت عامل محیطی ـ علاقه به بازی موازی ـ هفت سال دوم زندگی

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: درس ۲

درس Box

عواملی که بر رشد انسان اثر می‌گذارند، دو دسته‌اند:

عوامل وراثتی
- وراثت ایجادکنندهٔ صفاتی است که از قبل در فرد نهفته است.
- **رسش** تغییراتی است که به آمادگی زیستی وابسته است و با گذشت زمان طبق یک برنامهٔ طبیعی انجام می‌شود.
- **شروع توانایی‌ها** در سنین خاص در اکثر افراد به عامل رسش مربوط می‌شود (مانند شروع به راه‌رفتن مستقل در ۱۵ماهگی).
- از آن‌جایی که وراثت نقش تعیین‌کننده‌ای در رسش دارد در بسیاری از موارد با توجه به بررسی خصوصیات افراد فامیل نزدیک و دور می‌توان احتمال وقوع برخی از ویژگی‌های رفتاری و شناختی را در دامنه‌های سنی خاص پیش‌بینی کرد.

عوامل محیطی
- عواملی که در بیرون فرد وجود دارند و بر نحوهٔ تغییرات رشدی اثر می‌گذارند.
- **یادگیری** یکی از مهم‌ترین عوامل محیطی است.
- **افزایش مهارت‌ها** و تفاوت افراد در بهتر انجام‌دادن کارها بر اثر تمرین بیشتر به عامل محیطی مربوط می‌شود (مانند کسب مهارت دوچرخه‌سواری در برخی کودکان).

نکته هرگاه صحبت از **تغییرناپذیری** انسان‌ها به دلیل ویژگی‌های ذاتی آنان است، نقش وراثت مطرح است و هرگاه صحبت از **تغییرپذیری** انسان‌ها به دلیل قرارگرفتن در کنار افراد و یا در شرایط یادگیری است، عامل محیطی مطرح است.

پاسخ خیلی تشریحی

بررسی عبارت‌ها:

عبارت اول: از نظر عامل وراثتی، محمدحسین مستعد ابتلا به بیماری‌های قلبی است، اما با ورزش منظم و فعالیت بدنی که مربوط به عامل محیطی است توانسته خود را از ابتلا به این بیماری دور نگه دارد. با توجه به آن‌که محمدحسین در نهایت به این بیماری مبتلا نشده است، **عامل محیطی بر عامل وراثتی غلبه داشته است.**

عبارت دوم: با توجه به آن‌که وراثت نقش تعیین‌کننده‌ای در رسش یا آمادگی زیستی افراد برای تغییرات دارد، در بسیاری از موارد با توجه به بررسی خصوصیات افراد فامیل نزدیک و دور می‌توان احتمال وقوع برخی از ویژگی‌های رفتاری و شناختی را در دامنه‌های سنی خاص پیش‌بینی کرد. همان‌طور که مادر سعید با توجه به **عامل وراثتی** مشابه او و پسرعموهایش، پیش‌بینی می‌کند که سعید زود شروع به حرف‌زدن خواهد کرد.

عبارت سوم: برای یادگیری مهارت‌های جسمانی لازم است رشد بدن به حد کفایت برسد. به عبارت دیگر بدن باید پختگی کافی برای یادگیری داشته باشد. اگر در امر آموزش، به‌خصوص آموزش مهارت‌های بدنی، به این نکته بی‌توجهی شود، آموزش با شکست مواجه خواهد بود، بنابراین حمید به **عامل رسش** بی‌توجه بوده است.

عبارت چهارم: براساس توصیهٔ دین اسلام برای تربیت فرزندان، در **هفت سال نخست** زندگی باید بدون توقع از اطاعت فرزند، سعی کرد که با عمل و گفتار صحیح از حس تقلید او بهره گرفت.

Telegram: @konkur_in

۶۸ ترتیب زمانیِ هر یک از مراحل رشد کودکان داده‌شده، در کدام گزینه به درستی آمده است؟

الف) کودک با دیدن چهره‌های ناآشنا و غریبه، از شدت ترس می‌گرید.

ب) زمانی که اسباب‌بازی‌اش را در جلوی چشمانش پنهان می‌کنیم به دنبال آن نمی‌گردد.

ج) می‌تواند با گرفتن دستهٔ مبل از روی زمین بلند شود.

د) به تازگی می‌تواند پس از بیدارشدن در رختخواب سینهٔ خود را بالا بیاورد.

۱) «د» ـ «الف» ـ «ب» ـ «ج»

۲) «ب» ـ «د» ـ «ج» ـ «الف»

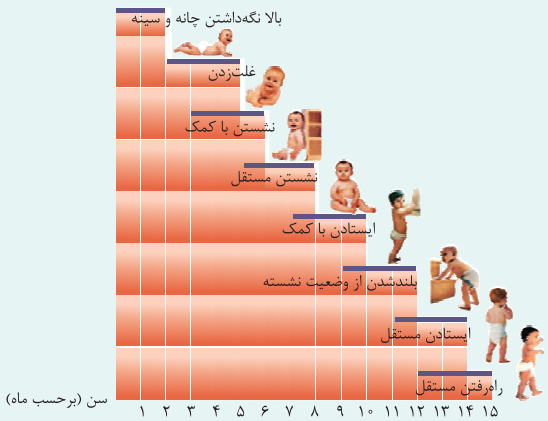
۳) «د» ـ «ب» ـ «الف» ـ «ج»

۴) «ب» ـ «ج» ـ «د» ـ «الف»

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: درس ۲

درس Box

پاسخ خیلی تشریحی

بررسی عبارت‌ها:

الف) کودک در سنین **۷ تا ۸ماهگی** از افراد غریبه می‌ترسد.

ب) کودکان **۶ ماهه و قبل از آن** به دنبال شیئی که در مقابلشان پنهان کرده‌ایم، نمی‌گردند.

ج) کودکان در سنین **۹ تا ۱۲ماهگی** می‌توانند از وضعیت نشسته بلند شوند.

د) کودکان در سنین **۰ تا ۲ماهگی** می‌توانند چانه و سینهٔ خود را بالا نگه دارند.

Telegram: @konkur_in

۶۹ کدام‌یک از عبارت‌های زیر در رابطه با ساماندهی توجه درست هستند؟

الف) مهارت فرد انجام‌دهندهٔ تکالیف و شباهت تکالیف، تأثیر مشابهی بر کارایی توجه متمرکز دارند.

ب) تعداد حواس به کار گرفته شده برخلاف تعداد تکالیف در حال انجام، با کیفیت توجه رابطهٔ مستقیم دارد.

ج) تأثیر انجام هم‌زمان تکالیف گاهی مثبت و گاهی منفی است.

د) عامل اصلی کاهش کارایی در فعالیتی که زمان ارائهٔ آن مشخص نیست، خستگی است.

۱) «الف» ـ «د»
۲) «ب» ـ «د»
۳) «ب» ـ «ج»
۴) «الف» ـ «ج» ـ «د»

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: درس ۳

درس Box

ساماندهی توجه

برای ساماندهی توجه باید به نکات زیر توجه کرد:

۱) هر چه توجه **ارادی‌تر** باشد، آگاهی بیشتر می‌شود و هر چه **آگاهی** بیشتر باشد، توجه ارادی‌تر خواهد بود.

۲) برای حفظ توجه و ایجاد تمرکز باید از انجام فعالیت در ساعت‌های طولانی پرهیز شود. هر چه مدت انجام تکلیف بیشتر می‌شود، کیفیت انجام آن و توجه مستمر (متمرکز) به دلیل **خستگی** کاهش می‌یابد.

۳) برای ایجاد **توجه متمرکز**، از حواس مختلف برای انجام‌دادن یک تکلیف استفاده کنید. اگر حواس مختلف درگیر انجام‌دادن یک تکلیف باشد، کارایی خوبی خواهد داشت.

۴) انجام‌دادن چند تکلیف هم‌زمان، کارایی توجه را کاهش می‌دهد. عواملی مانند شباهت دو تکلیف، ساده‌بودن در تکلیف و مهارت فرد انجام‌دهندهٔ تکالیف می‌تواند اثر منفی انجام هم‌زمان دو تکلیف را کاهش دهد.

پاسخ خیلی تشریحی

بررسی عبارت‌ها:

الف) **نادرست**؛ در هنگام انجام چند تکلیف به طور هم‌زمان (توجه پراکنده یا توجه تقسیم‌شده) مهارت فرد و شباهت تکالیف تأثیر مشابهی داشته و باعث کاهش اثر منفی انجام تکالیف هم‌زمان می‌شوند، ولی هنگام توجه متمرکز، فرد فقط بر روی یک تکلیف متمرکز است نه بر روی چند تکلیف که شباهت تکالیف تأثیرگذار باشد.

ب) **درست**؛ هرچه تعداد حواس برای انجام تکلیف بیشتر باشد، کارایی نیز افزایش می‌یابد، پس رابطهٔ مستقیم دارند. برعکس هرچه تعداد تکالیف که به طور هم‌زمان انجام می‌شود، بیشتر باشد، کارایی کاهش می‌یابد، پس رابطهٔ معکوس دارند.

ج) **نادرست**؛ انجام هم‌زمان تکالیف همیشه اثر منفی دارد، حتی زمانی که فرد مهارت لازم را دارد، تکالیف ساده و یا به هم شبیه هستند. فقط در این شرایط، اثر منفی انجام هم‌زمان تکالیف **کاهش می‌یابد** نه این‌که از بین برود و یا حتی مثبت شود.

د) **درست**؛ فعالیتی که زمان ارائهٔ آن مشخص نیست «گوش‌به‌زنگی» نام دارد. کیفیت گوش‌به‌زنگی به دلیل خستگی کاهش می‌یابد.

Telegram: @konkur_in

۷۰ **هر یک از عبارت‌های زیر، به‌ترتیب، با کدام‌یک از موارد مطرح‌شده، همخوانی بیشتری دارد؟**

- **متفاوت‌دیدن اندازهٔ یک خط مورب و یک خط عمودی هم‌اندازه در کنار هم**
- **همکلاسی در نظر گرفتن چند نوجوان با پیراهن آبی در خیابان**
- **فردی که فکر می‌کند شوم است چون هنگام تولد او زلزله آمده است.**
- **تصور نواخته‌شدن صدای زنگ در، در حالی که صدای زنگ مربوط به برنامهٔ تلویزیون بوده است.**

۱) خطای ادراکی ـ اصل مجاورت ـ خطای شناختی ـ توهم

۲) خطای «مولر ـ لایر» ـ اصل مجاورت ـ توهم ـ خطای شناختی

۳) خطای ادراکی ـ اصل مشابهت ـ خطای شناختی ـ خطای ادراکی

۴) خطای «مولر ـ لایر» ـ اصل مشابهت ـ توهم ـ هشدار کاذب

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: درس ۳

درس Box

برخی از مفاهیم مهم در ارتباط با ادراک

ادراک: فرایندی است که از طریق آن، محرک‌های مورد توجه را بازشناسی کرده و به آن‌ها معنا می‌بخشیم.

توهم: گاهی چیزی را که وجود خارجی ندارد و احساس نشده است، ادراک می‌کنیم. به ادراک پدیده‌های بدون احساس «توهم» گفته می‌شود.

خطای ادراکی: گاهی آن‌چه را که حس می‌کنیم الزاماً چیزی نیست که در ذهن خود ادراکش می‌کنیم. زمانی‌که احساس ما (واقعیت) با ادراک ما مطابقت نداشته باشد، خطای ادراکی اتفاق افتاده است.

خطای شناختی: اگر تعداد خطاهای ادراکی در یک زمینه زیاد باشد به عنوان یک خطای شناختی وارد نظام ذهنی فرد می‌شود؛ بنابراین خطای شناختی باورهای غلطی هستند که افراد نسبت به ادراکی از یک موضوع دارند.

پاسخ خیلی تشریحی

بررسی عبارت‌ها:

عبارت اول: متفاوت‌دیدن اندازهٔ یک خط مورب و یک خط عمودی هم‌اندازه در کنار هم یک **خطای ادراکی** است. دقت کنید که در خطای «مولر ـ لایر » دو خط عمودی با پیکان‌های متفاوت در کنار هم قرار گرفته‌اند. (رد گزینه‌های (۲) و (۴))

عبارت دوم: به دلیل **اصل مشابهت**، افرادی که دارای ویژگی‌های مشابه باشند، در یک دسته ادراک می‌شوند. همان‌گونه که در این عبارت افرادی که لباس مشابهی دارند، همکلاسی و متعلق به یک گروه و دسته تلقی می‌شوند. توجه داشته باشید که این نوجوانان به دلیل کنار هم بودن در یک گروه دسته‌بندی نشده‌اند که اصل مجاورت مطرح باشد. (رد گزینه‌های (۱) و (۲))

عبارت سوم: این فرد باورهای غلطی دارد که نادرست هستند؛ پس دچار **خطای شناختی** شده است.

عبارت چهارم: صدایی که احساس شده، مربوط به برنامهٔ تلویزیون بوده است در حالی که صدایی که ادراک شده صدای زنگ در بوده است؛ پس احساس با ادراک مطابقت نداشته و «**خطای ادراکی**» اتفاق افتاده است، توجه داشته باشید که محرک وجود داشته است و احساس اتفاق افتاده، پس توهم رخ نداده است. (رد گزینهٔ (۱)) ضمناً فرایندی که اتفاق افتاده در حوزهٔ ادراک است و فرد به دنبال توجه به محرک خاصی نبوده که کارکردهای توجه مطرح باشد. (رد گزینهٔ (۴)) هم‌چنین خطای اتفاق‌افتاده به دلیل باورهای فرد نبوده است. (رد گزینهٔ (۲))

Telegram: @konkur_in

۷۱ **نوع رمزگردانی در عبارت‌های زیر، به‌ترتیب، کدام است؟**

- **صرفاً به حافظه سپردن نام کارخانه‌ای در جاده هنگام عبور از کنار آن**
- **خرید و تهیهٔ میز مطالعه از طریق تبلیغات فضای مجازی**
- **جست‌وجوکردن تکالیف درسی از طریق پیام صوتی که معلم در پیام‌رسان گذاشته است.**
- **یادآوری صحنهٔ تصادف در حاشیهٔ شهر توسط کودک دبستانی**

۱) شنیداری ـ شنیداری ـ دیداری ـ کلی

۲) کلی ـ آماده‌سازی ـ شنیداری ـ دیداری

۳) معنایی ـ آماده‌سازی ـ دیداری ـ رویدادی

۴) دیداری ـ دیداری ـ شنیداری ـ جزئی

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: درس ۴

درس Box

رمزگردانی اولین مرحلهٔ حافظه است که در آن اطلاعات وارد می‌شوند، رمزگردانی به شکل‌های مختلفی صورت می‌گیرد و انواع مختلفی دارد.

شکل‌های رمزگردانی

- جزئی
  - اطلاعات به صورت جزء‌به‌جزء رمزگردانی می‌شود که شامل جزئیات موضوع است.
  - در کودکان وجود دارد و با خطای بیشتری همراه است.
- کلی
  - در بر گیرندهٔ خلاصهٔ موضوع است.
  - در بزرگسالان وجود دارد.

انواع رمزگردانی

- دیداری: اطلاعات از طریق دیدن وارد حافظه می‌شود.
- شنیداری
  - اطلاعات از طریق شنیدن وارد حافظه می‌شود.
  - رمزگردانی بیشتر اطلاعات شنیداری است.
- معنایی: در آن اطلاعات وارد شده با اطلاعات قبلی پیوند خورده و معنا می‌یابد و سپس به حافظه سپرده می‌شود.

پاسخ خیلی تشریحی

بررسی عبارت‌ها:

عبارت اول: نام کارخانه هنگام عبور از کنار آن به صورت **دیداری** قابل مشاهده است. (تأیید گزینهٔ (۴) و رد گزینهٔ (۱)) ضمناً چون فرد فقط نام کارخانه را به خاطر سپرده و جزئیات دیگری را به خاطر ندارد، رمزگردانی او «کلی» بوده است. (تأیید گزینهٔ (۲)) و از آن‌جایی که نام کارخانه با سایر اطلاعات در ذهن فرد، پیوند نخورده نمی‌توانیم بگوییم که رمزگردانی او معنایی بوده است. (رد گزینهٔ (۳))

عبارت دوم: تبلیغات فضای مجازی یا به صورت صوتی هست و یا دیداری، پس رمزگردانی **شنیداری و دیداری** هر دو درست هستند. (تأیید گزینه‌های (۱) و (۴)) اگرچه در این موقعیت آماده‌سازی اتفاق افتاده است، ولی متن سؤال به دنبال «نوع رمزگردانی» است و نه نوع توجه. (رد گزینه‌های (۲) و (۳))

عبارت سوم: پیام صوتی، اشاره به رمزگردانی **شنیداری** دارد، ولی از آن‌جایی که در حال جست‌وجوکردن در پیام‌رسان است تا پیام صوتی را پیدا کند، رمزگردانی او دیداری هم هست، بنابراین قسمت سوم در همهٔ گزینه‌ها می‌تواند درست باشد.

عبارت چهارم: یادآوری صحنهٔ تصادف دیداری است و چون برای کودک اتفاق افتاده به صورت **جزء‌به‌جزء** خواهد بود. (تأیید گزینه‌های (۲) و (۴)) توجه داشته باشید که حافظهٔ رویدادی به انواع حافظهٔ بلندمدت مربوط است و رمزگردانی آن می‌تواند حسی و یا معنایی باشد، ولی خودش از انواع رمزگردانی نیست. (رد گزینهٔ (۳))

Telegram: @konkur_in

نوع رمزگردانی در عبارات زیر، به ترتیب، کدام است؟ (سؤال ۷۲ کنکور انسانی ۱۴۰۱ ـ نوبت اول)

- روش دریافت مباحث درسی توسط دانش‌آموزان روشندل در کلاس درس
- خرید تلفن همراهِ مناسب براساس تبلیغات نصب‌شده در تابلوهای شهری
- به خاطر سپاری داستان کارتون موردعلاقه توسط کودک ۵ساله
- حفظ‌کردن پلاک یک خودروی عبوری در خیابان

۱) شنیداری ـ دیداری ـ کلی ـ دیداری
۲) کلی ـ دیداری ـ جزئی ـ شنیداری
۳) جزئی ـ کلی ـ دیداری ـ شنیداری
۴) شنیداری ـ دیداری ـ جزئی ـ دیداری

Telegram: @konkur_in

۷۲ هر یک از افراد زیر از کدام‌یک از فنون به‌سازی حافظه بهره برده‌اند؟

- **سوسن همیشه از معلم موضوع جلسهٔ بعد را می‌پرسد تا با پیش‌خوانی مطالب برای خود چند سؤال داشته باشد.**
- **طبق توصیهٔ مشاور، حمیده همیشه برای یادگیری تست می‌زند تا تفاوت‌های مفاهیم کتاب را با یکدیگر یاد بگیرد.**
- **خانم صابری همیشه به دانش‌آموزانش توصیه می‌کند به جای حفظ‌کردن معنای ابیات، مفهوم آن‌ها را بیاموزند.**
- **شایان تا از مفاهیم کتاب درسی برای خود، نمودار درختی رسم نکند، نمی‌تواند مطالب را در ذهن خود مرتب کند.**

۱) به خود پس دادن ـ بسط معنایی ـ کاهش اثر تداخل مطالب ـ مطالعهٔ چندحسی

۲) مراحل اول و دوم پس‌خبا ـ تمایزبخشی ـ کاهش اثر تداخل مطالب ـ استفاده از چند روش حرکتی

۳) مراحل اول و دوم پس‌خبا ـ بسط معنایی ـ برگرداندن به زبان خود ـ رفع مشکلات مربوط به نشانه‌های بازیابی

۴) به خود پس دادن ـ تمایزبخشی ـ برگرداندن به زبان خود ـ ساماندهی مطالب

مشاوره یکی از مهم‌ترین قسمت‌های درس چهارم مبحث مربوط به فنون بهسازی حافظه است. در این قسمت علاوه بر دانستن هر یک از روش‌ها و توضیحات مربوط به آن‌ها، ارتباطشان را با مراحل حافظه و عوامل مؤثر بر فراموشی به خاطر بسپارید.

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: درس ۴

درس Box

برخی از فنون بهسازی حافظه در جدول زیر آمده است:

کارآمدی مرور	برای کنترل اثر گذشت زمان از مرور مناسب استفاده کنید. در مرور مطالب هر بار از خودتان بپرسید این بار به چه **مفهوم جدیدی** رسیدم که در دفعات گذشته به آن دست نیافتم.
کاهش اثر تداخل مطالب	برای کنترل اثر تداخل یادگیری **عمیق** داشته باشید. سعی کنید **علاوه بر واژگان، معانی** آن‌ها را هم بفهمید.
استفاده از رمزگردانی معنادار	اگر اطلاعات را به صورت **معنایی** تبدیل و از معانی مختلف برای **سپردن به حافظه** استفاده کنید، مطالب دیرتر فراموش می‌شوند.
بسط معنایی	برای ذخیره‌شدن مفاهیم هر چه **مثال‌های بیشتری** داشته باشیم، مفهوم مورد نظر بهتر از سایر مفاهیم در حافظه می‌ماند.
تمایزبخشی	منظور از تمایزبخشی، **برجسته‌کردن تفاوت‌های** دو مفهوم به لحاظ ظاهری و **معنایی** است.
برگرداندن به زبان خودتان	**اصرار بر حفظ** واژگان کتاب فراموشی بیشتری به دنبال دارد. برای این‌که دچار فراموشی نشویم بهتر است مطالب یادگرفته را به زبان خودمانی برای خود بازگو کنیم.
استفاده از چند روش حرکتی	راه رفتن، یادداشت‌برداری، برجسته‌کردن مفاهیم، خلاصه‌نویسی، رسم نمودار و حرکاتی از این قبیل، بسیار مفید است.

روش «پس‌خبا» برای به‌سازی حافظه

پیش‌خوانی	مطالب هر فصل را پیش‌خوانی کنید تا برداشت کلی داشته باشید.
سؤال‌کردن	سعی کنید در مورد متن چند سؤال کلیدی داشته باشید.
خواندن	مطالب را به دقت بخوانید تا بتوانید به پرسش‌ها پاسخ دهید.
به خود پس دادن	جواب‌ها را بیان کنید و در صورت لزوم دوباره متن را بخوانید.
آزمون	به صورت منظم یادآوری اطلاعات را آزمایش کنید.

پاسخ خیلی تشریحی

بررسی عبارت‌ها:

عبارت اول: در روش پس‌خبا، **مرحلهٔ اول** به پیش‌خوانی، یعنی مطالعهٔ سطحی برای رسیدن به برداشت کلی و **مرحلهٔ دوم** به سؤال‌کردن، یعنی داشتن چند سؤال کلیدی در رابطه با موضوع، اشاره دارد. این همان دو مرحله‌ای است که سوسن انجام می‌دهد. (تأیید گزینه‌های (۲) و (۳)). به خود پس دادن در مرحلهٔ چهارم پس‌خبا به کار گرفته می‌شود که مطالب خوانده شده و پرسش‌ها پاسخ داده می‌شود. (رد گزینه‌های (۱) و (۴))

عبارت دوم: منظور از **تمایزبخشی**، برجسته‌کردن تفاوت‌های دو مفهوم به لحاظ ظاهری و معنایی است. این همان هدفی است که حمیده با تست‌زدن به دنبال آن است. (تأیید گزینه‌های (۲) و (۴))

Telegram: @konkur_in

عبارت سوم: اصرار بر حفظ واژه‌های کتاب، فراموشی بیشتری به دنبال دارد. برای این‌که دچار فراموشی نشویم، بهتر است مطالب یادگرفته را به زبان خودمانی برای خود بازگو کنیم. این روش مربوط به فن «**برگرداندن به زبان خود**» است. از طرف دیگر، برای کاهش اثر تداخل مطالب، لازم است یادگیری عمیق داشته باشیم، یعنی سعی کنیم علاوه بر واژگان، معانی آن‌ها را نیز بفهمیم. این رویکرد مربوط به فن «**کاهش اثر تداخل مطالب**» است. با این توضیحات عبارات آورده‌شده در بخش سوم همهٔ گزینه‌ها درست هستند.

عبارت چهارم: «رسم نمودار» یکی از فنون مورد استفاده در «**چند روش حرکتی**» است. از طرف دیگر، نظم‌بخشی و قفسه‌بندی اطلاعات، رویکردی متناسب با فن «**سامان‌دهی مطالب**» است. نمودار درختی برای شایان، چیزی مانند فهرست‌نویسی کتابخانه‌هاست. (تأیید گزینه‌های (۲) و (۴)) ولی نمی‌توانیم بگوییم که شایان حتماً علاوه بر رمزگردانی دیداری از رمزگردانی شنیداری هم استفاده کرده است. (رد گزینهٔ (۱)) هم‌چنین اگرچه روش شایان باعث می‌شود تا نشانه‌های بازیابی بیشتری در اختیار داشته باشد، ولی متن سؤال به دنبال فنون به کار گرفته شده برای بهبود حافظه است نه به دنبال نتیجهٔ آن. (رد گزینهٔ (۳))

Telegram: @konkur_in

روان‌شناسی

۷۳ کاربرد کلمات مشخص‌شده در کدام‌یک از موارد زیر نادرست هستند؟

الف) برخورداری از حافظهٔ قوی همیشه به معنای داشتن تفکر قوی نیست.

ب) همهٔ افراد به طور فطری از واژهٔ «مسئله» تصویر مثبتی ندارند.

ج) بسیاری از افراد از راه‌حل‌های غیرمنطقی استفاده می‌کنند.

د) هدف از تمرین‌های مختلف آموزشی، هرگز دستیابی به راه‌حل آن مسئلهٔ خاص نیست.

ه) در موقعیت مسئلهٔ خوب تعریف‌شده، قوانین تقریباً استانداردی وجود دارند.

۱) «الف»، «ب»
۲) «ج»، «د»
۳) «ب»، «د»، «ه»
۴) «الف»، «ج»، «ه»

مشاوره در سؤالاتی که باید درستی یا نادرستی آن‌ها را تشخیص دهید توجه به تک‌تک کلمات اهمیت دارد و گاهی با یک تغییر کوچک در یک واژهٔ عبارات، مفهوم آن کاملاً دگرگون می‌شود. در این راستا قیدها هم نقش بسیار مهمی دارند که باید به آن‌ها توجه ویژه داشته باشید.

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: درس ۵

پاسخ خیلی تشریحی

بررسی عبارت‌ها:

الف) **درست؛** اطلاعات حافظه به این دلیل ارزشمند هستند که می‌توانند تفکر را بسازند. هر چه اطلاعات بیشتری در حافظه داشته باشیم، برای تفکر آمادگی بیشتری خواهیم داشت. البته برخورداری از حافظهٔ قوی لزوماً **همیشه** به معنای داشتن تفکری قوی نیست.

ب) **نادرست؛ بسیاری** از مردم از واژهٔ «مسئله» تصور مثبتی ندارند، چراکه راه‌حل آن را نمی‌دانند. در صورت استفاده از روش‌های درست می‌توان مسائل را حل کرد و حتی آن‌ها را به فرصتی برای پیشرفت با یک موضوع خوشایند تبدیل کرد.

ج) **درست؛ بسیاری** از افراد توانایی‌های خود را نمی‌شناسند. عدم شناسایی دقیق توانمندی‌ها باعث استفاده از راه‌حل‌های غیرمنطقی می‌شود.

د) **نادرست؛** یکی از هدف‌های مهم نظام تعلیم و تربیت، پرورش افرادی است که بتوانند بر مسائل و مشکلات خود در زندگی روزمره غلبه کنند. به عبارتی هدف از تمرین‌های مختلف آموزشی، **فقط** دستیابی به راه‌حل آن مسئلهٔ خاص نیست، بلکه هدف اصلی آن است که در اثر حل مسئله، به اصول و قوانینی دست یابیم که در موقعیت‌های دیگر هم قابل تعمیم و استفاده باشند.

ه) **نادرست؛** در مسئلهٔ خوب تعریف‌شده، موقعیت و اقدامات احتمالی مشخص هستند و قوانین **کاملاً** استاندارد هم وجود دارد، حتی امکان تضمین دستیابی به هدف نیز وجود دارد، به همین دلیل «خوب تعریف‌شده» نامیده می‌شود.

Telegram: @konkur_in

۷۴ **کدام گزینه در ارتباط با روش‌های حل مسئله درست است؟**

۱) روش تحلیلی حل مسئله که مبتنی بر پردازش ادراکی است، زمانی مفید است که از قواعد مشخصی تبعیت کند.

۲) افراد عجول و کم‌حوصله از روش تحلیلی استفاده می‌کنند، چراکه با گذشت زمان از اعتبارشان کاسته نمی‌شود.

۳) کسی که به دنبال نیازسنجی واقعی است از روش اکتشافی استفاده نمی‌کند، چون در این روش نظرات شخصی نیازها را تعیین می‌کنند.

۴) فردی که روشی را ترجیح می‌دهد که مورد قبول همگان باشد از روش اکتشافی بارش مغزی استفاده می‌کند.

مشاوره توجه به فعالیت‌ها و سؤالات کتاب درسی از قسمت‌های مورد توجه در سؤالات کنکورهای سال‌های اخیر است، بنابراین حل تمرین‌های درسی را جدی بگیرید، مانند نکتهٔ مربوط به گزینهٔ (۲) در این سؤال.

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: درس ۵

درس Box

تحلیلی	اکتشافی
مبتنی بر محاسبات ذهنی، قواعد منطقی و نیازسنجی واقعی است.	عمدتاً تابع نظر و احساس شخصی است.
دستیابی به راه‌حل مسئله را تضمین می‌کند.	اجرای آن راه‌حل مسئله را تضمین نمی‌کند.
مورد قبول همه است.	مورد قبول همه نیست.
از قواعد مشخصی تبعیت می‌کند.	با خطا همراه است و با روش غیرمنطقی صورت می‌گیرد.
زمان‌بر است.	در حداقل زمان نتیجه می‌دهد.
اعتبار راه‌حل با گذشت زمان متزلزل نمی‌شود.	اعتبار راه‌حل با گذشت زمان متزلزل می‌شود.
نیاز به پردازش عمیق اطلاعات دارد.	نیاز به پردازش عمیق اطلاعات ندارد.

پاسخ خیلی تشریحی

روش‌های تحلیلی حل مسئله مبتنی بر محاسبات ذهنی، قواعد منطقی و نیازسنجی واقعی است، بنابراین کسی که می‌خواهد نیازسنجی واقعی کند باید از روش‌های تحلیلی استفاده کند و از روش‌های اکتشافی استفاده نکند، چون روش‌های اکتشافی حل مسئله مبتنی بر نظرات شخصی است و هر کس ممکن است متناسب با نظرات خود نیازها را ارزیابی کرده و آن‌ها را بدون دلیل و مبتنی بر احساسات خود تعیین کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): **نادرست**؛ زمانی می‌توان گفت روشی از قواعد مشخصی تبعیت می‌کند که از روش تحلیلی استفاده شده باشد، اما این روش مبتنی بر پردازش ادراکی که تنها بر ویژگی‌های ظاهری تکیه دارد، نیست.

گزینهٔ (۲): **نادرست**؛ روش تحلیلی با این‌که مورد قبول همه است، اما به دلیل این‌که از قواعد مشخص پیروی می‌کند، در بسیاری از موارد زمان‌بر است، در نتیجه می‌توان گفت افراد عجول و کم‌حوصله ترجیح می‌دهند که از روش اکتشافی به جای روش تحلیلی استفاده کنند.

گزینهٔ (۴): **نادرست**؛ روش‌های تحلیلی حل مسئله مورد قبول همه است؛ پس کسی که به دنبال روشی است که مورد قبول و تأیید همگان باشد باید از روش تحلیلی استفاده کند.

به نظر شما افراد عجول و کم‌حوصله از کدام‌یک از روش‌های حل مسئله استفاده می‌کنند؟ چرا؟

(روان‌شناسی - صفحهٔ ۲۵ کتاب درسی)

Telegram: @konkur_in

۷۵ **در رابطه با سبک‌های تصمیم‌گیری، کدام گزینه درست است؟**

۱) همهٔ افراد در موقعیت‌های مختلف روزمره از سبک‌های تصمیم‌گیری متعدد و متفاوتی استفاده می‌کنند و لزوماً هیچ سبکی غالب نیست.

۲) با توجه به ناتوانی شناختی کودکان در پیش‌بینی پیامدهای احتمالی، تصمیم‌گیری تکانشی بدون در نظر گرفتن پیامدها در کودکان رواج بیشتری دارد.

۳) اگر در متون دینی به دنبال توصیه‌های مرتبط با تصمیم‌گیری باشیم، مکرراً با لزوم اجتناب از تصمیم‌گیری احساسی مواجه می‌شویم.

۴) در سبک تصمیم‌گیری وابسته، فرد صرفاً رفتار و تصمیم دیگران را اجرایی می‌کند و خود هیچ‌گاه تصمیم گرفته‌شده را عملی نمی‌کند.

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: درس ۶

درس Box

سبک تصمیم‌گیری	ویژگی
تکانشی	فرد، **ناگهانی**، **بدون محاسبه** و **بدون توجه به عواقب کارش** تصمیم می‌گیرد. با **عجله و شتاب** همراه است. با **پشیمانی** همراه است. در **نوجوانان** بیشتر دیده می‌شود.
احساسی	**عواطف و هیجانات زودگذر** ملاک تصمیم‌گیری است. تصمیم‌گیری‌های مهم زندگی نیازمند روش‌های پایدار و ماندنی است و احساسی عمل‌کردن در تصمیم‌های مهم زندگی می‌تواند پیامدهای ناگواری داشته باشد. در متون دینی همواره به پرهیز از تصمیم‌گیری **احساسی** اشاره شده است.
وابسته	فرد به جای فکرکردن از دیگران **کورکورانه** اطاعت می‌کند. تصمیم دیگران ممکن است برای ما تصمیم مناسبی نباشد.
اجتنابی	فرد قصد دارد تصمیم بگیرد، ولی تصمیم او **هیچ‌گاه عملی نمی‌شود.** فرد «دست‌دست می‌کند» و «کار امروز را به فردا می‌اندازد». فرد بر این باور است که همه‌چیز خودبه‌خود درست می‌شود. فرد زمان را از دست می‌دهد و مشکل او بیشتر می‌شود.
منطقی	زیربنای آن **اندیشیدن** است فرد تمام راهکارهای ممکن را می‌سنجد. تابع یک روش **قاعده‌مند و منظم** است. **بهترین** سبک تصمیم‌گیری است. فرد **پله‌پله و طبق قوانین** پیش می‌رود.

پاسخ خیلی تشریحی

بررسی گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): **نادرست**؛ سبک‌های تصمیم‌گیری روش‌های **ثابت و یکنواخت** تصمیم‌گیری افراد است. هر فرد در زندگی خود ممکن است از سبک‌های تصمیم‌گیری مختلفی استفاده کند، اما نباید فراموش کرد که هر فرد سبک غالب تصمیم‌گیری دارد.

گزینهٔ (۲): **نادرست**؛ سبک تصمیم‌گیری تکانشی در میان **نوجوانان**، زیاد دیده می‌شود، نه در کودکان.

گزینهٔ (۳): **درست**؛ در متون دینی همواره به پرهیز از تصمیم‌گیری احساسی اشاره شده است.

گزینهٔ (۴): **نادرست**؛ در سبک تصمیم‌گیری **اجتنابی** است که یا فرد تصمیم نگرفته یا از اجرای تصمیم اتخاذشده سر باز می‌زند. در سبک تصمیم‌گیری وابسته فرد تصمیم می‌گیرد، اما تصمیم او تکرار تصمیم دیگری است، در حالی که ممکن است انتخاب دیگران برای او انتخاب مناسبی نباشد.

Telegram: @konkur_in

۷۶ هر یک از عبارت‌های زیر به ترتیب بیانگر کدام نوع تعارض است؟

- **دانش‌آموزی که می‌خواهد فعالیت هنری‌اش را ادامه دهد اما این کار هم لذت شخصی دارد و هم اضطراب دائمی از قضاوت دیگران.**
- **فردی که باید بین انتقال به شغلی با محیط پرتنش و درآمد کم یا بیکاری و فشار مالی زیاد یکی را انتخاب کند.**
- **پدری که پیشنهاد یک موقعیت شغلی که موجب پیشرفت حرفه‌ای‌اش می‌شود دریافت کرده، اما این پیشنهاد روابط خانوادگی‌اش را مختل می‌کند.**
- **دانشجویی که بین ادامهٔ تحصیل در خارج از کشور و تحصیل در دانشگاه شهر خود پیش خانواده و دوستانش مردد است.**

۱) گرایش ـ گرایش/ گرایش ـ اجتناب/ اجتناب ـ اجتناب/ گرایش ـ گرایش

۲) گرایش ـ اجتناب/ اجتناب ـ اجتناب/ گرایش ـ اجتناب/ گرایش ـ اجتناب

۳) گرایش ـ اجتناب/ اجتناب ـ اجتناب/ گرایش ـ اجتناب/ گرایش ـ گرایش

۴) اجتناب ـ اجتناب/ گرایش ـ اجتناب/ گرایش ـ گرایش/ گرایش ـ اجتناب

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: درس ۶

درس Box

پیامد ناتوانی در تصمیم‌گیری: وقتی در موقعیتی باشیم که حتماً باید تصمیم بگیریم، ولی قادر به تصمیم‌گیری نباشیم حالت ناخوشایندی را تجربه می‌کنیم که «تعارض» نام دارد.

تعارض انواع مختلفی دارد:

انواع تعارض	موقعیت
گرایش ـ گرایش	زمانی که فرد بین دو امر خواستنی فقط باید یکی را انتخاب کند.
گرایش ـ اجتناب	زمانی که فرد باید انتخابی کند که هم جنبهٔ مطلوب و هم جنبهٔ نامطلوب دارد.
اجتناب ـ اجتناب	زمانی که فرد بین دو امر نامطلوب مجبور به انتخاب باشد.

پاسخ خیلی تشریحی

بررسی عبارت‌ها:

عبارت اول: دانش‌آموز با یک موقعیت نقاشی‌کشیدن و لذت‌بردن از آن (خوشایند) و ترس از قضاوت‌شدن (ناخوشایند) مواجه است، پس تعارض او از نوع «**گرایش ـ اجتناب**» است.

عبارت دوم: فرد در موقعیتی قرار دارد که یا باید محیط پرتنش با درآمد پایین را انتخاب کند (ناخوشایند) و یا بیکار بماند و فشار مالی زیاد را تحمل کند (ناخوشایند)، پس با تعارض «**اجتناب ـ اجتناب**» مواجه است.

عبارت سوم: این پدر با موقعیتی روبه‌رو است که موجب پیشرفت شغلی او می‌شود (خوشایند). از طرف دیگر روابط خانوادگی‌اش دچار اختلال می‌شود (ناخوشایند)، پس با تعارض «**گرایش ـ اجتناب**» روبه‌رو است.

عبارت چهارم: هم ادامهٔ تحصیل در خارج از کشور برای این دانشجو جذابیت دارد (خوشایند) و هم تحصیل در دانشگاه شهر خود و بودن در کنار خانواده و دوستان (خوشایند)، پس تعارض از نوع «**گرایش ـ گرایش**» است. توجه داشته باشید که در تعارض گرایش ـ اجتناب با **یک موقعیت** مواجه هستیم که دارای هم جنبه‌های خوشایند و هم جنبه‌های ناخوشایند است، در حالی که در موقعیت سؤال **دو موقعیت** مطرح‌شده که فرد به هر دو گرایش دارد، ولی هر کدام از این موقعیت‌ها نکات خوشایند و ناخوشایندی دارند.

Telegram: @konkur_in

عبارت‌های زیر، به ترتیب، کدام نوع تعارض را نشان می‌دهد؟ (سؤال ۷۶ کنکور انسانی ۱۴۰۳ ـ نوبت دوم)

- **مریم به دلیل ازدحام جمعیت، مردد است که برای خرید به نمایشگاه بهاره برود.**
- **ناصر به رشتهٔ تحصیلی‌اش علاقه‌ای ندارد، اما اگر ترک تحصیل کند، باید به سربازی برود.**
- **دانش‌آموزان یک کلاس، در انتخاب بازی مورد علاقه در ساعت ورزش، تردید دارند.**
- **محمود می‌خواهد در دورهٔ آموزش غواصی شرکت کند، اما باید برای خرید تجهیزات غواصی، هزینهٔ زیادی پرداخت کند.**

۱) «گرایش ـ اجتناب» ـ «اجتناب ـ اجتناب» ـ «گرایش ـ اجتناب» ـ «گرایش ـ اجتناب»

۲) «اجتناب ـ اجتناب» ـ «گرایش ـ اجتناب» ـ «گرایش ـ اجتناب» ـ «اجتناب ـ اجتناب»

۳) «گرایش ـ گرایش» ـ «گرایش ـ اجتناب» ـ «گرایش ـ گرایش» ـ «گرایش ـ اجتناب»

۴) «گرایش ـ اجتناب» ـ «اجتناب ـ اجتناب» ـ «گرایش ـ گرایش» ـ «گرایش ـ اجتناب»

Telegram: @konkur_in

۷۷ **با توجه به این‌که انگیزه‌ها انواع مختلفی دارند، کدام گزینه دربارهٔ آن‌ها صحیح است؟**

۱) ماندگاری رفتار و شدت رفتار با انگیزهٔ درونی رابطه‌ای به موازات هم و مستقیم دارد، به این معنا که ماندگاری و شدت رفتار همیشه در انگیزهٔ درونی بیشتر از انگیزهٔ بیرونی است.

۲) انگیزشی که به صورت خودانگیخته و براساس نیاز فطری شکل می‌گیرد، گاهی می‌تواند فراتر و پرقدرت‌تر از نیازهای زیستی و مادی عمل کند.

۳) ممکن است یک رفتار ثابت در دو نفر با دو نوع انگیزه انجام شود، ولی هرگز نمی‌تواند با شدت یکسان صورت گیرد.

۴) جهت رفتار در شخصی که به خاطر رسیدن به سلامتی و تعادل مزاج روزه می‌گیرد، با کسی که برای پاداش اخروی این کار را انجام می‌دهد، متفاوت است، ولی انگیزهٔ فرد دوم می‌تواند از فرد اول قدرت بیشتری داشته باشد.

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: درس ۷

درس Box

جست‌وجوی علت رفتار، در واقع به معنای توجه به عوامل انگیزشی آن رفتار است:

عوامل انگیزشی

انگیزه:

۱) چیزی است که ما را به حرکت در می‌آورد و مسیری را که باید طی کنیم را معین می‌کند.

۲) عوامل زیستی و نیازهای فیزیولوژیکی موجب بروز رفتار می‌شود.

۳) بین انسان و حیوان مشترک است.

۴) انگیزه‌ها می‌توانند از نظر شدت و جهت در افراد متفاوت باشند:

- جهت انگیزه: چیزی که به سمت آن می‌رویم.
- شدت انگیزه: مقدار قدرت و نیرویی که برای رفتن به سمت چیزی به کار می‌بریم.

نگرش:

۱) مجموعهٔ عوامل فرازیستی که باعث به حرکت درآوردن رفتار و شناخت ما می‌شود.

۲) مختص انسان بزرگسال است و در کودکان و حیوانات وجود ندارد.

۳) عوامل شکل‌دهنده به نگرش متنوع است و تحت تأثیر نظام شناختی فرد، باورها و ارزش‌های او قرار دارد.

۴) به دو نوع مثبت و منفی عمل می‌کنند.

انگیزه‌ها می‌توانند به دو نوع درونی و بیرونی باشند:

انگیزهٔ درونی	انگیزهٔ بیرونی
فرد کار یا فعالیت را به خاطر خود آن چیز انجام می‌دهد، زیرا به آن کار علاقه دارد، برایش جالب است و با نیازهای فطری او مطابقت دارد.	عامل خارجی فرد را به انجام کاری خاص برمی‌انگیزد.
منبع لذت در خود تکلیف است.	منبع انگیزهٔ بیرونی در پاداش و لذت خارج از فرد است.
انگیزه‌های درونی پایدارترند، یعنی ماندگاری بیشتری دارند.	

نکته نوع انگیزه، شدت رفتار را تعیین نمی‌کند؛ به این معنا که ممکن است در یک فرد با انگیزهٔ درونی شدت رفتار بیشتر باشد و یا در فرد دیگر با انگیزهٔ بیرونی شدت رفتار بیشتر باشد.

پاسخ خیلی تشریحی

بررسی عبارت‌ها:

عبارت اول: **نادرست**؛ ماندگاری رفتاری که با انگیزهٔ درونی انجام می‌شود بیشتر از رفتاری است که با انگیزهٔ بیرونی انجام می‌شود، ولی نمی‌توانیم بگوییم که شدت رفتار مبتنی بر انگیزهٔ درونی همیشه بیشتر از شدت رفتار با انگیزهٔ بیرونی است؛ زیرا گاهی پیامد یک رفتار که با انگیزهٔ بیرونی انجام شده آن‌قدر چشمگیر و قابل توجه است که می‌تواند با شدت بیشتری از همان رفتار با انگیزهٔ درونی انجام شود.

عبارت دوم: **درست**؛ انگیزش خودانگیخته و منطبق با نیازهای فطری، مانند احساس عزت نفس و یا ارضای حس کنجکاوی، می‌تواند به صورت خودانگیخته فرد را به کاری وادارد که فراتر از نیازهای مادی و زیستی و به دلیل نگرش‌های فرد باشد؛ مانند حسین در مثال کتاب درسی که علی‌رغم نداشتن نیاز مالی و فقط برای احساس عزت نفس به شغلی مشغول می‌شود. عوامل فرازیستی گاهی توانمندتر از انگیزه‌ها و نیازهای زیستی عمل می‌کنند.

Telegram: @konkur_in

عبارت سوم: **نادرست؛** یک رفتار ثابت مثلاً درس‌خواندن می‌تواند در یک فرد با انگیزهٔ درونی و در دیگری با انگیزهٔ بیرونی انجام شود و در عین حال در هر دو شدت یکسان یا متفاوت داشته باشد.

عبارت چهارم: **نادرست؛** جهت رفتار در هر دو فرد «روزه‌گرفتن» بوده است؛ پس جهت رفتار یکسان است، ولی این احتمال وجود دارد که انگیزهٔ فرد دوم قوی‌تر از فرد اول باشد، چون فرد اول به دلیل نیازهای زیستی روزه گرفته است، ولی فرد دوم به دلیل باورها و نگرش‌های خود روزه گرفته است. نگرش‌ها عامل توانمندتری از عوامل انگیزشی (زیستی) هستند.

Telegram: @konkur_in

۷۸ مثبت یا منفی بودن هر یک از عوامل نگرشی زیر، در کدام گزینه به درستی مشخص شده است؟

الف) زندگی مؤسس سازمان غیرانتفاعی «زندگی بدون مرز» مصداق وجود این عامل نگرشی است.

ب) انتخاب نوع بهینه و متناسب آن با توانمندی‌های فرد، باعث انسجام در رفتار می‌شود.

ج) اعتقاد راسخ و واقعی به بودن یا نبودن چیزی یا انجام‌پذیربودن یا انجام‌ناپذیربودن کاری

د) تصور توانایی دورکردن پیامدهای ناگوار هماهنگ با شواهد محیطی

۱) گاهی مثبت و گاهی منفی ـ مثبت ـ گاهی مثبت و گاهی منفی ـ اکثراً منفی

۲) گاهی مثبت و گاهی منفی ـ گاهی مثبت و گاهی منفی ـ مثبت ـ اکثراً منفی

۳) مثبت ـ مثبت ـ گاهی مثبت و گاهی منفی ـ مثبت

۴) مثبت ـ گاهی مثبت و گاهی منفی ـ مثبت ـ گاهی مثبت و گاهی منفی

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: درس ۷

درس Box

مثبت یا منفی بودن هر یک از عوامل نگرشی در جدول زیر به شکل خلاصه آورده شده است:

نوع عامل نگرشی	مثبت	منفی
باورها و نظام ارزشی	✓	✓
اراده	✓	
هدفمندی	در صورت انتخاب نوع بزرگ و دست‌یافتنی ✓	در صورت انتخاب نوع غیرقابل وصول و یا بسیار کوچک ✓
ناهماهنگی شناختی	در صورت بروز رفتار ✓	✓
اسناد	✓	✓
ادراک کنترل و کارایی	در صورت سازنده‌بودن ✓	در صورت کاذب‌بودن ✓
درماندگی آموخته‌شده		✓

پاسخ خیلی تشریحی ✓

بررسی عبارت‌ها:

الف) مؤسس سازمان مذکور، نیک وی‌آچیچ است که داستان زندگی او که به شکل مختصر در کتاب درسی آمده است، مصداق عامل نگرشی «اراده» است. اراده ذاتاً **مثبت** است و در هیچ شرایطی، وجود آن به ضرر فرد و مانع از بروز رفتار نیست.

ب) «**هدف**» هر چیزی است که انسان سعی دارد به آن برسد و فکر می‌کند برای او مؤثر و مفید است، پس می‌توان گفت هدفمندی نیز ذاتاً **مثبت** است و اگر بزرگی هدف متناسب با توانایی‌های فرد باشد، انتخاب آن علاوه بر ایجاد توانمندی، باعث انسجام در رفتار می‌شود و فرد را از بیراهه‌رفتن و اتلاف منابع انرژی خود مصون می‌دارد.

ج) تعریف ذکرشده اشاره به «باور و نظام ارزشی» فرد دارد که موتور محرکهٔ قوی جهت دستیابی به هدف‌های فردی و جمعی است. باورها هم می‌توانند **مثبت** و سازنده باشند (مانند داستان فالکون‌ها) و هم می‌توانند **منفی** و غلط باشند: اگر باورهای غلط شکل بگیرند، حتی اگر توانایی انجام کاری را داشته باشیم، باز نمی‌توانیم با موفقیت آن کار را انجام دهیم، مانند احساس ناامیدی (عامل فردی) و تحقیر دیگران (عامل بیرونی).

د) «**ادراک کنترل و ادراک کارایی**» باید سازنده باشند، یعنی با شواهد محیطی هماهنگی لازم را داشته باشند (تأثیر **مثبت**)، زیرا در صورت ناهماهنگی، نوعی ادراک کنترل و کارایی کاذب ایجاد می‌شود که مانع بروز رفتار هستند (تأثیر منفی). البته توجه داشته باشید که فارغ از تأثیر مثبت یا منفی داشتن، ادراک کنترل و کارایی ذاتاً مثبت هستند.

Telegram: @konkur_in

۷۹ **خانم سلیمانی در پرسش‌نامهٔ سبک زندگی نمرهٔ ۲۵ را کسب کرده است. کدام‌یک از گزاره‌های زیر می‌تواند دربارهٔ او درست باشد؟**

۱) خانم سلیمانی احتمالاً در پیوستار سلامت مایل به سمت چپ نمودار قرار دارد، اما قرارگرفتن او در این نقطه لزوماً همیشگی نخواهد بود و می‌تواند در پیوستار جابه‌جا شود.

۲) جایگاه فعلی او براساس الگوی زندگی‌اش بیشتر به هدف پیشگیری از بیماری و ارتقای سلامتی از اهداف روان‌شناسی سلامت مرتبط است.

۳) نمرهٔ کسب‌شدهٔ او در مقیاس سبک زندگی بیانگر آن است که در بُعد تحرک بدنی و الگوی تغذیهٔ متناسب با سن و جنسیت دچار مشکلاتی است.

۴) پرسش‌نامهٔ پرشده توسط او با ابعاد مرتبط با تغذیه، ورزش و خواب سروکار دارد و نمی‌تواند ابعاد معنوی مانند عقاید مذهبی را در بر بگیرد.

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: درس ۸

درس Box

نحوهٔ بررسی نمرهٔ فرد در پرسش‌نامهٔ سبک زندگی:

برای به‌دست‌آوردن نمرات پرسش‌نامهٔ سبک زندگی، نمرهٔ کل را به دست می‌آوریم و آن را منهای ۲۰ می‌کنیم، بنابراین حداقل نمرهٔ حاصل از پرسش‌نامه برای محاسبهٔ صفر و حداکثر آن ۸۰ خواهد بود. اگر نمرهٔ به‌دست‌آمده:

بین ۳۰ تا ۴۹ باشد، فرد در برابر فشار روانی آسیب‌پذیر است.

بین ۵۰ تا ۷۰ باشد، فرد در برابر فشار روانی جداً آسیب‌پذیر است.

بیشتر از ۷۵ باشد، فرد در برابر فشار روانی خیلی آسیب‌پذیر است و نیاز به مراقبت‌های ویژه دارد.

پیوستار سلامتی: از نظر روان‌شناسان سلامت بیماری یا سلامت دو جنبهٔ جداگانه نیستند، بلکه از سلامت کامل تا مرگ یک پیوستار وجود دارد که هر یک از ما بر روی یکی از نقاط پیوستار جای می‌گیریم.

پیوستار سلامت و بیماری

نکات:

۱) یکی از هدف‌های روان‌شناسی سلامت پیشگیری و درمان بیماری‌ها است. علاوه بر این، حفظ سلامتی و ارتقای آن هم مدنظر است؛ یعنی این‌که فرد در هر نقطه‌ای از پیوستار قرار داشته باشد نه‌تنها باید بتواند جایگاه خود را حفظ کند، بلکه باید تلاش کند به نقطهٔ بالاتر که به سلامت کامل نزدیک است، برسد.

۲) منظور از سلامتی و ناتوانی در این پیوستار، وضعیت جسمانی افراد است؛ هرچند که مسائل روان‌شناختی افراد بر روی وضعیت جسمانی افراد اثر می‌گذارد، ولی ملاک ارزیابیِ میزان سلامتی، وضعیت جسمانی فرد است.

۳) کسی که سمت راست پیوستار قرار دارد سبک زندگی نسبتاً مناسبی دارد و وضعیت جسمانی او خوب است، ولی این موضوع به آن معنا نیست که نیاز به بهبود سبک زندگی یا پیشگیری از بیماری ندارد، زیرا همهٔ افراد در هر نقطه از پیوستار که باشند باید سلامتی را حفظ کرده و آن را ارتقا بخشند.

۴) قسمت میانهٔ پیوستار مربوط به افرادی است که بیماری خاصی ندارند، ولی به دلیل شیوهٔ زندگی نسبتاً ناسالم بعضی اوقات علائم موقت بیماری یا ناراحتی را نشان می‌دهند، ولی بدون درمان و با اصلاح رفتار و سبک زندگی، علائم برطرف می‌شوند.

۵) فردی که با سبک زندگی ناسالم دچار بیماری‌های زمینه‌ای و یا بیماری‌هایی شده که نیاز به درمان دارد و با قرارگرفتن تحت درمان، بیماری او کنترل می‌شود، در نقطهٔ ناتوانی نسبتاً شدید قرار دارد.

Telegram: @konkur_in

۶) فردی که بیماری‌های شدید و خطرناکی دارد که با درمان‌های دشواری همراه است و نمی‌توان با اطمینان امیدی به درمان قطعی او داشت (مثل فرد مبتلا به سرطان و یا بیماری‌های قلبی که نیاز به جراحی دارند) در نقطهٔ ناتوانی کامل و شدید قرار دارد.

۷) بیمارانی که علی‌رغم درمان، روش‌های درمانی دیگر بر روی آن‌ها اثر ندارد و پزشکان قطع امید کرده‌اند، نزدیک به انتهای چپ پیوستار یعنی مرگ (قسمت قرمز ناتوانی عمده ناشی از بیماری) قرار دارد.

پاسخ خیلی تشریحی ✔

آسیب‌پذیری در برابر فشار روانی به حداقل نمرهٔ ۳۰ احتیاج دارد. با توجه به نمرهٔ خانم سلیمانی می‌توان در نظر گرفت که در ابعاد مختلف سبک زندگی و سلامت نسبتاً موفق بوده و بیشتر نیازمند پیشگیری است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): **نادرست**؛ سمت چپ پیوستار از سلامت دورتر می‌شود و متناسب با وضعیت خانم سلیمانی نیست.

گزینهٔ (۳): **نادرست**؛ نمرهٔ او نشان‌دهندهٔ فعالیت نسبتاً مناسب در بُعد ورزش و تغذیه است.

گزینهٔ (۴): **نادرست**؛ پرسش‌نامهٔ سبک زندگی علاوه بر ابعاد رایج سبک زندگی، ابعاد معنوی مانند عقاید مذهبی، رفتن به مسجد، خواندن نماز و ... را هم در بر می‌گیرد.

Telegram: @konkur_in

۸۰ کدام گزینه در رابطه با مثال زیر درست است؟

«دانش‌آموزی در ایام امتحانات نهایی، با افزایش فشار روانی دچار دل‌دردهای مکرر، افکار منفی دربارهٔ نتیجهٔ امتحانات و پرخاشگری با اطرافیان شده است. او برای احساس آرامش در این وضعیت، تصمیم می‌گیرد سحرخیز شود تا نماز صبح خود را به موقع بخواند و زمانی را به عبادت اختصاص دهد. پس از مدتی، گزارش می‌شود که رفتارهای تکانشی او کاهش یافته است.»

۱) در این دانش‌آموز علائم جسمانی، شناختی و رفتاری فشار روانی بروز پیدا کرده و تصمیمش صرفاً نشان‌دهندهٔ اثر غیرمستقیم مذهب بر سلامت است.

۲) در این دانش‌آموز متغیرهای روان‌شناختی پیامد علائم جسمانی بوده و تصمیمش نشان‌دهندهٔ هم اثر مستقیم و هم غیرمستقیم مذهب بر سلامت است.

۳) در این دانش‌آموز متغیرهای روان‌شناختی عامل بروز علائم جسمانی بوده و تصمیمش نشان‌دهندهٔ هم اثر مستقیم و هم اثر غیرمستقیم مذهب بر سلامت است.

۴) در این دانش‌آموز علائم جسمانی، هیجانی و شناختی فشار روانی بروز پیدا کرده و تصمیمش صرفاً نشان‌دهندهٔ اثر مستقیم مذهب بر سلامت است.

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: درس ۸

درس Box

علائم فشار روانی: علائم فشار روانی، نشانه‌هایی است که در اثر فشار روانی (چه مثبت و چه منفی) در افراد به وجود می‌آید. این علائم به چهار دستهٔ کلی تقسیم می‌شوند:

علائم فشار روانی	توضیح	مثال
جسمانی	علائمی که در بدن فرد به صورت فیزیولوژیکی و کاملاً غیرارادی بروز می‌کند؛ به عبارت دیگر این علائم واکنش‌هایی هستند که بدن به طور خودکار در برابر فشار روانی از خود نشان می‌دهد.	معده‌درد، سردرد، تعریق، رنگ‌پریدگی، بزرگ یا کوچک شدن مردمک چشم، تپش قلب، سرخ‌شدن صورت، لرزش دست و پا، پریدگی پلک چشم و ... .
شناختی	علائمی که در فرایندهای ذهنی فرد (هم در سطوح پایه و هم در سطوح عالی) مانند توجه، ادراک، حافظه، استدلال، قضاوت، حل مسئله، تصمیم‌گیری و ... رخ می‌دهد.	افزایش یا کاهش تمرکز، حواس‌پرتی یا افزایش دقت، بالارفتن سطح هشیاری، افت یا افزایش عملکرد حافظه، تصمیم‌گیری مناسب و ... .
هیجانی	علائمی که در هیجانات و عواطف انسان بروز می‌کند.	ترس، عصبانیت، نگرانی، خشم، افسردگی
رفتاری	علائمی که در رفتارهای قابل مشاهدهٔ فرد بروز می‌کند و لزوماً به صورت ارادی است.	گریه‌کردن، فرارکردن، حمله‌کردن، راه‌رفتن، خندیدن، جیغ‌زدن، دویدن و ... .

مذهب و ارتباط با خداوند از دو راه بر سلامت انسان تأثیر می‌گذارد:

۱) راه مستقیم: مذهب و رفتارهای معنوی (مثل توکل به خدا)، از طریق ایجاد آرامش ذهنی، کاهش فشار روانی، رابطه با خداوند و ایجاد روحیهٔ مثبت حاصل از شرکت در مراسم مذهبی، عبادت و افزایش احساس حمایت اجتماعی باعث **بهبود عملکرد سیستم ایمنی بدن** می‌شود.

۲) راه غیرمستقیم: افراد مذهبی، در مقایسه با دیگر افراد، **سبک زندگی سالم‌تری** دارند و از رفتارهای پرخطر جنسی، مصرف سیگار، الکل و تغذیهٔ ناسالم اجتناب می‌کنند.

پاسخ خیلی تشریحی

ابتدا به بررسی نوع علائم فشار روانی که در صورت سؤال مطرح شده می‌پردازیم.

دل‌درد ← جسمانی/ افکار منفی ← شناختی/ پرخاشگری با اطرافیان ← رفتاری

Telegram: @konkur_in

از طرف دیگر دلیل دل‌درد این دانش‌آموز (علائم جسمانی) ناشی از نگرانی‌های او در مورد نتیجهٔ امتحانات بوده است؛ پس متغیر روان‌شناختی در نقش علت یا **عامل بروز علائم جسمانی** (یا بیماری جسمانی) بوده است.

رفتار مذهبی این دانش‌آموز یعنی خواندن نماز صبح دارای دو جنبه است که در صورت سؤال هم مطرح شده است. یکی موجب سحرخیزی فرد می‌شود که بیانگر سبک زندگی سالم و از آثار غیرمستقیم مذهب بر سلامت است و دیگری این‌که نماز صبح خواندن عبادت است و همین عبادت موجب افزایش آرامش در فرد می‌شود که از آثار مستقیم مذهب بر سلامتی است؛ پس تصمیم او نشان‌دهندهٔ **هم اثر مستقیم و هم اثر غیرمستقیم** مذهب بر سلامت است.

Telegram: @konkur_in

● عيّن الأنسبَ للجواب في التّرجمة أو المَفهوم من أو إلى العربيّة (۸۱ ـ ۸۹):

۸۱ ﴿و أنزلَ من السّماء ماءً فأخرَجَ بِهِ مِن الثّمرات رزقاً لكم﴾:

۱) و آبی را از آسمان نازل کرد که با آن، روزی برای شما از میوه بیرون می‌آید!

۲) و از آسمان آب را فرو فرستاد پس به وسیلهٔ آن، روزی‌ای را از میوه‌ها برایتان خارج کرد!

۳) و از آسمان آبی را فرو فرستاد و به وسیلهٔ آن از میوه‌ها یک روزی برای شما بیرون آورد!

۴) و آبی را از آسمان نازل کرد پس با آن روزی‌ها، برای شما میوه را بیرون آورده است!

مشاوره در آزمون‌ها غالباً سؤال اول عربی یکی از آیات قرآن داخل کتاب هست، پس حتماً از قبل معنای آیات رو با دقت یاد بگیرین چون گاهی ممکنه نکاتی داشته باشن که نیاز به بررسی‌شدن قبل از آزمون دارن.

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: عربی دهم ـ درس ٤

Hint حواست به معرفه یا نکره بودن و جمع یا مفرد بودن اسم‌ها باشه.

درس Box ترجمهٔ اسم نکره ← اسم نکره در فارسی با «ی» یا «یک» یا هر دوی آن‌ها ترجمه می‌شود.

مثال «طالبٌ» ← دانش‌آموزی ✓ یک دانش‌آموز ✓ یک دانش‌آموزی ✓ دانش‌آموز ×

نکته اگر در فارسی، در کلمه‌ای این نشانه‌ها را نداشته باشیم آن اسم، معرفه است.

مثال دانش‌آموز ← معرفه است، چون «ی» یا «یک» ندارد.

آیا در فارسی هر اسمی به «ی» ختم شده باشد حتماً نکره است؟

نه، در موارد زیر «ی» نشانهٔ نکره نیست:

۱) در عربی به اسم‌هایی که به «يّ» و «يّة» ختم می‌شوند، اسم منسوب (همون صفت نسبی فارسی) می‌گویند و در ترجمه هم به «ی» ختم می‌شوند (*همون «ی» نسبت فارسی*) که نباید آن را با «ی» نکره اشتباه بگیریم!

مثال إیران: ایران ← الإيرانيّ (= الإيرانيّة): ایرانی ✓ یک ایرانی ×

الخَشَب: چوب ← الخشبيّ (= الخشبيّة): چوبی

«فُرَصٌ ذهبيّةٌ» ← فرصت‌های طلایی × فرصت‌هایی طلایی ✓ فرصت‌های طلایی‌ای ✓ (الفُرَص الذّهبيّة: فرصت‌های طلایی)

«أمواجاً صوتيّةً» ← موج‌های صوتی × موج‌هایی صوتی ✓ موج‌های صوتی‌ای ✓ (الأمواج الصوتيّة: موج‌های صوتی)

۲) برخی مصدرها در فارسی به «ی» (*همون «ی» مصدرساز فارسی*) ختم می‌شوند که نباید آن را با «ی» نکره اشتباه بگیریم!

مثال زیبایی، سلامتی، زندگی، خوشحالی، شادی، خوبی، بدی و ... . (*اینا همه معرفه هستن!*)

۳) برخی کلمات فارسی دیگری هم هستند که در حالت معرفه به «ی» ختم می‌شوند، مثل: «آدمی»، «دیگری»، «روزی» (رزق و روزی)

مثال الإنسان خُلِقَ ضعيفاً: (آدمی ✓ انسان ✓ یک انسان ×) ناتوان آفریده شده است!

در این تست، کلمهٔ «روزی» معرفه است و نمی‌تواند معادل اسم نکرهٔ «رزقاً» باشد.

کلمات مهم: «أنزلَ»: فرو فرستاد/ «من السّماء»: از آسمان/ «ماءً»: آبی/ «أخرَجَ»: بیرون آورد/ «بِهِ»: به وسیلهٔ آن/ «مِن الثّمرات»: از میوه‌ها/ «رزقاً»: یک روزی/ «لكم»: برای شما

پاسخ خیلی تشریحی ✓ خطاهای سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): که (معادل «فَـ» نیست.) ـ روزی («رزقاً» نکره است، ولی «روزی» معرفه است. دقت کنید که «ی» در انتهای «روزی» (رزق و روزی) نشانهٔ نکره نیست.) ـ میوه («الثمرات» جمع است نه مفرد.) ـ بیرون می‌آید («أخرَجَ» ماضی و به معنی «بیرون آورد» است.)

گزینهٔ (۲): آب («ماءً» نکره است، ولی «آب» معرفه است.)

گزینهٔ (۴): روزی‌ها («رزقاً» مفرد و نکره است، ولی «روزی‌ها» جمع و معرفه است.) ـ میوه (مانند گزینهٔ (۱))

Telegram: @konkur_in

۸۲ «لا يُفرّقِ الوالدان بين أولادهما في التربية فيُحبّاهم على حَدّ سَواء حتّى لا يُثيرا حسادَتهم إثارةً فتُؤدّي إلى الخلاف بينهم»: **پدر و مادر** ....

۱) میان فرزندانشان در تربیت نباید فرق بگذارند و به یک اندازه آنان را دوست بدارند تا حسادت آنان را اصلاً برنینگیزند، زیرا منجر به اختلاف میان آنان می‌شود!

۲) میان فرزندانشان در تربیت فرق نمی‌گذارند و به آنان به اندازهٔ مساوی محبت می‌کنند تا هرگز حسادت را در آنان برنینگیزند، چراکه باعث اختلاف در میان آنان می‌شود!

۳) نباید در تربیت فرزندان خود تفاوت بگذارند و آن‌ها را به اندازهٔ مساوی دوست بدارند تا هیچ‌گاه حسادت آنان برانگیخته نشود، زیرا باعث می‌شود میان آنان اختلاف بیفتد!

۴) نباید میان فرزندان در تربیت تفاوت بگذارند و آن‌ها را به یک اندازه دوست داشته باشند تا هیچ حسادتی در آنان برانگیخته نشود، چون میان آن‌ها اختلاف می‌افتد!

مشاوره در سؤالات ترجمهٔ تک‌عبارتی بهتره اول گزینه‌ها رو به شکل عمودی با هم مقایسه کنین و بعد از این‌که یک تفاوت بین گزینه‌ها پیداکردین به سراغ معادل عربی آن کلمه رفته و ردّ گزینه کنین، بعد این کار رو با بقیهٔ گزینه‌ها ادامه دهین تا زمانی که گزینهٔ صحیح مشخص بشه.

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: عربی دوازدهم ـ درس‌های ۳ و ٤

Hint «الخلاف» اسمه یا فعل؟/ «لا يُفرّقِ» چه نوع فعلیه؟ حواست باشه کسره‌گرفتن انتهای فعل مضارع، نشونهٔ ساکن‌بودن اونه!

درس Box

۱) برای ترجمهٔ ساختار «لا + مضارع» به حالت‌های زیر توجه کنید:

حالت‌های مختلف		مثال
اگر «لا» انتهای مضارع را تغییر نداده باشد ← مضارع منفی (غیردستوری)		لا يذهبُ: نمی‌رود
اگر «لا» انتهای مضارع را تغییر داده باشد ← فعل نهی است و دو حالت دارد:	اگر فعل مخاطب باشد ← دستوری منفی	لا تَذهَبوا: نروید
	اگر غایب یا متکلّم باشد ← نباید + مضارع التزامی	لا يَذهَبْ: نباید برود

نکته کسره‌گرفتن انتهای فعل مضارع نشانهٔ ساکن‌بودن آن است!

مثال «لا يذهبِ» = «لا يذهبْ» ← فعل نهی ✓ مضارع منفی ✗ ← نباید برود ✓ نمی‌رود ✗

در این تست، فعل «لا يُفرّقِ» در اصل «لا يُفرّقْ» بوده است، بنابراین نهی غایب است و به شکل «نباید فرق بگذارند» ترجمه می‌شود.

۲) در جملات عربی گاهی یک فعل به کار می‌رود و در ادامهٔ جمله، مصدر همان فعل نیز نوشته می‌شود، به این مصدر **مفعول مطلق** گفته می‌شود. حال اگر بعد از این مصدر، صفت، مضافٌ‌إلیه و یا جملهٔ وصفیه به کار برود به آن مفعول مطلق نوعی می‌گوییم و اگر بعد از مصدر، صفت، مضافٌ‌إلیه و یا جملهٔ وصفیه به کار نرفته باشد به آن مفعول مطلق تأکیدی می‌گوییم. مصدر مفعول مطلق را هرگز نباید به شکل مصدر ترجمه کنیم و باید به جای آن از قیدهای مناسب استفاده کنیم.

ترجمهٔ مفعول مطلق تأکیدی ← برای ترجمهٔ مفعول مطلق تأکیدی، خود مصدر را ترجمه نمی‌کنیم و به جای آن باید از قیدهای تأکیدی مانند «قطعاً، حتماً، بی‌شک، بی‌گمان، اصلاً (برای جمله‌های منفی) و ...» استفاده کنیم. ضمناً این قیدها را بر سر فعلی می‌آوریم که مصدرش آمده است تا نشان دهیم فقط بر همان فعل تأکید شده است!

مثال «يتعايش مع الآخرين تَعايُشاً»:

با دیگران همزیستی می‌کند ✗ («تعایُشاً» اصلاً ترجمه نشده است!)

با دیگران قطعاً همزیستی می‌کند ✓

با دیگران همزیستی می‌کند همزیستی کردنی ✗ («تعایُشاً» به شکل مصدر ترجمه شده است!)

قطعاً با دیگران همزیستی می‌کند ✗ («تعایُشاً» بر سر فعل «یتعایش» ترجمه نشده است!)

در این تست، «إثارةً» مفعول مطلق تأکیدی است و چون جمله منفی است به شکل قید تأکید «اصلاً» ترجمه می‌شود.

Telegram: @konkur_in

کلمات مهم: «لا یُفرّقِ الوالدان»: پدر و مادر نباید فرقی بگذارند/ «بین أولادهما»: میان فرزندانشان/ «فیُحبّاهم»: و آنان را دوست بدارند/ «علی حَدّ سَواء»: به یک اندازه/ «حتّی لا یُثیرا»: تا برنینگیزند/ «إثارةً»: اصلاً/ «فتُؤدّي»: زیرا منجر می‌شود/ «إلی الخلاف»: به اختلاف

پاسخ خیلی تشریحی ✔ خطاهای سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۲): فرق نمی‌گذارند («لا یُفرّقِ» فعل نهی است و باید به شکل دستوری ترجمه شود، ولی «فرق نمی‌گذارند» دستوری نیست، بلکه مضارع منفی و معادل «لا یُفرّقُ» است.) ـ هرگز (این کلمه قید زمان است، ولی برای ترجمهٔ مفعول مطلق تأکیدی «إثارةً» باید از یک قید تأکیدی استفاده کنیم نه قید زمان!) ـ حسادت را در آنان («در» اضافی است و «حسادت آنان» صحیح است.) محبت می‌کنند («یُحبّا» از لحاظ معنایی وابسته «لایُفرّقِ» است، پس باید به صورت التزامی ترجمه شود.)

گزینهٔ (۳): در تربیت فرزندان خود («أولادهما» و «في التربیة» یک گروه اسمی نیستند و نباید پشت سر هم ترجمه شوند، ضمناً کلمهٔ «بین» در «بین أولادهما» ترجمه نشده است.) ـ هیچ‌گاه (این کلمه قید زمان است، ولی برای ترجمهٔ مفعول مطلق تأکیدی «إثارةً» باید از یک قید تأکیدی استفاده کنیم نه قید زمان!) ـ برانگیخته نشود («حتّی لا یُثیرا» معلوم و مثنّی است، ولی «برانگیخته نشود» مجهول و مفرد است.) ـ اختلاف بیفتد («الخلاف» اسم است نه فعل.)

گزینهٔ (۴): فرزندان (ضمیر «هما» در «أولادهما» ترجمه نشده است.) ـ هیچ حسادتی («إثارةً» مفعول مطلق تأکیدی است، پس باید فعل جمله را مورد تأکید قرار دهد نه کلمهٔ «حسادت» را.) ـ برانگیخته نشود (مانند گزینهٔ (۳)) ـ اختلاف می‌افتد (مانند گزینهٔ (۳)) ـ فعل «تُؤدّي: منجر می‌شود» ترجمه نشده است.

Telegram: @konkur_in

۸۳ «أتی اللّاعب بِكأس المُباريات أمام المُراسِلين و قال: نُهنّئ بِفوز الفريق الوطنيّ و نشكر الحَكم و المُدرّب و نَتمنّى على الفوز في المسابقة القادمة!»:

۱) بازیکن با جام مسابقات مقابل خبرنگاران آمد و گفت: این پیروزی ملی را تبریک می‌گوییم و از داور و مربی سپاسگزاری می‌کنیم و آرزو داریم در مسابقهٔ آینده پیروز شویم!

۲) بازیکن جام مسابقات را آورد و در مقابل خبرنگاران گفت: برد تیم ملی را شادباش می‌گوییم و از داور و مربی تشکر می‌کنیم و امیدوار هستیم در مسابقات بعد ببریم!

۳) بازیکنمان جام مسابقه را جلوی خبرنگاران آورد و گفت: برد تیم ملی را تبریک می‌گوییم و از داور و مربی خود سپاسگزار هستیم و آرزومندیم تا در مسابقهٔ آینده پیروز شویم!

۴) بازیکن جام مسابقات را مقابل خبرنگاران آورد و گفت: پیروزی تیم ملی را تبریک می‌گوییم و از داور و مربی تشکر می‌کنیم و آرزو می‌کنیم در مسابقهٔ آینده پیروز شویم!

مشاوره در سؤالات ترجمهٔ تک‌عبارتی بهتره اول گزینه‌ها رو به شکل عمودی با هم مقایسه کنین و بعد از این‌که یک تفاوت بین گزینه‌ها پیدا کردین به سراغ معادل عربی آن کلمه رفته و ردّ گزینه کنین، بعد این کار رو با بقیه گزینه‌ها ادامه دهین تا زمانی که گزینهٔ صحیح مشخص بشه.

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: عربی یازدهم ـ درس ۳

Hint حواست به جمع یا مفرد بودن کلمات باشه./ به تفاوت «أتی» و «أتی ... بِـ» هم دقت کن!

درس Box برخی از حروف جرّ وقتی به همراه فعل خاصّی به کار می‌روند اصلاً ترجمه نمی‌شوند و فقط باعث تغییر معنای آن فعل می‌شوند. *(دقیقاً مثل انگلیسی که حرف‌های اضافه می‌تونن معنی فعل رو تغییر بدن!)*

- حَصَلَ: حاصل شد ← حَصَلَ عَلی: به دست آورد
  - **مثال** حَصَلتُ عَلی هدفي. ← هدف خود را به دست آوردم.
- جاءَ: آمد ← جاءَ بِـ: آورد
  - **مثال** جاء الرّجلُ بِبنته. ← پدر، دخترش را آورد. ✓ پدر با دخترش آمد. ✗
- أتَی: آمد ← أتَی بِـ: آورد
  - **مثال** أتی الأب بالطّعام. ← پدر، غذا را آورد. ✓ پدر با غذا آمد. ✗
- قامَ: ایستاد ← قامَ بِـ: انجام داد، اقدام کرد
  - **مثال** قامَ التلميذ بأداء واجباته. ← دانش‌آموز به انجام تکالیفش اقدام کرد ✓ دانش‌آموز برای انجام تکالیفش بلند شد. ✗

در این تست فعل «أتی» در ابتدای جمله به کار رفته است، ولی چون در ادامهٔ جمله حرف «بِـ» در «بِكأس» آمده است، آن را به شکل «آورد» ترجمه می‌کنیم نه «آمد».

کلمات مهم: «أتی ... بِـ»: آورد/ «اللّاعب»: بازیکن/ «كأس المُباريات»: جام مسابقات/ «أمام المُراسِلين»: مقابل خبرنگاران/ «قال»: گفت/ «نُهنّئ»: تبریک می‌گوییم/ «فوز الفريق الوطنيّ»: پیروزی تیم ملی/ «نشكر»: تشکر می‌کنیم/ «الحَكَم»: داور/ «المُدرّب»: مربی/ «نَتمنّى على الفوز»: آرزو می‌کنیم پیروز شویم/ «في المسابقة القادمة»: در مسابقهٔ آینده

پاسخ خیلی تشریحی ✓ خطاهای سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): آمد (فعل «أتی» به تنهایی یعنی «آمد»، ولی وقتی بعدش حرف «بـ» می‌آید به معنی «آورد» است.) ـ این پیروزی ملی (اوّلاً «این» اضافی است، ثانیاً «الفريق الوطنيّ» یعنی «تیم ملّی» و به درستی ترجمه نشده است.)

گزینهٔ (۲): در مقابل خبرنگاران گفت («أمام المُراسلين» باید قبل از فعل «أتی بِـ: آورد» ترجمه شود، زیرا مربوط به بخش اوّل جمله است، ولی در این گزینه جابه‌جا ترجمه شده است.) ـ امیدوار هستیم (معادل «نتمنّی: آرزو می‌کنیم» نیست.) ـ مسابقات بعد («المسابقة» مفرد است نه جمع.)

گزینهٔ (۳): بازیکنمان (در «اللّاعب» ضمیری وجود ندارد، در نتیجه ضمیر «ـمان» اضافی است.) ـ جام مسابقه («المُباريات: مسابقات» جمع است نه مفرد.) ـ مربی خود (ضمیر خود در «مربی خود» اضافی است.)

Telegram: @konkur_in

۸۴ أ لم تكونوا تعلمون أنّ الإكثار في استخدام المبيدات الزّراعيّة و الأسمدة الكيمياويّة تُعدّ من مهدّدات البيئة؟!:

۱) آیا نمی‌دانستید که زیاده‌روی در به‌کارگیری سم‌های کشاورزی و کودهای شیمیایی از تهدیدکننده‌های محیط زیست به شمار می‌رود!

۲) آیا نمی‌دانید که زیادشدن به‌کارگیری سموم کشاورزی و کودهای شیمیایی از تهدیدکننده‌های محیط زیست به حساب آورده شده‌اند!

۳) آیا ندانسته‌اید که زیادروی در به‌کارگرفتن سم‌های کشاورزی و کودهای شیمیایی از تهدیدکنندگان محیط زیست به شمار آورده شده است!

۴) آیا نمی‌دانستید که زیاده‌روی‌کردن در به‌کارگرفتن سموم کشاورزی و کود شیمیایی را از تهدیدکننده‌های محیط زیست به شمار می‌آورند!

مشاوره در سؤالات ترجمهٔ تک‌عبارتی بهتر است ابتدا گزینه‌ها را به شکل عمودی با هم مقایسه کنین و بعد از این‌که یک تفاوت بین گزینه‌ها پیدا کردین به سراغ معادل عربی آن کلمه رفته و ردّ گزینه کنین، سپس این کار را با سایر گزینه‌ها ادامه بدین تا زمانی که گزینهٔ صحیح مشخص بشه.

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: عربی دوازدهم ـ درس ٤

Hint زمان فعل «لم تكونوا تعلمون» چیه؟/ «الأسمدة» جمع هست یا مفرد؟

درس Box

کان + مضارع ← ماضی استمراری

ساختار ماضی استمراری در فارسی ← «می + ماضی ساده» ← می‌رفتم، می‌رفتی، می‌رفت، می‌رفتیم، می‌رفتید، می‌رفتند

مثال کانوا یَسمَعون ← می‌شنیدند

از آن‌جا که معادل ماضی استمراری در عربی از دو بخش تشکیل می‌شود برای ساختن معادل منفی ماضی استمراری دو راه داریم:

۱) فعل ماضی «کان» را منفی کنیم ← «ما کانَ»/ «لَم یَکُن» (برای ساختن معادل منفی از یک فعل ماضی، هم می‌توانیم از «ما + ماضی» استفاده کنیم و هم «لم + مضارع مجزوم».)

۲) فعل مضارع را منفی کنیم. ← «لا + مضارع»

در نتیجه به ۳ شکل می‌توانیم ماضی استمراری منفی بسازیم.

معادل ماضی استمراری منفی

۱) کان + لا + مضارع ← کان لا یذهبُ: نمی‌رفت

۲) ما کانَ + مضارع ← ما کان یَذهَبُ: نمی‌رفت

۳) لَم یَکُن + مضارع ← لَم یَکُنْ یَذهَبُ: نمی‌رفت

در این تست، فعل «لم تكونوا تعلمون» معادل ماضی استمراری منفی است و به شکل «نمی‌دانستید» ترجمه می‌شود.

کلمات مهم: «أ»: آیا/ «لم تكونوا تعلمون»: نمی‌دانستید/ «أنّ»: که/ «الإكثار»: زیاده‌روی/ «في استخدام المبيدات الزّراعيّة»: در به‌کارگیری سم‌های کشاورزی/ «الأسمدة الكيمياويّة»: کودهای شیمیایی/ «تُعدّ»: به شمار می‌رود/ «من مهدّدات البيئة»: از تهدیدکننده‌های محیط زیست

پاسخ خیلی تشریحی ✔ خطاهای سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۲): نمی‌دانید («لم تكونوا تعلمون» معادل ماضی استمراری است، ولی «نمی‌دانید» مضارع اخباری است.) ـ زیادشدن («الإكثار» به معنی «زیاده‌روی، زیادکردن» است و با «اِزدیاد: زیادشدن» متفاوت است.) ـ به حساب آورده شده‌اند («تُعَدُّ» مضارع است، ولی «به حساب آورده شده‌اند» ماضی نقلی است.)

گزینهٔ (۳): ندانسته‌اید («لم تكونوا تعلمون» معادل ماضی استمراری است، ولی «ندانسته‌اید» ماضی نقلی است.) ـ به شمار آورده شده است («تُعَدُّ» مضارع است، ولی «به شمار آورده شده است» ماضی نقلی است.)

گزینهٔ (۴): کود («الأسمدة» جمع مکسّر «السَّماد: کود» است نه مفرد.) ـ به شمار می‌آورند («تُعدّ» مفرد و مجهول است، ولی «به شمار می‌آورند» جمع و معلوم است.)

Telegram: @konkur_in

۸۵ «كانت هذه الطّفلةُ مُصابة بِالشّلل الدِّماغيّ و لم تَكن قادرةً عَلى السَّير و الكلام ولكنّها حاوَلت كثيراً حتّى اِستطاعت أن تُصبح رسّامةً!»:

۱) این کودک به فلج مغزی دچار بود و قادر به راه‌رفتن و سخن‌گفتن نبود، ولی بسیار تلاش کرد تا این‌که توانست نقاش شود!

۲) این کودکی است که دچار فلج مغزی شده و توانایی راه‌رفتن و صحبت‌کردن نداشت، ولی تلاش بسیاری کرد تا بتواند یک نقاش شود!

۳) این کودک به فلج مغزی دچار شده و نمی‌توانست راه برود و سخن بگوید، ولی با کوشش بسیار خود توانست نقاش بشود!

۴) این کودک دچار فلج مغزی شده و نتوانسته بود راه برود و حرف بزند، ولی بسیار کوشش کرد تا توانست نقاشی کند!

مشاوره در سؤالات ترجمهٔ تک‌عبارتی بهتر است ابتدا گزینه‌ها را به شکل عمودی با هم مقایسه کنین و بعد از این‌که یک تفاوت بین گزینه‌ها پیدا کردین به سراغ معادل عربی آن کلمه رفته و ردّ گزینه کنین، سپس این کار را با سایر گزینه‌ها ادامه بدین تا زمانی که گزینهٔ صحیح مشخص بشه.

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: عربی یازدهم ـ درس ۷

Hint فعل «كانت» در این جمله چه‌طوری ترجمه می‌شه؟

درس Box

۱) وقتی ساختار «اسم اشاره + اسم «ال» دار داشته باشیم، باید به نکات زیر توجه کنیم:

الف) در ترجمه، این دو کلمه باید به شکل یک گروه اسمی ترجمه شوند و نباید میان آن‌ها مکثی (ویرگول) داشته باشیم.

ب) از آن‌جا که این ترکیب، یک جملهٔ کامل نیست در ترجمهٔ آن از فعل اسنادی «است/ هستند» استفاده نمی‌کنیم.

مثال هذه الواقعة: این اتفاق ✓ این، اتفاقی است ... ✗

در این تست، «هذه الطّفلة» به معنی «این کودک» است نه «این، کودکی است که ...».

۲) ساختار «لم + مضارع» معادل ماضی منفی (ساده یا نقلی) است.

مثال «لم يَذهَبْ»: نرفت ✓ نرفته است ✓

در این تست، «لَم تَكُن» به معنی «نبود» است و با «ما كانَت» مترادف است.

کلمات مهم: «كانت»: بود/ «هذه الطّفلةُ»: این کودک/ «مُصابة بِالشّلل الدِّماغيّ»: دچار به فلج مغزی/ «لم تَكن قادرةً»: قادر نبود/ «عَلى السَّير و الكلام»: به راه‌رفتن و سخن‌گفتن/ «حاوَلت»: تلاش کرد/ «كثيراً»: بسیار/ «حتّى اِستطاعت»: تا این‌که توانست/ «أن تُصبح»: [که] شود/ «رسّامةً»: نقاش

پاسخ خیلی تشریحی ✓

خطاهای سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۲): این کودکی است که (اوّلاً «هذه الطّفلة» یک گروه اسمی است نه یک جملهٔ کامل، بنابراین فعل «است» اضافی است، ثانیاً «الطّفلة» معرفه است، ولی «کودکی» نکره است.) ـ دچار فلج مغزی شده (فعل «كانت: بود» ترجمه نشده است.) ـ توانایی («قادرة: توانا» به معنی «توانایی» نیست.) ـ نداشت («لم تكن» به معنی «نبود» است.) ـ تا بتواند («استطاعت» ماضی است، ولی «بتواند» مضارع التزامی است.)

گزینهٔ (۳): دچار شده (مانند گزینهٔ (۲)) ـ نمی‌توانست («لم تكن قادرة» از «كان + مضارع» تشکیل نشده است، بنابراین معادل ماضی استمراری نیست، ولی «نمی‌توانست» ماضی استمراری است.) ـ کوشش بسیار خود (اوّلاً «حاولت» فعل است، ولی «کوشش» اسم است، ثانیاً ضمیر «خود» اضافی است.) ـ توانست («حتّى: تا این‌که» در «حتّى استطاعت» ترجمه نشده است.)

گزینهٔ (۴): دچار فلج مغزی شده (مانند گزینهٔ (۲)) ـ نقاشی کند («رسّامة: نقاش» و «أن تُصبح: بشود» به درستی ترجمه نشده‌اند.) «نتوانسته بود» (لم تكن قادرة از كان + ماضی تشکیل نشده است؛ بنابراین ماضی بعید نیست.)

Telegram: @konkur_in

۸۶ عيّن الصّحيح:

۱) لا أُصدّق أن آلاف الأسماك تتساقط من السّماء إلّا عندما أُشاهدها بعينيّ: تنها زمانی باور می‌کنم که هزاران ماهی از آسمان پی‌درپی فرو می‌ریزند که با چشمان خودم ببینمشان!

۲) كأنّ هذا الولد اهتمّ بهذه المادّة و حاول لتطويرها مُجدّاً و يُواصل عمله دؤوباً: گویی این پسر به این مادّه توجه کرده بود و برای بهینه‌سازیش تلاش کرد و به کارش با پشتکار ادامه می‌داد!

۳) يا صديقِ، ليت النّاس لا يأكلون أموال الآخرين ولكنّه غايةٌ لا تُدرِكُها: ای دوست من، کاش مردم اموال دیگران را نخورند، ولی آن هدفی است که به دست آورده نمی‌شود!

۴) للدّلافين ذاكرات قويّة و هي خيرُ صديق للإنسان في البحار لأنّها قد تُنقذنا من الغرق: حافظه‌های دلفین‌ها قدرتمند است و آن‌ها بهترین دوست انسان در دریاها هستند، زیرا ممکن است ما را از غرق‌شدن نجات دهند!

مشاوره برای حل‌کردن این نوع تست‌ها به تمرین و تکرار زیادی نیاز دارین، پس حتماً قبل از آزمون‌ها برای تمرین‌کردن این مدل تست‌ها وقت کافی بذارین! این تست‌ها کمی وقت‌گیر هستن ولی غالباً نباید بیشتر از یک دقیقه وقتتان را بگیرن!
یک نکتهٔ مهم در حلّ این تست‌ها این است که فقط باید به دنبال ردّ گزینه‌های غلط باشین و تا زمانی که سه گزینهٔ غلط رد نشده، پاسخ صحیح را انتخاب نکنین!

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: عربی دهم ـ درس‌های ۳ و ۸ / عربی دوازدهم ـ درس‌های ۱، ۲ و ۵

Hint سریعاً ترجمهٔ تمام کلمات رو بررسی کن!

درس Box

۱) کلمهٔ «إلّا: به‌جز» در جملات منفی می‌تواند به شکل «فقط، تنها» ترجمه شود به شرط آن‌که تمام کلمات ترجمه شوند و کلمه‌ای جا نماند، ضمناً در این حالت جمله به صورت مثبت ترجمه می‌شود.

مثال «لا يقول المؤمن إلّا الحقّ»:

مؤمن چیزی جز حق نمی‌گوید. ✓

مؤمن فقط حق می‌گوید. ✓

«لا يقول المؤمن كلاماً إلّا الحقّ»:

مؤمن کلامی جز حق نمی‌گوید. ✓

مؤمن فقط حق می‌گوید. ✗ (نادرست است، زیرا کلمهٔ «کلاماً» ترجمه نشده است!)

در گزینهٔ (۱)، «لا أُصدّق» منفی است، ولی چون «إلّا» به شکل «تنها» ترجمه شده است، آن را به شکل مثبت «باور می‌کنم» ترجمه کرده و صحیح است.

۲) اگر ضمایر متّصل (ـه، ـهما، ـهم، ـها، ...، كَ، كُما، كُم، كِ، ...) به یک فعل بچسبند باید آن‌ها را به شکل مفعولی (معمولاً همراه «را») ترجمه کنیم.

مثال شاهدَكَ ← تو دیدی ✗ تو را دید ✓ دیدت ✓

يُهدّده ← تهدید می‌شود ✗ او را تهدید می‌کند ✓ تهدیدش می‌کند ✓

در گزینهٔ (۳)، ضمیر «ها» در «لا تُدرِكُها» ضمیر مفعولی است، بنابراین باید به شکل «آن را به دست نمی‌آوری» ترجمه شود!

۳) در ابتدای جمله، حرف «لِـ» را در ساختار «لِـ + اسم/ ضمیر» به شکل «دارد» (دارم، داری، داریم ...) ترجمه می‌کنیم.

مثال لِـلغُرابِ صوتٌ يُحَذِّرُ بِهِ بقيّة الحيوانات: کلاغ صدایی دارد که با آن به سایر حیوانات هشدار می‌دهد.

در گزینهٔ (۴) «للدّلافين ذاكرات قويّة» یعنی «دلفین‌ها حافظه‌های قدرتمندی دارند».

۴) «قد» در ساختار «قد + مضارع» معادل «گاهی» یا «شاید» (ممکن است) می‌باشد.

مثال يَيأسُ ← ناامید می‌شود/ قد يَيأسُ ← گاهی ناامید می‌شود/ شاید ناامید شود

در گزینهٔ (۴)، «قد تُنقذنا» به شکل «ممکن است ما را نجات دهد» ترجمه شده و صحیح است.

Telegram: @konkur_in

کلمات مهم: «لا أُصدّق»: باور نمی‌کنم (به خاطر حضور «إلّا» می‌توانیم به شکل مثبت ترجمه‌اش کنیم!)/ «أن أری»: که ببینم/ «آلاف الأسماك»: هزاران ماهی/ «و هي تتساقط»: در حالی که پی‌درپی فرو می‌ریزند/ «من السّماء»: از آسمان/ «إلّا»: مگر، تنها/ «عندما»: زمانی/ «أُشاهدها»: ببینمشان/ «بعينيّ»: با چشمان خودم/ «كأنّ»: گویی/ «هذا الولد»: این پسر/ «اهتمّ»: توجه کرد، توجه کرده است/ «بهذه المادّة»: به این مادّه/ «حاول»: کوشید/ «لتطويرها»: برای بهینه‌سازی‌اش/ «مُجدّاً»: تلاشگرانه/ «يُواصل عمله»: به کارش ادامه می‌دهد/ «دؤوباً»: با پشتکار/ «يا صديقِ»: ای دوست من/ «ليت ... لا يأكلون»: کاش ... نخورند/ «أموال الآخرين»: اموال دیگران/ «ولكنّه»: ولی آن/ «غايةٌ»: هدفی/ «لا تُدرِكُها»: آن را به دست نمی‌آوری/ «للدّلافين»: دلفین‌ها دارند/ «ذاكرات قويّة»: حافظه‌هایی قدرتمند، حافظه‌های قدرتمندی/ «خيرُ صديق للإنسان»: بهترین دوست انسان/ «في البحار»: در دریاها/ «لأنّها»: زیرا/ «قد تُنقذنا»: ممکن است ما را نجات دهند/ «من الغرق»: از غرق‌شدن

پاسخ خیلی تشریحی ✔

خطاهای سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۲): توجه کرده بود («اهتمّ» معادل ماضی ساده و یا نقلی است، ولی «توجه کرده بود» ماضی بعید است. دقت کنید که در ابتدای جمله، «كأنّ» داریم نه «كانَ»، بنابراین ساختار ماضی بعید، یعنی «کان + ماضی» نداریم!) ـ ادامه می‌داد («يُواصل» مضارع است، ولی «ادامه می‌داد» ماضی استمراری است.)

گزینهٔ (۳): به دست آورده نمی‌شود (اوّلاً «لا تُدرِكُ» معلوم است، ولی «به دست آورده نمی‌شود» مجهول است، ثانیاً ضمیر «ها» مفعولی است و اصلاً ترجمه نشده است.)

گزینهٔ (۴): حافظه‌های دلفین‌ها قدرتمند است (اوّلاً حرف جرّ «لِـ» در ابتدای «للدّلافين» اصلاً ترجمه نشده است، ثانیاً «ذاكرات قويّة» یک موصوف و صفت نکره هستند، ولی نه به شکل موصوف و صفت ترجمه شده‌اند و نه به شکل نکره!)

ترجمهٔ صحیح سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۲): گویی این پسر به این مادّه توجه کرده است و برای بهینه‌سازی‌اش تلاشگرانه کوشید و به کارش با پشتکار ادامه می‌دهد!

گزینهٔ (۳): ای دوست من، کاش مردم اموال دیگران را نخورند، ولی آن هدفی است که آن را به دست نمی‌آوری!

گزینهٔ (۴): دلفین‌ها حافظه‌های قدرتمندی دارند و آن‌ها بهترین دوست انسان در دریاها هستند، زیرا ممکن است ما را از غرق‌شدن نجات دهند!

Telegram: @konkur_in

۸۷ عيّن الخطأ:

۱) إنّ عقائدنا عن الحياة تستطيعُ أن تُبعدنا عن أفاضل النّاس أو تُقرّبنا من أراذلِهم: عقاید ما دربارهٔ زندگی می‌تواند ما را از مردمان شایسته دور کند یا ما را به فرومایگانشان نزدیک نماید.

۲) قد سُجّل في قائمة التّراث العالميّ كثيرٌ من المعالم التّاريخيّة الّتي يأتي السُّيّاح لرؤية جمالها: در فهرست میراث جهانی بسیاری از آثار تاریخی که گردشگران برای دیدن زیبایی‌شان می‌آیند، ثبت شده است.

۳) الدّولة أخذت تَبني مُستوصفات في القرى الصّغيرة و يُرجى أن يتمّ عملها بعد سنتين: دولت شروع به ساخت درمانگاه‌هایی در روستاهای کوچک کرده است و امید می‌رود که بعد از دو سال کارش به پایان برسد.

۴) تُرفَع المُجتمعات البشريّة بثقافة الحوار في المجالات المختلفة فَلْنحاول أن نستفيد منها: جوامع بشری با فرهنگ گفت‌وگو در زمینه‌های گوناگونی بالا برده می‌شود، پس تلاش می‌کنیم که از آن استفاده کنیم.

مشاوره برای حل‌کردن این نوع تست‌ها به تمرین و تکرار زیادی نیاز دارین، پس حتماً قبل از آزمون‌ها برای تمرین‌کردن این مدل تست‌ها وقت کافی بذارین! این تست‌ها کمی وقت‌گیر هستن ولی غالباً نباید بیشتر از یک دقیقه وقتتان را بگیرن!

یک نکتهٔ بسیار مهم در حلّ این تست‌ها این است که حتماً تمام گزینه‌ها را بررسی کنین و اگر مثلاً در گزینهٔ (۱) خطایی پیدا کردین حتماً گزینه‌های دیگر را نیز به سرعت بررسی کنین، زیرا گاهی خطای واضح‌تری در یک گزینه پیدا می‌کنیم و باید آن را انتخاب کنیم.

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: عربی یازدهم ـ درس ۴

Hint سریعاً ترجمهٔ تمام کلمات رو بررسی کن!

درس Box

۱) ترجمهٔ اسم نکره ← اسم نکره در فارسی با «ی» یا «یک» یا هر دوی آن‌ها ترجمه می‌شود.

مثال «طالبٌ» ← دانش‌آموزی ✓ یک دانش‌آموز ✓ یک دانش‌آموزی ✓ دانش‌آموز ✗

نکته اگر در فارسی، در کلمه‌ای این نشانه‌ها را نداشته باشیم آن اسم، معرفه است.

مثال دانش‌آموز ← معرفه است، چون «ی» یا «یک» ندارد.

در گزینهٔ (۴) «المجالات المختلفة: زمینه‌های گوناگون» معرفه است، پس نباید با «ی» نکره ترجمه شود و «زمینه‌های گوناگونی» نادرست است!

۲) در ترجمهٔ ساختار «لِـ + مضارع» به حالت‌های زیر توجه کنید:

حالت‌های مختلف	مثال
اگر «لِـ» مضارع رو مجزوم کرده باشد ← باید + مضارع التزامی	لِيَذهَبْ: باید برود
اگر «لِـ» مضارع رو منصوب کرده باشد ← تا + مضارع التزامی	لِيَذهَبَ: تا برود

کلمات مهم: «هذه عقائدنا»: این عقاید ما است که/ «عن الحياة»: دربارهٔ زندگی/ «تستطيعُ»: می‌تواند/ «أن تُبعدنا عَن ...»: ما را از ... دور کند/ «أفاضل النّاس»: مردمان شایسته/ «أو»: یا/ «تُقرّبنا مِن»: ما را به ... نزدیک نماید/ «أراذلِهم»: فرومایگانشان/ «قد سُجّل»: ثبت شده است/ «في قائمة التّراث العالميّ»: در فهرست میراث جهانی/ «كثيرٌ من المعالم التّاريخيّة»: بسیاری از آثار تاریخی/ «الّتي»: که/ «يأتي السُّيّاح»: گردشگران می‌آیند/ «لرؤية جمالها»: برای دیدن زیبایی‌شان/ «أخذت تَبني»: شروع به ساخت کرده است./ «مُستوصفات»: درمانگاه‌هایی/ «في القرى الصّغيرة»: در روستاهای کوچک/ «يُرجى»: امید می‌رود/ «أن يتمّ»: که به پایان برسد/ «عملها»: کارش/ «بعد سنتين»: بعد از دو سال/ «تُرفَع»: بالا برده می‌شود/ «المُجتمعات البشريّة»: جوامع بشری/ «بثقافة الحوار»: با فرهنگ گفت‌وگو/ «في المجالات المختلفة»: در زمینه‌های گوناگون/ «فَلْنحاول»: پس باید تلاش کنیم/ «أن نستفيد»: که استفاده کنیم/ «منها»: از آن

پاسخ خیلی تشریحی ✓

خطاهای این گزینه:

زمینه‌های گوناگونی («المجالات المختلفة» معرفه است، ولی «زمینه‌های گوناگونی» نکره است.) ـ تلاش می‌کنیم («فَلْنحاول» از «فَـ + لِـ (لام امر) + نُحاوِلْ» تشکیل شده است، بنابراین به معنی «پس باید تلاش کنیم» است، ولی حرف «لِـ: باید» ترجمه نشده است.)

ترجمهٔ صحیح:

جوامع بشری با فرهنگ گفت‌وگو در زمینه‌های گوناگون بالا برده می‌شود، پس باید تلاش کنیم که از آن‌ها استفاده کنیم!

Telegram: @konkur_in

۸۸ «**جوانی نزد مرد فاضلی آمد، آن جوان پندی را از او شنید که او را از انجام گناهان باز می‌داشت!**» عیّن الصّحیح:

۱) جاء شابٌّ إلی رجلٍ فاضلٍ، سمع ذلك الشّابّ موعظة منه منعَهُ عن ارتكاب المعاصي!

۲) أتی شابٌّ إلی رجلٍ فاضلٍ، سمع الشّابّ موعظة منه تمنعه عن ارتكاب الذّنوب!

۳) راح شابٌّ عند رَجلٍ فاضلٍ، سمع ذلك الشّابّ موعظة منه تمنعُه عن ارتكاب الأذناب!

۴) أتی شابٌّ نَحوَ رجلٍ فاضلٍ، سمع الشّابّ الموعظة منه تمنعه عن ارتكاب الخطايا!

مشاوره در این مدل سؤالات به تفاوت گزینه‌ها مثل بودن یا نبودن ضمیر، جمع یا مفرد بودن کلمات، «ال» داشتن یا نداشتن اسم‌ها و ... خیلی دقت کن!

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: عربی یازدهم ـ درس ۴

Hint حواست به نکات معرفه و نکره و زمان فعل‌های جمله باشه.

درس Box

۱) اگر یک اسم نکره در جمله‌ای به کار برود و در ادامه بخواهیم همان اسم را مجدّداً تکرار کنیم، آن را به همراه «ال» می‌آوریم چراکه دیگر برای مخاطب ناشناخته نیست. در این صورت الف و لام را می‌توانیم به شکل «این» یا «آن» (و یا حتّی «همان») ترجمه کنیم!

مثال ﴿أرسلنا إلی فرعون رسولاً فعصی فرعون الرّسول﴾ (آیهٔ قرآن): فرستاده‌ای را به سوی فرعون فرستادیم، اما فرعون از آن فرستاده نافرمانی کرد.

تذکّر: در تست‌های ترجمه و تعریب به شدت به این موضوع دقت کنید و هر وقت داشتید با کلمهٔ «این/ آن» ردّ گزینه می‌کردید، این نکته را بررسی کنید بعد تصمیم بگیرید!

در این تست، کلمهٔ «جوانی» ابتدا به شکل نکره آمده و در ادامه به شکل «آن جوان» نوشته شده است، بنابراین برای ساختن معادل آن در عربی لزومی ندارد که حتماً از اسم اشارهٔ «ذلك» استفاده کنیم و «ال» نیز در این ساختار کارکرد همان اسم اشاره را دارد، بنابراین برای معادل «آن جوان»، هم «ذلك الشّابّ» در گزینه‌های (۱) و (۳) صحیح است و هم «الشّابّ» در گزینه‌های (۲) و (۴).

۲) گاهی وقت‌ها، فعل‌ها به خاطر ساختار و شرایطی که در جمله وجود دارد، ترجمه‌شان تغییر می‌کند. این مورد معمولاً از چشم بسیاری از دانش‌آموزان دور می‌ماند. تسلط بر این ساختارهای ساده می‌تواند کلید حلّ برخی سؤالات ظاهراً سخت باشد.

فعل ماضی + فعل مضارع ← فعل دوم معمولاً به صورت ماضی استمراری ترجمه می‌شود.

مثال رأیتُ طفلًا صغیراً یلعبُ في الساحة. ← کودک کوچکی را دیدم که در حیاط بازی می‌کرد.

فعل ماضی — فعل مضارع — ماضی استمراری

فعل ماضی + ... فعل ماضی ← فعل دوم به صورت ماضی بعید یا ماضی ساده ترجمه می‌شود.

مثال خَرَجَ التّلامیذ من الصّفّ و هم تَعَلَّموا دروسه. ← دانش‌آموزان از کلاس خارج شدند در حالی که درس‌هایشان را یاد گرفته بودند

ماضی — ماضی — ماضی — ماضی بعید

(= یاد گرفتند).

در این تست، فعل «شنید» ماضی است و فعل «بازمی‌داشت» ماضی استمراری است، بنابراین به ساختار «ماضی + مضارع» نیاز داریم تا بتوانیم فعل دوم را به شکل ماضی استمراری ترجمه کنیم، بنابراین برای معادل فعل «بازمی‌داشت» از فعل مضارع «تَمنعُ» استفاده می‌کنیم نه فعل ماضی «مَنَعَ»!

۳) به تفاوت دو کلمهٔ زیر بسیار دقت کنید:

کلمه	ترجمه	جمع مکسّر
ذَنْب	گناه	ذُنوب
ذَنَب	دُم	أذناب

Telegram: @konkur_in

پاسخ خیلی تشریحی ✔ خطاهای سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): منعَهُ (این فعل، ماضی است و با توجه به این‌که قبل از آن، یک فعل ماضی دیگر «سمع» آمده است، مطابق ساختار «ماضی + ماضی» معادل ماضی بعید یا ماضی ساده است، ولی «بازمی‌داشت» ماضی استمراری است.)

گزینهٔ (۳): راح (به معنی «رفت» است نه «آمد».) ـ الأذناب (این کلمه، جمع مکسّر «الذَّنَب» و به معنی «دُم‌ها» است نه «گناهان».)

گزینهٔ (۴): الموعظة («پندی» نکره است، ولی «الموعظة» معرفه است.)

Telegram: @konkur_in

۸۹ عيّن الأنسب في المفهوم: ﴿يا أيّتها النّفس المطمئنّة ارجِعي إلى ربّك راضيةً مرضيَّةً﴾

۱) چو راضی شد از بنده یزدان پاک / گر اینها نگردند راضی چه باک
۲) خدایا چنان کن سرانجام کار / تو خشنود باشی و ما رستگار
۳) چند راضی شود به خورد و به خفت / ترک این بیخودی بباید گفت
۴) ای دل تو به دادهٔ خدا راضی باش / نه طالب مستقبل و نه ماضی باش

مشاوره سؤالات مفهوم غالباً بدون تغییر از جملات کتاب درسی طرح می‌شن، پس باید از قبل بررسی شده باشن!

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: عربی دوازدهم ـ درس ۲

Hint حواست هم به «راضیةً» و هم به «مرضیّةً» باشه.

درس Box دقت کنید که «راضیة» اسم فاعل و «مرضیّة» اسم مفعول است (در اصل «مَرضوية» است)، بنابراین به تفاوت ترجمهٔ آن‌ها بسیار توجه کنید.

الرّاضي: راضی، خشنود (*یعنی کسی که خودش راضیه*)/ المَرضيّ: مورد رضایت (*یعنی کسی که ازش راضی هستن*)

پاسخ خیلی تشریحی ترجمهٔ آیه: «ای نفس مطمئنه، به سوی پروردگارت بازگرد در حالی که راضی و مورد رضایت [او] هستی» است. مفهوم آیه: بازگشت نفس به خدا با رضایت دوجانبه (رضایت نفس از خدا و رضایت خدا از نفس).

بررسی گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): اشاره به این نکته دارد که فقط رضایت خدا مهم است و در این صورت دیگر رضایت دیگران اهمیتی ندارد.

گزینهٔ (۲): در بخش «تو خشنود باشی» با «مرضیّة» (مورد رضایت خدا) و بازگشت به سوی او همخوانی کامل دارد و در بخش «ما رستگار» با مفهوم «راضیةً» متناسب است. ← مناسب‌ترین پاسخ است.

گزینهٔ (۳): به ترک تعلقات مادی و بی‌خودی اشاره دارد که با مفهوم بازگشت و رضایت، تناسب ندارد.

گزینهٔ (۴): بر رضایت از داده‌های خدا تمرکز دارد، اما فاقد بُعد بازگشت به خدا و رضایت الهی است.

Telegram: @konkur_in

● اِقرأ النّصّ التّالي ثمّ أَجِب عن الأسئلة (۹۰ ـ ۹۲) بما يُناسب النّصّ:

«الإنسان أذكى كائنٍ على الأرض و لديه أيضاً القدرةُ على التّفكير و التّحدّث و العمل وفقاً لذلك، فعليه أن يَعرف كيف يُعامل جيّداً و يكون لديه أخلاقٌ حسنة، و من الأفضل للوالدَين أن يُعلِّما أولادَهما كيفيّة التّعامل مع أفراد الأسرة و الجيران و الأصدقاء و المُعلّمين و غيرهم. يتكلّم بعض الأفراد في حضور النّاس فقط بالكلمات الحلوة و الأخلاق الحسنة، لكن في غيابهم ليسوا كذلك. هذه ليسَت طريقة جيّدة، الأخلاق الحميدة ضروريّة للغاية في الحياة لِأنّها تُساعدنا على أن نتصرّف بشكل جيّد في المجتمع و نكتسبَ قلوبَ النّاس، فيُمكن لنا خلقُ شخصيّة فريدة بالأخلاق الحميدة. الشّخص ذوالأخلاق الحميدة يحترمُ مشاعر (احساسات) مَن يعيشون حولَه، لا يُميّز بينَ النّاس أبداً و يظهر نفسَ الاحترام للجميع. الشّخص ذوالسّلوك الجيّد لا يشعرُ أبداً بالفخر و يُراقب دائماً مشاعرَ الآخرينَ. الأخلاق الحميدة تُعطي دائماً الفرصة لإجراء محادَثة جديدة مع النّاس و في النّهاية النّجاح في الحياة. إذا يُحدِّث معكم أحدٌ بسوءٍ فلا تُحدِّثوه بنفس الطّريقة، بل عاملوه بِرفقٍ و رحمة و اجعلوا فرصةً للتّغيير، فعليكم أن تُمارسوا دائماً الأخلاق الحميدة في حياتكم و تتّبعوها.»

ترجمهٔ متن:

«انسان، باهوش‌ترین موجود روی زمین است و ظرفیت تفکّر، صحبت و عمل مطابق با آن را نیز دارد، پس باید بداند که چگونه خوب رفتار کند و اخلاق خوبی داشته باشد. بهتر است والدین چگونگی رفتار با اعضای خانواده، همسایه‌ها، دوستان، معلّمان و ... را به فرزندان خود آموزش دهند. برخی از افراد تنها در حضور مردم با کلمات شیرین و اخلاق خوب صحبت می‌کنند، ولی در غیبتشان این‌گونه نیستند.

این روش خوبی نیست، اخلاق خوب در زندگی بسیار ضروری است، زیرا به ما کمک می‌کند که در جامعه خوب رفتار کنیم و دل‌های مردم را به دست بیاوریم، بنابراین می‌توان با اخلاق خوب شخصیّتی منحصربه‌فرد خلق کرد. شخصی با اخلاق خوب به احساسات کسانی که در اطراف او زندگی می‌کنند احترام می‌گذارد، او هرگز میان مردم فرق نمی‌گذارد و به همه احترام یکسانی نشان می‌دهد. یک فرد خوش‌رفتار هرگز احساس غرور نمی‌کند و همیشه مراقب احساسات دیگران است. اخلاق خوب همیشه فرصت یک گفت‌وگوی جدید با مردم و در نتیجه موفقیّت نهایی در زندگی را می‌دهد. اگر کسی با شما بد صحبت کند، به همان شیوه با او صحبت نکنید، بلکه همیشه با او با مدارا و مهربانی (مهربانی و رحمت) رفتار کنید و فرصتی برای تغییر قرار بدهید.

کلمات مهم: «أذكى»: با هوش‌ترین/ «كائنٍ»: موجود/ «التّفكير»: تفکر/ «التّحدّث»: صحبت‌کردن/ «وفقاً لِـ»: براساسِ/ «عليه أن يَعرف»: باید بداند/ «يُعامل»: رفتار کند/ «جيّداً»: خوب/ «و يكون لديه»: و داشته باشد/ «من الأفضل»: بهتر است/ «أن يُعلِّما»: آموزش دهند/ «كيفيّة التّعامل»: چگونگی رفتار/ «أفراد الأسرة»: اعضای خانواده/ «الجيران»: همسایه‌ها/ «يتكلّم»: صحبت می‌کنند/ «بالكلمات الحلوة»: با کلمات شیرین/ «طريقة جيّدة»: روش خوب/ «الأخلاق الحميدة»: اخلاق ستوده، خوب/ «ضروريّة للغاية»: بسیار ضروری/ «نتصرّف بشكل جيّد»: رفتار خوب کنیم/ «المجتمع»: جامعه/ «يُمكن لَنا»: می‌توانیم/ «فريدة»: منحصربه‌فرد، بی‌نظیر/ «يعيشون حولَه»: اطراف او زندگی می‌کنند/ «لا يُميّز»: متمایز نمی‌کند/ «نفسَ الاحترام»: احترام یکسان/ «السّلوك الجيّد»: رفتار خوب/ «لا يشعرُ بالفخر»: احساس غرور نمی‌کند/ «مشاعرَ الآخرينَ»: احساسات دیگران/ «تُعطي الفرصة»: فرصت می‌دهد/ «محادَثة جديدة»: گفت‌وگوی جدید/ «النّجاح»: موفقیت/ «يُحدِّث بسوءٍ»: بد صحبت کند/ «بنفس الطّريقة»: به همان روش/ «عاملوه بِرفقٍ»: با او با مهربانی، آهستگی رفتار کنید/ «عليكم أن تُمارسوا»: باید تمرین کنید/ «و تتّبعوها»: و از آن‌ها پیروی کنید

Telegram: @konkur_in

۹۰ عمّا يتكلّم النّصّ؟

۱) الطّريقة الّتي يُعلِّمنا والِدانا في التّعامل مع الآخرين!

۲) الأخلاق الحميدة في كلّ إنسان تُبيّن ذكاوَته!

۳) الصّفات الإنسانيّة الّتي تُؤدّي إلى التّعايش السّلمي في المُجتمع!

۴) الالتزام بالأخلاق الحميدة و دورها في المجتمع!

مشاوره در مورد حل سؤالات درک متن چند نکته رو در نظر داشته باشین:
۱) سؤالات درک متن رو در آخر سؤالات عربی جواب بدین.
۲) متن رو باید با دقت، ولی با سرعت بخونین. این کار نیاز به تمرین و تکرار زیاد داره. خوندن نصف و نیمهٔ متن خیلی فایده‌ای نداره.
۳) توی متن و گزینه‌ها به کلماتی که معنای «هیچ، همه، گاهی، اصلاً، فقط، همیشه، بعضی، قطعاً، ممکنه ...» دارن، دقت کنین.
۴) در سؤالات درک مطلب برای تشخیص گزینهٔ صحیح یا خطا عجله نکنین و حتماً همهٔ گزینه‌ها رو بخونین سپس بهترین گزینه رو انتخاب کنین!

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: عربی دوازدهم ـ درس ۳

پاسخ خیلی تشریحی

متن دربارهٔ چه چیزی صحبت می‌کند؟

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): روشی که والدینمان در برخورد با دیگران به ما می‌آموزند! *(متن به اهمیت آموزش توسط والدین اشاره می‌کنه، ولی تمرکز اصلیش فقط روی روش‌های آموزشی اون‌ها نیست. موضوع اصلی گسترده‌تر از اینه.)*

گزینهٔ (۲): اخلاق نیکو در هر انسانی، هوش او را نشان می‌دهد! *(متن می‌گه انسان باهوش‌ترین موجود هست و اخلاق خوب هم مهمه، ولی هیچ ربطی بین هوش و اخلاق نیکو به این شکل برقرار نکرده. اخلاق رو یه فضیلت جداگانه معرفی کرده.)*

گزینهٔ (۳): صفات انسانی که به همزیستی مسالمت‌آمیز در جامعه منجر می‌شود! *(متن به رفتار خوب در جامعه و احترام به دیگران اشاره می‌کنه که همگی به همزیستی مسالمت‌آمیز کمک می‌کنن، اما باز هم تمرکز اصلی متن، این نیست، بلکه بیشتر روی اخلاق نیکو تمرکز داره.)*

گزینهٔ (۴): پایبندی به اخلاق نیکو و نقش آن در جامعه! *(این گزینه دقیقاً مفهوم اصلی متن رو پوشش می‌ده. متن دربارهٔ اهمیت داشتن اخلاق خوب، نحوهٔ رفتار با دیگران، تأثیرش در جامعه و لزوم تمرین و پایبندی به اون صحبت می‌کنه.)*

Telegram: @konkur_in

۹۱ عيّن الخطأ:

۱) علينا ألّا نكونَ ذوي الوجهَين في علاقاتِنا مع الآخرينَ!

۲) الشّخص ذو الموقف الصّحيح في رأي النّاس يكون جذّاباً!

۳) لِيَكن سلوكنا الجيّد مع النّاس جزءاً من قائمة أعمالنا اليوميّة!

۴) لا إنسان لَه أخلاق حميدة إلّا و هو عَلّمها من والديه!

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: عربی دوازدهم ـ درس ۳

پاسخ خیلی تشریحی ✔

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): نباید در روابطمان با دیگران دورو باشیم! *(متن می‌گه که بعضی‌ها فقط جلوی مردم خوب هستن و در غیابشون این‌طور نیستن و این «طريقة جيّدة» نیست. این یعنی باید یک‌رو باشیم و دورو نباشیم.)*

گزینهٔ (۲): شخصی که رفتار درستی دارد، در نظر مردم جذاب است! *(متن می‌گه اخلاق خوب باعث می‌شه «قلوب النّاس» رو به دست بیاریم و «شخصيّة فريدة» خلق کنیم. این‌ها همگی به نوعی نشان‌دهندهٔ جذابیت و محبوبیت هستن.)*

گزینهٔ (۳): رفتار خوبمان با مردم باید بخشی از کارهای روزانه‌مان باشد! *(متن می‌گه «عليكم أن تُمارسوا دائماً الأخلاق الحميدة في حياتكم و تتّبعوها» (باید همیشه اخلاق خوب را در زندگی‌تان تمرین کنید و از آن پیروی کنید). این یعنی باید بخشی از زندگی روزمره باشه.)*

گزینهٔ (۴): هیچ انسانی اخلاق نیکو ندارد مگر این‌که آن را از والدینش آموخته باشد! *(متن اشاره می‌کنه که والدین باید این رو آموزش بدن («أن يُعلِّما أولادَهما كيفيّة التّعامل ...»). ولی هیچ‌جا نگفته که این تنها راه یادگیری اخلاق نیکو هست یا این‌که کسی که از والدینش یاد نگرفته، اخلاق نیکو نداره. ممکنه از تجربیات دیگه یا منابع دیگه یاد گرفته باشه.)*

Telegram: @konkur_in

۹۲ عيّن سؤالاً لَم يأتِ جوابُه في النّصّ؟

۱) كيف نَتكلّم عن الّذي ليسَ حاضراً بيننا؟

۲) لماذا السّلوك السّليم مهمٌّ في حياتنا؟

۳) كيف يُعامل الشّخص ذو المَوقف الصّحيح؟

۴) كيف يجبُ أن يكونَ سلوكُنا مع شخصٍ قليل الأدب؟

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: عربی دوازدهم ـ درس ۳

پاسخ خیلی تشریحی ✔ سؤالی را مشخص کن که جوابش در متن نیامده است.

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): چگونه دربارهٔ کسی که در بین ما حاضر نیست، صحبت کنیم؟ *(متن دربارهٔ رفتار با دیگران صحبت می‌کنه، مخصوصاً وقتی کسی جلوی ماست یا وقتی کسی با ما بد صحبت می‌کنه، ولی هیچ اشاره‌ای به نحوهٔ صحبت‌کردن دربارهٔ غایبین نکرده. درسته که بعضی‌ها جلوی مردم خوبن و در غیابشون نه، ولی راهکار یا دستورالعمل مشخصی برای صحبت دربارهٔ غایبین ارائه نشده.)*

گزینهٔ (۲): چرا رفتار درست در زندگی ما مهم است؟ *(متن توضیح می‌ده که اخلاق خوب در زندگی بسیار ضروری است «ضروريّة للغاية في الحياة»، چون «تُساعدنا على أن نتصرّف بشكل جيّد في المجتمع و نكتسبَ قلوبَ النّاس» و باعث «النّجاح في الحياة» می‌شه، پس دلیل اهمیتش ذکر شده.)*

گزینهٔ (۳): شخصی که رفتار درستی دارد، چگونه رفتار می‌کند؟ *(متن در مورد «الشّخص ذوالأخلاق الحميدة» یا «الشّخص ذوالسّلوك الجيّد» توضیح می‌ده که به احساسات دیگران احترام می‌ذاره، تبعیض قائل نمی‌شه، مغرور نیست و مراقب احساسات دیگرانه. این‌ها همگی نشون می‌ده که فرد خوش‌رفتار چه‌طور رفتار می‌کنه.)*

گزینهٔ (۴): رفتار ما با فرد بی‌ادب چگونه باید باشد؟ *(متن دقیقاً در مورد این موضوع صحبت می‌کنه: «إذا يُخدِّش معلّم أحدٌ بسوءٍ فلا تُخدِّثوه بنفس الطّريقة، بل عاملوه بِرِفقٍ و رحمة و اجعلوا فرصةً للتّغيير». یعنی با مهربانی و رحمت رفتار کن و فرصت تغییر بده.)*

Telegram: @konkur_in

● عيّن الخطأ في الإعراب و التّحليل الصّرفي: (۹۳ و ۹٤)

۹۳ «يُحدِّث ـ أذكىٰ ـ يُعلِّما ـ الاحترام»:

۱) أذكىٰ: اسم ـ مفرد مذكّر ـ اسم تفضيل (جمعه علىٰ وزن «أفاعل») ـ معرب/ خبر و مرفوع و مضاف

۲) يُحدِّث: فعل مضارع ـ للمفرد المذكّر ـ مزيد ثلاثي من باب تفعّل ـ مبني للمعلوم/ فعلٌ و مع فاعله «أحد» جملة فعليّة

۳) الاحترام: اسم ـ مصدر علىٰ وزن «افتعال»، اسم مفعول منه: «مُحترَم»/ مضافٌ إليه و مجرور بالكسرة

۴) يُعلِّما: مضارع ـ للمثنّى المذكّر ـ مزيد ثلاثي (مصدره «تعليم») ـ متعدّ ـ معلوم/ فعلٌ و الجملة فعليّة

مشاوره در این مدل تستها حتماً حتماً دقت کنین که صحیح رو می‌خواد یا خطا رو!!!

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: عربی یازدهم ـ درس ۴

Hint اوّل موارد سمت راست رو بررسی کن چون نیاز به بررسی جمله ندارن بعد اگه سؤال حل نشد موارد سمت چپ رو بررسی کن!

درس Box

تعیین باب یک فعل:

برای تشخیص باب یک فعل مزید باید ابتدا فعل را مفرد کنیم و وزن فعل به‌دست‌آمده را با وزن‌های جدول باب‌های ثلاثی مزید مقایسه کنیم.

تذکّر: اگر این وزن، در جدول باب‌های ثلاثی مزید پیدا نشد، فعل، ثلاثی مجرّد است.

جدول باب‌های ثلاثی مزید

شماره	وزن ماضی	وزن مضارع	وزن امر	وزن مصدر (نام باب)	حروف زائد
۱	أفْعَلَ	يُفْعِلُ	أفْعِلْ	إفْعال	أ
۲	فَعَّلَ	يُفَعِّلُ	فَعِّلْ	تَفعيل	تشديد (تکرار عین‌الفعل)
۳	فاعَلَ	يُفاعِلُ	فاعِلْ	مُفاعَلَة	ا
۴	اِفْتَعَلَ	يَفْتَعِلُ	اِفْتَعِلْ	اِفْتِعال	ا ـ ت
۵	اِنْفَعَلَ	يَنْفَعِلُ	اِنْفَعِلْ	اِنْفِعال	ا ـ ن
۶	تَفاعَلَ	يَتَفاعَلُ	تَفاعَلْ	تَفاعُل	ت ـ ا
۷	تَفَعَّلَ	يَتَفَعَّلُ	تَفَعَّلْ	تَفَعُّل	ت، تشديد (تکرار عین‌الفعل)
۸	اِسْتَفْعَلَ	يَسْتَفْعِلُ	اِسْتَفْعِلْ	اِسْتِفْعال	ا ـ س ـ ت

مثال تُجلِسانِ ← ۱) مفردکردن فعل ← *مضارع هست پس حرف اوّلش را به «ی» تبدیل می‌کنیم.* ← يُجلِسانِ/ حذف شناسهٔ آخر ← يُجلِس/ ۲) وزن «يُجلِس» ← يُفعِل/ ۳) مقایسه با جدول مزید ← مضارع باب «إفعال» است (أفعَلَ، يُفعِلُ، أفعِلْ، إفعال) ← «تُجلِسانِ» ثلاثی مزید از باب «إفعال» است.

تَنظُرونَ ← ۱) مفردکردن فعل ← *مضارع هست پس حرف اوّلش را به «ی» تبدیل می‌کنیم.* ← يَنظُرونَ/ حذف شناسهٔ آخر ← يَنظُر/ ۲) وزن «يَنظُر» ← يَفعُل/ ۳) مقایسه با جدول مزید ← این وزن در جدول موجود نیست. ← «تَنظُرونَ» ثلاثی مجرّد است.

در گزینهٔ (۴) فعل «يُعلِّما» را در نظر بگیرید.

يُعلِّما ← ۱) مفردکردن فعل ← *مضارع هست و حرف اوّل فودش «ی» هست.*/ حذف شناسهٔ آخر ← يُعلِّم/ ۲) وزن «يُعلِّم» ← يُفَعِّل/ ۳) مقایسه با جدول مزید ← مضارع باب «تفعیل» است (فَعَّلَ، يُفَعِّلُ، فَعِّل، تَفعيل) ← «يُعلِّما» ثلاثی مزید از باب «تفعیل» است.

پاسخ خیلی تشریحی

خطای این گزینه:

مزید ثلاثی من باب تفعّل («يُحدِّث» بر وزن «يُفَعِّلُ» است، بنابراین مضارع باب «تفعیل» است نه «تفعُّل».)

Telegram: @konkur_in

۹۴ «الوالدَین ـ لیسَت ـ مُحادَثة ـ تُساعد»:

۱) لیست: فعل ماضٍ ـ للمؤنّث الغائبة ـ مجرّد ثلاثي/ فعلٌ من الأفعال النّاقصة، خبره «طريقة» و منصوب

۲) الوالدَین: اسم ـ مثنّیٰ مذکّر ـ اسم فاعل ـ معرفة ـ معرب/ مجرور بالياء، و النّون مكسورة دائماً

۳) مُحادَثة: اسم ـ مفرد مؤنّث ـ اسم مفعول (من باب «مفاعلة») ـ نكرة/ مضافٌ‌إليه و مجرور و موصوف

۴) تُساعد: مضارع ـ للغائبة ـ مزيد ثلاثي بزيادة حرف واحد ـ معلوم/ فعلٌ و مفعوله «نا» و الجملة فعليّة

مشاوره در این مدل تستها حتماً حتماً دقت کنین که صحیح رو می‌خواد یا خطا رو!!!

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: عربی یازدهم ـ درس ۳

Hint اوّل موارد سمت راست رو بررسی کن چون نیاز به بررسی جمله ندارن، بعد اگه سؤال حل نشد، موارد سمت چپ رو بررسی کن!

درس Box تنها اسمی که ساختار «مُـ ... ـَ ...» دارد، ولی اسم مفعول به حساب نمی‌آید، مصدر باب «مُفاعَلَة» است.

مثال کلمات «مُشاهَدَة: دیدن»، «مُجاهَدَة: جنگیدن»، «مُسابَقَة: مسابقه‌دادن» و ... همگی مصدر هستند نه اسم مفعول.

پاسخ خیلی تشریحی خطای این گزینه:

اسم مفعول (کلمهٔ «مُحادَثَة» بر وزن «مُفاعَلَة» و به معنی «گفت‌وگوکردن» است، بنابراین مصدر است، پس نمی‌تواند اسم مفعول باشد!)

Telegram: @konkur_in

● عيّن الجَوابَ الصّحيح للأسئلةِ التّالية (۹۵ ـ ۱۰۰):

۹۵ عيّن الخطأ في ضبط حركات حروف الكلمات:

۱) الفَخرُ لِلعَقلِ و الحَياءِ و العَفافِ و الأَدَبِ و التَّفاخُرُ بِالنَّسَبِ لَيسَ مَحموداً!

۲) أَعجَبَ أَنوشِروانَ كَلامُ ذلك الفَلّاحِ كَثيراً و أَمَرَ أَنْ يُعطَىٰ الفَلّاحَ أَلْفُ دينارٍ آخَرَ!

۳) إنَّ رِسالَةَ الإسلامِ قائِمَةٌ عَلَىٰ أَساسِ المَنطِقِ و اجتَنابِ الإساءَةِ!

۴) بَعدَ مُشاهَدَةِ المُباراةِ يُعجِبُني جِدّاً حارِسُ مَرمَىٰ هٰذا الفَريقِ!

مشاوره در این تست‌ها لازم نیست همهٔ حرکت‌ها بررسی بشن و غالباً با بررسی چند گروه کلمهٔ خاص به پاسخ صحیح می‌رسیم، امّا ممکن است گاهی تلفّظ کلماتی مثل «النَّفط» یا «المَوعِظَة» که در فارسی به شکل متفاوتی به کار می‌رن هم مورد سؤال قرار بگیره.

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: عربی دهم ـ درس ۴ / عربی یازدهم ـ درس ۴ / عربی دوازدهم ـ درس‌های ۱ و ۳

Hint ابتدا برو سراغ وزن فعل‌ها و مصدرهای مزید و حرکت نون در آخر جمع‌های مذکّر سالم و مثنّی! بعد به اسم تفضیل‌ها، اسم فاعل‌ها و اسم مفعول‌ها و در نهایت به فعل‌های مجهول دقت کن!

پاسخ خیلی تشریحی قائِمَةٌ (این کلمه اسم فاعل است، بنابراین باید بر وزن «فاعِل» باشد نه «فاعَل»، در نتیجه «قائِمَةٌ» صحیح است.) ـ اجتِنابِ (مصدر باب «افتعال» بر وزن «اِفتِعال» است نه «اِفتَعال»، بنابراین «اجتِنابِ» صحیح است.)

Telegram: @konkur_in

۹۶ عیّن ما فیه اسم مبالغة:

۱) علینا أن لا نُصدّق کلّ ما سَمعنا به بل نکون نقّادَ الکلام!

۲) اجتمع الحرّاسُ أمام الملعب لیَمنعوا دخول المتفرّجین بدون بطاقة!

۳) الزوّارُ مُنتظرون لیُفتَح الباب فیستطیعون زیارة مقبرة حافظ!

۴) «التّمار» کان من أصحاب الإمام علیٍّ الّذینَ لا یَکتمون حبّه!

مشاوره مهم‌ترین تله‌ای که طرّاحان در تست‌های تشخیص اسم مبالغه استفاده می‌کنن، شباهت وزن «فَعّال» و «فُعّال» با یکدیگه‌ست.

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: عربی یازدهم ـ درس ۲

Hint دنبال اسم مفردی بگرد که بر وزن «فَعّال» یا «فَعّالة» باشه.

درس Box کلمات بر وزن «فَعّال» و «فَعّالة» اسم مبالغه هستند. کلماتی که بر وزن «فعّالة» هستند، حتماً اسم مبالغه هستند، اما اسم‌هایی که بر وزن «فعّال» (بدون مشخص‌بودن حرکت حرف اوّل) هستند، اگر مفرد باشند بر وزن «فَعّال» و اسم مبالغه هستند و اگر جمع باشند بر وزن «فُعّال» بوده و اسم مبالغه نیستند.

مثال الزوّار ذهب ← «الزوّار» به شکل مفرد به کار رفته است، چون «ذهب» مفرد است، در نتیجه اسم مبالغه است.

الزوّار ذهبوا ← «الزوّار» به شکل جمع به کار رفته است، چون «ذهبوا» جمع است، در نتیجه اسم مبالغه نیست.

تفاوت «فَعّال» و «فُعّال»:

	فَعّال	فُعّال
تعداد	مفرد	جمع (مکسّر)
نوع کلمه	اسم مبالغه	اسم فاعل (اگر مفردش بر وزن فاعِل باشد.)

پاسخ خیلی تشریحی ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): بر ما واجب است که هر آن‌چه شنیدیم را باور نکنیم، بلکه منتقدان کلام باشیم! ← چون در مورد «ما» صحبت شده است، «نقّاد» جمع است نه مفرد، بنابراین بر وزن «فُعّال» است (نُقّاد: منتقدان)، در نتیجه اسم مبالغه نیست.

گزینهٔ (۲): نگهبانان مقابل ورزشگاه گرد آمدند تا ورود تماشاگران بدون بلیت را جلوگیری کنند! ← با توجه به جمع‌بودن فعل «لیمنعوا»، «الحرّاس» جمع است نه مفرد، بنابراین بر وزن «فُعّال» است (حُرّاس: نگهبانان)، در نتیجه اسم مبالغه نیست.

گزینهٔ (۳): بازدیدکنندگان منتظرند تا در گشوده شود و بتوانند مقبرهٔ حافظ را زیارت کنند! ← با توجه به جمع‌بودن «مُنتظرون»، «الزوّار» جمع است نه مفرد، بنابراین بر وزن «فُعّال» است (زُوّار: زائران)، در نتیجه اسم مبالغه نیست.

گزینهٔ (۴): «تمّار» از یاران امام علی (ع) بود که عشق به او را پنهان نمی‌کردند! ← «التّمار» مفرد است، بنابراین بر وزن «فَعّال» است (تَمّار: خرمافروش)، در نتیجه اسم مبالغه است.

Telegram: @konkur_in

۹۷ عيّن ما ليست فيه نون الوقاية:

۱) المُزارع هذه الأيّام يَتمنّى أن يَنزل مطراً كثيراً!

۲) يا بُنيّ، مع أنّك بعيد عنّي لكن أصبر حتّى ترجع إليّ!

۳) كيف تستطيع أن تمنعني عن حبّ بلادي و الدّفاع عنها؟

۴) رجاءً بيّني لي أخطائي قبل أن تُحمّلّيني ما لا طاقة لي به!

مشاوره پیداکردن نون وقایه از مباحث ساده در کنکور سراسری است و در کنکورهای نظام جدید بسیار مورد سؤال قرار گرفته است، پس حتماً از این مبحث ساده نهایت استفاده رو ببرین.

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: عربی دهم ـ درس ۸

Hint دنبال «ني» بگرد که جزء خود اصلی فعل نباشه.

درس Box وقتی ضمیر متکلّم وحده «ي» بخواهد به عنوان مفعول به یک فعل وصل شود، یک «ن» میانشان می‌آید. در عربی به این «ن» اضافه، نون وقایه می‌گویند.

مثال عَلَّمَ (یاد داد) + ي (من) ← عَلَّمَني (به من یاد داد)

يَعرِفُ (می‌شناسد) + ي (من) ← يَعرِفُني (مرا می‌شناسد)

در تست‌ها چگونه نون وقایه را پیدا کنیم؟

نون وقایه همواره به ضمیر «ي» وصل می‌شود، بنابراین همواره در آخر یک کلمه دیده می‌شود و هرگز جزئی از کلمهٔ قبلی نیست، چراکه «ن» زائد است و ضمیر «ي» هم جزء کلمهٔ قبلی نیست، پس برای این‌که تشخیص دهیم نون وقایه داریم باید به شیوهٔ زیر عمل کنیم:

۱) ابتدا در آخر کلمات به دنبال «ني» می‌گردیم.

۲) «ني» را از کلمهٔ قبلش جدا می‌کنیم، اگر کلمهٔ باقی‌مانده معنادار باشد. ← نون وقایه داریم!

در غیر این صورت نون وقایه نداریم. *(بد نیست نیم نگاهی به حروف اصلی کلمه هم بیندازیم، «ن» وقایه زائد است و نباید جزء حروف اصلی کلمه باشه!)*

مثال اِرفَعني ← اِرفَع + ني ← «اِرفَع: بالا ببر» داریم ← نون وقایه داریم. *(اگه نتونستین تشخیص بدین که «اِرفَع» معنادار هست یا نه حروف اصلیش رو بررسی کنین. «ر ف ع» پس «ن» جزوش نیست. ← نون وقایه است.)*

يَنفَعُني ← يَنفَعُ + ني ← «يَنفَعُ: سود می‌رساند» داریم (حروف اصلیش: ن ف ع) ← نون وقایه داریم.

عَيَّني ← عَيَّ + ني ✗ ← «عَيَّ» نداریم. در اصل «عَيَّن + ي» است (حروف اصلیش: ع ی ن) ← نون وقایه نداریم.

لا تَضمَني ← لا تَضمَ + ني ✗ ← «لا تَضمَ» نداریم. در اصل «لا تَضمَن + ي» است. (حروف اصلیش: ض م ن) ← نون وقایه نداریم.

نون وقایه به چه کلماتی متّصل می‌شود؟

نون وقایه غالباً به یک فعل متعدّی (چون در این صورت ضمیر «ي» مفعول است، پس باید فعل متعدّی باشد!) متّصل می‌شود.

مثال شاهَدَني ← شاهَدَ (دید) + ن (نون وقایه) + ي ← من را دید

گاهی نون وقایه به یک حرف نیز وصل می‌شود.

مثال مِنّي ← مِن (از) + ن (تشدید؛ نون وقایه) + ي ← از من

عَنّي ← عَن (از) + ن (تشدید؛ نون وقایه) + ي ← از من

لَيتَني ← لَيتَ (کاش) + ن (نون وقایه) + ي ← کاش من

إنَّني ← إنَّ (قطعاً) + ن (نون وقایه) + ي ← قطعاً من

Telegram: @konkur_in

لَعَلَّني ← لَعَلَّ (شاید) + ن (نون وقایه) + ي ← شاید من

تذکّر: در «إنّي»، «أنّي» و «لكنّي» نون وقایه نداریم، زیرا «ن» و تشدید هر دو جزء خود کلمه هستند!

إنّي ← إنَّ + ي/ أنّي ← أنَّ + ي/ لكِنّي ← لكِنَّ + ي

پاسخ خیلی تشریحی ✔

بررسی گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): «ن» در «يَتمنّى» جزء حروف اصلی فعل (م ن ي) است، بنابراین در این گزینه نون وقایه نداریم.

گزینهٔ (۲): عنّي = عَن + نون وقایة + ي ← در واقع تشدید در «عنّي» نون وقایه است.

گزینهٔ (۳): تمنعني = تمنع + نون وقایة + ي ← نون وقایه داریم.

گزینهٔ (۴): «ن» در «بيّني» جزء حروف اصلی فعل (ب ي ن) است، بنابراین نون وقایه نیست، امّا «ن» در «تُحَمّلیني» نون وقایه است.

← تُحمّلیني = تُحمّلی + نون وقایة + ي ← نون وقایه داریم.

Telegram: @konkur_in

۹۸ عيّن الصّفة يختلف نوعها:

۱) مررتُ برجل يدّعي أنّه يقدر على سياقة سيّارته و عيونه مغلقة!

۲) يا قومِ، كيف تعبدون تماثيل خشبيّة أو حجريّة تصنعونها بأيديكم؟

۳) قدّم لقمان مواعظ لابنه جاءت بعضها في آيات من القرآن!

۴) قد تُسخطني كلام صديق يغضّ عينه عن الحقيقة و هو يطّلع عليها!

مشاوره برای تشخیص انواع صفت بهتر است ابتدا صفت از نوع اسم را تشخیص دهیم، سپس به دنبال صفت از نوع جمله بگردیم.

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: عربی یازدهم ـ درس ۵

Hint چک کن ببین در کدوم گزینه‌ها صفت از نوع اسم داریم و در کدوم گزینه‌ها صفت از نوع جمله (جملهٔ بعد نکره) داریم.

درس Box

انواع صفت:

۱) صفت از نوع اسم ← أُحبّ إنساناً مُجتَهِداً. (یک انسان تلاشگر را دوست دارم.)

۲) صفت از نوع جمله ← أُحبّ إنساناً يَجتَهِدُ. (انسانی را که تلاش می‌کند دوست دارم.)

تعریف صفت از نوع جمله:

جمله‌ای است که بعد از یک اسم نکره می‌آید و آن را توصیف کرده (يَصِفُ النكرة) و توضیح می‌دهد (يُوَضِّحُ النكرة).

مثال رأيتُ أطفالاً يلعبونَ: کودکانی را دیدم که بازی می‌کردند.

(در این عبارت «أطفالاً» اسم نکره است و «یلعبون» در مورد آن توضیح می‌دهد.)

پاسخ خیلی تشریحی

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): از کنار مردی گذشتم که ادعا می‌کرد در حالی که چشمانش بسته است، می‌تواند خودروی خود را براند! ← «يدّعي ...» صفت از نوع جمله است و اسم نکرهٔ «رجل» را توصیف می‌کند.

گزینهٔ (۲): ای قوم من، چگونه بت‌های چوبی یا سنگی را می‌پرستید که خود با دستانتان، آن‌ها را می‌سازید؟ ← «تصنعونها...» صفت از نوع جمله است و اسم نکرهٔ «تماثيل» را توصیف می‌کند، امّا «خشبيّة: چوبی» صفت از نوع اسم است.

گزینهٔ (۳): لقمان برای پسرش اندرزهایی ارائه داد که برخی از آن‌ها در آیاتی از قرآن آمده است! ← «جاءت ...» صفت از نوع جمله است و اسم نکرهٔ «مواعظ» را توصیف می‌کند.

گزینهٔ (۴): گاهی سخنان دوستی که از حقیقت چشم می‌پوشد در حالی که از آن آگاه است، مرا خشمگین می‌کند! ← «يغضّ ...» صفت از نوع جمله است و اسم نکرهٔ «صديق» را توصیف می‌کند.

Telegram: @konkur_in

۹۹ عيّن ما ليست فيه الحال:

۱) فريق من المهندسين قاموا دؤوبين بإعمار هذه القرية الّتي يكاد سكّانها يتركونها!

۲) أحبّتي جعلوني محزوناً لأنّهم تركوني عندما واجهتُ شدائد كثيرة بعد فقدان أبي!

۳) هذا الرّجل المحسن يعين الضّعفاء دون أن يَمنّ عليهم راجياً بأنّ اللّه يراهُ!

۴) قل الحق و لو كان عليك و اعلم أنّ اللّه لا يتركك أمام الظّالمين وحيداً!

مشاوره این تست کمی دشوار و نکته‌داره، پس حتماً درس‌باکس رو به خوبی مطالعه کن.

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: عربی دوازدهم ـ درس ۲

Hint حواست به نکات درس‌باکس این سؤال باشه.

درس Box

انواع حال:

حال از نوع اسم: اسم نکره و منصوبی است که غالباً حالت یک اسم معرفه را بیان می‌کند و در ترجمه، جوابِ سؤالِ «چگونه» از فعل جمله است.

مثال يلعب الطفل فَرِحاً. (کودک، با خوشحالی بازی می‌کند.)

نکته جوابِ سؤال «چگونه» از افعال ناقصه (كانَ، صارَ، لَيسَ، أصبَحَ) و فعل «جَعَلَ» در معنای «گرداند» حال محسوب نمی‌شود!

مثال كانَ الأطفالُ مَسرورينَ: بچه‌ها خوشحال بودند. («مسرورينَ» حال نیست، بلکه خبر فعل ناقص «كانَ» است.)

جَعَلَني صديقي مَسروراً: دوستم مرا خوشحال گرداند. («مَسروراً» حال نیست، زیرا «جَعَلَ» در معنی «گرداند» به کار رفته است و جوابِ سؤال «چگونه» از آن، حال محسوب نمی‌شود، بلکه مفعول دوم است.)

حال از نوع جمله: حالی است که یک جمله باشد و در واقع فقط یک اسم نیست و از یک «مبتدا + خبر» تشکیل می‌شود و قبل از آن حتماً حرف «و» (واو حاليّة) به معنای «در حالی که» به کار می‌رود.

مثال يلعب الطفل و هو فرحٌ. (کودک، در حالی که خوشحال است، بازی می‌کند.)

پاسخ خیلی تشریحی ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): گروهی از مهندسان، با پشتکار به بازسازی این روستا پرداختند که ساکنانش نزدیک بود آن را ترک کنند! ← «دؤوبين» حال است و حالت اسم معرفهٔ «المهندسين» را بیان می‌کند.

گزینهٔ (۲): دوستانم مرا غمگین گرداندند، زیرا وقتی که با دشواری‌های بسیاری پس از درگذشت پدرم روبه‌رو بودم، مرا رها کردند! ← «محزوناً» حال نیست، زیرا طبق نکتهٔ ذکر شده در درس‌باکس، «جعل» در معنی «گرداند» به کار رفته است و جوابِ سؤال «چگونه» از آن، حال محسوب نمی‌شود!

گزینهٔ (۳): این مرد نیکوکار به ضعیفان یاری می‌رساند بی‌آن‌که بر آن‌ها منت نهد، در حالی که امیدوار است خداوند او را ببیند! ← «راجياً» حال است و حالت اسم معرفهٔ «الرّجل» را بیان می‌کند.

گزینهٔ (۴): حق را بگو هرچند به زیان تو باشد و بدان که خداوند تو را در برابر ستمگران تنها نمی‌گذارد! ← «وحيداً» حال است و حالت ضمیر «ك» را بیان می‌کند.

Telegram: @konkur_in

۱۰۰ عيّن المستثنى‌منه ليس جمعاً مكسّراً:

۱) لا يجوز لأبي أن يأكل الموادّ السّكّرية إلّا قليلاً!

۲) جوائز نوبل تُعطى للّذين كانوا أهلاً لها إلّا ما يرتبط بالسّلام!

۳) ما تعلّم السُّيّاحُ اللّغة الفرنسيّة في هذا السّفر إلّا بعض مفرداتها!

۴) ما فهمتُ أجوبَة كتبها المعلّم على السّبّورة إلّا واحداً منها!

مشاوره برای پیداکردن مستثنی‌منه غالباً چاره‌ای جز ترجمه‌کردن جملات نداریم، پس واجب است که بر لغات کتاب درسی تسلّط کافی داشته باشیم.

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: عربی دوازدهم ـ درس ۳

Hint جمله‌ها رو ترجمه کن و چک کن که در کدوم گزینه، کلمهٔ بعد از «إلّا» از اسمی جدا شده که جمع مکسّر نیست!

درس Box

ارکان اُسلوب استثنا:

در ساختار یا اُسلوب استثنا سه رکن اساسی به کار می‌رود:

۱) أداة الاِستِثناء ← کلمه‌ای که باعث ایجاد ساختار استثنا می‌شود. ← یعنی کلمهٔ «إلّا».

۲) المُستَثنى ← همان بخش جزئی که از بخش کلّی جدا می‌شود. ← یعنی کلمه‌ای که بلافاصله بعد از «إلّا» می‌آید.

۳) المُستَثنى‌مِنه ← همان بخش کلّی که مستثنی از آن جدا می‌شود. ← کلمه‌ای است که قبل از «إلّا» می‌آید، امّا جایگاه ثابتی ندارد و ممکن است از «إلّا» فاصله داشته یا نداشته باشد.

به طور کلی: اُسلوب استثنا ← مستثنی‌منه ... + إلّا + مستثنی

مثال حَضَرَ الزُّمَلاءُ في صالَةِ الاِمتِحانِ إلّا حامِداً. (هم‌کلاسی‌ها در سالن امتحان حاضر شدند به‌جز حامد.)
مستثنی‌منه — مستثنی

پاسخ خیلی تشریحی ✔

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): مجاز نیست برای پدرم که مواد قندی بخورد مگر اندکی! ← «قليلاً» مستثنی و «الموادّ» (جمع مکسّر «المادّة») مستثنی‌منه است.

گزینهٔ (۲): جوایز نوبل به کسانی که شایستهٔ آن بوده‌اند اعطا می‌شود مگر آن‌چه به صلح مربوط است! ← «ما» مستثنی و «جوائز» (جمع مکسّر «جائزة») مستثنی‌منه است.

گزینهٔ (۳): گردشگران زبان فرانسه را در این سفر نیاموختند مگر برخی واژگان آن را! ← «بعض» مستثنی و «اللّغة الفرنسيّة» مستثنی‌منه است که جمع مکسّر نیست.

گزینهٔ (۴): پاسخ‌هایی را که معلم بر تخته نوشته بود نفهمیدم مگر یکی از آن‌ها را! ← «واحداً» مستثنی و «أجوِبَة» (جمع مکسّر «جَواب») مستثنی‌منه است.

Telegram: @konkur_in

۱۰۱ کدام گزینه با توجه به مراحل پژوهش در تاریخ به درستی تدوین شده است؟

الف) ممانعت از بیراهه‌رفتن پژوهشگر از مسیر درست پژوهش

ب) مطمئن‌شدن از اصالت سند و جعلی‌نبودن آن

ج) کافی‌بودن منابع و اطلاعات دربارهٔ آن

د) تنظیم و دسته‌بندی اطلاعات مربوط به موضوع تحقیق

۱) «الف» قبل از «ج» و «ب» بعد از «د» انجام می‌گیرد.

۲) «د» بعد از «الف» و «ج» قبل از «ب» صورت می‌گیرد.

۳) «ب» و «ج» قبل از «الف» و «د» انجام می‌شود.

۴) «ج» قبل از «الف» و «د» قبل از «ب» صورت می‌گیرد.

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: تاریخ دهم ـ درس ۱

درس Box

مراحل شش‌گانهٔ پژوهش در تاریخ

- مرحلهٔ اول: انتخاب موضوع
  - تازه‌بودن و غیرتکراری‌بودن موضوع
  - مؤثر و مفید بودن موضوع
  - داشتن منابع کافی برای موضوع تحقیق
- مرحلهٔ دوم: تدوین پرسش‌های تحقیق
  - مشخص‌کردن هدف پژوهشگر
  - ممانعت از بیراهه‌رفتن پژوهشگر
  - پرسش از زمینه‌ها، علت‌ها، آثار و نتایج رویدادها
- مرحلهٔ سوم: شناسایی منابع
  - بررسی میزان اعتبار، دقت و صحت منابع
  - اطمینان از اصالت سند و جعلی‌نبودن آن
- مرحلهٔ چهارم: گردآوری و تنظیم اطلاعات ← جمع‌آوری، تنظیم و دسته‌بندی منابع و اسناد تاریخی
- مرحلهٔ پنجم: تحلیل و تفسیر اطلاعات ← شباهت این مرحله به کار کارآگاهان پلیس برای بازسازی و تفسیر وقایع گذشته
- مرحلهٔ ششم: گزارش یافته‌های پژوهش ← ارائهٔ نتایج و یافته‌های تحقیق در قالب گزارش علمی

پاسخ خیلی تشریحی

الف) ممانعت از بیراهه‌رفتن پژوهشگر از مسیر پژوهش ← مرحلهٔ دوم ← تدوین پرسش‌های تحقیق

ب) مطمئن‌شدن از اصالت سند و جعلی‌نبودن آن ← مرحلهٔ سوم ← شناسایی منابع

ج) کافی‌بودن منابع و اطلاعات دربارهٔ آن ← مرحلهٔ اول ← انتخاب موضوع

د) تنظیم و دسته‌بندی اطلاعات مربوط به موضوع تحقیق ← مرحلهٔ چهارم ← گردآوری و تنظیم اطلاعات

ج ← الف ← ب ← د

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): هر دو قسمت نادرست

گزینهٔ (۳): نادرست

گزینهٔ (۴): هر دو قسمت نادرست

Telegram: @konkur_in

۱۰۲ **مورخی که بین سال‌های ۴۴۰ تا ۳۷۰ ق. م. در دولت ـ شهرهای یونان می‌زیسته است، کدام‌یک از وقایع زیر را می‌توانسته مشاهده کرده باشد؟**

۱) برگزاری اولین دورهٔ بازی‌های المپیک در دولت ـ شهر المپیا

۲) حملهٔ اسکندر مقدونی به ایران و فرار داریوش سوم

۳) جنگ‌های پلوپونزی بین دولت ـ شهرهای آتن و اسپارت

۴) ورود یونان به عصر تاریکی به دنبال رقابت شهرها و جنگ‌های داخلی

مشاوره در یکی دو سال اخیر از این شکل سؤالات در کنکور مرسوم شده و به نظر می‌رسه که سال وقوع رویدادهای تاریخی رو هم باید حفظ کنید. توصیه می‌شه که حین مطالعه، تاریخ وقوع رویدادها رو جدول‌بندی کنین.

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: تاریخ دهم ـ درس ۶

درس Box

پس از پایان جنگ‌های یونان و ایران، دولت ـ شهر آتن به رهبری پریکلس، سیاستمدار آزادی‌خواه، به سرعت در مسیر پیشرفت و توسعه‌طلبی سیاسی و نظامی گام برداشت. در آن زمان دولت ـ شهرهای مختلف یونانی به دو گروه رقیب و دشمن تبدیل شده بودند که آتن بر یکی و اسپارت بر دیگری فرمان می‌راند.

پاسخ خیلی تشریحی

در فاصلهٔ ۴۳۱ تا ۴۰۴ ق. م. (زمان زندگی مورخ ۴۴۰ تا ۳۷۰ ق. م.) سلسله‌جنگ‌هایی بین دو گروه رقیب رخ داد که به جنگ‌های پلوپونزی مشهور است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): این رویداد در سال ۷۷۶ ق. م. انجام شد.

گزینهٔ (۲): این رویداد در سال ۳۳۰ ق. م. صورت گرفت که ۴۰ سال پس از مرگ مورخ رخ داده است. *(هواست باشه، قبل از میلاد، هر چی توی زمان جلوتر می‌ریم، عدد سال کم‌تر می‌شه.)*

گزینهٔ (۴): این رویداد مربوط به ۱۱۰۰ تا حدود ۸۰۰ ق. م. است.

Telegram: @konkur_in

۱۰۳ **هر یک از موارد زیر به ترتیب در دورهٔ فرمانروایی کدام‌یک از پادشاهان ایران باستان رخ داده است؟**

الف) خارج‌کردن پارت و گرگان از دست سلوکیان

ب) شکست کراسوس سردار مشهور روم

ج) کشتن بیشتر افراد مدعی تاج و تخت

د) کشتن گُردیانوس امپراتور روم

۱) ارشک ـ اردوان چهارم ـ شیرویه ـ شاپور دوم

۲) ارشک ـ اُرد دوم ـ شیرویه ـ شاپور یکم

۳) اُرد ـ اردوان چهارم ـ هرمز چهارم ـ شاپور دوم

۴) اُرد ـ اُرد دوم ـ هرمز چهارم ـ شاپور یکم

مشاوره این مدل تست بسیار در کنکورها مرسوم شده و بهتره که اقدامات پادشاهان و فرمانروایان یا رؤسای جمهور را جدول‌بندی کنیم.

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: تاریخ دهم ـ درس ۱۰

پاسخ خیلی تشریحی

بررسی عبارت‌ها:

الف) خارج‌کردن پارت و گرگان از دست سلوکیان ← ارشک (بنیان‌گذار سلسلهٔ اشکانی)

ب) شکست کراسوس سردار مشهور روم ← اُرد دوم (توسط سورنا سردار نامی ایران در جنگ حران انجام شد.)

ج) کشتن بیشتر افراد مدعی تاج و تخت ← شیرویه (پسر خسروپرویز)

نکته پادشاهان دیگر از جمله اردشیر سوم نیز دست به چنین اقدامی زد.

د) کشتن گُردیانوس امپراتور روم ← شاپور یکم (او والریانوس دیگر امپراتور روم را به اسارت گرفت.)

Telegram: @konkur_in

۱۰۴ **کدام گزینه مقایسهٔ درستی از سفال‌گری در دورهٔ اشکانیان «الف» و سلجوقیان «ب» ارائه می‌دهد؟**

۱) در «الف»، سفال‌ها نقش و طرح متنوع و گوناگون نداشتند، اما دارای لعابی اغلب سبزرنگ بودند، اما در «ب» گرچه این هنر به کیفیت دورهٔ سامانی نرسید، اما با استفاده از نقوش جانوری و گیاهی توسعه یافت.

۲) در «الف» هنر سفال‌گری به اوج خود رسید و استفاده از نقوش انسانی، گیاهی و جانوری بر روی سفال‌ها رواج یافت و در «ب» مراکز مهم سفال‌گری عصر سامانی از شرق ایران، یعنی نیشابور و سمرقند به تدریج به مناطق مرکزی مانند کاشان انتقال یافت.

۳) در «الف» سفال‌ها نقش و طرح متنوع و گوناگون داشتند و از نقوش انسانی، گیاهی و جانوری برای تزیین آن استفاده می‌کردند، اما در «ب» این هنر به کیفیت دورهٔ سامانی نرسید، اما با استفاده از نقوش جانوری و گیاهی توسعه پیدا کرد.

۴) در هر دو دورهٔ «الف» و «ب» سفال‌ها نقش و طرح متنوع و گوناگونی نداشتند، اما در «ب» دارای لعابی اغلب سبزرنگ و در «الف» دارای نقوشی از گیاه و جانور بودند.

مشاوره یکی دیگر از شکل‌های طراحی تست مقایسهٔ موضوعات و مفاهیم گوناگون، اما مرتبط به هم است، بنابراین جاهایی که به موردهای این‌چنینی برخورد کردین، حتماً یادداشت‌برداری کنین.

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: تاریخ دهم ـ درس ۱۶ / تاریخ یازدهم ـ درس ۱۰

پاسخ خیلی تشریحی

در دورهٔ اشکانیان، سفال‌ها نقش و طرح متنوع و گوناگون نداشتند، اما دارای لعابی اغلب سبزرنگ بودند، اما در دورهٔ سلجوقی، گرچه هنر سفال‌گری به کیفیت دورهٔ سامانی نرسید، اما با استفاده از نقوش جانوری و گیاهی توسعه یافت و مراکز مهم سفال‌گری عصر سامانی از شرق ایران، یعنی نیشابور و سمرقند، به تدریج به مناطق مرکزی مانند کاشان انتقال یافت.

Telegram: @konkur_in

۱۰۵ **کدام عبارت دربارهٔ کتاب «تاریخ طبری» تألیف محمد بن جریر طبری به درستی آورده شده است؟**

۱) از کتاب‌های تاریخ سلسله‌ای که به روش موضوعی نگارش شده است که در آن مورخ ناچار به گزینش و انتخاب گردیده است.

۲) از کتاب‌های تاریخ عمومی که به روش سال‌شماری نگارش شده است و نویسنده تعیین درستی یا نادرستی مطالب را به خواننده واگذار کرده است.

۳) از کتاب‌های تاریخ عمومی که به روش موضوعی نگارش شده است که در آن برخی از جنبه‌های خبر از چشم مورخ دور مانده است.

۴) از کتاب‌های تاریخ سلسله‌ای که به روش سال‌شماری نگارش شده است که مورخ بدون هیچ‌گونه دخل و تصرفی در روایت‌ها، عیناً آن‌ها را ذکر کرده است.

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: تاریخ یازدهم ـ درس‌های ۱ و ۲

درس Box

- **کتاب‌های تاریخی**
  - ۱) تاریخ عمومی ← کتاب تاریخ طبری ← محمد بن جریر طبری
  - ۲) تاریخ‌های محلی ← تاریخ سیستان
  - ۳) تاریخ‌های سلسله‌ای ← تاریخ بیهقی ← ابوالفضل بیهقی
  - ۴) تک‌نگاری ← عجائب المقدور فی نوائب تیمور (زندگی شگفت‌آور تیمور) ← ابن عربشاه
  - ۵) تاریخ‌های منظوم ← شاهنامه ← فردوسی
- **انواع تاریخ‌نگاری**
  - ۱) تاریخ‌نگاری روایی
    - ذکر همهٔ روایت‌ها دربارهٔ یک موضوع واحد بدون هیچ دخل و تصرفی
    - به کار گرفته شدن برای ثبت و ضبط سخنان و سیرهٔ پیامبر و اصحابشان در آغاز
    - تاریخ طبری ← محمد بن جریر طبری
  - ۲) تاریخ‌نگاری ترکیبی
    - تنظیم یک گزارش واحد از همهٔ روایت‌ها دربارهٔ یک موضوع
    - متداول‌شدن از اواخر قرن سوم هجری
    - دورماندن برخی از جنبه‌های خبر به دلیل گزینش و انتخاب
    - کتاب فتوح‌البلدان ← بلاذری
    - کتاب اخبارالطوال ← دینوری
  - ۳) تاریخ‌نگاری تحلیلی
    - بررسی موشکافانهٔ تمام اخبار و روایت‌های مربوط به یک رویداد و نقد آن‌ها، تحلیل و تفسیر علل، آثار و پیامدهای آن
    - تجارب‌الامم ← ابوعلی مسکویه
    - تاریخ بیهقی ← ابوالفضل بیهقی
    - مروج‌الذهب ← مسعودی
- **روش‌های تنظیم و ارائهٔ گزارش‌ها و نوشته‌های تاریخی**
  - سال‌شماری ← تاریخ طبری ← محمد بن جریر طبری
  - موضوعی ← مروج‌الذهب و معادن‌الجوهر ← مسعودی

پاسخ خیلی تشریحی

کتاب «تاریخ طبری» از کتاب‌های تاریخ عمومی است که به روش تاریخ‌نگاری روایی و به شیوهٔ سال‌شماری نوشته شده است.

Telegram: @konkur_in

۱۰۶ **در کدام گزینه ترتیب وقوع رویدادهایی که منجر به سقوط بنی‌امیه و روی کار آمدن بنی‌عباس شد، به درستی آمده است؟**

۱) به وجود آمدن شبکهٔ منظمی از داعیان توسط خاندان عباسی ← تشدید اختلاف و نزاع در خاندان بنی‌امیه ← مرگ هشام بن عبدالملک ← استقرار ابومسلم در خراسان ← از میان برداشتن آخرین خلیفهٔ اموی ← ورود ابومسلم به کوفه و به خلافت نشاندن ابوالعباس سفاح

۲) مرگ هشام بن عبدالملک ← به وجود آمدن شبکهٔ منظمی از داعیان توسط خاندان عباسی ← تشدید اختلاف و نزاع در خاندان بنی‌امیه ← استقرار ابومسلم در خراسان ← پیوستن ابومسلم به جنبش ← ورود ابومسلم به کوفه و از میان برداشتن آخرین خلیفهٔ اموی

۳) مرگ هشام بن عبدالملک ← تشدید اختلاف و نزاع در خاندان بنی‌امیه ← به وجود آمدن شبکهٔ منظمی از داعیان توسط خاندان عباسی ← پیوستن ابومسلم به جنبش ← از میان برداشتن آخرین خلیفهٔ اموی توسط ابومسلم ← ورود ابومسلم به کوفه و به خلافت نشاندن ابوالعباس سفاح

۴) به وجود آمدن شبکهٔ منظمی از داعیان توسط خاندان عباسی ← مرگ هشام بن عبدالملک ← تشدید اختلاف و نزاع در خاندان بنی‌امیه ← پیوستن ابومسلم خراسانی به جنبش ← ورود ابومسلم به کوفه و به خلافت نشاندن ابوالعباس سفاح ← از میان برداشتن آخرین خلیفهٔ اموی توسط ابومسلم

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: تاریخ یازدهم ـ درس ۶

درس Box

عباسیان یا بنی‌عباس، خاندان منسوب به عباس بن عبدالمطلب، عموی پیامبر هستند. با اوج‌گیری مخالفت و مبارزه با حکومت اموی در اوایل قرن دوم هجری، خاندان عباسی شبکهٔ منظمی از داعیان (مبلغان) را به وجود آورد که به صورت سرّی فعالیت می‌کردند.

پاسخ خیلی تشریحی ✔

با مرگ هشام بن عبدالملک، فعالیت شبکهٔ داعیان عباسی افزایش یافت و ابومسلم خراسانی با شکست‌دادن فرمانروایان اموی و فتح شهرهای مختلف خراسان و برخی نواحی دیگر وارد کوفه شد و ابوالعباس سفاح را به خلافت نشاند.

ابومسلم بقایای نیروهای طرفدار خلافت بنی‌امیه را در هم کوبید و مروان بن محمد، آخرین خلیفهٔ اموی را از میان برداشت.

کدام موارد دربارهٔ زنجیرهٔ علل و نتایج رویدادهای اجتماعی و اقتصادی ایران در سده‌های ۵ و ۶ هجری (از چپ به راست)، درست است؟ *(سؤال ۱۰۶ کنکور انسانی ۱۴۰۳ ـ نوبت دوم)*

الف) توسعهٔ زبان فارسی ← رشد شهرها ← رونق تجارت ← توسعهٔ حمل‌ونقل

ب) رونق تجارت ← رشد شهرها ← برقراری امنیت ← افزایش قدرت نظامی

ج) انتقال بازار به شهر بیرونی ← گسترش ربض‌ها ← رشد تجارت ← نظام دیوانی کارآمد

د) اهمیت یافتن صرافان ← رشد تجارت ← توسعهٔ شهرها ← وجود نهادهای اداری کارآمد

۱) «ب» ـ «د»
۲) «الف» ـ «ج»
۳) «ب» ـ «ج»
۴) «الف» ـ «د»

Telegram: @konkur_in

۱۰۷ در کدام مورد مقایسهٔ درستی میان سلسله‌های مسلمان ایرانی در دورهٔ خلافت عباسیان انجام شده است؟

الف) سلسله‌های طاهریان و سامانیان، ریشه در خاندان کهن دهقانی منطقهٔ خراسان و ماوراءالنهر داشتند، در صورتی که خاندان آل بویه پس از رهایی از شغل صیادی به خدمت سرداران دیلمی درآمدند.

ب) روابط آل بویه با خلافت عباسی با روابط سایر سلسله‌های ایرانی با عباسیان تفاوت داشت، اما زیاریان همواره نسبت به خلفای عباسی اظهار اطاعت ظاهری می‌کردند.

ج) روابط صفاریان و زیاریان دارای فراز و نشیب زیادی با خلافت عباسی بود، در صورتی که علویان طبرستان از همان ابتدا روابط خصومت‌آمیزی با خلافت عباسی داشتند.

د) روابط صفاریان پس از حملهٔ یعقوب به نیشابور و از میان برداشتن طاهریان با خلفای عباسی تیره شد، اما روابط زیاریان با خلفای عباسی همانند قبل از کشته‌شدن مردآویج به صورت اظهار اطاعت ظاهری ادامه یافت.

۱) «الف» و «د»
۲) «ب» و «ج»
۳) «الف» و «ج»
۴) «ب» و «د»

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: تاریخ یازدهم ـ درس ۹

درس Box

- **سلسله‌های مسلمان ایرانی**
  - خاستگاه اجتماعی و جغرافیایی
    - خاندان‌های کهن دهقانی: سامانیان و طاهریان
    - از میان توده‌های مردم: صفاریان، زیاریان، آل بویه، علویان طبرستان
  - روابط با خلیفه
    - دوستانه: سامانیان و طاهریان
    - خصمانه: علویان طبرستان
    - پر فراز و نشیب: صفاریان و زیاریان
    - متفاوت با سایر سلسله‌ها: آل بویه

پاسخ خیلی تشریحی

سلسله‌های طاهریان و سامانیان، ریشه در خاندان کهن دهقانی منطقهٔ خراسان و ماوراءالنهر داشتند، در صورتی که خاندان بویه پس از رهایی از شغل صیادی به خدمت سرداران دیلمی درآمدند (درستی مورد «الف»). روابط صفاریان و آل زیار دارای فراز و نشیب زیادی با خلافت عباسی بود، در صورتی که علویان طبرستان از همان ابتدا روابط خصومت‌آمیزی با خلافت عباسی داشتند. (درستی مورد «ج»)

Telegram: @konkur_in

۱۰۸ **«احیای شهرها و رشد تجارت در سده‌های ۱۲ و ۱۳ میلادی» و «درگیری پاپ‌ها و پادشاهان در اواخر قرون وسطا» به ترتیب چه پیامدهایی را به دنبال داشته است؟**

۱) تقویت حکومت مرکزی و کاهش چشمگیر قدرت اشراف فئودال ـ تضعیف نقش کلیسای کاتولیک و کاهش نقش آن در زندگی مردم و جوامع اروپایی

۲) ایجاد ارتش منظم و دائمی برای کاهش وابستگی به نیروی نظامی فئودال‌ها ـ به وجود آمدن طبقهٔ جدیدی به نام «بورژوا»

۳) بر سر کار آمدن شاهان نیرومند در اروپا ـ به وجود آمدن استقلال و آزادی عمل بیشتر برای دولت شهرهای ایتالیایی

۴) رشد چشمگیر قدرت پادشاهان و اندیشه‌های ملی‌گرایی ـ از بین رفتن وحدت کلیسای کاتولیک

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: تاریخ یازدهم ـ درس‌های ۱۵ و ۱۶

پاسخ خیلی تشریحی

- در سده‌های ۱۲ و ۱۳ م. با احیای شهرها و رشد تجارت، به تدریج شاهان نیرومندی در اروپا به‌ویژه در انگلستان و فرانسه بر سر کار آمدند.
- درگیری‌های پاپ‌ها و پادشاهان در اواخر قرون وسطا، استقلال و آزادی عمل بیشتری برای دولت ـ شهرهای ایتالیایی به وجود آورد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): پیامد تشکیل ارتش منظم و دائمی ـ پیامد پیدایش نهضت پروتستان

گزینهٔ (۲): پیامد روی کار آمدن پادشاهان نیرومند ـ پیامد گسترش شهرها و رشد تجارت

گزینهٔ (۴): پیامد نهضت پروتستان ـ پیامد نهضت پروتستان

Telegram: @konkur_in

۱۰۹ در کدام مورد، تقدم و تأخر شکل‌گیری مکتب‌های نگارگری روی نمودار زمان به درستی ترسیم شده است؟

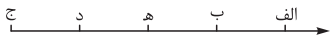
الف) مکتب اصفهان

ب) مکتب هرات

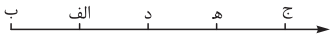
ج) مکتب شیراز

د) مکتب تبریز

ه) مکتب قزوین

۱)

۲)

۳)

۴)

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: تاریخ یازدهم ـ درس‌های ۱۲ و ۱۴ / تاریخ دوازدهم ـ درس ۲

درس Box

هنر نگارگری و نقاشی در عصر ایلخانی و تیموری رونق و رشد چشمگیری داشت و در دورهٔ صفوی شاهد ظهور برخی مکتب‌های نقاشی و نگارگری و خلق آثار هنری فاخری هستیم که بخشی از آن‌ها امروزه زینت‌بخش موزه‌های بزرگ جهان است.

پاسخ خیلی تشریحی ✔

ج) مکتب نقاشی شیراز در دورهٔ مغول شکل گرفت و در دورهٔ زندیه به اوج خود رسید.

ب) مکتب نقاشی هرات در دورهٔ تیموریان شکل گرفت.

د) مکتب نقاشی تبریز در زمان شاه‌اسماعیل اول شکل گرفت.

ه) مکتب نقاشی قزوین در زمان شاه‌تهماسب اول شکل گرفت.

الف) مکتب نقاشی اصفهان در زمان شاه‌عباس اول شکل گرفت.

در کدام نمودار زمان، تقدم و تأخر وقوع رویدادها به درستی نشان داده شده است؟

الف) سارگن بر سراسر بین‌النهرین مسلط شد و امپراتوری بزرگی را تشکیل داد.

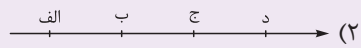
ب)حاکمان کوچک و مستقل ایلامی، با یکدیگر متحد شدند و پادشاهی ایلام را تأسیس کردند.

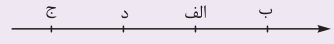
ج) تولید مازاد بر نیاز محصولات و افزایش جمعیت، زمینهٔ پیدایش نخستین شهرها در چین را فراهم کرد.

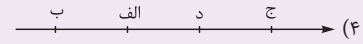
د) طوایف بیابان‌گرد از دشت‌های اروپای شرقی وارد شبه‌جزیرهٔ یونان شدند.

(سؤال ۱۰۹ کنکور انسانی ۱۴۰۳ ـ نوبت دوم)

۱)

۲)

۳)

۴)

Telegram: @konkur_in

۱۱۰ **سه گزارهٔ زیر به ترتیب، توصیف کدام واقعه در تاریخ جهان است؟**

الف) دولت انگلستان رسماً هند را جزئی از قلمرو خویش اعلام کرد و ملکهٔ انگلستان به امپراتریس هند و بریتانیا ملقب شد.

ب) منشأ الهی سلطنت نفی و مجلس منشأ قدرت و تعیین‌کنندهٔ اختیارات پادشاه شناخته شد.

ج) لویی شانزدهم و همسرش، ماری آنتوانت و به دنبال آن بسیاری از مخالفین با گیوتین اعدام شدند.

۱) پیروزی انگلستان بر سایر استعمارگران در هند ـ انقلاب باشکوه ـ انقلاب کبیر فرانسه

۲) سرکوب شورش سربازان هندی ـ انقلاب باشکوه ـ وارد جنگ شدن اروپا با فرانسه

۳) پیروزی انگلستان بر سایر استعمارگران در هند ـ پیروزی کرامول بر چارلز یکم ـ انقلاب کبیر فرانسه

۴) سرکوب شورش سربازان هندی ـ پیروزی کرامول بر چارلز یکم ـ وارد جنگ شدن اروپا با فرانسه

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: تاریخ دوازدهم ـ درس ۲

پاسخ خیلی تشریحی

بررسی گزاره‌ها:

الف) در سال ۱۲۳۶ ش. (۱۸۵۷ م.) پس از **سرکوب شورش سربازان هندی**، دولت انگلستان رسماً هند را جزئی از قلمرو خویش اعلام کرد و ملکهٔ انگلستان به امپراتریس هند و بریتانیا ملقب شد.

ب) یکی از پیامدهای **انقلاب باشکوه** در انگلستان این بود که منشأ الهی سلطنت نفی و مجلس منشأ قدرت و تعیین‌کنندهٔ اختیارات پادشاه شناخته شد.

ج) اعدام لویی شانزدهم و همسرش، ماری آنتوانت و هم‌چنین افکار و شعارهای آزادی‌خواهانهٔ انقلابیون موجب ترس و خشم دولت‌ها در **کشورهای اروپایی** شد و در نتیجه **با فرانسه وارد جنگ شدند**.

Telegram: @konkur_in

۱۱۱ **کدام گزینه دربارهٔ نقش قوام‌السلطنه در رویدادهای تاریخ ایران در دورهٔ استعمار نو درست است؟**

۱) واگذاری امتیاز نفت شمال به شوروی و قبول پست نخست‌وزیری پس از استعفای دکتر مصدق

۲) انعقاد قرارداد ۱۹۱۹ با انگلستان و دفاع از این قرارداد در مجامع سیاسی و مطبوعات

۳) ترغیب محمدرضا پهلوی برای انجام کودتای ۲۸ مرداد و به نخست‌وزیری رسیدن پس از پیروزی کودتا

۴) اعلام جهاد آیت‌الله کاشانی علیه وی برای استعفا از مقام نخست‌وزیری و خودداری او از استعفا

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: تاریخ دوازدهم ـ درس ۹

پاسخ خیلی تشریحی ✔

- پس از پایان جنگ جهانی دوم، شوروی نمی‌خواست بدون گرفتن امتیاز، نیروهایش را از ایران خارج کند؛ از این‌رو احمد قوام (قوام‌السلطنه) نخست‌وزیر وقت، طی موافقت‌نامه‌ای امتیاز نفت شمال را به شوروی واگذار کرد.
- در تیر ۱۳۳۱، دکتر مصدق برای کاستن از نفوذ و قدرت دربار و مقابله با کارشکنی‌هایی که در ادارهٔ امور کشور صورت می‌گرفت، از محمدرضاشاه پهلوی خواست که اختیار وزارت جنگ و فرماندهی ارتش را به او بسپارد و چون شاه با این تقاضا مخالفت کرد، از مقام خود استعفا نمود. شاه نیز بی‌درنگ احمد قوام را مأمور تشکیل دولت کرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۲): مربوط به وثوق‌الدوله (برادر قوام‌السلطنه) است.

گزینهٔ (۳): در مورد اشرف پهلوی و سرلشکر زاهدی درست است.

گزینهٔ (۴): به دنبال تهدید آیت‌الله کاشانی و قیام ۳۰ تیر، قوام از مقام خود استعفا کرد.

Telegram: @konkur_in

۱۱۲ هر یک از موارد زیر مربوط به دوران نخست‌وزیری چه کسی در رژیم محمدرضا پهلوی است؟

- **اصلاح قانون انتخابات انجمن‌های ایالتی و ولایتی**
- **افزایش چشمگیر درآمدهای نفتی**
- **آغاز نخستین مرحلهٔ برنامه‌های اصلاحی با عنوان اصلاحات ارضی**
- **روی کار آمدن به دستور آمریکایی‌ها و برای جلوگیری از پیروزی انقلاب**

۱) علی امینی ـ جمشید آموزگار ـ اسدالله علم ـ غلامرضا ازهاری

۲) علی امینی ـ امیرعباس هویدا ـ اسدالله علم ـ شاپور بختیار

۳) اسدالله علم ـ جمشید آموزگار ـ علی امینی ـ غلامرضا ازهاری

۴) اسدالله علم ـ امیرعباس هویدا ـ علی امینی ـ شاپور بختیار

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: تاریخ دوازدهم ـ درس ۱۰

پاسخ خیلی تشریحی ✔

- اصلاح قانون انتخابات انجمن‌های ایالتی و ولایتی ← اسدالله علم
- افزایش چشمگیر درآمدهای نفتی ← امیرعباس هویدا
- آغاز نخستین مرحلهٔ برنامه‌های اصلاحی با عنوان اصلاحات ارضی ← علی امینی
- روی کار آمدن به دستور آمریکایی‌ها و برای جلوگیری از پیروزی انقلاب ← شاپور بختیار

Telegram: @konkur_in

۱۱۳ **کدام گزینه در مورد پیامد نفوذ جمعی درست است؟**

۱) مردم و افراد گروه هدف، به شکلی فکر کرده و زندگی می‌کنند که در مسیر اهداف دشمن قرار می‌گیرد.

۲) جریان‌های فکری مختلف فرهنگی، سیاسی و مذهبی که با باورها، آرمان‌ها و ارزش‌های جامعهٔ هدف متفاوت و مخالف است را ایجاد می‌کند.

۳) دشمن هیچ‌گاه به شکل روشن و واضح آشکار نمی‌شود و به همین دلیل، شناسایی و طرد نمی‌گردد.

۴) سیستم فکری و محاسباتی افراد انسانی و حتی در مواردی، نظام فکری یک جامعه، مورد هدف قرار می‌گیرد.

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: تاریخ دوازدهم - درس ۱۱

درس Box

نفوذ که یکی از روش‌های ورود به جبههٔ مقابل در جنگ نرم است، روشی خاموش و تدریجی بوده و در بسیاری موارد، هدف مورد نفوذ، بدون آن‌که خود بفهمد، طعمهٔ دشمنان قرار می‌گیرد. هزینهٔ نظامی در این روش، به شدت کاهش پیدا کرده و مهم‌تر از همه، دشمن هیچ‌گاه به شکل واضح و روشن آشکار نشده و به همین دلیل، شناسایی و طرد نمی‌شود.

پاسخ خیلی تشریحی

ایجاد جریان‌های فکری مختلف فرهنگی، سیاسی و مذهبی که با باورها، آرمان‌ها و ارزش‌های جامعهٔ هدف متفاوت و مخالف است، **از پیامدهای جدی نفوذ جمعی و جریانی است** که در آن، از روش‌های مختلف تبلیغی و رسانه‌ای به عنوان یکی از مؤثرترین ابزارها استفاده می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های (۱) و (۴): از ویژگی‌های نفوذ جمعی و جریانی است.

گزینهٔ (۳): تعریف و ویژگی «کلی نفوذ» می‌باشد.

Telegram: @konkur_in

۱۱۴ هر کدام از عبارت‌های زیر با کدام‌یک از پرسش‌های کلیدی جغرافیا ارتباط بیشتری دارد؟

الف) ساخت جزیره‌های مصنوعی توسط امارات متحدهٔ عربی در آب‌های خلیج فارس، نواحی جدیدی در حاشیهٔ جنوبی خلیج فارس ایجاد کرده است.

ب) در چهل سال اخیر در نتیجهٔ سیاست دولت‌ها، افزایش جمعیت و توسعهٔ شهر تهران و علاقهٔ کسب‌وکارهای خصوصی به نزدیکی به پایتخت، در امتداد محورهای ارتباطی شهر تهران، نواحی صنعتی زیادی شکل گرفته است.

ج) در سدهٔ نوزدهم و نیمهٔ اول قرن بیستم در کشورهای توسعه‌یافته و صنعتیِ اروپا و آمریکای شمالی، مهاجرت گسترده‌ای از روستاها به شهرها رخ داد.

د) یکی از مهم‌ترین دلایل کاهش آب دریاچهٔ ارومیه، احداث فزایندهٔ سد بر روی رودخانه‌های حوضهٔ آبریزِ دریاچه است.

۱) چه کسانی؟/ چه‌طور؟/ چه چیز؟/ چرا؟
۲) کجا؟/ چه‌طور؟/ چه موقع؟/ چرا؟
۳) چه کسانی؟/ کجا؟/ چه چیز؟/ چه کسانی؟
۴) کجا؟/ کجا؟/ چه موقع؟/ چه کسانی؟

مشاوره یه سری از مفاهیم جغرافیا، دامنهٔ کاربردشون محدود به یک درس نیست و می‌شه اون‌ها رو تو درس‌های خیلی زیادی به کار برد، مثل سؤالات کلیدی در جغرافیا (درس ۲ دهم)، تعریف ناحیه (درس ۱ یازدهم) و ... . حواست باشه برای این مفاهیم به مثال‌های همون درس اکتفا نکنی و سعی کنی تو باقی درس‌ها هم دنبال‌شون باشی.

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: جغرافیای دهم ـ درس‌های ۲ و ۶ / جغرافیای یازدهم ـ درس ۲ / جغرافیای دوازدهم ـ درس ۱

درس Box

پاسخ‌خیلی‌تشریحی

الف) «ساخت جزیره‌های مصنوعی توسط امارات متحدهٔ عربی در **آب‌های خلیج فارس**، نواحی جدیدی در **حاشیهٔ جنوبی خلیج فارس** ایجاد کرده است.» در این عبارت بیشتر روی به وجود آمدن یک ناحیهٔ جدید تأکید شده است. در نتیجه بیشتر با سؤال «کجا؟» در ارتباط است.

چرا به سؤال «چه کسانی؟» ارتباط کم‌تری داره؟ چون صحبتی از افراد یا گروه‌هایی که این پدیده‌ها رو به وجود آوردن نشده. تو جملهٔ خودِ کتاب (درس ۲ جغرافی یازدهم)، عبارت «دولت امارات متحدهٔ عربی» آورده شده؛ اگه این عبارت رو داشتیم می‌شد تا حدی به سؤال چه کسانی ارتباطش داد. اما حالا نه. (رد گزینه‌های (۱) و (۳))

ب) «در چهل سال اخیر در **نتیجهٔ سیاست دولت‌ها** و **عملکرد کسب‌وکارهای خصوصی**، در امتداد محورهای ارتباطی شهر تهران، **نواحی صنعتی شکل گرفته است.**» در این مثال ما بیشتر با **زمینه‌های به‌وجودآورندهٔ** نواحی صنعتی در اطراف تهران مواجه هستیم، در نتیجه بیشتر با سؤال «چه‌طور؟» در ارتباط است.

چرا به سؤال «کجا؟» ارتباط کم‌تری داره؟ هرچند ما مکان این پدیده رو هم داریم، اما عبارت صرفاً به ذکر مکان خلاصه نشده و اطلاعات مهم‌تری به ما می‌ده. (رد گزینه‌های (۳) و (٤))

ج) «**در سدهٔ نوزدهم و نیمهٔ اول قرن بیستم** در کشورهای توسعه‌یافته و صنعتیِ اروپا و آمریکای شمالی، **مهاجرت گسترده‌ای** از روستاها به شهرها رخ داد.» در این مثال ما با پدیدهٔ مهاجرت گسترده از روستاها به شهرها در اروپا مواجه هستیم، اما مهم‌ترین اطلاعاتی که عبارت به ما می‌دهد، **بازهٔ زمانی** این مهاجرت است.

چرا به سؤال «چه چیز؟» ارتباط کم‌تری داره؟ برای این‌که عبارت به سؤال چه چیز؟ ارتباط بیشتری داشته باشه، اطلاعات جمله بیشتر باید در ارتباط با ماهیت پدیده‌ای که باهاش روبه‌رو هستیم باشه و اطلاعات اضافه‌ای نداشته باشیم، مثلاً مهاجرت گسترده از روستاها به شهرها، حتی ذکر مکان (کشورهای صنعتی اروپایی) و دورهٔ زمانی (قرن ۱۹ و ۲۰) اطلاعات اضافی می‌تونن باشن.

Telegram: @konkur_in

د) یکی از **مهم‌ترین دلایل** کاهش آب دریاچهٔ ارومیه، **احداث فزایندهٔ سد بر روی رودخانه‌های حوضهٔ آبریزِ دریاچه** است.» در این مثال ما با یکی از زمینه‌های ایجاد یک پدیده (کاهش آب دریاچهٔ ارومیه) مواجه هستیم، در نتیجه بیشتر با سؤال «چرا؟» در ارتباط است.

وقتی ما چندتا زمینهٔ مختلف در به وجود اومدن یک پدیده رو بررسی می‌کنیم و سیر تکوینی (تکاملی) رو برای اون پدیده ذکر می‌کنیم، بیشتر از این‌که با سؤال چرا؟ در ارتباط باشیم، با سؤال چه‌طور در ارتباط هستیم.

تیزبازی گاهی برای این‌که به جواب درست سؤال‌ها برسی، نیاز نیست که مستقیماً گزینهٔ درست رو پیدا کنی، گاهی وقتا، مثل این سؤال، پیداکردن موارد نادرست راحت‌تره و می‌شه با حذف اون‌ها راحت‌تر به جواب رسید.

Telegram: @konkur_in

۱۱۵ با توجه به ملاک‌های تفاوت «سکونتگاه‌های روستایی» (۱) و «سکونتگاه‌های شهری» (۲)، کدام گزینه به عبارات درست اشاره دارد؟

الف) در (۱) برخلاف (۲)، فعالیت‌های اقتصادی نوع اول غالب است و این مهم‌ترین ملاک تفاوت این دو سکونتگاه است.

ب) در (۲) برخلاف (۱)، فعالیت‌های اقتصادی نوع سوم متنوع‌تر و گسترده‌تر هستند.

ج) در (۲) برخلاف (۱)، فعالیت‌های اقتصادی نوع دوم غالب است و این متداول‌ترین ملاک تفاوت این دو سکونتگاه است.

د) در (۱) برخلاف (۲)، فعالیت‌های اقتصادی نوع دوم متنوع‌تر و گسترده‌تر هستند.

۱) الف ـ ج ۲) ب ـ د ۳) الف ـ ب ۴) ب ـ ج

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: جغرافیای یازدهم ـ درس ۷ / جغرافیای دوازدهم ـ درس ۱

درس Box

طبقه‌بندی انواع فعالیت‌های اقتصادی:

نوع فعالیت	توضیحات	مثال‌ها
فعالیت نوع اول (کشاورزی)	استخراج و به دست آوردن مواد خام یا محصول از زمین یا دریا انواع: ۱) معیشتی ۲) تجاری • کشت غلهٔ تجاری • دامداری تجاری • کشت تک‌محصولی تخصصی (پلانتیشن)	زراعت، دامپروری، صیادی، جنگلداری و استخراج معدن
فعالیت نوع دوم (صنعت)	تغییر شکل منابع و مواد اولیه در کارخانه و تبدیل آن‌ها به کالا	تولید ماشین‌آلات و ابزار، تولید ابزار الکترونیک، تولید پوشاک، نساجی و صنایع چرمی، تولید محصولات غذایی، تولید صنایع چوبی و کاغذ، تولید صنایع شیمیایی، تولید دارو
فعالیت نوع سه (خدمات)	ارائهٔ خدمات به دیگران (محصولاتی که غیرفیزیکی که قابل لمس و حس کردن نیستند.)	حمل‌ونقل، بانکداری، امور پزشکی، امور آموزشی
فعالیت نوع چهار (صنایع نو با فناوری پیشرفته)	فراهم‌کنندهٔ خدمات مربوط به جمع‌آوری و پردازش اطلاعات و فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی (ICT) و پژوهش و تحقیق و توسعه	تولید رایانه‌ها و تجهیزات آن‌ها، وسایل صوتی و تصویری، تلفن‌های هوشمند همراه، صنایع هوافضا، لیزر، روبات‌ها، زیست‌فناوری، انرژی‌های نو، مهندسی پزشکی

تفاوت‌های شهر و روستا:

- فعالیت‌های اقتصادی ← مهم‌ترین ملاک تفاوت
- میزان جمعیت ← متداول‌ترین ملاک تفاوت
- وسعت و فضای سکونت و فعالیت
- دسترسی به خدمات و تسهیلات
- فرهنگ و مناسبات اجتماعی

Telegram: @konkur_in

پاسخ خیلی تشریحی

مهم‌ترین ملاک تفاوت شهر و روستا فعالیت‌های اقتصادی آن‌هاست. در اغلب سکونتگاه‌های روستایی، درصد بیشتری از جمعیت فعال در بخش کشاورزی (زراعت، دامداری، جنگلداری، صید، شکار و ...) فعالیت می‌کنند، یعنی فعالیت‌های اقتصادی نوع اول، اما در شهرها بیشتر مردم در بخش‌های صنعتی و خدماتی یعنی فعالیت‌های اقتصادی نوع دوم و سوم مشغول به کارند. (تأیید درستی عبارت «الف»)

در شهرها امکانات آموزشی، درمانی و پزشکی، مراکز خرید، حمل‌ونقل عمومی، خدمات مالی و بانکی، آب و برق یعنی **فعالیت نوع سوم**، متنوع‌تر و گسترده‌تر است؛ در حالی که این خدمات و تسهیلات در روستاها کم‌تر و محدودتر است. (تأیید درستی عبارت «ب»)

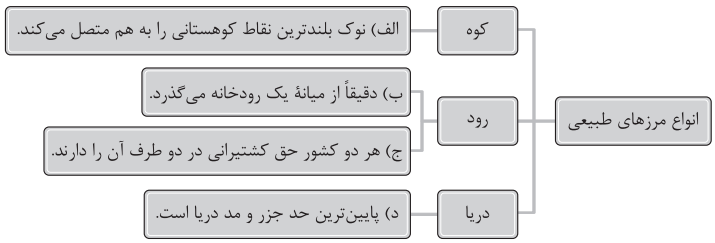
بررسی سایر موارد:

ج) هرچند در شهرها فعالیت‌های نوع دوم (صنعت) نسبت به روستاها بیشتر است، اما تفاوت نوع فعالیت اقتصادی غالب، متداول‌ترین ملاک تفاوت شهر و روستا نیست. *(متداول‌ترین ملاک، میزان جمعیته!)*

د) در روستاها فعالیت‌های نوع دوم (صنعت) تنوع کم‌تری دارند و محدودتر از شهرها هستند.

Telegram: @konkur_in

۱۱۶ با توجه به تصویر زیر و مشخصات انواع مرزهای طبیعی، کدام گزینه به محتوای درستی اشاره دارد؟

۱) مورد «الف» به خط مبدأ اشاره دارد و برای تعیین مرز بین دو کشوری که رشته‌کوه بین آن‌ها قرار دارد به کار گرفته می‌شود.

۲) در مورد «د» تعیین مرز کار آسانی نیست و برای تعیین مرز ابتدا خط‌الرأس را معین می‌کنند و کشور مجاور دریا مالک آب‌های پشت این خط است.

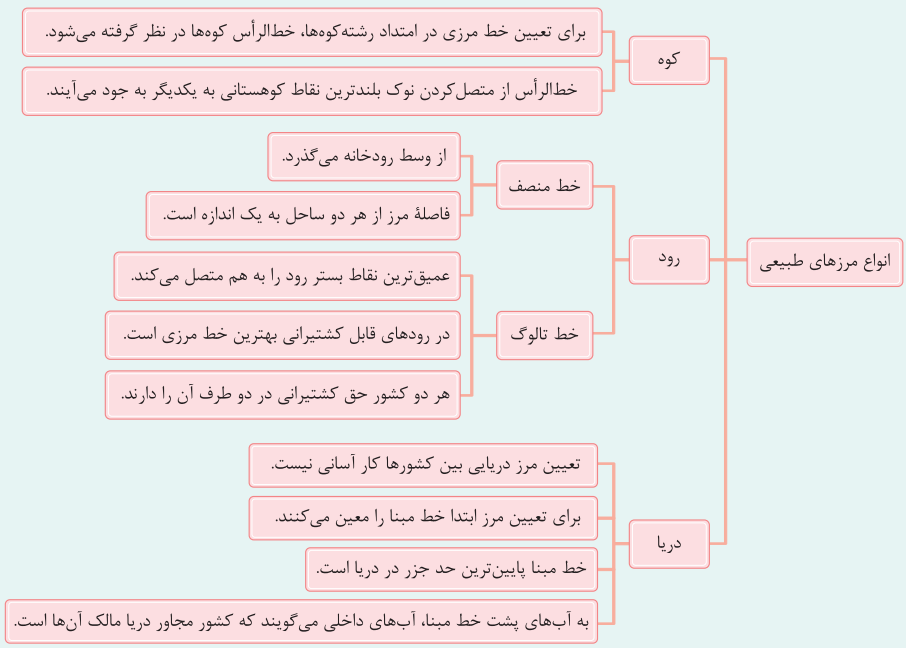
۳) مورد «ب» به خط منصف اشاره دارد که در رودهای قابل کشتیرانی بهترین خط مرزی است.

۴) در مورد «ج» فاصلهٔ مرز از هر دو ساحل به یک اندازه نیست و این خط مرزی عمیق‌ترین نقاط بستر رود را به هم متصل می‌کند.

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: جغرافیای یازدهم ـ درس ۱۰

درس Box

پاسخ خیلی تشریحی

الف) خط‌الرأس ← از متصل‌کردن نوک بلندترین نقاط کوهستانی به یکدیگر به وجود می‌آید.

ب) خط منصف ← از وسط رودخانه می‌گذرد و فاصلهٔ مرز از هر دو ساحل به یک اندازه است.

ج) تالوگ ← عمیق‌ترین نقاط بستر رود را به هم متصل می‌کند و در صورتی که رودخانه امکان کشتیرانی داشته باشد، این حق را به هر دو طرف می‌دهد که از آن عبور کنند.

د) خط مبنا ← پایین‌ترین حد جزر در دریاست.

بررسی موارد نادرست:

گزینهٔ (۱): مورد «الف» به خط‌الرأس اشاره دارد.

گزینهٔ (۲): برای تعیین مرز ابتدا خط مبنا را معین می‌کنند.

گزینهٔ (۳): تالوگ در رودهای قابل کشتیرانی، بهترین خط مرزی است.

Telegram: @konkur_in

۱۱۷ **یک جغرافی‌دان در حال پژوهش دربارهٔ نواحی کوهستانی ایران است. عبارت‌های زیر اطلاعاتی است که او از منابع مختلف به دست آورده است. کدام‌یک از اطلاعات زیر در رابطه با «پدیدهٔ گنبدهای نمکی» درست است؟**

الف) این پدیده معمولاً به شکل گنبدی یا مخروطی‌شکل و در برخی مناطق به صورت حوضچه‌های مملو از آب و نمک مشاهده می‌شود.

ب) یکی از کهن‌ترین پدیده‌های طبیعی ایران، گنبدهای نمکی است که در طول سالیان دراز، ثبات خود را حفظ کرده و به یکی از پدیده‌های گردشگری ایران بدل شده است.

ج) در بین عوامل دوگانهٔ شکل‌گیری ناهمواری‌ها، گنبدهای نمکی به دلیل عوامل درونی به وجود آمده‌اند.

د) گزارش‌های آزمایشگاهی نشان می‌دهد قطعات جداشده از این پدیده نسبت به قطعات جداشده از پدیده‌های اطراف، وزن کم‌تری داشته است.

۱) «الف» برخلاف «ج»، ←(مغایر با)— گنبد نمکی است./ «د» برخلاف «ب»، ←(مرتبط با)— گنبد نمکی است.

۲) «الف» برخلاف «ب»، ←(مغایر با)— گنبد نمکی است./ «ج» برخلاف «د»، ←(مرتبط با)— گنبد نمکی است.

۳) «ج» برخلاف «الف»، ←(مغایر با)— گنبد نمکی است./ «ب» همانند «د»، ←(مرتبط با)— گنبد نمکی است.

۴) «الف» برخلاف «ج»، ←(مغایر با)— گنبد نمکی است./ «د» همانند «ب»، ←(مرتبط با)— گنبد نمکی است.

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: جغرافیای دهم ـ درس ۴ / جغرافیای یازدهم ـ درس ۴

درس Box

- منطقهٔ کوهستانی غربی (زاگرس)
  - چین‌خوردگی‌های دیواره‌مانندی با دره‌های موازی و به طول صدها کیلومتر
  - شروع از مریوان (در کردستان) تا شمال تنگهٔ هرمز (در شرق)
    - جهت شمال غربی ـ جنوب شرقی
  - دلیل شکل‌گیری
    - برخورد صفحهٔ عربستان و صفحهٔ اوراسیا
  - گنبدهای نمکی
    - یکی از زیباترین و فعال‌ترین پدیده‌های رشته‌کوه زاگرس، گنبدهای نمکی است.
    - توده‌ای از نمک به شکل تقریباً گنبدی که بر اثر عوامل درونی و وزن کم‌تر نمک نسبت به رسوبات اطراف خود بالا می‌آید.
- کوه‌های شرق و جنوب شرق
  - منطقهٔ مکران
    - جنوب استان سیستان و بلوچستان و اطراف چالهٔ جازموریان در کرمان
    - کوه‌های بشاگرد با ارتفاع نسبتاً کم در آن واقع شده‌اند.

پاسخ خیلی تشریحی

الف) این پدیده معمولاً به شکل گنبدی یا مخروطی‌شکل و در برخی مناطق به صورت حوضچه‌های مملو از آب و **گِل** مشاهده می‌شود. (این توصیف مربوط به **گل‌فشان‌ها** است. از طرفی گنبدهای نمکی بیشتر شبیه تپه هستند تا حوضچه‌های دارای آب.)

ب) یکی از کهن‌ترین پدیده‌های طبیعی ایران، گنبدهای نمکی است که در طول سالیان دراز، **ثبات خود را حفظ کرده** و به یکی از پدیده‌های گردشگری ایران بدل شده است. (گنبدهای نمکی پدیده‌های **فعال** هستند، یعنی دائماً در حال **تغییر و دگرگونی** هستند.)

ج) گنبدهای نمکی، بر اثر **عوامل درونی** و همین‌طور وزن مخصوص کم‌تر نمک نسبت به رسوبات اطراف خود، بالا می‌آید. **(به وجود می‌آید)**

در جغرافی یازدهم، درس ۴ می‌خوانیم که ناهمواری‌ها در اثر عوامل بیرونی و یا درونی به وجود می‌آیند و گنبدهای نمکی یکی از انواع ناهمواری‌ها هستند که در نتیجهٔ عوامل درونی به وجود می‌آیند.

د) گزارش‌های آزمایشگاهی نشان می‌دهد قطعات جداشده از این پدیده نسبت به قطعات جداشده از **پدیده‌های اطراف، وزن کم‌تری** داشته است. (توده‌های نمک به دلیل **وزن مخصوص کم‌تر نسبت به رسوبات اطراف**، بالا می‌آیند و گنبدهای نمکی را می‌سازند.)

Telegram: @konkur_in

با توجه به موارد زیر، کدام شکل به درستی ترسیم شده است؟ *(سؤال ۱۱۸ کنکور انسانی ۱۴۰۴ ـ نوبت اول)*

الف) پیروان یک دین با توجه به باورها و اعتقادات خود، چشم‌اندازهای خاصی را در قالب معماری و ایجاد مکان‌های مقدس، به وجود می‌آورند.

ب) دولت میانمار، مسلمانان را شهروند این کشور نمی‌داند و به همین دلیل ساخت مسجد در این کشور را ممنوع اعلام کرده است.

ج) نواحی تنها تحت‌تأثیر روابط معمول انسان‌ها با محیط طبیعی نیست بلکه تصمیم‌گیری حکومت‌ها، به شدت بر نواحی تأثیر می‌گذارد.

د) انسان‌ها در محیط‌های طبیعی، تغییراتی به وجود می‌آورند و در نتیجه نواحی مختلفی را ایجاد می‌کنند یا آن‌ها را تغییر می‌دهند.

۱) «الف» ←(مغایر با)— «ج» ←(مطابق با)— «ب»/ «ب» →(مطابق با)— «د» ←(مغایر با)— «الف»

۲) «ب» ←(مغایر با)— «ج» ←(مطابق با)— «الف»/ «الف» →(مطابق با)— «د» ←(مغایر با)— «ب»

۳) «ب» ←(مغایر با)— «ج» ←(مطابق با)— «الف»/ «ب» →(مطابق با)— «د» ←(مغایر با)— «الف»

۴) «الف» ←(مغایر با)— «ج» ←(مطابق با)— «ب»/ «الف» →(مطابق با)— «د» ←(مغایر با)— «ب»

Telegram: @konkur_in

۱۱۸ کدام گزینه با توجه به موارد مطرح‌شده، عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«احتمال وقوع زمین‌لغزش در «الف» ..... از «ب» است، زیرا ..... .»

الف) در کوهستان‌های نزدیک مناطق گرم و خشک گاهی بارش‌های کوتاه و اتفاقی رخ می‌دهد.

ب) برخی مناطق حداقل ۵۰۰ میلی‌متر در سال بارش دارند و این بارش‌ها حداقل در ۸ ماه از سال اتفاق می‌افتد.

۱) بیشتر ـ مقدار نفوذ باران در دامنه‌های مناطق مرطوب بیشتر است و دامنه‌ها شیب بیشتری دارند

۲) بیشتر ـ بارش در مدت‌زمان کوتاه، اما حجم بیشتر می‌بارد و اصطکاک بین توده‌ها را از بین می‌برد

۳) کم‌تر ـ نفوذ آب باران در مدت طولانی در مناطق مرطوب وزن دامنه را افزایش می‌دهد

۴) کم‌تر ـ مقدار نفوذ باران در مناطق گرم و خشک بیشتر است و آب در رودخانه‌ها جاری می‌شود

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: جغرافیای دهم ـ درس ۶ / جغرافیای دوازدهم ـ درس ۵

درس Box

کانون‌های آبگیر:

کانون آبگیر چیست؟	مکان‌هایی در مناطق مرتفع کوهستانی که سرچشمهٔ رودهای متعددی هستند.
انواع کانون‌های آبگیر	۱) کانون‌های دائمی: بیش از ۵۰۰ میلی‌متر بارش دارند و حداقل هشت ماه از سال، بارش دارند.
	۲) کانون‌های فصلی: ذخیرهٔ برف خود را که در فصول سرد باریده، تا ابتدای ماه‌های گرم سال حفظ می‌کند. (میزان بارش اهمیتی ندارد.)
	۳) کانون‌های اتفاقی: در کوهستان‌های نزدیک به مناطق گرم و خشک، که گاهی بارش‌های کوتاه و اتفاقی رخ می‌دهد، به وجود می‌آیند.

پاسخ خیلی تشریحی

موارد «الف» و «ب» به ترتیب به کانون‌های آبگیر اتفاقی و دائمی اشاره دارند. به طور معمول استعداد زمین‌لغزش در دامنه‌های پرشیب و مناطق مرطوب به دلیل این‌که مقدار نفوذ باران در مناطق پوشیده از درخت و مرطوب بیشتر است.

دامنه‌هایی که درز و شکاف بیشتری دارند، آب باران بیشتری در آن‌ها نفوذ می‌کند و این موضوع باعث افزایش وزن دامنه می‌شود و در ادامه اصطکاک بین تودهٔ لغزش و زیربنای کوه کم‌تر شده و زمین‌لغزش رخ می‌دهد.

Telegram: @konkur_in

۱۱۹ با توجه به عبارات زیر و کشورهای ذکرشده، کدام تصویر به صورت درستی ترسیم شده است؟

۱) ترکیه ۲) عراق ۳) آذربایجان ۴) ترکمنستان

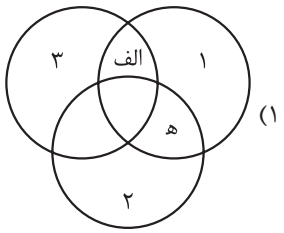
الف) ایران گاز طبیعی را با لوله به این کشور صادر می‌کند.

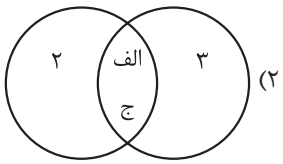
ب) در نظام سیاسی این کشور اختیارات محلی محدود است.

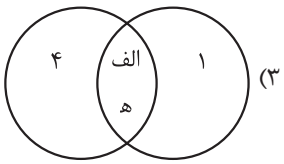
ج) بخش اعظم این کشورها به صورت تک‌ساخت اداره می‌شود.

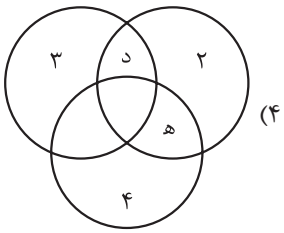
د) مجلس نمایندگان و سنا در مرکز این کشور وجود دارد.

ه) ایران از خط لولهٔ گاز ترانزیت بین این دو کشور می‌تواند درآمد کسب کند.

۱)

۲)

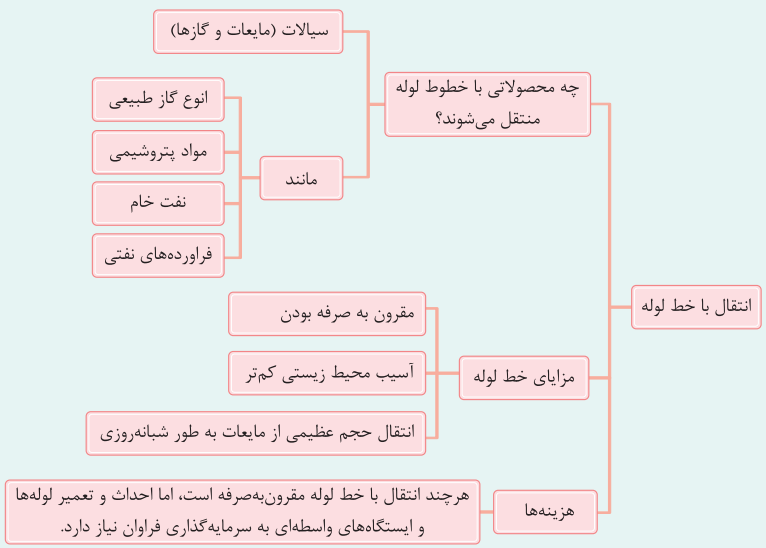
۳)

۴)

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: جغرافیای یازدهم ـ درس ۱۰ / جغرافیای دوازدهم ـ درس ۳

درس Box

نکته

اساس کار شبکهٔ گازرسانی کشور استفاده از خط لوله است.

در عرصهٔ تجارت جهانی، کشور ما گاز طبیعی را از طریق خطوط لوله به کشورهای **ترکیه، عراق، آذربایجان و ارمنستان** صادر می‌کند.

ایران قابلیت ایجاد خطوط لولهٔ ترانزیت برای ارسال فراورده‌ها از کشوری به کشور دیگر را داراست.

مثال انتقال گاز از **ترکمنستان به افغانستان** از طریق خطوط لوله در ایران می‌تواند منبع درآمد برای کشور ما محسوب شود.

انواع نظام سیاسی:

تک‌ساخت (یکپارچه): در این نوع نظام اختیارات محلی محدود و نظام قانون‌گذاری و سیاست‌گذاری متمرکز است.

فدرال: مجلس نمایندگان و سنا در مرکز کشور و مجلس ایالتی در هر ایالت مستقرند و قانون‌گذاری می‌کنند.

Telegram: @konkur_in

ناحیه‌ای و ترکیبی: در این نوع نظام، بخش اعظم کشور به صورت تک‌ساخت است.

بررسی نظام سیاسی کشورهای مورد سؤال:

۱) ترکیه (تک‌ساخت) *البته این موضوع مستقیماً توی خط کتاب نیومده، ولی با توجه به نقشه‌ای که توی کتاب اومده می‌شه اون رو فهمید، به هر حال این موضوع جزء اطلاعات تأثیرگذار برای جواب‌دادن به این سؤال نیست.*

۲) عراق (دارای ناحیهٔ سیاسی خودمختار)

۳) آذربایجان (دارای ناحیهٔ سیاسی خودمختار)

۴) ترکمنستان (تک‌ساخت) *این مورد هم توی متن کتاب درسی نیست و خب اطلاعات این یه مورد هم جزء اطلاعات تأثیرگذار برای جواب‌دادن به سؤال نیست.*

پاسخ خیلی تشریحی ✔

بررسی عبارت‌ها:

- در عرصهٔ تجارت جهانی، ایران گاز طبیعی را از طریق خطوط لوله به کشورهای **ترکیه، عراق، آذربایجان و ارمنستان** صادر می‌کند. (عبارت «الف»)
- عراق و آذربایجان نظام سیاسی مشابهی دارند، یعنی هر دو دارای نواحی خودمختار هستند که در این نوع نظام، بخش اعظم کشور به صورت تک‌ساخت است. (عبارت «ب»)
- در نظام سیاسی تک‌ساخت (یکپارچه) اختیارات محلی محدود و نظام قانون‌گذاری و سیاست‌گذاری متمرکز است، مانند ترکیه و ترکمنستان. (عبارت «ج»)
- در نظام سیاسی فدرال مجلس نمایندگان و سنا در مرکز کشور و مجلس ایالتی در هر ایالت مستقر بوده و قانون‌گذاری می‌کنند. که هیچ‌کدام از کشورهای مورد سؤال چنین نظام سیاسی ندارند. (عبارت «د»)
- ایران قابلیت ایجاد خطوط لولهٔ ترانزیت برای ارسال فراورده‌ها از کشوری به کشور دیگر را دارا است.

مثال انتقال گاز از **ترکمنستان به افغانستان** از طریق خطوط لوله در ایران می‌تواند منبع درآمد برای کشور ما محسوب شود. (عبارت «ه»)

کدام شکل بر اساس اطلاعات داده‌شده، به درستی ترسیم شده است؟ *(سؤال ۱۲۱ کنکور انسانی ۱۴۰۴ ـ نوبت اول)*

الف) سرزمینی با نواحی کوهستانی

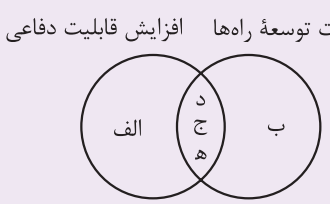
ب) وسعت زیاد سرزمینی

ج) شکل سیاسی فشرده یا جمع‌وجور

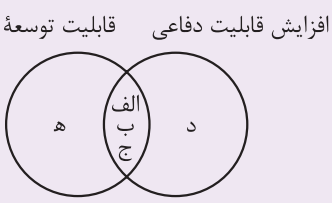
د) جمعیت فعال زیاد

ه) سرزمینی با نواحی هموار

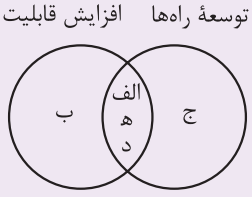
۱)

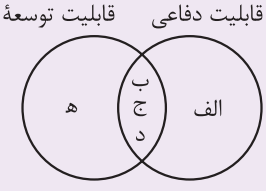
۲)

۳)

۴)

Telegram: @konkur_in

۱۲۰ با توجه به موارد زیر، کدام گزینه درست است؟

الف) فضاهای دریایی و اقیانوسی در شکل‌گیری قدرت جهانی و کنترل و محاصرهٔ قدرت خشکی مؤثر است.

ب) منطقهٔ خشکی اوراسیا قلعهٔ جهانی است و این منطقه برای قدرت‌های دریایی غیر قابل دسترس است.

ج) قدرت دریایی فقط در ناوگان جنگی دریایی نیست و ملتی به قدرت دست می‌یابد که در تجارت دریایی نیز نیرومند باشد.

د) شرق اروپا، منبع بزرگ قدرت است و هر کس بر منابع آن مسلط شود، می‌تواند بر کل جزیرهٔ جهانی و جهان فرمان براند.

۱) «الف» ← (مغایر با) ← «ج» ← (مطابق با) ← «ب»/ «الف» ← (مطابق با) ← «د» ← (مغایر با) ← «ب»

۲) «ب» ← (مغایر با) ← «ج» ← (مطابق با) ← «الف»/ «ب» ← (مطابق با) ← «د» ← (مغایر با) ← «الف»

۳) «ب» ← (مغایر با) ← «ج» ← (مطابق با) ← «الف»/ «الف» ← (مطابق با) ← «د» ← (مغایر با) ← «ب»

۴) «الف» ← (مغایر با) ← «ج» ← (مطابق با) ← «ب»/ «ب» ← (مطابق با) ← «د» ← (مغایر با) ← «الف»

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: جغرافیای یازدهم ـ درس ۱۱

درس Box

سِر هلفورد مکیندر
- به خشکی‌ها توجه کرد.
- بخش عمدهٔ خشکی جهان سه قارهٔ به هم چسبیدهٔ آسیا، اروپا و آفریقاست. (جزیرهٔ جهانی)
- منطقهٔ خشکی اوراسیا قلعهٔ جهانی است که برای قدرت‌های دریایی غیر قابل دسترس است.
- بخش مرکزی این منطقه را محور یا قلب خشکی جهان (هارتلند) نامید.
- شرق اروپا منبع بزرگ قدرت است و هر کس بر آن مسلط شود، می‌تواند بر کل جزیرهٔ جهانی فرمان براند.
- نظریهٔ هارتلند در سیاست‌های جنگ‌طلبانهٔ آلمان، هجوم این کشور به کشورهای مجاور و بروز جنگ‌های جهانی اول و دوم بی‌تأثیر نبوده است.

آلفرد ماهان
- نظریهٔ قدرت دریایی را مطرح کرد.
- فضاهای دریایی و اقیانوسی را در شکل‌گیری قدرت جهانی و کنترل قدرت خشکی مؤثر می‌دانست.
- انگلستان به دلیل برخورداری از قدرت دریایی بر رقیبان خود پیروز شد.
- قدرت دریایی را در نیرومندی نیروی جنگی ناوگان دریایی و قدرت در تجارت دریایی می‌دانست.
- کتاب معروف وی «نفوذ و تأثیر قدرت دریایی در تاریخ» به زبان‌های مختلف ترجمه شد.

پاسخ خیلی تشریحی

«الف» و «ج» ← نظریهٔ آلفرد ماهان

«ب» و «د» ← نظریهٔ سِر هلفورد مکیندر

بررسی موارد نادرست:

گزینهٔ (۱): «ج» مطابق با «الف» و مغایر با «ب» است. «د» مطابق با «ب» و مغایر با «الف» و «ج» است.

گزینهٔ (۳): «د» مطابق با «ب» و مغایر با «الف» است.

گزینهٔ (۴): «ج» مطابق با «الف» و مغایر با «ب» است.

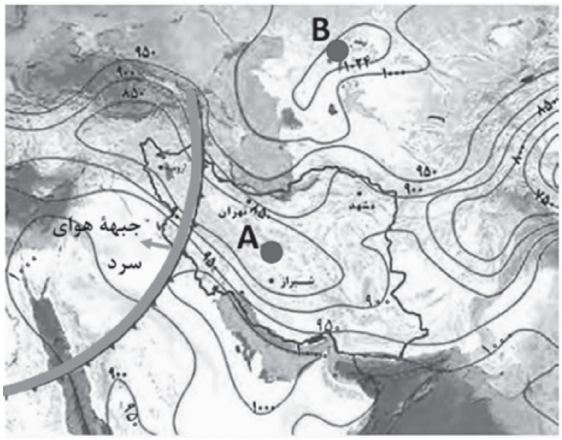
Telegram: @konkur_in

۱۲۱ کدام گزینه پاسخ صحیح سؤال‌های زیر است؟

الف) اگر جبههٔ هوای سرد در نزدیکی شهر تهران با یک تودهٔ هوای گرم برخورد کند، چه اتفاقی ممکن است رخ دهد؟

ب) نوع فشار در نقاط A و B چگونه است؟ چرا؟

ج) با توجه به «جهت ورود» جبههٔ هوای سرد به کشور، این تودهٔ هوا مشابه کدام‌یک از توده‌های هوایی تأثیرگذار بر آب‌وهوای کشور است؟

۱) وقوع بارندگی/ نقطهٔ A ← پرفشار، به دلیل کم‌شدن فشار به سمت مرکز ـ نقطهٔ B کم‌فشار، به دلیل افزایش فشار به سمت مرکز/ تودهٔ هوای سرد و خشک سیبری

۲) از بین رفتن دو جبهه و شکل‌گیری مرکز پرفشار/ نقطهٔ A ← کم‌فشار، به دلیل کم‌شدن فشار به سمت مرکز ـ نقطهٔ B پرفشار، به دلیل افزایش فشار به سمت مرکز/ تودهٔ هوای مرطوب موسمی

۳) از بین رفتن دو جبهه و شکل‌گیری مرکز پرفشار/ نقطهٔ A ← پرفشار، به دلیل کم‌شدن فشار به سمت مرکز ـ نقطهٔ B کم‌فشار، به دلیل افزایش فشار به سمت مرکز/ تودهٔ هوای سودانی

۴) وقوع بارندگی/ نقطهٔ A ← کم‌فشار، به دلیل کم‌شدن فشار به سمت مرکز ـ نقطهٔ B پرفشار، به دلیل افزایش فشار به سمت مرکز/ تودهٔ هوای مرطوب غربی

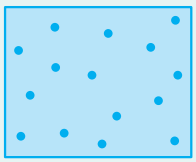
پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: جغرافیای دهم ـ درس ۵ / جغرافیای یازدهم ـ درس ۳

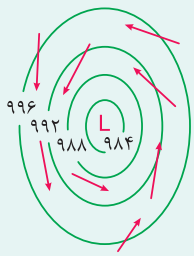
درس Box

مراکز کم‌فشار و پرفشار:

مرکز کم‌فشار:

۱) با گرم‌شدن هوا، مولکول‌ها سریع‌تر حرکت می‌کنند و از هم فاصله می‌گیرند.

۲) این موضوع باعث کاهش وزن و فشار هوا در یک حجم برابر نسبت به قبل می‌شود.

۳) هوای گرم به دلیل سبک‌تربودن به سمت بالا صعود می‌کند.

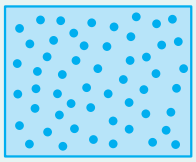
۴) به علت فشار کم‌تر، بر بالای منطقهٔ گرم، یک مرکز کم‌فشار ایجاد می‌شود.

Telegram: @konkur_in

۵) در مراکز کم‌فشار، فشار هوا به سمت مرکز ناحیه کم می‌شود. *(یعنی فشار هوا تو مرکز، کم‌تر از نواحی بیرونی می‌شه.)*

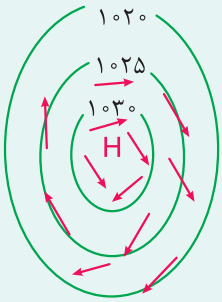
مرکز پرفشار:

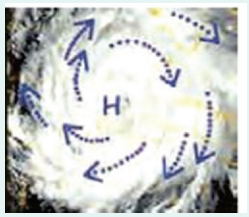
۱) با سردشدن هوا، مولکول‌های هوا به هم نزدیک‌تر می‌شوند.

۲) این موضوع باعث افزایش وزن و فشار هوا در یک حجم برابر نسبت به قبل می‌شود.

۳) هوای سرد به دلیل سنگین‌تربودن به سمت پایین (سطح زمین) فرود می‌آید.

۴) به علت فشار بیشتر، بر بالای منطقهٔ سرد، یک مرکز پرفشار ایجاد می‌شود.

۵) در مراکز پرفشار، فشار هوا به سمت مرکز ناحیه زیاد می‌شود. *(یعنی فشار هوا تو مرکز، بیشتر از نواحی بیرونی می‌شه.)*

تودهٔ هوا:

تودهٔ هوا چیست؟ **حجم بزرگی از هوا** که ویژگی‌های فیزیکی آن (به‌خصوص از نظر دما و رطوبت)، در سطح افقی در صدها کیلومتر تقریباً **همسان** است.

مهم‌ترین سامانهٔ بارشی ایران کدام است؟ **تودهٔ هوای مرطوب غربی**

(این تودهٔ هوا در **دورهٔ سرد** سال واردشده و موجب **ریزش برف و باران** و تأمین آب می‌شود.)

مهم‌ترین توده‌های هوا که در دوره‌های مختلف وارد ایران می‌شوند:

نام تودهٔ هوا	زمان ورود	ناحیهٔ ورود	تأثیر آب‌وهوایی
تودهٔ هوای سرد و خشک سیبری	دورهٔ سرد سال	شمال شرق	۱) سردی و خشکی هوا و ۲) بارش در سواحل خزر
تودهٔ هوای مرطوب موسمی	برخی سال‌ها (در فصل گرم)	جنوب شرق (اقیانوس هند)	باران‌های سیلابی در جنوب شرق
تودهٔ هوای مرطوب غربی	دورهٔ سرد سال	شمال غرب (دریای مدیترانه و اقیانوس اطلس)	رطوبت را در دورهٔ سرما به داخل ایران منتقل کرده و باعث بارش برف و باران می‌شود.
تودهٔ هوای سودانی	(گاهی در) دورهٔ سرد سال	جنوب غرب (دریای سرخ)	رطوبت دریای سرخ را به کشور آورده و باعث بارندگی می‌شود.
تودهٔ هوای گرم و خشک	تابستان	جنوب	هوای گرم را از عربستان به ایران وارد می‌کند و باعث افزایش شدید دما می‌شود.

Telegram: @konkur_in

پاسخ خیلی تشریحی ✔

الف) **در محل جبهه‌ها و تقابل تودهٔ هوای گرم با سرد، احتمال وقوع بارش** (از نوع سیکلونی ـ جبهه‌ای) وجود دارد.

ب) نوع فشار در نقطهٔ A: اگر نقطهٔ A را مرکز یک منطقهٔ فشار در نظر بگیریم، نزدیک‌ترین نقطهٔ هم‌فشار به آن، ۸۵۰ میلی‌بار فشار دارد، نقطهٔ هم‌فشار بعدی ۹۰۰ میلی‌بار، نقطهٔ بعدی ۹۵۰ میلی‌بار فشار دارد، در نتیجه ← میزان فشار به سمت مرکز (نقطهٔ A) کم می‌شود، در نتیجه ← نقطهٔ A یک مرکز کم‌فشار است.

نوع فشار در نقطهٔ B: اگر نقطهٔ B را مرکز یک منطقهٔ فشار در نظر بگیریم، نزدیک‌ترین نقطهٔ هم‌فشار به آن، ۱۰۲۴ میلی‌بار فشار دارد، نقطهٔ هم‌فشار بعدی ۱۰۰۰ میلی‌بار، نقطهٔ بعدی ۹۵۰ میلی‌بار فشار دارد، در نتیجه ← میزان فشار به سمت مرکز (نقطهٔ B) افزایش می‌یابد در نتیجه ← نقطهٔ B یک مرکز پرفشار است.

ج) جهت ورود تودهٔ هوا به کشور از سمت غرب است، در نتیجه از لحاظ جهت ورود با توده‌های هوای **مرطوب غربی**، تودهٔ هوای **سودانی** و تا حدودی تودهٔ هوای گرم و خشک، مطابقت دارد.

Telegram: @konkur_in

۱۲۲ با توجه به موارد زیر، کدام گزینه به درستی رسم شده است؟

الف) اشکال تراکمی و حاصل انباشته‌شدن ذرات توسط باد در یک مکان

ب) تپه‌های ماسه‌ای هلالی‌شکل و منفرد دارای دو بازو در کناره‌ها

ج) تخریب بخش نرم‌تر و باقی‌ماندن بخش‌های سخت‌تر و مقاوم‌تر

د) اشکال کاوشی و حاصل کنده‌شدن ذرات از یک مکان و انتقال آن‌ها به مکان دیگر

۱) «الف» ← مطابق با ← «ب» ← مغایر با ← «د»/ «د» ← مطابق با ← «ج» ← مغایر با ← «الف»

۲) «الف» ← مطابق با ← «ب» ← مغایر با ← «د»/ «الف» ← مطابق با ← «ج» ← مغایر با ← «د»

۳) «د» ← مطابق با ← «ب» ← مغایر با ← «الف»/ «الف» ← مطابق با ← «ج» ← مغایر با ← «ب»

۴) «د» ← مطابق با ← «ب» ← مغایر با ← «الف»/ «الف» ← مطابق با ← «ج» ← مغایر با ← «د»

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: جغرافیای یازدهم ـ درس ۴

درس Box

عامل مهم فرسایش در مناطق خشک و بیابانی ← باد

اشکال فرسایش در بیابان‌ها
- کاوشی ← کنده‌شدن ذرات از یک مکان و انتقال آن‌ها به مکان‌های دیگر
- تراکمی ← انباشته‌شدن ذرات توسط باد در یک مکان

فرسایش کاوشی:

نوع پدیده	کجا؟	چه‌طوری؟	اسم دیگه	منطقهٔ معروف
دشت ریگی	در زمین‌های پوشیده از ماسه‌های ریز، شن و سنگ‌های ریز و درشت	باد ماسه‌های ریز را با خود می‌برد، در طول زمان، **سنگ‌های درشت** بر جای می‌مانند و سطوحی پر از قلوه‌سنگ‌ها به وجود می‌آورند.	رگ ـ سنگ‌فرش بیابانی	دشت ریگی اردن
چاله‌های بادی	در نواحی دارای ماسه‌های ریز و به‌ویژه فاقد پوشش گیاهی	باد ذرات را از محل خود جابه‌جا می‌کند و به تدریج حفره‌ها یا چاله‌هایی وسیع پدید می‌آورد. اگر در اثر **برخورد با آب‌های زیرزمینی**، رطوبت و چسبندگی در دانه‌ها به وجود بیاید، فرسایش بادی کُند و سپس متوقف می‌شود. عمق بعضی از آن‌ها در دشت لوت به ۴۰ متر نیز می‌رسد.	ـ	چاله‌های بادی الجزایر
کلوت	در رسوبات نرم به‌جامانده از دریاچه‌های قدیم	طی میلیون‌ها سال، باد شیارهایی موازی و U‌شکل در این رسوبات ایجاد می‌کند. به تدریج بخش **نرم را با خود می‌برد و بخش‌های سخت‌تر باقی** می‌مانند. (حاصل فرسایش آبی ـ بادی)	یاردانگ	غرب بیابان لوت در منطقهٔ شهداد در استان کرمان؛ ایالات متحدهٔ آمریکا، مصر، چین و ایران ـ بیابان گبی
ستون‌های سنگی	در زیر یا لبهٔ تخته‌سنگ‌ها	باد مواد نرمی که در زیر یا لبهٔ تخته‌سنگ‌ها قرار گرفته‌اند، تخریب می‌کند و با خود می‌برد و **بخش‌های سخت و مقاوم را باقی می‌گذارد**. در نتیجه، ستون‌هایی سنگی به شکل قارچ یا سایر اشکال به وجود می‌آیند.	گرزدیو دودکش جن Hodoo	بیابان سیریک در بندر جاسک

فرسایش تراکمی: انباشته‌شدهٔ ذرات توسط باد در یک مکان

نوع: تپه‌های ماسه‌ای (تلماسه) (به انگلیسی دون Dune) چگونه تشکیل می‌شوند؟

با وزش باد و جابه‌جاشدن ماسه و شن پدید می‌آیند. ماسه‌هایی که به وسیلهٔ باد در سطح زمین حرکت می‌کنند، اگر به موانعی مثل گیاهان و بوته‌های خار یا قطعات سنگ و نظایر آن برخورد کرده و متوقف شوند و یا سرعت باد در منطقه کاهش یابد، روی هم انباشته می‌شوند.

ارتفاع تپه‌های ماسه‌ای ← ارتفاع برخی از آن‌ها در لیبی تا ۳۰۰ متر و در لوت ایران تا بیش از ۵۰۰ متر نیز می‌رسد.

Telegram: @konkur_in

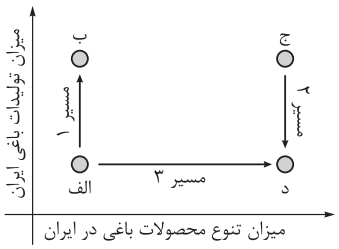
پاسخ خیلی تشریحی

اشکال فرسایش در بیابان‌ها به دو شکل **کاوشی** (کنده‌شدن مواد و انتقال توسط باد به مکان دیگر) (مورد «د») و **تراکمی** (انباشته‌شدن مواد توسط باد در یک مکان) (مورد «الف») تقسیم‌بندی می‌شوند که هر کدام از آن‌ها مصادیق مختلفی دارند.

مورد «ب» پدیدهٔ برخان را تعریف می‌کند که نوعی از اشکال تراکمی در فرسایش بیابان‌ها است و با آن‌ها مطابقت دارد و مورد «ج» پدیدهٔ گرزدیو و یا کلوت را تعریف می‌کند که نوعی از اشکال کاوشی در فرسایش‌ها بیابان‌ها است، پس تنها گزینهٔ (۱) با توضیحات فوق مطابقت دارد.

Telegram: @konkur_in

۱۲۳ با توجه به تصویر زیر، کدام مورد به موضوع درستی پرداخته است؟

۱) مواردی چون «اختلاف شدید درجهٔ حرارت روزانه» در ایران باعث حرکت در مسیر ۳ و «اختلاف درجهٔ حرارت سالانه» باعث حرکت در مسیر ۲ می‌شود.

۲) کاهش منابع آب کشور می‌تواند یکی از عواملی باشد که سیاستمداران و تصمیم‌گیران حوزهٔ کشاورزی را به سمت حرکت در مسیر ۱ هدایت کند.

۳) استفاده از کشت گلخانه‌ای می‌تواند حرکت در مسیر ۳ را باعث شود، اما نمی‌تواند در حرکت در مسیر ۱ مؤثر واقع شود.

۴) امکان کشت میوه‌های سردسیری، نیمه‌گرمسیری و گرمسیری در ایران، باعث حرکت در مسیر ۱ خواهد شد.

مشاوره همهٔ ما توی کنکورهای اخیر، یه سؤال نموداری دیدیم که یه نمودار منحنی‌شکل داشته، تقریباً همهٔ سؤال‌هایی که از این نوع سؤال الگو گرفتن، همه‌شون اون نمودار منحنی رو هم دارن؛ اما لزوماً همیشه نباید نمودار اون شکلی باشه. تو این سؤال شکل دیگه‌ای از این تیپ رو با هم بررسی کردیم. در کل سعی کنید به یه الگوی همیشگی عادت نکنید، الگوها مدام تغییر می‌کنن.

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: جغرافیای دهم ـ درس ۱۰

درس Box

پاسخ خیلی تشریحی امروزه با توجه به مشکل کاهش منابع آب کشور (علت)، سیاستمداران و تصمیم‌گیران حوزهٔ کشاورزی، به کشاورزان توصیه

Telegram: @konkur_in

می‌کنند از زراعت به سمت توسعهٔ باغداری (با روش‌های نوین آبیاری و متناسب با محیط) تغییر روش دهند. در نتیجه کاهش منابع آب کشور می‌تواند باعث تمایل به حرکت در جهت افزایش تولیدات محصولات باغی شود.

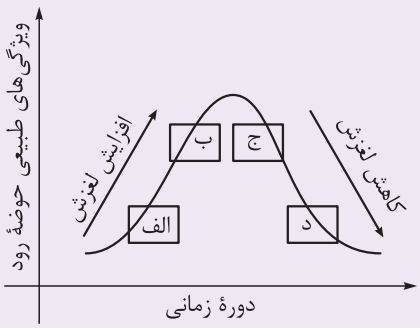
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): «اختلاف شدید درجهٔ حرارت روزانه» و «اختلاف حرارت سالانه» **هر دو** باعث **افزایش تنوع** در تولیدات باغی ایران می‌شوند. **(مسیر ۳)**

گزینهٔ (۳): کشت گلخانه‌ای هم می‌تواند امکان کاشت محصولات متنوع را فراهم کند (مسیر ۳) و هم باعث **افزایش میزان تولید** شود. (مسیر ۱)

گزینهٔ (۴): امکان کشت میوه‌های سردسیری، نیمه‌گرمسیری و گرمسیری در ایران، باعث حرکت در **مسیر ۳** خواهد شد. *(گستردگی جغرافیایی ایران در عرض جغرافیایی این امکان رو به ما داده که بتونیم هم محصولات سردسیری تولید کنیم، هم نیمه‌گرمسیری و هم گرمسیری، در نتیجه باعث تنوع محصولات قابل کشت در ایران شده)*

کدام عبارت مطابق با تصویر زیر، به مفاهیم درستی اشاره دارد؟ *(سؤال ۱۱۸ کنکور ۱۴۰۴ - نوبت دوم)*

۱) در «ب»، ذوب تدریجی برف و بارش‌هایی با شدت بیشتر، اما با مدت‌زمان و نفوذ کم‌تر مشارکت دارد.

۲) در «الف»، ذوب تدریجی برف و بارش‌هایی با شدت کم‌تر، اما با مدت‌زمان و نفوذ بیشتر مشارکت دارد.

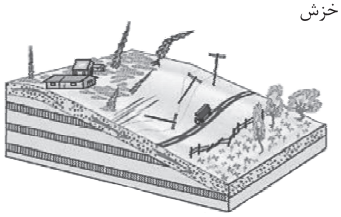
۳) در «د»، بارش‌های شدید و ذوب ناگهانی برف نقش دارد و موجب گسیختگی مواد منفصل دامنه‌ها می‌شود.

۴) در «ج»، بارش‌های شدید و ذوب تدریجی برف نقش دارد و موجب اشباع مواد رسوبی سطح دامنه‌ها می‌شود.

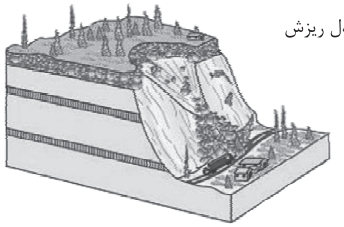
Telegram: @konkur_in

۱۲۴ با توجه به شکل‌های زیر، کدام گزینه محتوای درستی را ارائه داده است؟

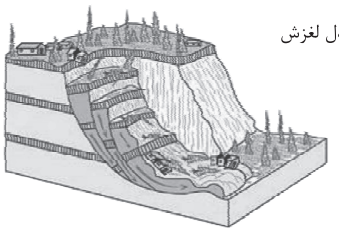
مدل خزش

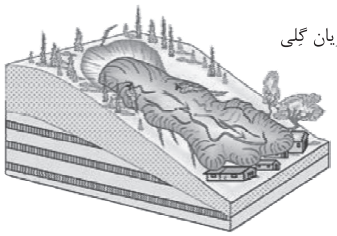
مدل ریزش

مدل لغزش

مدل جریان گِلی

۱) وقوع زمین‌لغزش در اطراف یک دامنه می‌تواند احتمال وقوع زلزله در آن دامنه را افزایش دهد.

۲) در مدل خزش، حرکت ناگهانی رسوبات در سطح دامنه، می‌تواند خسارت زیان‌باری ایجاد کند.

۳) هر چه قدر زهشکی خاک یک دامنه بیشتر باشد، امکان شکل‌گیری زمین‌لغزش به صورت جریان گِلی بیشتر می‌شود.

۴) مدل ریزش به دلیل ناگهانی‌بودن و حجم بالای رسوبات، خسارت‌بارترین مدل زمین‌لغزش است و می‌تواند باعث مرگ‌ومیر فراوانی شود.

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: جغرافیای دوازدهم ـ درس ۵

درس Box

Telegram: @konkur_in

پاسخ خیلی تشریحی ✔

در جریان گلی، ذرات به دلیل این‌که با آب اشباع می‌شدند، شروع به حرکت می‌کنند، در نتیجه هر چه‌قدر خاک یک دامنه امکان جذب آب بیشتری داشته باشد (زهشکی بیشتری داشته باشد) امکان شکل‌گیری جریان گلی در آن بیشتر می‌شود.

بررسی موارد نادرست:

گزینهٔ (۱): وقوع **زمین‌لرزه** در یک منطقه می‌تواند احتمال وقوع **زمین‌لغزش** در آن نقطه را افزایش دهد (برعکس این ارتباط اصلاً صادق نیست!)

گزینهٔ (۲): در مدل خزش، حرکت **کند و نامحسوس** رسوبات در سطح دامنه، خسارت زیادی ایجاد می‌کند.

گزینهٔ (۴): خسارت‌بارترین مدل زمین‌لغزش، مدل **لغزش** است.

Telegram: @konkur_in

۱۲۵ **با توجه به عبارت‌های زیر، کدام مورد درست است؟**

الف) یکی از راه‌های مدیریت معضلات شهری، سروسامان بخشیدن به مشاغل بخش غیررسمی، مانند توسعهٔ امکانات گردشگری برای جذب گردشگر و ایجاد شغل، است.

ب) تمرکزگرایی و توسعهٔ مناطق مرکزی و مشکلات توسعه‌ای در مناطق مرزی و دورافتادهٔ ایران، باعث گسترش روند مهاجرت روستاییان به شهرها، خصوصاً شهرهای بزرگِ مرکزی شده است.

۱) تأثیر گسترش پدیده‌هایی چون شهرگرایی متفاوت با تأثیرات مورد «ب» است.

۲) تأثیر اختصاص درآمدهای نفتی به توسعه و گسترش زیرساخت‌های شهری، در حوزهٔ مهاجرت، متفاوت با مورد «ب» است.

۳) تأثیر تبدیل تهران به مادرشهر ملی، متفاوت با تأثیرات مورد «ب» است ـ به‌کارگیری مورد «الف»، هرچند می‌تواند در حوزهٔ مدیریت مشاغل غیرقانونی تأثیرگذار باشد، اما در حوزهٔ مشاغل غیررسمی تأثیر خاصی ندارد.

۴) تبدیل برخی مناطق روستایی به مناطق شهری، نتایجی همسو با مورد «ب» داشته است ـ افزایش طبیعی جمعیت می‌تواند معضلاتی در شهرها ایجاد کند که مدیران شهری را به استفاده از روش‌های مورد «الف» سوق دهد.

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: جغرافیای دوازدهم ـ درس‌های ۱ و ۲

درس Box

Telegram: @konkur_in

پاسخ خیلی تشریحی

گسترش شهرگرایی، باعث **گسترش فرهنگ و زیست‌شهری در روستاها** می‌شود، در نتیجه تأثیر خاصی بر افزایش میزان مهاجرت روستانشینان به شهرها ندارد (حتی ممکن است با بهبود میزان دسترسی به خدمات و یا کیفیت زندگی روستانشینان باعث کاهش مهاجرت آن‌ها به شهرها شود)، در نتیجه تأثیرات متفاوتی با پدیدهٔ تمرکزگرایی و گسترش مهاجرت از روستاها به شهرها (مورد «ب»)، دارد.

علت نادرستی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۲): تأثیر اختصاص درآمدهای نفتی به توسعه و گسترش زیرساخت‌های شهری، در حوزهٔ مهاجرت، **مشابه** با مورد «ب» است.

(اختصاص بخش عمدهٔ درآمدهای نفتی به توسعهٔ شهرها، باعث مهاجرت گسترده از روستاها به شهرها شده بود)

گزینهٔ (۳): تأثیر تبدیل تهران به مادرشهر ملی، **همسو** با تأثیرات مورد «ب» است. *(توسعهٔ نامتوازن در کشور که یکی از مصداق‌هاش می تونه توسعهٔ تهران و تبدیلش به مادرشهر ملی باشه، باعث افزایش مهاجرت از روستاها و شهرهای دیگه به تهران شد)*

گزینهٔ (۴): تبدیل برخی مناطق روستایی به مناطق شهری، نتایجی **متفاوت** با مورد «ب» داشته است. *(تبدیل مناطق روستایی به شهرها، جمعیت شهرنشینان ایران رو افزایش داده، اما نه از طریق مهاجرت!)*

Telegram: @konkur_in

۱۲۶ **برای روشن‌شدن کدام گزینه، نیازمند یاری‌گرفتن از تصورات معلوم هستیم؟**

۱) هر روز که پیام جدیدی برای انسان دارد.

۲) هرگز نمیرد آن‌که دلش زنده شد به عشق

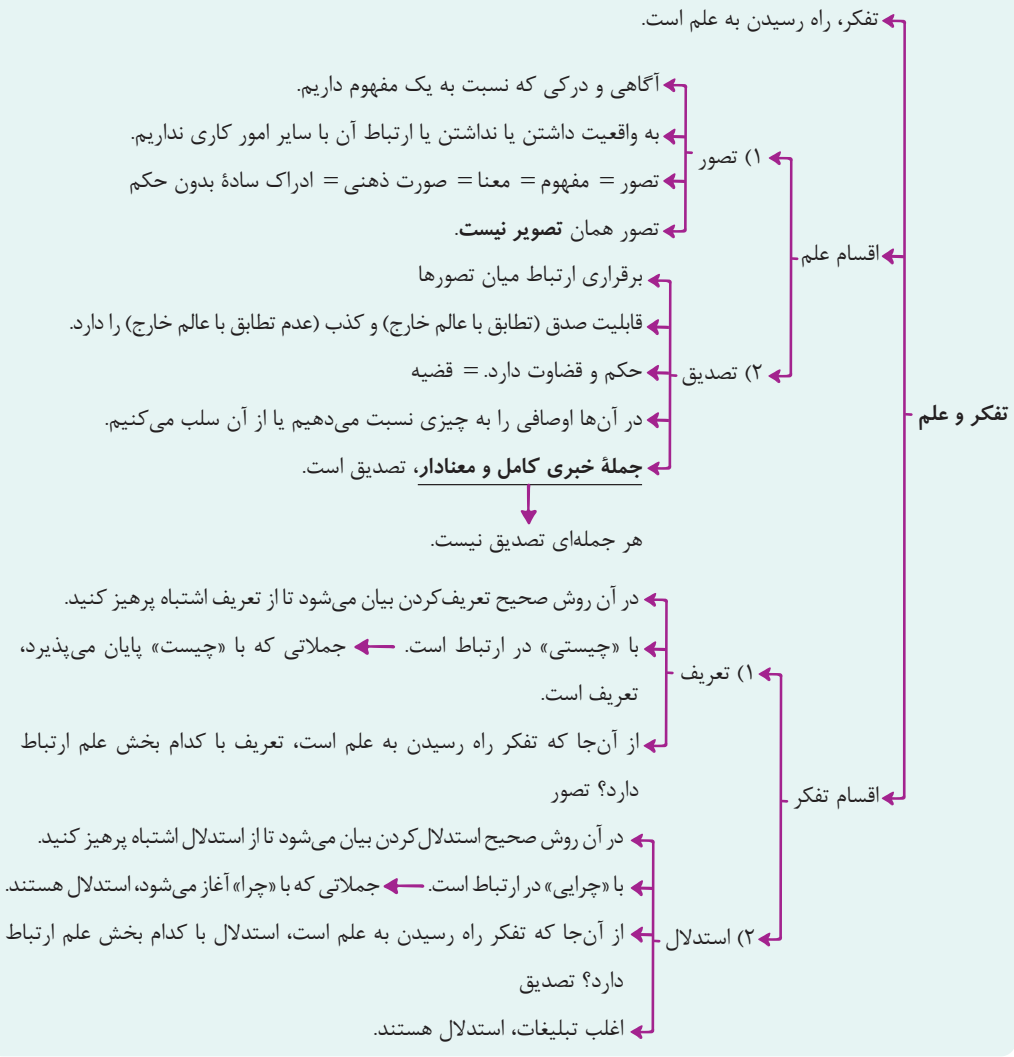
۳) می‌گفت: «چه کسی برای من کتاب آورده است؟»

۴) زمین کروی است.

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: منطق ـ درس ۱

درس Box

پاسخ خیلی تشریحی ✔

کمک‌گرفتن از تصورات معلوم یعنی تعریف‌کردن. تعریف برای روشن‌شدن تصورات مجهول استفاده می‌شود؛ بنابراین باید در گزینه‌ها به دنبال یک «تصور» باشیم. تصورها هر مفهومی به‌جز «جملات خبری» می‌باشند. عبارت «هر روز که پیام جدیدی دارد.» یک جملهٔ خبری نیست و جمله‌ای ناقص است، پس «تصور» محسوب می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۲): جملهٔ خبری کامل و تصدیق است.

گزینهٔ (۳): جملهٔ خبری کامل و تصدیق است.

گزینهٔ (۴): جملهٔ خبری کامل و تصدیق است.

Telegram: @konkur_in

۱۲۷ در عبارت زیر، چند مفهوم جزئی وجود دارد؟

«شیخ‌الرئیس، نظام‌بخش به مکتب فلسفی فارابی محسوب می‌شود؛ اما سهروردی، از روش وی فراتر رفت و آن را با چاشنی کشف و شهود، به کمال رساند.»

۱) ۵ مفهوم
۲) ۴ مفهوم
۳) ۳ مفهوم
۴) ۲ مفهوم

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: منطق ـ درس ۳

درس Box

	راه تشخیص مفهوم جزئی	مثال
نکاتی برای تشخیص مفهوم جزئی	۱) اسامی خاص اسامی عَلَم اسامی انواع موجودات (کلاغ، گربه و ...) اسم خاص نیست. اسم خاص قطعاً جزئی است حتی اگر تعداد زیادی از آن باشد، چون نزد گوینده مشخص است و یک معنا دارد.	اسم خاص افراد: علی، حسن، فاطمه، مریم و الله و ... اسم خاص شهر یا کشور: تهران، مشهد، دانمارک و ... اسم خاص مکان‌ها: میدان آزادی، خلیج فارس و ... اسامی خاص غیرواقعی که فقط مصداق ذهنی دارند و هیچ مصداق خارجی ندارند: بابا لنگ دراز، کارآگاه گجت و ... اسم سیارات: مریخ، زهره، مشتری و ...
	۲) اشاره‌شده‌ها	این کتاب آن درخت همین ماشین همان خودکار خانهٔ مورد نظر
	۳) واژه‌ها، الفاظ و کلمات	«سیب» سه حرف دارد. ← منظور واژهٔ سیب است. «اسب»، یک نقطه دارد. ← منظور واژهٔ اسب است.
	۴) ضمایر در جملات	حسن دانشجوی خوبی است. او رتبهٔ اول دانشگاه است.
	۵) تاریخ‌های دقیق	مهرماه سال ۱۳۹۵ هجری شمسی تابستان سال ۱۳۷۰ هجری شمسی امروز (این روز) امسال (این سال)

پاسخ خیلی تشریحی

مفاهیم جزئی: «شیخ‌الرئیس» (لقب در حکم اسم خاص است.)، «سهروردی» (اسم خاص)، «آن» (ضمیر با مرجع مشخص (مکتب فلسفی فارابی))

دقت کنید که «فارابی» و «وی» را مفهومی جداگانه محسوب نمی‌کنیم؛ بلکه «نظام‌بخش به مکتب فلسفی فارابی» و «روش وی» را به صورت کامل، یک مفهوم محسوب می‌کنیم و هر دو، کلی هستند.

نکته در عبارات چندکلمه‌ای، ملاک تشخیص کلی یا جزئی بودن مفهوم، کلمهٔ اول است.

Telegram: @konkur_in

نکته

اگر بر سر یک مفهوم جزئی، کلمهٔ شاخص (کلمه‌ای که جنس، نوع و دستهٔ کلمهٔ بعدی را مشخص می‌کند.) اضافه کنیم، ترکیب به‌دست‌آمده، جزئی است. مثل:

- کوه دماوند
  شاخص
- کشور ایران
  شاخص

در عبارت زیر، چند مفهوم جزئی وجود دارد؟

«ماکیاولی در دیگر اثر بزرگ خود گفتارها، که هم‌زمان با شهریار آن را نوشت، اقسام گوناگون حکومت را مقایسه کرده و جمهوری را به شرط پشتوانهٔ مردمی، بهترین نوع آن دانسته است.» *(سؤال ۱۲۷ کنکور انسانی ۱۴۰۴ (خارج از کشور))*

۱) شش ۲) پنج ۳) چهار ۴) سه

Telegram: @konkur_in

۱۲۸ دربارهٔ انواع قضایای حملی، کدام گزینه درست است؟

۱) تفاوت در جزئی یا کلی بودنِ مفهومِ موضوع، قضایا را به دو دستهٔ جزئیه و کلیه تقسیم می‌کند.

۲) تفاوت در جزئی یا کلی بودنِ مفهومِ موضوع، قضایا را به دو دستهٔ محصوره و شخصیه تقسیم می‌کند.

۳) اشتباه در جزئی‌بودن یا کلی‌بودن مفهومِ محمول در قضایای حملی، مغالطهٔ اشتراک لفظ ایجاد می‌کند.

۴) قضیه‌ای که دارای نسبت «است» و موضوع «این درخت» باشد، بدون توجه به محمولِ «آن»، «موجبهٔ جزئیه» است.

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: منطق ـ درس ۶

پاسخ خیلی تشریحی

قضایای حملی از نظر جزئی‌بودن یا کلی‌بودن مفهومِ موضوع به ۲ دسته تقسیم می‌شوند: ۱) محصوره، ۲) شخصیه

اگر مفهوم موضوع، جزئی باشد، قضیهٔ شخصیه و اگر مفهوم موضوع، کلی باشد، قضیهٔ محصوره می‌باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): جزئی یا کلیه بودن قضایای حملی (محصوره‌ها) به تعداد مصادیق موضوع مربوط است، نه مفهومِ آن، که با سور معین می‌شود.

گزینهٔ (۳): مغالطهٔ اشتراک لفظ در اشتباه‌گرفتن کلی یا جزئی بودن بین مفهوم یا سور است.

گزینهٔ (۴): قضیه‌ای که موضوع آن، «این درخت» باشد، قضیهٔ شخصیه است.

Telegram: @konkur_in

۱۲۹ **برای کدام مورد، تعداد کم‌تری از روابط تقابل، تعریف می‌شود؟**

۱) سیمرغ، پرنده‌ای افسانه‌ای است.

۲) ایرانیان مهمان‌نواز هستند.

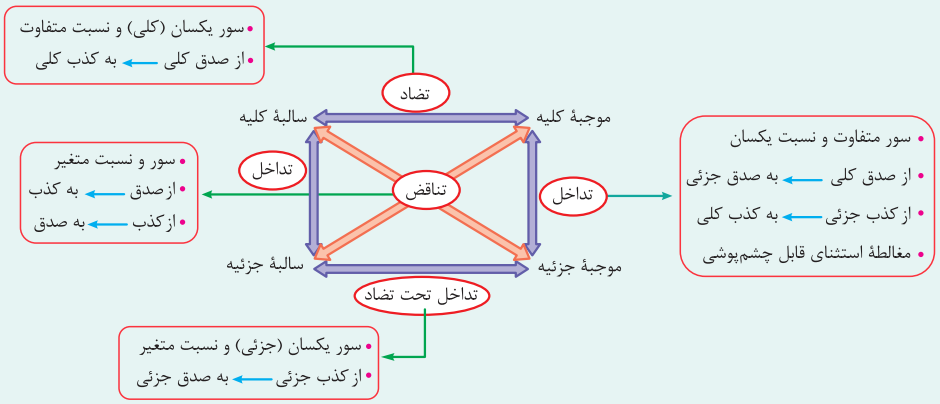
۳) انسان، موجود مجرد نیست.

۴) یکی از مراکز استان، کرج است.

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: منطق ـ درس ۷

درس Box

پاسخ خیلی تشریحی ✔ برای هر یک از محصورات اربعه، سه رابطهٔ تقابلی تعریف می‌شود؛ شامل تناقض و تداخل برای همه و تضاد یا تداخل تحت تضاد، بسته به کلی یا جزئی بودنِ قضیه. اما برای قضایای شخصیه، فقط رابطهٔ تناقض تعریف می‌شود که متناقض یک قضیهٔ شخصیه، با تغییر نسبتِ آن به دست می‌آید.

موضوع قضیهٔ گزینهٔ (۴)، «کرج» می‌باشد که مفهومی جزئی است و لذا این قضیه شخصیه است. بقیهٔ موارد، محصوره هستند.

نکته دقت کنید که مفهوم جزئی هیچ‌گاه نمی‌تواند محمول باشد و قطعاً موضوع است.

Telegram: @konkur_in

۱۳۰ **با توجه به مبحث قیاس اقترانی، کدام گزینه درست است؟**

۱) اگر هر دو مقدمهٔ یک قیاس اقترانی سور جزئی داشته باشند، به شرط این‌که شکل سوم باشد، می‌تواند معتبر باشد.

۲) اگر نتیجهٔ یک قیاس «بعضی الف ج است.» باشد، شرط سوم اعتبار را بررسی نمی‌کنیم.

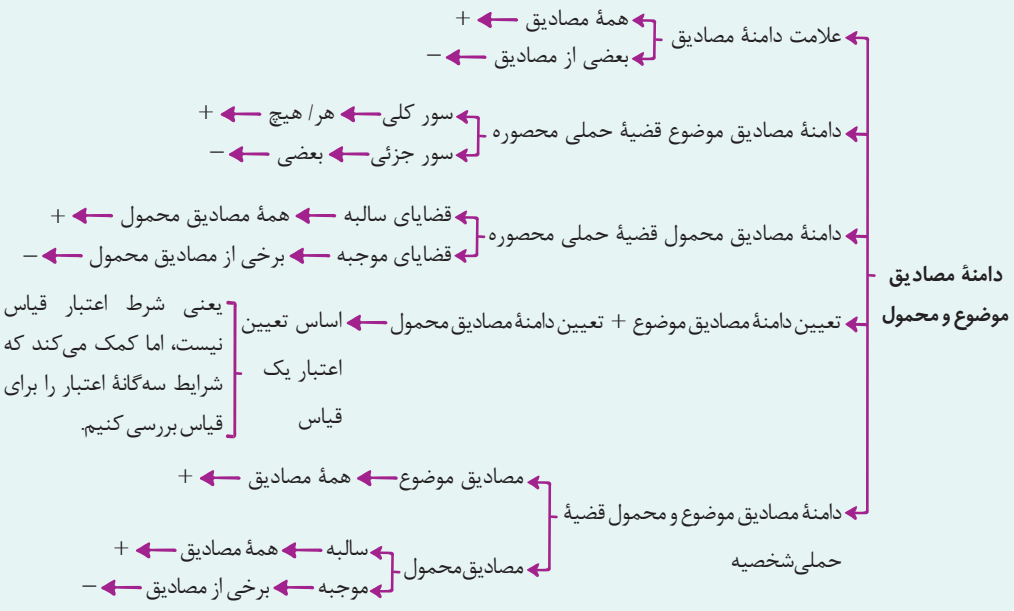
۳) شرط اول برای نتیجه‌گیری از یک قیاس، رعایت قانون کیفیت نتیجهٔ قیاس است.

۴) نتیجهٔ هر قیاس معتبر شکل اولی، قطعاً در قالب موجبهٔ کلیه است.

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: منطق ـ درس ۸

درس Box

پاسخ خیلی تشریحی دقت کنید که طبق شرط سوم اعتبار قیاس، **اگر** جزئی از نتیجه علامت مثبت داشته باشد، باید همان جزء در مقدمات هم علامت مثبت داشته باشد، پس اگر هیچ‌کدام از اجزای نتیجه، علامت مثبت نداشته باشد، شرط سوم نیاز به بررسی ندارد. اگر نتیجه موجبهٔ جزئیه باشد، هم موضوع و هم محمول، علامت منفی دارند، پس نیاز نیست در این صورت شرط سوم را بررسی کنیم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): اگر هر دو مقدمهٔ یک قیاس، جزئیه باشد، قیاس حتماً نامعتبر است.

گزینهٔ (۳): شرط اول نتیجه‌گیری از قیاس، تکرار کامل حد وسط است.

گزینهٔ (۴): اگر نتیجهٔ قیاس، موجبهٔ کلیه باشد، آن قیاس شکل اول است، اما هر قیاس شکل اولی، نتیجهٔ موجبهٔ کلیه ندارد.

با توجه به مبحث قیاس اقترانی، کدام گزاره قابل پذیرش است؟ *(سؤال ۱۳۰ کنکور انسانی ۱۴۰۴ ـ نوبت اول)*

۱) برای این‌که قیاسی معتبر باشد، باید مقدمات آن یکی از محصورات چهارگانه یا یک قضیهٔ شرطیه باشد.

۲) با استفاده از عکس دو مقدمهٔ یک قیاس معتبر، می‌توان یک قیاس معتبر دیگر با شکلی متفاوت تشکیل داد.

۳) اگر موضوع نتیجه را از مقدمهٔ اول قیاس و محمول آن را از مقدمهٔ دومش حذف کنیم، حد وسط معلوم می‌شود.

۴) قانون نتیجهٔ قیاس با صرف نظر از درستی انتاج، به ما نشان می‌دهد که چه‌گونه می‌توانیم با نگاه به مقدمات، نتیجه را بنویسیم.

Telegram: @konkur_in

۱۳۱ **قضایای «هوای بیرون یا خیلی سرد است یا خیلی گرم» و «شکل یا چهار ضلع دارد یا مربع نیست.»، به ترتیب کدام نوع از قضایای شرطی منفصل هستند؟**

۱) مانعةالرفع ـ مانعةالرفع

۲) حقیقی ـ مانعةالجمع

۳) مانعةالجمع ـ مانعةالرفع

۴) مانعةالجمع ـ حقیقی

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: منطق ـ درس ۹

درس Box

قضیهٔ شرطی منفصل و اقسام آن

- در این قضایا، دو بخش قضیه (دو نسبت) به یکدیگر مرتبطاند و در آن‌ها به گسستگی، انفصال و عناد (یعنی ناسازگاری) دو یا چند نسبت حکم شده است.
- ساختار قضیهٔ شرطی منفصل «یا... یا...» است که اگر «یا» برداشته شود، گویی دو قضیه وجود دارد.
- در قضایای منفصل ← میان او نسبت از نظر صدق و کذب انفصال وجود دارد.
- اقسام قضیهٔ شرطی منفصل:
  - ۱) منفصل حقیقی ← نه هر دو نه هیچ‌کدام
    - در این‌گونه قضایا هر دو بخش قضیه، هم‌زمان صادق و هم‌زمان کاذب نیستند.
    - به عبارتی در این قضایا: از صدق به کذب می‌رسیم. / از کذب به صدق می‌رسیم.
    - منفصل حقیقی یا تام به این معنا است که دو طرف قضیه واقعاً از هم جدا هستند.
    - **مثال:** این عدد طبیعی یا زوج است یا فرد.
  - ۲) منفصل مانعةالجمع ← نه هر دو شاید هیچ‌کدام
    - در این قضایا دو بخش قضیه در صدق قابل جمع نیستند، اما در کذب می‌توانند قابل جمع باشند.
    - به عبارتی انفصال این قضایا در صدق است.
    - **مثال:** در انتخابات بین چهار نامزد، نمی‌توان هم به نامزد «الف» رأی داد و هم به نامزد «ب»، اما می‌توان به هیچ‌کدام رأی نداد.
  - ۳) منفصل مانعةالرفع ← نه هیچ‌کدام، شاید هر دو
    - کاملاً متضاد با منفصل مانعةالجمع می‌باشد.
    - در این نوع قضیه، دو بخش قابل جمع در کذب نیستند (ارتفاع آن‌ها محال است)، اما قابل جمع در صدق هستند.
    - **مثال:** برای مشاهدهٔ کارنامهٔ کنکور در سایت سازمان سنجش یا باید شمارهٔ پرونده وارد کرد یا شمارهٔ ملی ← می‌توان هر دوی آن‌ها را وارد کرد، اما نمی‌شود هیچ‌کدام را وارد نکرد.

پاسخ خیلی تشریحی

قضیهٔ اول، منفصل مانعةالجمع است: هوای بیرون نمی‌تواند هم خیلی سرد باشد و هم خیلی گرم (اجتماع محال)، اما می‌تواند مثلاً معتدل باشد، یعنی هیچ‌کدام نباشد (ارتفاع جایز).

قضیهٔ دوم، منفصل مانعةالرفع است: شکل می‌تواند هم چهار ضلع داشته باشد و هم مربع نباشد، مانند ذوزنقه (اجتماع جایز)؛ اما نمی‌تواند هیچ‌کدام نباشد (ارتفاع محال).

Telegram: @konkur_in

۱۳۲ **کدام گزینه در ارتباط با فلسفه‌های مضاف درست است؟**

۱) فلسفه‌های مضاف صرفاً ناظر بر علوم شکل گرفته‌اند تا بتوانند زیربنا و شالوده‌ای عقلی برای تمام علوم ایجاد کنند.

۲) موضوعات فلسفهٔ مضاف نمی‌توانند در بخش اصلی فلسفه مورد بررسی قرار بگیرند، زیرا مبنای علوم اموری جزئی هستند.

۳) با ورود به بخش اصلی فلسفه، متوجه می‌شویم که فیلسوفان نظراتی داشته‌اند که آن دیدگاه‌ها باعث ایجاد مکاتب مختلف در علوم شده‌اند.

۴) فلسفه‌های مضاف نمی‌توانند به سؤالات اساسی و بنیادی انسان پاسخی بدهند و تنها بخش اصلی فلسفه است که می‌تواند پاسخ این‌گونه پرسش‌ها را بدهد.

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: فلسفهٔ یازدهم ـ درس ۲

درس Box

- شاخه‌های دانش فلسفه آن دسته از دانش‌های فلسفی هستند که
  - قوانین بنیادی وجودشناسی و معرفت‌شناسی را به محدوده‌های خاص منتقل می‌کند.
  - قوانین بنیادی محدوده‌ای خاص از وجود را بیان می‌کند.
  - قوانین هستی‌شناسی و معرفت‌شناسی را در یک حیطهٔ خاص مطرح می‌کند.
- **شاخه‌های فلسفه**
  - با تأمل فیلسوفانه در حوزه‌های مختلف، پدیده‌ها و یا رشته‌های علمی، شاخه‌های فلسفه شکل می‌گیرند. **مثال** ← فلسفهٔ اخلاق، فلسفهٔ دین، فلسفهٔ تاریخ، فلسفهٔ فرهنگ، فلسفهٔ تکنولوژی، و ...
  - شاخه‌های فلسفه، رابط میان فلسفهٔ اولی (ریشهٔ فلسفه) با دانش‌های خاص هستند و مسائل خاص فلسفه را وارد دانش‌های گوناگون می‌کنند.
  - بعضی از شاخه‌های فلسفه (نه همهٔ شاخه‌های فلسفه) را فلسفهٔ مُضاف می‌نامند.
    - علت نام‌گذاری: کلمهٔ فلسفه به کلمه‌ای که نام آن دانش یا موضوع خاص است اضافه شده است.
    - **مثال**: فلسفهٔ فیزیک (فلسفهٔ: مضاف، فیزیک: مضافٌ‌الیه)
  - امکان دارد چیزی شاخهٔ فلسفه باشد اما فلسفهٔ مُضاف نباشد، چون از نظر ادبیاتی کلمهٔ فلسفه به کلمهٔ دیگری مضاف نشده (اضافه نشده است). ← مثل انسان‌شناسی

پاسخ خیلی تشریحی

موضوعات فلسفه‌های مضاف، شامل مبانی و شالودهٔ علوم خاص و پدیده‌ها هستند، این موضوعات نسبت به موضوع بخش اصلی فلسفه که شناخت حقیقت وجود است (نه یک موجود خاص)، امری جزئی محسوب می‌شود و نمی‌تواند در بخش اصلی فلسفه بررسی شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): فلسفه‌های مضاف صرفاً ناظر بر علوم نیستند و شامل پدیده‌هایی مثل فرهنگ یا تکنولوژی هم می‌شوند.

گزینهٔ (۳): با ورود به علوم می‌توان به نقش ارتباطی فلسفهٔ مضاف در انتقال دیدگاه‌های بنیادی فیلسوفان از بخش اصلی فلسفه به سایر علوم، درک پیدا کرد.

گزینهٔ (۴): فلسفه‌های مضاف نیز چون بخشی از فلسفه هستند، می‌توانند به سؤالات فلسفی پاسخ دهند. برای مثال این پرسش که «کدام ملاک باعث می‌شود یک عمل خوب یا بد معرفی شود؟» در فلسفهٔ اخلاق بررسی می‌شود.

Telegram: @konkur_in

۱۳۳ **دلیل این‌که نمی‌توانیم تاریخ دقیقی از آغاز فلسفه ارائه دهیم، کدام است؟**

۱) ما تنها می‌توانیم براساس آثار باقی‌مانده گزارش کلی از اندیشه‌های فلسفی دور بیان کنیم و تاریخ آغاز فلسفه را نمی‌دانیم.

۲) چون آثار مکتوبی از قدما به ما نرسیده است و اطلاعات دقیقی از ایده‌ها و تفکراتشان نداریم، نمی‌توان گفت در آن زمان اندیشهٔ فلسفه بوده یا خیر.

۳) قطعاً در گذشته هم اندیشهٔ فلسفی وجود داشته است، ولی این ایده‌ها به صورت نظام‌مند کنار هم قرار نگرفته است و نمی‌توان آن را آغاز فلسفه دانست.

۴) تمدن‌های قدیمی درآمدی بر ایجاد تمدن‌های جدید هستند و دستاوردهای آنان به تمدن‌های دیگر منتقل شده، اما بعضاً آن‌قدر قدیمی هستند که از بین رفته‌اند.

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: فلسفهٔ یازدهم ـ درس ٤

درس Box

شکل‌گیری دانش فلسفه

- دانش فلسفه هم مانند همهٔ دانش‌ها، مبدأ زمانی و مکانی مشخصی ندارد.
  - نمی‌توان برای آن زمانی برای آغاز تعیین کرد.
  - نمی‌توان گفت فلسفه ابتدا در کدام سرزمین پدید آمده است.
- شکل‌گیری تمدن
  - بی‌تردید هر جا که تمدنی شکل گرفته، کسانی بوده‌اند که دربارهٔ اساسی‌ترین مسائل هستی اندیشیده‌اند، گرچه آثار مکتوبی از آنان به ما نرسیده باشد.
  - تمدن‌های قدیم‌تر و ساده‌تر (حتی آن‌ها که از بین رفته‌اند)، مقدمه و پلکان شکل‌گیری تمدن‌های جدیدتر بوده‌اند و دستاوردهای آن‌ها به تمدن‌های جدیدتر منتقل شده است.
  - اطلاعات امروز ما به‌هیچ‌وجه نمی‌تواند تاریخ دقیقی از آغاز فلسفه ارائه دهد. ما تنها می‌توانیم گزارشی اجمالی از دورترین اندیشه‌های فلسفی ارائه کنیم.

پاسخ خیلی تشریحی

بی‌تردید هر جا که تمدنی شکل گرفته، کسانی هم بوده‌اند که دربارهٔ اساسی‌ترین مسئله‌های هستی و زندگی بشر می‌اندیشیده و سخن می‌گفته‌اند، گرچه آثار مکتوبی از آنان به ما نرسیده باشد و ما اطلاعی از آن اندیشه‌ها و سخن‌ها نداشته باشیم. (بنابراین این‌که آثار قدما به دست ما نرسیده است دلیل نمی‌شود که نتیجه بگیریم اندیشهٔ فلسفی نداشته‌اند. (رد گزینهٔ (۲))

برخی از تمدن‌ها آن‌قدر قدیمی‌اند که در اثر گذر زمان و آمدوشد حوادث، آثار تمدنی آن‌ها از بین رفته است. (بنابراین ما نمی‌دانیم آثار نظام‌مندی داشته‌اند یا خیر. (رد گزینهٔ (۳))

همین‌قدر می‌دانیم که تمدن‌های قدیم‌تر و ساده‌تر، مقدمه و پلکان شکل‌گیری تمدن‌های جدیدتر بوده‌اند و دستاوردهای آن‌ها به تمدن‌های جدیدتر منتقل شده است. با توجه به این دلایل، اطلاعات امروز ما به‌هیچ‌وجه نمی‌تواند تاریخ دقیقی از آغاز فلسفه ارائه دهد؛ ما تنها می‌توانیم براساس آثار باقی‌مانده، گزارشی اجمالی از دورترین اندیشه‌های فلسفی ارائه کنیم. گزینهٔ (۱) هم نادرست است، زیرا این مورد، نتیجهٔ از بین رفتن آثار قدماست، نه دلیلی برای آن‌که نمی‌توانیم تاریخ آغاز فلسفه را تعیین کنیم.

Telegram: @konkur_in

۱۳۴ **کدام گزینه با نظریات سقراط مطابقت دارد؟**

۱) بدی سریع‌تر از مرگ، گریبان انسان را می‌گیرد.

۲) آن کس که بیشتر از فرامین خدا اطاعت کند، داناتر است.

۳) انسان‌ها به خاطر نافرمانی از دستورات الهی، گرفتار مرگ می‌شوند.

۴) ثروت و فضیلت از یکدیگر به دست می‌آیند و به هم فزونی می‌بخشند.

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: فلسفهٔ یازدهم ـ درس ۵

درس Box

ادامهٔ دفاعیات سقراط خطاب به حاضران در دادگاه

- کسی که راه راست را یافت و آن را در پیش گرفت، هرگز نباید از خطر، هراسی به دل راه دهد.
- اکنون که خدا مرا مأمور کرده تا در جست‌وجوی دانش بکوشم و آن را به دیگران بیاموزم ← آیا پسندیده است که از ترس مرگ یا هر خطر دیگری از فرمان الهی سرباز زنم؟ (این را رسالت خود می‌دانست.)
- اگر چنین گناه بزرگی (سرپیچی از فرمان الهی (ترس از مرگ)) از من سر زند، سزاوار است که دادگاهی تشکیل دهند و بگویند سقراط به خدا اعتقاد ندارد. ← در آن صورت مدعی داشتن دانشی شده‌ام که در حقیقت فاقد آن هستم.
- گریز
  - از مرگ ← دشوار نیست.
  - از بدی ← دشوار است.
    - بدی تندتر از مرگ می‌دود.
      - من پیر و ناتوان ← به دام مرگ می‌افتم.
      - مخالفان من با چستی و چالاکی ← در چنگال بدی گرفتار می‌شوند.
- دربارهٔ جهان دیگر
  - اگر مرگ انتقال به جهانی دیگر است.
  - اگر این سخن راست است که همهٔ درگذشتگان در آن‌جا گرد آمدند.
    - چه نعمتی بالاتر از این‌که آدمی از این مدعیان که عنوان قاضی بر خود نهادند، رهایی یابد و با داوران دادگر آن جهان روبه‌رو شود و با نیکان و بلندمرتبگان همنشین گردد. ← اگر مرگ این است، حاضرم بارها به کام مرگ روانه شوم.

پاسخ خیلی تشریحی

از نظر سقراط، گریز از مرگ دشوار نیست، اما گریز از بدی دشوار است، زیرا بدی تندتر از مرگ می‌دود؛ بنابراین انسان‌ها سریع‌تر از مرگ، گرفتار بدی می‌شوند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۲): به نظر سقراط، داناترین مردم کسی است که بداند هیچ نمی‌داند.

گزینهٔ (۳): از نظر سقراط مرگ برای همه است، نه فقط کسانی که از فرمان الهی سر بتابند.

گزینهٔ (۴): از نظر سقراط، ثروت، فضیلت نمی‌آورد بلکه از فضیلت است که ثروت و هر آن‌چه که برای جامعه لازم است، پدید می‌آید.

Telegram: @konkur_in

۱۳۵ **کدام گزینه دربارهٔ شناخت انسان، درست است؟**

۱) استفادهٔ مناسب از دو شیء مختلف، براساس یک همکاری شناختی میان ابزار عقل و حواس پنج‌گانهٔ انسان شکل می‌گیرد.

۲) معرفت وحیانی، شناختی است که مختص پیامبران است که با استفاده از ابزار قلب برای آن‌ها قابل اکتساب است.

۳) شناخت خطای حسی زمانی ممکن است که ابزار حس، اشتباه قبلی خودش را با شناخت جدیدی اصلاح کند.

۴) در شهود عارفانه امکان رخ‌دادن خطا وجود ندارد، زیرا ابزار قلب مطمئن‌تر از سایر ابزارها است.

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: فلسفهٔ یازدهم ـ درس ۷

درس Box

- حس
  - یکی از ابزارهای شناخت انسان است.
  - با کمک حواس پنج‌گانه
    - با عالم طبیعت آشنا می‌شویم.
    - بسیاری از موجودات و ویژگی‌های آن‌ها را می‌شناسیم.
    - (بینایی، شنوایی، چشایی، لامسه و بویایی)
  - اعتبار شناخت حاصل از حس
    - گاهی در شناخت حسی خطا رخ می‌دهد که با حس تشخیص داده می‌شود.
    - اما
    - ما بر پایهٔ این شناخت
      - زندگی می‌کنیم.
      - از اشیای طبیعی بهره می‌بریم.
      - نیازهایمان را برطرف می‌سازیم.
      - یکی از نشانه‌های اعتبار: توانایی حس در شناخت تفاوت‌ها و تمایزها
        - بارزترین نشانهٔ اعتبار شناخت حسی
        - موجب می‌شود به کمک عقل خود از اشیای متفاوت استفاده‌های مختلف کنیم.
  - دقت کنید که شناخت حسی، مستقیم از حس به دست می‌آید.
    - مثل آسمان آبی است. (حس بینایی)

پاسخ خیلی تشریحی

شناخت و درک مناسب از این‌که از هر شیء چه استفاده‌ای بکنیم، حاصل همکاری دو ابزار حس و عقل است. ابتدا حواس انسان، ویژگی‌ها و تفاوت اشیا را ادراک می‌کند، سپس عقل انسان براساس داده‌های حسی موجود و براساس نیاز موجود، یک وسیله را برای رفع نیاز و استفاده، انتخاب می‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۲): معرفت وحیانی شناختی است که در آن انسان با استفاده از عقل خود به وحی که به قلب پیامبر رسیده است، معرفت پیدا می‌کند.

گزینهٔ (۳): شناخت خطای حسی، شناختی است که حاصل همکاری دو ابزار حس و عقل با یکدیگر است.

گزینهٔ (۴): در شهود عارفانه امکان خطا و اشتباه وجود دارد، اما در وحی، خطا وجود ندارد.

Telegram: @konkur_in

۱۳۶ **کدام گزینه به نوعی مستلزم مصلحت عملی است؟**

۱) انسان چیزی جز حس و تجربه که موجب معنادهی به امور می‌شود، در اختیار ندارد.

۲) می‌توان برای درستی یا نادرستی باورها به ملاک واحد و ثابتی میان انسان‌ها رسید.

۳) شناخت هر کس در هر نوبت برای او معتبر است، اما شاید برای دیگری نباشد.

۴) رسیدن به واقعیت ممکن نیست، چراکه واقعیت وجود ندارد.

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: فلسفهٔ یازدهم ـ درس ۸

درس Box

ظهور پراگماتیسم در دورهٔ جدید اروپا

- پراگماتیسم به معنای
  - اصالت عمل
  - مصلحت عمل
- پراگماتیست‌ها
  - گرچه تنها ابزار شناخت اشیا، حس و تجربه است، اما از طریق تجربه نمی‌توان به واقعیت اشیا رسید.
  - وقتی نمی‌توان با تجربه به واقعیت اشیا رسید، پس نباید هدف خود را کشف واقعیت قرار دهیم.
  - ما نیازمند باورهایی هستیم که در عمل به کار ما بیایند و سودمندی خود را نشان دهند.
    - **مثال:** دانستن این‌که آب جوش دست را می‌سوزاند، موجب می‌شود به آن دست نزنیم. ← پس این دانش مفید است. ← پس درست است.
- تجربه‌گرایی امروزه هم قالب‌های جدیدی یافته و هم‌چنان بر عقل‌گرایی غلبه دارد. ← البته هنوز راه‌های دیگر معرفت یعنی شهود عرفانی و وحی طرفدارانی دارند.
- برخی فیلسوفان معاصر در حالی که تجربه‌گرایی را قبول دارند، به شهود معنوی و تجربهٔ دینی (شناخت قلبی) معتقد هستند. ← مثل ویلیام جیمز، هانری برگسون

پاسخ خیلی تشریحی

پراگماتیسم یا مصلحت عملی معتقد است که با تجربه نمی‌توان به واقعیت رسید، پس هدف را نباید کشف واقعیت دانست، بلکه هدف و البته ملاک درستی یک باور، سودمندی آن است، پس براساس پراگماتیسم می‌توان برای تعیین درستی یا نادرستی یک باور، به ملاک واحد رسید که آن هم **سودمندی** است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): بیانگر دیدگاه پوزیتیویسم است.

گزینهٔ (۳): بیانگر دیدگاه نسبی‌گرایی است.

گزینهٔ (۴): بیانگر دیدگاه سوفیست‌ها است. دقت کنید که براساس پراگماتیسم، واقعیت وجود دارد، اما نمی‌توان به آن رسید.

کدام عبارت، بیانگر نظریهٔ خاص معتقدان به اصالت مصلحت عملی است؟ *(سؤال ۱۳۶ کنکور انسانی ۱۴۰۳ (خارج از کشور))*

۱) هرچه که برای یک شخص فایده داشته باشد، برای او حقیقت شمرده می‌شود.

۲) آن‌چه درستی و نادرستی یک باور را تعیین می‌کند، سودمندی آن برای انسان است.

۳) زندگی معنادار است که دارای هدفی متعالی و آراسته به فضائل اخلاقی باشد.

۴) مهم‌ترین ابزار انسان برای شناخت واقعیت‌ها، تجربهٔ شخصی و درونی است.

Telegram: @konkur_in

۱۳۷ به نظر همهٔ افراد بیان‌شده در گزینه‌ها، کسی که برای رسیدن به سعادت، به یک مرکز نگه‌داری کودکان نیازمند کمک می‌کند، در حال انجام عمل خیر اخلاقی است، به‌جز ..... .

۱) افلاطون
۲) ارسطو
۳) ابن سینا
۴) کانت

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: فلسفهٔ یازدهم ـ درس ۱۱

درس Box

دیدگاه کانت در دوران جدید اروپا دربارهٔ معیار فعل اخلاقی

- معتقد بود که معیار فعل اخلاقی را باید در «وجدان اخلاقی» جست‌وجو کرد.
- وجدان اخلاقی:
  - حقیقتی است که در درون هر انسان است.
  - انسان را به سوی عمل خیر اخلاقی دعوت می‌کند.
- عمل خیر اخلاقی ← عملی که انسان آن را **صرفاً** برای اطاعت از وجدان خود انجام دهد و هیچ‌گونه هدف و منفعت شخصی در آن نباشد.
- **مثال:** اگر عدل را فقط به دلیل این‌که وجدان ما را به آن دعوت می‌کند، فضیلت بدانیم.
- توصیهٔ کانت:
  - بر طبق قاعده‌ای عمل کنید که بتوانید اراده کنید که قاعدهٔ مزبور، قانون کلی و عمومی شود.
  - آن‌چه برای خود می‌پسندی، برای دیگران هم بپسند. (قابل تعمیم بودن)
- کانت طبق گفتهٔ خودش، از حقیقت وجدانی درون انسان به شگفت می‌آید: «دو چیز همواره مرا به شگفتی وامی‌دارد: یکی آسمانی که بالای سر ماست، دیگری وجدانی که در درون ماست.»

پاسخ خیلی تشریحی

از نظر کانت هر کاری که انسان آن را صرفاً برای اطاعت از وجدان خود انجام دهد و هیچ‌گونه هدف و منفعت شخصی در آن نداشته باشد، خیر اخلاقی شمرده می‌شود. مثلاً اگر انسان، عدل را نه به خاطر تشویق و تمجید دیگران و نه حتی برای رسیدن به سعادت، بلکه فقط بدان جهت که وجدان بدان دعوت می‌کند، انجام دهد، فضیلت است.

Telegram: @konkur_in

۱۳۸ کدام گزینه درست است؟

۱) ماهیت وجه مشترک اشیا است و هستی‌داشتن وجه تمایز اشیا است، زیرا بعضی ماهیت‌ها، وجود ندارند.

۲) با مقایسهٔ دو مفهوم دیو و انسان، متوجه می‌شویم که وجود و ماهیت در واقع و در ذهن، دارای مغایرت هستند.

۳) زمانی می‌توان ماهیت یا ذاتیات یک چیز را درک کرد که ابتدا بتوانیم وجودش در دنیای واقعیت را ادراک کرده باشیم.

۴) درک بدیهی‌بودن اصلی که اشاره به وجودداشتن واقعیت‌های مستقل از ذهن دارد، مقدم بر درک مغایرت وجود و ماهیت است.

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: فلسفهٔ یازدهم ـ درس ۱

درس Box

- **قدم نخست برای شناخت چیستی و هستی**
  - ما می‌دانیم که در اطراف ما چیزهایی واقعی هستند که برحسب نیاز از آن‌ها استفاده می‌کنیم تا نیازمان را برطرف سازیم.
    - **مثال**
      - گشنه شویم، به سراغ غذا می‌رویم. ← چون می‌دانیم غذا هست.
      - تشنه شویم، به سراغ آب می‌رویم. ← چون می‌دانیم آب هست.
      - و ...
  - آن‌چه که پیرامون ما وجود دارد، امور واقعی است نه امور تخیلی.
  - قدم نخست به صورت خلاصه
    - انسان‌ها می‌دانند که اشیا و موجوداتی پیرامون آن‌ها وجود دارند که می‌توان به آن‌ها علم پیدا کرد.
    - واقعیت مستقل از ذهن وجود دارد. ≠ سوفیست‌ها
    - واقعیت مستقل از ذهن موجب اعمال و رفتار ما می‌شود و منجر به استفاده از اشیای پیرامون می‌شود.

پاسخ خیلی تشریحی ✔

در قدم اول مسیر شناخت دو مفهوم وجود و ماهیت و مغایرت این دو مفهوم، اصل واقعیت مستقل از ذهن که یک اصل بدیهی است را درک می‌کنیم، پس می‌توان گفت شناخت اصل واقعیت، مقدم بر شناخت دو مفهوم وجود و ماهیت است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): وجود وجه مشترک اشیا و ماهیت وجه اختصاصی اشیا است.

گزینهٔ (۲): وجود و ماهیت دو جنبه و دو مفهوم هستند، جایگاه مفاهیم در داخل ذهن انسان است. مغایرت وجود و ماهیت نیز تنها در داخل ذهن معنا دارد، زیرا در دنیای خارج چیزی به نام وجود یا ماهیت نداریم.

گزینهٔ (۳): ما ماهیت مفهوم دیو که وجود ندارد را می‌شناسیم، پس لزومی ندارد ابتدا وجود یک چیز را درک کنیم و سپس ماهیت آن را بفهمیم.

Telegram: @konkur_in

۱۳۹ **با توجه به دیدگاه‌های فلاسفه دربارهٔ علیت و منشأ درک آن، کدام مورد را می‌توان پذیرفت؟**

۱) حس و تجربه، هیچ نقشی در شناخت برخی از مصادیق علت و معلول ندارند.

۲) عقل براساس اصل سنخیت می‌تواند تعیین کند که یک پدیده، چه اثری در پی خواهد داشت.

۳) از نظر هیوم، انسان در اثر تکرار مشاهدهٔ توالی میان پدیده‌ها، به رابطهٔ ضروری میان علت و معلول پی می‌برد.

۴) فلاسفهٔ مسلمان، باورمندی انسان به امتناع اجتماع نقیضین را منوط به باور به برقراری رابطهٔ علیت در جهان می‌دانند.

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: فلسفهٔ دوازدهم ـ درس ۳

پاسخ خیلی تشریحی

از نظر فلاسفهٔ مسلمان، شناخت مصادیق علت و معلول در عالم طبیعت، با حس و تجربه صورت می‌پذیرد؛ اما در ماوراءطبیعت، حس و تجربه نمی‌تواند نقشی در این زمینه ایفا کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۲): اصل سنخیت، از نظر فلاسفهٔ مسلمان، عقلی است، اما در عالم طبیعت، شناخت این‌که کدام معلول هم‌سنخ کدام علت است، نیاز به حس و تجربه دارد. به عبارتی شناخت مصادیق سنخیت، تجربی است.

گزینهٔ (۳): از نظر هیوم، انسان نمی‌تواند به چنین رابطه‌ای پی ببرد، بلکه علیت، فقط در ذهن او تداعی می‌شود.

گزینهٔ (۴): عکس این مطلب درست است؛ یعنی باور به علیت، مبتنی بر امتناع اجتماع نقیضین است.

Telegram: @konkur_in

۱۴۰ دربارهٔ افلاطون می‌توان گفت: ..... .

۱) عبارت «مثال خیر» را برای صفاتی از خداوند استفاده کرد که نشان می‌دهد حقایق شبیه مثال خیر هستند، نه خودِ آن

۲) دمیورژ و مثال خیر، تفاوتی در مصداق ندارند و فقط محل کاربرد آن‌ها با یکدیگر تفاوت دارد

۳) از لفظ صانع و مثال خیر به عنوان خدایان یاد کرده تا با جامعهٔ خود ارتباط برقرار کند

۴) تلاش کرد صانع یا آفریدگار را در جایگاهی قرار دهد که هیچ موجودی به او نمی‌رسد

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: فلسفهٔ دوازدهم ـ درس ۵

درس Box

- **افلاطون**
  - علت: شرک‌آلودبودن فضای جامعه ← معلول: افلاطون تصمیم گرفت با دقت فلسفی بیشتری دربارهٔ خدا صحبت کند و به تدریج پندارها را اصلاح نماید.
  - او **ابداع‌کنندهٔ خداشناسی فلسفی** است.
  - خدا به نظر افلاطون
    - خدای معین با ویژگی‌های روشن ≠ چندخدایی در یونان
    - کار خدا هدف‌دار است و براساس حکمت و برای هدفی خاص صورت می‌گیرد.
    - خدا نوعی هستی است. ← تعریف منطبق بر ادیان الهی
    - درک خدا یک درک عقلی است نه حسی و تجربی.
    - گفتهٔ افلاطون
      - **نوعی از هستی** وجود دارد که پیوسته ثابت است.
      - نه می‌زاید و نه از میان می‌رود.
      - نه چیز دیگری را به خود راه می‌دهد و نه خود در چیز دیگری فرومی‌شود.
      - نه دیدنی است و نه از طریق حواس دریافتنی است.
      - قطعاً با تفکر و تعقل می‌توان به او دست یافت و از او بهره‌مند شد.
  - صفات خدا به نظر افلاطون
    - صفت ذات الهی
      - خداوند «مثال خیر» است.
      - همه‌چیز دارای حقیقت است، همان‌طور که روشنایی شبیه خورشید است، اما خود خورشید نیست.
      - خدا، «مثال خیر» است و حقایق «شبیه مثال خیر» است.
    - صفت فعل الهی
      - خداوند «صانع» و آفرینندهٔ اشیای عالم است.
      - نظم جهان از وجودی عاقل (صانع)، سرچشمه می‌گیرد.
      - گفتار افلاطون: یگانه سخنی که دربارهٔ نظم جهان و گردش آفتاب و ماه و ستارگان می‌توان گفت این است که کل جهان، زیر فرمان عقل قرار دارد.
  - اعتقاد افلاطون‌شناسان
    - «مثال خیر» و «صانع» (دمیورژ) نام‌های دیگر خداست.
      - فقط به ذات خدا اشاره دارد. ← همان خداست، اما در مرتبهٔ خلق جهان
      - علت نام‌بردن افلاطون از خدایان متعدد ← به معنای اعتقاد وی به چندخدایی نیست. / برای برقراری ارتباط با جامعهٔ آتن است که بسیار مشرک بودند.
    - افلاطون تلاش می‌کند خداوند را در جایگاهی قرار دهد که هیچ موجود دیگری نمی‌تواند به آن برسد. ← این مطلب خود، دلیلی برای واحدبودن خدا از نظر افلاطون است.
  - برهان نظمِ افلاطون (استدلال)
    - مقدمهٔ ۱: این جهان دارای نظم میان پدیده‌ها است.
    - مقدمهٔ ۲: هر نظم، نیازمند ناظمی حکیم است.
    - نتیجه (∴): جهان منظم را خدایی حکیم خلق کرده است.

Telegram: @konkur_in

فلسفه و منطق

پاسخ خیلی تشریحی ✔

افلاطون‌شناسان معتقدند که «مثال خیر» و «صانع» (دمیورژ) هر دو، نام‌های دیگر خداوند هستند. آنان می‌گویند دمیورژ، همان خداست، اما در مرتبهٔ خلق جهان، اما مثال خیر، فقط اشاره به ذات خداوند دارد. یعنی مصداق هر دو واژه همان «خداوند» است، ولی یکی برای اشاره به ذات خداوند و یکی برای صفات الهی به کار می‌رود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): «مثال خیر» اشاره به ذات الهی دارد، نه صفات الهی.

گزینهٔ (۳): عبارات مثال خیر و صانع به معنای خدایان نیست، بلکه نام‌های خدای یگانه است.

گزینهٔ (۴): افلاطون مثال خیر را در جایگاهی قرار داد که هیچ موجودی به آن نمی‌رسد، پس به نظر او خدا، یگانه است.

Telegram: @konkur_in

۱۴۱ **کدام عبارت دربارهٔ عقل و معانی و کاربردهای آن نزد فلاسفه، درست است؟**

۱) ارسطو با بیان کارکردهای نظری و عملی عقل، تصویر روشن‌تری از عقل ارائه کرد.

۲) هیوم باوری به نقش عقل در مسیر کسب شناخت نداشت و این‌گونه خود را از عقل‌گرایان جدا کرد.

۳) کنت، عقل فلسفی را نوعی تفکر انتزاعی صرف می‌دانست که توانایی ارتباط برقرار کردن با واقعیت را ندارد.

۴) در ابتدای دورهٔ اول حاکمیت کلیسا در اروپا، عقل توانست جایگاه برتری در جامعه نسبت به گذشته پیدا کند.

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: فلسفهٔ دوازدهم ـ درس ۷

درس Box

- **آگوست کنت**
  - فیلسوف تجربه‌گرای قرن نوزدهم
  - عقل فلسفی (عقل محض) و کار عقل در تأسیس فلسفه را کاملاً ذهنی خواند. ≠ واقعی
  - به نظر او
    - عقل محض، واقع‌نما نیست. (واقعیت را نشان نمی‌دهد.)
    - عقل تجربی، واقع‌نما است و به واقعیت دست می‌یابد و به «علم» می‌رسد.
- **دیدگاه آگوست کنت در میان فلاسفهٔ اروپایی گسترش یافت**
  - عقل محدود به امور تجربی و حسی شد.
  - اثبات اموری مانند ماوراءالطبیعه، روح و ... ناممکن شد.
  - رد و اثبات منطقی و عقلی به حوزهٔ ریاضیات محدود شد.

پاسخ خیلی تشریحی

کنت باور داشت که عقل فلسفی و کار عقل در تأسیس فلسفه، کاملاً ذهنی بوده است. این نظر یعنی فلاسفهٔ یونانی و قرون وسطایی، مشغول به نوعی تفکر انتزاعی محض بودند که این تفکر نمی‌توانسته است ارتباطی با دنیای واقعیت پیدا کند و به نوعی بی‌فایده بوده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): با بیان این‌که عقل ویژگی ذاتی و جدانشدنی انسان است، توانست تصویر روشن‌تری از عقل ارائه کند.

گزینهٔ (۲): هیوم تجربه را تنها راه رسیدن به دانش و معرفت می‌دانست، تجربه حاصل همکاری حس و عقل است و هم‌چنین هیچ فیلسوفی نمی‌تواند نقش عقل در راه رسیدن به شناخت را انکار کند. هیوم به عقل محض باور نداشت، اما عقل تجربی را می‌پذیرفت.

گزینهٔ (۴): در ابتدای رنسانس (نه در دورهٔ اول کلیسا)، عقل توانست جایگاه برتری پیدا کند و یگانه معیار درستی و نادرستی باشد.

Telegram: @konkur_in

۱۴۲ **اولین آگاهی‌های معقولِ انسان در کدام مرحله از مراحل رشد عقل به دست می‌آید؟**

۱) عقل بالملکه
۲) عقل بالفعل
۳) عقل بالمستفاد
۴) عقل هیولایی

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: فلسفهٔ دوازدهم - درس ۸

درس Box

مراحل عقل (به ترتیب)

- ۱) عقل بالقوه یا عقل هیولایی
  - انسان هیچ ادراک عقلی ندارد.
  - توانایی و استعداد درک دارد، اما به فعلیت نرسیده است.
- ۲) عقل بالملکه
  - زمانی است که ذهن شکل می‌گیرد.
  - عقل مفاهیم و قضایای بدیهی را درک می‌کند. (به فعلیت می‌رسد.)
    - **مثال**: امتناع اجتماع نقیضین (یک چیز نمی‌تواند هم باشد هم نباشد.)
  - انسان آمادگی دریافت علم را پیدا می‌کند.
- ۳) عقل بالفعل
  - عقل شکوفا شده و به فعلیت رسیده است.
  - با تمرین و تکرار، دانش‌هایی را کسب کرده است.
- ۴) عقل بالمستفاد
  - انسان به طوری بر دانش‌هایی که کسب کرده، مسلط است.
  - انسان از هر کدام از دانش‌های کسب‌شده که بخواهد استفاده می‌نماید.

پاسخ خیلی تشریحی

انسان در مرحلهٔ عقل بالملکه می‌تواند مفاهیم و قضایای بدیهی و نزدیک به بدیهی را درک کند، بنابراین اولین آگاهی‌های معقول در این مرحله به دست می‌آیند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۲): در این مرحله، عقل انسان با تمرین و تکرار به دانش‌هایی دست می‌یابد.

گزینهٔ (۳): در این مرحله، عقل انسان به آگاهی‌های خود تسلط می‌یابد و می‌تواند از آن‌ها استفاده کند.

گزینهٔ (۴): در این مرحله، عقل هیچ درکی از معقولات ندارد، ولی استعداد آن را دارد.

۱۴۳ **کدام گزینه بیانگر ویژگی شهود عقلی است که مورد اشارهٔ فارابی و ابن سینا می‌باشد؟**

۱) مختص مخلوق بلاواسطهٔ خدا است.

۲) واسطهٔ فیض خدا به عوالم دیگر است.

۳) واسطهٔ این شهود، فیض واصل‌شده از عقول است.

۴) بدون آن، درک مفاهیم کلی برای عقل انسان مقدور نیست.

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: فلسفهٔ دوازدهم ـ درس ۸

درس Box

نظر فیلسوفان مسلمان دربارهٔ عقل به عنوان موجود متعالی

- فلاسفهٔ مسلمان، روشن‌تر و دقیق‌تر از فیلسوفان یونان، مرتبه‌ای از موجودات را که حقیقت وجودشان مجرد از ماده است، اثبات کرده و نام آن مرتبه را عالم عقول گذاشتند.
- عالم عقول از نظر فارابی و ابن سینا
  - خدا
    - عقل اول است.
    - موجودی کاملاً روحانی و غیرمادی
  - عقول دیگر به ترتیب از عقل اول (خدا) به وجود آمده‌اند.
  - موجودات مجرد که فوق عالم طبیعت‌اند (عقول) و فیض خداوندی از طریق آن‌ها به عوالم دیگر می‌رسد، عالم عقول را تشکیل می‌دهد.
- عقل انسان از نظر فارابی و ابن سینا
  - به انسان توانمندی اندیشیدن می‌دهد.
  - پرتوی از همان عالم عقول است.
  - اگر تربیت شود و رشد کند،
    - می‌تواند استدلال کند.
    - می‌تواند شهود کند.
- عقـــل فعال
  - یکی از عقول عالم عقل است.
  - عامل فیض‌رسانی به عقل انسان‌ها است.
    - بهترین تعبیر برای نشان‌دادن رابطهٔ انسان و عقل فعال
  - تمام ادراک‌ها و دانش‌های انسان به سبب این عقل صورت می‌گیرد.
  - فیض‌رسانی و مددرسانی عقل فعال به انسان در باطن وجود انسان است و محسوس نیست.
  - با عالم طبیعت در ارتباط است و آن را تدبیر می‌کند.
- رابطهٔ عقل فعال با دستگاه ادراکی انسان از نظر فارابی
  - مقام و منزلت عقل فعال نسبت به انسان، مانند آفتاب است نسبت به چشم.
  - همان‌طور که آفتاب نوربخشی می‌کند تا چشم ببیند و بینا شود، عقل فعال هم نخست چیزی به قوهٔ عقل آدمی می‌رساند، به طوری که فعالیت عقلی ممکن شود و در نتیجه عقل شروع به فعالیت می‌کند.

پاسخ خیلی تشریحی

به نظر فارابی و ابن سینا، عقل انسان توانمندی اندیشیدن دارد، البته که پرتوی از عالم عقول است؛ یعنی اگر فیض‌رسانی عالم عقول نباشد، هیچ‌چیز برای عقل انسان قابل درک نیست. البته که اگر عقل انسان تربیت شود و رشد کند (به واسطهٔ فیض‌رسانی عقول) می‌تواند استدلال کند و به شهود برسد؛ یعنی عقل می‌تواند به واسطهٔ فیض‌رسانی عقول، شهود کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): مخلوق بی‌واسطهٔ خدا، عقل اول است که یکی از عقول متعالی است و ارتباطی به شهود عقلی ندارد.

گزینهٔ (۲): مربوط به عقول است، نه شهود عقلی.

گزینهٔ (۴): بدون فیض‌رسانی عقل فعال (عقل دهم)، انسان نمی‌تواند مفاهیم کلی را درک کند.

Telegram: @konkur_in

۱۴۴ کدام عبارت درست است؟

۱) معلم ثانی کوشید تا در کتاب «الجمع بین رأیی الحکیمین»، اختلافات میان دیدگاه‌های افلاطون و ارسطو را برطرف کند.

۲) واگذاشتن تعیین رئیس مدینهٔ فاضله به انتخاب مردم، با اوصافی که فارابی برای وی برمی‌شمارد، در تعارض است.

۳) ریشهٔ مخالفت با عقل در میان مسلمانان، رقابت میان برخی جریان‌های فکری با فیلسوفان بود.

۴) «مؤسس اولیهٔ» حکمت مشاء، مکتب فلسفی خود را مبتنی بر روش ارسطویی، پایه‌گذاری کرد.

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: فلسفهٔ دوازدهم ـ درس ۹

درس Box

رئیس مدینهٔ فاضله
- ویژگی‌ها:
  - ۱) روحی بزرگ و سرشتی عالی دارد.
  - ۲) به عالی‌ترین درجات تعقل رسیده است.
  - ۳) می‌تواند احکام و قوانین الهی را دریافت کند.
- رهبر جامعه کسی جز پیامبر خدا (ص) نیست. ← البته نبوت شرط ریاست نیست و ائمه (ع) هم می‌توانند این مقام را داشته باشند.
- علت: از آن‌جا که پیامبران و امامان اتصال پیوسته به عالم بالا دارند، ← معلول: جامعه را به درستی و در جهت نیل به سعادت حقیقی رهبری می‌کنند.

پاسخ خیلی تشریحی

فارابی، اتصال دائم به وحی را از شروط رئیس مدینهٔ فاضله می‌داند (شرط اصلی). چنین چیزی، برای مردم عادی قابل تشخیص نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): وی در این کتاب کوشید تا نقاط مشترک دیدگاه‌های این دو فیلسوف را جمع‌آوری کند.

گزینهٔ (۳): ریشهٔ این مخالفت در هر دو نوع آن، دغدغهٔ دینی و حراست از معارف اسلامی بود.

گزینهٔ (۴): این‌کار را فارابی انجام داد که مؤسس حکمت مشاء در میان مسلمانان بود؛ اما مؤسس اولیهٔ حکمت مشاء، خودِ ارسطو است.

Telegram: @konkur_in

۱۴۵ **اگر دیدگاه ملاصدرا در مورد وحدت وجود را بپذیریم، در مورد تنوع موجودات کدام گزینه درست است؟**

۱) در حقیقت تنوعی وجود ندارد و صرفاً توهم ادراکی بشر است.

۲) آن‌چنان که سایه نیز واقعاً وجود ندارد، تکثر هم حیث حقیقی ندارد.

۳) ماهیت‌ها هستند که باعث کثرت می‌شوند، وگرنه وجود هیچ‌گونه تکثر و تنوعی ندارد.

۴) همچون نور که از منشأ واحدی است، وجود نیز واحد است و تنوع از جهت شدت پرتوهای نور است.

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: فلسفهٔ دوازدهم ـ درس ۱۱

درس Box

- **وحدت حقیقت وجود**
  - چند قدم برای فهم وحدت حقیقت وجود
    - بنیان دوم فلسفهٔ صدرایی است که البته عرفا هم به آن اشاره کرده‌اند.
    - معنای حقیقت وجود
      - هستی یک حقیقت و یک واحد حقیقی می‌باشد.
      - آن‌چه از کثرت در جهان مشاهده می‌کنیم، دلیل بر وجودهای مختلف و متکثر نیست، بلکه معنای دیگری دارد.
    - ۱)
      - عرفا به وحدت حقیقت وجود معتقد بودند.
      - مصداق وحدت حقیقت وجود در میان عرفا:
        - که یکی هست و هیچ نیست جز او — وحده لا اله الا هو
        - عارفان با شهود عرفانی دریافتند که هستی یکی است و یک حقیقت است و کثرت‌های جهان اصالت ندارند.
        - عرفا نظرات خود را با تشبیه و تمثیل به دیگران می‌رساندند و کم‌تر از استدلال استفاده می‌کردند.
      - **مثال**
        - دریا و موج ← تمام موج‌ها همان دریا هستند.
        - شیء و سایه ← تمام سایه‌ها همان شیء هستند.
        - موجود و تصویر در آینه ← تمام تصاویر در آینه همان موجود هستند.
    - ۲)
      - ملاصدرا: خود عارف برجسته‌ای بود و وحدت را شهود کرده بود.
      - صدرای شیرازی می‌خواست حقیقت وحدت وجود را با برهان فلسفی اثبات کند.
      - اصالت وجود، کار ملاصدرا را برای اثبات فلسفی وحدت وجود ساده کرد.
    - ۳)
      - می‌دانیم که ماهیت، ویژگی ذاتی و منحصربه‌فرد هر شیء است.
      - مفهوم وجود میان همهٔ اشیا مشترک است.
      - به نظر ملاصدرا، حقیقت یکی بیش نیست و جایی برای تکثر واقعی در عالم نیست.
        - علت
          - وجود، مفهوم مشترک موجودات است.
          - \+
          - اصالت با وجود است.
  - چند نکتهٔ مهم دربارهٔ وحدت حقیقت وجود
    - به نظر ملاصدرا جایی برای تکثر واقعی در عالم نیست، اما تکثر ظاهری وجود دارد.
    - هر چه می‌بینیم خداست و تجلی اوست و غیر خدا نیست.
    - تجلی خدابودن همه‌چیز
      - در اشعار عرفانی
        - حُسن روی تو به یک جلوه که در آینه کرد (وحدت وجود)
        - این همه نقش در آیینهٔ اوهام انداخت
        - این همه عکسِ می و نقش نگارین که نمود
        - یک فروغ رخ ساقی است که در جام افتاد (تجلی خدا)
      - در آیات قرآن ← (هم او، هم اول است و هم آخر، هم ظاهر است و هم باطن و او به هر چیزی علیم است.)

Telegram: @konkur_in

مراتب‌داشتن وجود (تشکیک وجود)

- این اصل، تبیین تعدد و تکثر در عالم است.
- به نظر ملاصدرا، درست است که هستی یک حقیقت واحد است، اما این حقیقت واحد، دارای درجات مراتب و شدت و ضعف است.
- ما یک حقیقت واحد داریم، مانند «نور» که
  - در مرتبه‌ای قوی و در مرتبه‌ای ضعیف است.
  - نور قوی، نور است و نور ضعیف هم نور است.
  - تاریکی هم، همان نبودِ نور است.
- شدت و ضعف وجود، به خود وجود برمی‌گردد. ← منشأ تفاوت همان وجود است، چون چیزی جز وجود نیست.
- وجود حقیقت واحدی است، در تجلیات و ظهورهای خود دارای مراتبی می‌شود و هر مرتبه‌ای از وجود، به میزان درجهٔ وجودی خود، ظهور آن حقیقت واحد و یگانه است.
- مراتب وجود در اشعار:

در هزاران جام گوناگون، شرابی بیش نیست — گرچه بسیارند انجُم، آفتابی بیش نیست

گرچه برخیزد ز آب بحر، موج بی‌شمار — کثرت اندر موج باشد، لیک آبی بیش نیست

- چند نکتهٔ مهم
  - در فلسفهٔ صدرایی، «وجود» که محور فلسفهٔ مشائی بود و «نور» که اساس فلسفهٔ اشراقی، با هم یکی می‌شوند و یک معنا و هویت می‌یابند.
  - ترکیب «مراتب داشتن حقیقت وجود» و «وحدت حقیقت وجود» ← «وحدت در عین کثرت و کثرت در عین وحدت»

پاسخ خیلی تشریحی ✔

در دیدگاه ملاصدرا هر چند براساس وحدت وجود، هستی واحد است، ولی تنوع و تکثر موجودات که امری ظاهری است به خود وجود نسبت داده می‌شود، با این توضیح که وجود به نور و موجودات به پرتوهای نور تشبیه می‌شود و تنوع موجودات به جهت شدت و ضعف پرتوهای نوری است و به عبارتی وجود دارای مراتب است.

Telegram: @konkur_in

۱۴۶ اطلاعات جدول زیر، مربوط به یک کارگاه تولیدی است. با توجه به اطلاعات زیر، سود اقتصادی سالانهٔ این کارگاه تولیدی چند ریال است؟

تعداد محصول تولید و فروخته شده در طول یک سال	۲۰۰ واحد
ارزش هر یک از محصولات فروخته‌شده	۲۰,۰۰۰ ریال
هزینهٔ خرید مواد اولیهٔ مورد نیاز سالانه	$\frac{۱}{۵}$ حقوق سالیانهٔ کارمندان
تعداد کارمندان استخدام‌شده	۵
حقوق متوسط ماهانهٔ هر فرد	۲۰,۵۰۰ ریال
هزینهٔ آب، برق، گاز و اجارهٔ سالیانه	۲۵ درصد هزینهٔ خرید مواد اولیهٔ مورد نیاز سالانه
هزینهٔ فرصت (هزینهٔ پنهان) کارفرما برای شاغل‌شدن در یک شرکت دولتی، ماهیانه	۲۵,۵۰۰ ریال

۱) ۲,۴۵۰,۰۰۰
۲) ۲,۱۵۶,۵۰۰
۳) ۲,۲۵۲,۵۰۰
۴) ۲,۱۳۵,۵۰۰

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: درس‌های ۱ و ۳

درس Box

نکتهٔ درسی: سود و زیان

تعداد کل محصول فروخته‌شده × قیمت = درآمد

هزینه − درآمد = سود ⟺ هزینه − درآمد > ۰

هزینه − درآمد = زیان ⟺ هزینه − درآمد < ۰

اجاره یا خریداری ماشین‌آلات و سایر سرمایه‌های فیزیکی + اجاره یا خریداری محلی به عنوان مغازه = هزینه‌های مستقیم

هزینه‌های پرداخت قبوض و عوارض + هزینهٔ حمل و نقل + هزینهٔ استهلاک + هزینهٔ خرید مواد اولیه + حقوق یا دستمزد کارگران یا کارمندان + هزینهٔ پنهان = هزینهٔ فرصت = هزینه‌های غیرمستقیم

هزینه‌های مستقیم − درآمد = سود حسابداری

هزینه‌های غیرمستقیم (هزینهٔ فرصت) − سود حسابداری = هزینه‌های غیرمستقیم − (هزینه‌های مستقیم − درآمد) = سود اقتصادی

پاسخ خیلی تشریحی

درآمد سالانهٔ کارگاه تولیدی = ۲۰۰ × ۲۰,۰۰۰ = ۴,۰۰۰,۰۰۰ ریال

حقوق سالانهٔ کارمندان = ۵ × ۲۰,۵۰۰ × ۱۲ = ۱,۲۳۰,۰۰۰ ریال

هزینهٔ خرید مواد اولیهٔ مورد نیاز سالانه = $\frac{۱}{۵}$ × ۱,۲۳۰,۰۰۰ = ۲۴۶,۰۰۰ ریال

هزینهٔ آب، برق، گاز و اجارهٔ سالانه = $\frac{۲۵}{۱۰۰}$ × ۲۴۶,۰۰۰ = ۶۱,۵۰۰ ریال

هزینه‌های غیرمستقیم (هزینهٔ فرصت) عبارت است از درآمدی که فرد می‌توانست داشته باشد، اما از آن صرف نظر کرده است. در این سؤال فرد می‌توانست با شاغل‌شدن در یک شرکت دولتی درآمد کسب کند، ولی صرف نظر کرده است؛ در نتیجه خواهیم داشت:

هزینه‌های غیرمستقیم (هزینهٔ فرصت) سالانهٔ بنگاه = ۲۵,۵۰۰ × ۱۲ = ۳۰۶,۰۰۰ ریال

مجموع هزینه‌های سالانهٔ بنگاه با احتساب هزینهٔ فرصت = ۲۴۶,۰۰۰ + ۱,۲۳۰,۰۰۰ + ۶۱,۵۰۰ + ۳۰۶,۰۰۰ = ۱,۸۴۳,۵۰۰ ریال

سود اقتصادی سالانهٔ بنگاه = درآمد − مجموع هزینه‌های مستقیم و غیرمستقیم = ۴,۰۰۰,۰۰۰ − ۱,۸۴۳,۵۰۰ = ۲,۱۵۶,۵۰۰ ریال

Telegram: @konkur_in

۱۴۷ **هر یک از موارد زیر به ترتیب جزء کدام دسته از اشتباهات رایج در تصمیم‌گیری هستند؟**

الف) حمید برای تأمین هزینهٔ خرید یک گوشی تلفن همراه بسیار گران، زیر بار سنگین انواع بدهی رفته است!

ب) سحر واقعاً از آن فیلم خوشش نمی‌آمد، اما چون پول داده بود تا آخر فیلم را دید.

ج) حسام مطمئن است اگر پدرش که مغازهٔ الکتریکی دارد، به پیشنهاد او برای فروش آنلاین محصولات خود علاوه‌بر فروش حضوری، گوش کند، بهترین نتیجه را خواهد گرفت، اما پدرش موافقت نمی‌کند.

د) علی در یک مغازه، کفشی ۲۳۰ هزار تومانی که ۵۰ درصد تخفیف دارد را صرفاً به خاطر تخفیف آن، بر جنس ۱۱۵ هزار تومانی ترجیح داد.

۱) بی‌صبری زیاد ـ توجه به هزینه‌های هدررفته ـ چسبیدن به وضعیت فعلی ـ اثرگذاری حقه‌های فروش بر تصمیم‌گیری‌ها

۲) اعتمادبه‌نفس بیش از حد یا خودرأی‌بودن ـ توجه به هزینه‌های هدررفته ـ اثرگذاری حقه‌های فروش بر تصمیم‌گیری‌ها ـ چسبیدن به وضعیت فعلی

۳) بی‌صبری زیاد ـ اعتمادبه‌نفس بیش از حد یا خودرأی‌بودن ـ چسبیدن به وضعیت فعلی ـ بی‌صبری زیاد

۴) توجه به هزینه‌های هدررفته ـ توجه به هزینه‌های هدررفته ـ بی‌صبری زیاد ـ اثرگذاری حقه‌های فروش بر تصمیم‌گیری‌ها

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: درس ۳

درس Box

اشتباهات رایج در تصمیم‌گیری (عوامل رفتارهای غیرمنطقی)	مثال
۱) اثرگذاری حقه‌های فروش بر تصمیم‌گیری‌ها	ترجیح‌دادن کالایی ۱۶۰ هزار تومانی که ۵۰ درصد تخفیف دارد بر کالایی با قیمت ۸۰ هزار تومان ـ خرید صرفاً به دلیل حراج یا فروش ویژه
۲) توجه به هزینه‌های هدررفته	خوردن کامل غذایی که سفارش داده‌اید، ولی آن را دوست ندارید، صرفاً به دلیل پول پرداخت‌شده بابت آن غذا ـ رفتن به کلاس بی‌کیفیت، صرفاً به دلیل پرداخت کامل شهریهٔ آن
۳) بی‌صبری زیاد	سراغ کارهای کم‌ارزش آنی رفتن، به جای صبر در تحصیل و یادگیری و بهره‌مندی از منافع آتی آن ـ برای تأمین هزینه‌های مصرف فعلی، زیر بار سنگین انواع بدهی‌ها رفتن
۴) اعتمادبه‌نفس بیش از حد یا خودرأی‌بودن	خوش‌بینی زیاد دربارهٔ درآمد آینده و پس‌انداز کم‌تر برای نیازهای آتی ـ سرمایه‌گذاری در زمینه‌های پرخطر، بدون آمادگی لازم
۵) چسبیدن به وضعیت فعلی	چسبیدن به وضعیت فعلی و پرهیز از بررسی گزینه‌های جدید با رویکرد منطقی هزینه ـ فایده

پاسخ خیلی تشریحی

بررسی عبارت‌ها:

الف) بی‌صبری زیاد

ب) توجه به هزینه‌های هدررفته

ج) چسبیدن به وضعیت فعلی

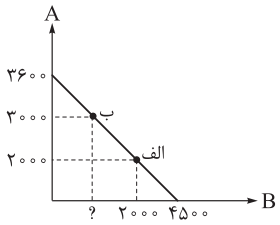
د) اثرگذاری حقه‌های فروش بر تصمیم‌گیری‌ها

Telegram: @konkur_in

۱۴۸ قید بودجهٔ فردی برای خرید دو کالای A و B مطابق شکل زیر است. اگر قیمت هر واحد از کالای B برابر با ۲۰,۰۰۰ تومان و قیمت هر واحد از کالای A برابر با ۲۵,۰۰۰ تومان باشد، آن‌گاه:

الف) هزینهٔ فرصت فرد برای خرید در نقطهٔ «الف» به جای نقطهٔ «ب»، چند ریال است؟

ب) چه تعداد کالای B در نقطهٔ «ب» خریداری می‌شود؟

۱) ۲۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ـ ۷۵۰

۲) ۲۵,۰۰۰,۰۰۰ ـ ۷۵۰

۳) ۲۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ـ ۶۵۰

۴) ۲۵,۰۰۰,۰۰۰ ـ ۶۵۰

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: درس ۳

پاسخ خیلی تشریحی

الف) در نقطهٔ «ب» ۳۰۰۰ واحد از کالای A و در نقطهٔ «الف» ۲۰۰۰ واحد از کالای A خریداری می‌شود.

بنابراین هزینهٔ فرصت خرید از نقطهٔ «ب» به جای نقطهٔ «الف»، ۱۰۰۰ واحد کالای A است $(۳۰۰۰-۲۰۰۰=۱۰۰۰)$ که از خرید آن صرف نظر شده است، اما در صورت سؤال ارزش هزینهٔ فرصت به ریال خواسته شده است؛ در نتیجه خواهیم داشت:

ارزش ریالی هزینهٔ فرصت =

ارزش ریالی هر واحد از کالایی که از خرید آن صرف نظر شده است. × تعداد (واحد) کالایی که از خرید آن صرف نظر شده است.

$= ۱۰۰۰ \times ۲۵,۰۰۰ = ۲۵,۰۰۰,۰۰۰$ تومان $= ۲۵۰,۰۰۰,۰۰۰$ ریال

ب) ابتدا باید بودجهٔ فرد را به دست بیاوریم. با توجه به محل برخورد خط قید بودجه با محور افقی متوجه می‌شویم، اگر فرد تمامی بودجهٔ خود را به خرید کالای B اختصاص دهد، می‌تواند ۴۵۰۰ واحد از این کالا را خریداری کند، با دانستن قیمت هر واحد از کالای B می‌توان به راحتی بودجهٔ فرد را محاسبه کرد، بنابراین خواهیم داشت:

بودجهٔ فرد $= ۲۰,۰۰۰ \times ۴۵۰۰ = ۹۰,۰۰۰,۰۰۰$ تومان

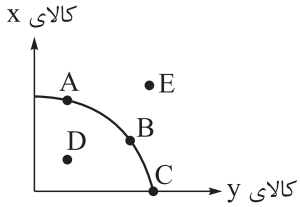
هر نقطه بر روی نمودار خط بودجه، نشان‌دهندهٔ مقدار کالای A و B است که فرد می‌تواند با بودجهٔ مشخص ۹۰ میلیون تومان بخرد، در نتیجه خواهیم داشت:

$$۹۰,۰۰۰,۰۰۰ = (۳۰۰۰ \times ۲۵,۰۰۰) + (x \times ۲۰,۰۰۰) \Rightarrow ۹۰,۰۰۰,۰۰۰ - ۷۵,۰۰۰,۰۰۰ = x \times ۲۰,۰۰۰$$

$$\Rightarrow x = \frac{۱۵,۰۰۰,۰۰۰}{۲۰,۰۰۰} = ۷۵۰$$ (تعداد کالای B خریداری‌شده در نقطهٔ «ب»)

Telegram: @konkur_in

۱۴۹ با توجه به منحنی مرز امکانات تولید زیر که مربوط به دو کالای x و y است، کدام‌یک از عبارات زیر صحیح هستند؟

الف) با افزایش منابع موجود برای تولید هر دو محصول از طریق یک فناوری جدید، می‌توان موقعیت تولید را از نقطهٔ D به نقطهٔ B انتقال داد.

ب) اگر نقطهٔ تولید بنگاه، نقطهٔ D باشد، آن‌گاه برای تولید در نقطهٔ A، باید منابع را از تولید کالای y به تولید کالای x اختصاص داد.

ج) هزینهٔ فرصت تولید در نقطهٔ B به جای تولید در نقطهٔ A، میزان کالای x است که از تولید آن صرف‌نظر شده است.

د) انتقال از نقطهٔ A به نقطهٔ C به معنای اختصاص همهٔ منابع برای تولید کالای y است.

۱) ب ـ ج ۲) الف ـ د ۳) الف ـ ج ۴) ج ـ د

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: درس‌های ٤ و ٨

پاسخ خیلی تشریحی

بررسی عبارات صورت سؤال:

الف) نادرست است؛ در نقطهٔ D بنگاه از همهٔ توانایی و امکانات خود استفاده نمی‌کند، بنابراین برای انتقال از نقطهٔ ناکارایی به نقطهٔ کارایی مانند A نیازی به به‌کارگیری یک فناوری جدید نیست.

ب) نادرست است؛ وقتی یک اقتصاد منابع غیرفعال دارد، به راحتی می‌تواند با استفاده از آن منابع غیرفعال، کالا و خدمات زیادی تولید کند. هم‌چنین وقتی یک اقتصاد منابع غیرفعال دارد، هیچ احتیاجی به انتقال منابع از تولید یک کالا به تولید کالای دیگری نیست.

ج) صحیح است.

د) صحیح است.

Telegram: @konkur_in

۱۵۰ با توجه به جدول زیر، به ترتیب:

ردیف	قیمت (به ریال)	تقاضا (به کیلو)	عرضه (به کیلو)
۱	۳۰۰	۱۰,۰۰۰	۰
۲	۷۰۰	۸۵۰۰	۲۰۰۰
۳	۱۱۰۰	۷۰۰۰	۴۰۰۰
۴	۱۵۰۰	۵۵۰۰	۵۵۰۰
۵	۱۹۰۰	۳۵۰۰	۷۰۰۰
۶	۲۳۰۰	۲۰۰۰	۸۵۰۰
۷	۲۷۰۰	۰	۱۰,۰۰۰

الف) در کدام سطح از قیمت، کمبود عرضه‌ای معادل ۳۰۰۰ کیلو داریم؟

ب) حداکثر پرداختی مصرف‌کنندگان در سطح قیمت ۱۹۰۰ ریال، چه‌قدر است؟

ج) در قیمت ۷۰۰ ریال، حداکثر درآمد تولیدکنندگان، چه‌قدر است؟

۱) الف) ردیف ۳/ ب) ۱۳,۳۰۰,۰۰۰ ریال/ ج) ۵۹,۵۰۰,۰۰۰

۲) الف) ردیف ۲/ ب) ۱۳,۳۰۰,۰۰۰ ریال/ ج) ۱,۴۰۰,۰۰۰

۳) الف) ردیف ۱/ ب) ۶,۶۵۰,۰۰۰ ریال/ ج) ۵۹,۵۰۰,۰۰۰

۴) الف) ردیف ۳/ ب) ۶,۶۵۰,۰۰۰ ریال/ ج) ۱,۴۰۰,۰۰۰

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: درس ۵

پاسخ خیلی تشریحی

الف) در سطح قیمت ۱۵۰۰ ریال که به ازای آن مقدار عرضه و تقاضا با هم برابرند، بازار به تعادل می‌رسد و در آن کمبود یا مازاد مشاهده نمی‌شود. بنابراین در ردیف ۴ برابری میان عرضه و تقاضا را داریم که به آن «قیمت و مقدار تعادلی» می‌گویند.

در سطوح قیمت‌های پایین‌تر از ۱۵۰۰ ریال (ردیف‌های ۱، ۲ و ۳) در بازار با مازاد تقاضا (کمبود عرضه) روبه‌رو می‌شویم.

کمبود عرضه در قیمت ۳۰۰ ریال = ۰ − ۱۰,۰۰۰ = ۱۰,۰۰۰ کیلو

کمبود عرضه در قیمت ۷۰۰ ریال = ۲۰۰۰ − ۸,۵۰۰ = ۶۵۰۰ کیلو

کمبود عرضه در قیمت ۱۱۰۰ ریال = ۴۰۰۰ − ۷,۰۰۰ = ۳۰۰۰ کیلو

ب) در سطح قیمت ۱۹۰۰ ریال، تولیدکنندگان ۷۰۰۰ کیلو از کالا را تولید کرده‌اند، در حالی که به دلیل گران‌بودن کالا، مصرف‌کنندگان تنها به میزان ۳۵۰۰ کیلو از کالا را تقاضا دارند، در نتیجه حداکثر پرداختی مصرف‌کنندگان در سطح قیمت ۱۹۰۰ ریال، برابر خواهد بود با:

۱۹۰۰ × ۳۵۰۰ = ۶,۶۵۰,۰۰۰ ریال

نکته «در قیمت‌های به غیر از قیمت تعادلی، برای محاسبهٔ حداکثر پرداختی مصرف‌کنندگان یا حداکثر درآمد تولیدکنندگان، باید قیمت مد نظر را در مقدار عرضه و تقاضا، هر کدام که کم‌تر بود، ضرب کنیم.»

ج) در سطح قیمت ۷۰۰ ریال، تقاضاکنندگان ۸۵۰۰ کیلو از کالا را تقاضا دارند در حالی که تولیدکنندگان تنها ۲۰۰۰ کیلو از کالا را تولید می‌کنند؛ در نتیجه حداکثر درآمد تولیدکنندگان در سطح قیمت ۷۰۰ ریال، برابر خواهد بود با:

۷۰۰ × ۲۰۰۰ = ۱,۴۰۰,۰۰۰ ریال

Telegram: @konkur_in

۱۵۱ صحیح (ص) یا غلط (غ) بودن عبارات زیر در خصوص انواع مالیات، در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

- **مالیات بر ارث که از اموال و دارایی‌های باقی‌ماندهٔ شخص فوت‌شده، دریافت می‌شود، مهم‌ترین نوع مالیات است.**
- **تعرفه‌های گمرکی یکی از انواع مالیات‌های غیرمستقیم هستند که برای حمایت از صنایع داخلی به کار گرفته می‌شوند.**
- **مالیات بر ارزش افزوده چند مرحله‌ای است و کالاها و خدمات واسطه‌ای نیز مشمول دریافت مالیات می‌شوند.**
- **وظیفهٔ قانونی پرداخت مالیات برمصرف، به عهدهٔ تولیدکنندگان و فروشندگان است، اگرچه نهایتاً توسط مصرف‌کنندهٔ نهایی پرداخت می‌شود.**

۱) غ ـ ص ـ غ ـ ص
۲) غ ـ ص ـ ص ـ غ
۳) ص ـ غ ـ غ ـ ص
۴) ص ـ غ ـ ص ـ غ

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: درس ۶

پاسخ خیلی تشریحی

بررسی عبارات صورت سؤال:

- غلط است؛ مالیات بر ارث، مهم‌ترین نوع مالیات بر دارایی است و مهم‌ترین نوع مالیات، مالیات بر درآمد اشخاص می‌باشد.
- صحیح است.
- غلط است؛ مالیات بر ارزش افزوده، چندمرحله‌ای است و در هر یک از مراحل تولید و تکمیل تا مصرف نهایی برحسب ارزش افزوده گرفته می‌شود. مالیات بر ارزش افزوده با ایجاد شفافیت، فرار مالیاتی را کاهش می‌دهد و از مالیات‌ستانی مضاعف جلوگیری می‌کند، چراکه مالیات پرداخت‌شدهٔ تولیدکنندگان قبلی از مالیات بر فروش بعدی کسر می‌شود. به عبارت دیگر، کالاها و خدمات واسطه‌ای از پرداخت مالیات معاف می‌شوند.
- صحیح است.

Telegram: @konkur_in

۱۵۲ **سه کشور A، B و C به تولید دو کالای پوشاک و محصولات غذایی می‌پردازند، با توجه به جدول زیر که دربردارندهٔ هزینهٔ تولید هر واحد از محصولات پوشاک و محصولات غذایی است و با فرض این‌که هر سه کشور به یک اندازه از نیروی کار، سرمایه و دانش فنی برخوردارند:**

کشور	پوشاک	محصولات غذایی
A	۵ دلار	۱۷ دلار
B	۱۲ دلار	۲۵ دلار
C	۹ دلار	۱۰ دلار

الف) به ترتیب کدام کشور در تولید محصولات غذایی و کدام کشور در تولید پوشاک مزیت مطلق دارد؟

ب) کدام گزینه در خصوص وضعیت تولید کالاها و مراوده‌های تجاری کشور B صحیح است؟

۱) الف) A ـ C/ ب) باید در تولید پوشاک متمرکز شود و محصولات غذایی مورد نیاز خود را از کشور C وارد کند.

۲) الف) A ـ C/ ب) باید در تولید محصولات غذایی متمرکز شود و پوشاک مورد نیاز خود را از کشور A وارد کند.

۳) الف) C ـ A/ ب) باید در تولید محصولات غذایی متمرکز شود و پوشاک مورد نیاز خود را از کشور A وارد کند.

۴) الف) C ـ A/ ب) باید در تولید پوشاک متمرکز شود و محصولات غذایی مورد نیاز خود را از کشور C وارد کند.

مشاوره در حل مسائل مزیت مطلق و نسبی به این نکته توجه داشته باشید:

- اگر اطلاعات جدول یا مسئله براساس هزینهٔ تولید کالاها باشد، کشوری که کالایی را با هزینهٔ کم‌تری تولید کند، در تولید آن کالا مزیت مطلق دارد.
- اگر اطلاعات جدول یا مسئله براساس میزان تولید کالاها باشد، کشوری که مقدار بیشتری از آن کالا را تولید کند، در تولید آن کالا مزیت مطلق دارد.
- اگر اطلاعات جدول یا مسئله براساس میزان هزینهٔ فرصت تولید کالاها باشد، کشوری که هزینهٔ فرصت کم‌تری در تولید آن کالا داشته باشد، در تولید آن کالا مزیت نسبی دارد.

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: درس ۷

پاسخ خیلی تشریحی

الف) هر کشوری که بتواند کالاها را با هزینهٔ تولید کم‌تری تولید کند، در تولید آن کالا مزیت مطلق دارد، بنابراین کشور C در تولید محصولات غذایی و کشور A در تولید پوشاک مزیت مطلق دارند.

ب) کشور B در تولید پوشاک و محصولات غذایی مزیت مطلق ندارد، اما در کشور خود در تولید پوشاک نسبت به محصولات غذایی مزیت نسبی دارد. بنابراین باید در تولید پوشاک متمرکز شود و محصولات غذایی مورد نیاز خود را از کشور C وارد کند. به عبارت دیگر، هزینهٔ فرصت تولید پوشاک در کشور B، کم‌تر از هزینهٔ فرصت تولید محصولات غذایی است و همین امر باعث می‌شود تا کشور B منابع کمیاب خود را بیشتر به تولید پوشاک، اختصاص دهد.

Telegram: @konkur_in

۱۵۳ **عبارات کدام گزینه در خصوص وضعیتی که «اقتصاد کشور در حالت رکود اقتصادی قرار دارد و سطح تولید کاهش و بیکاری افزایش می‌یابد.» صحیح است؟**

۱) بانک مرکزی سیاست پولی انقباضی یا همان کاهش حجم پول در گردش را به کار می‌گیرد.

۲) بانک مرکزی می‌تواند با خرید اوراق مشارکت در دست مردم به طور مستقیم نقدینگی را به جامعه تزریق کند.

۳) بانک مرکزی می‌تواند با فروش اوراق مشارکت به مردم به طور مستقیم از مقدار پول در دست مردم بکاهد و موجب رونق اقتصادی گردد.

۴) در این شرایط دولت ترجیح می‌دهد با افزایش واردات بازار را تنظیم کند و عرضهٔ کالاها و خدمات را افزایش دهد.

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: درس ۹

درس Box

به سیاست‌هایی که دولت از طریق بانک مرکزی برای «مدیریت حجم نقدینگی» و «حفظ ارزش پول» اعمال می‌کند، «سیاست‌های پولی» می‌گویند.

انواع سیاست‌های پولی	شرایط اخذ این سیاست توسط بانک مرکزی	روش اعمال این سیاست: سیاست بازار باز (فروش یا خرید اوراق مشارکت)
کاهش نقدینگی (حجم پول) در گردش (سیاست پولی انقباضی)	زمانی که اقتصاد کشور دچار تورم می‌شود، برای پیشگیری از افزایش قیمت‌ها یا کاهش سرعت آن	فروش اوراق مشارکت: بانک مرکزی می‌تواند با فروش اوراق مشارکت به مردم، به طور مستقیم از مقدار نقدینگی در دست مردم بکاهد.
افزایش نقدینگی (حجم پول) در گردش (سیاست پولی انبساطی)	در حالت رکود اقتصادی که سطح تولید کاهش و بیکاری افزایش می‌یابد.	خرید اوراق مشارکت: بانک مرکزی می‌تواند با خرید اوراق مشارکت در دست مردم، به طور مستقیم نقدینگی بیشتری به جامعه تزریق کند.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

در حالت رکود اقتصادی که سطح تولید کاهش و بیکاری افزایش می‌یابد، بانک مرکزی سیاست افزایش نقدینگی در گردش یا سیاست پولی انبساطی را به کار می‌گیرد. بانک مرکزی می‌تواند با خرید اوراق مشارکت در دست مردم به طور مستقیم نقدینگی را به جامعه تزریق کند.

Telegram: @konkur_in

۱۵۴ **کدام گزینه مبین پاسخ درست و کامل دو سؤال زیر است؟**

الف) برای عبور از مشکلات اقتصادی و آسیب‌هایی که در دوران کنونی، اقتصاد ملی ما را تهدید می‌کند، چه اقداماتی ضروری است؟

ب) در بخش اقتصادی قانون اساسی به کدام‌یک از موارد زیر اشاره نشده است؟

۱) الف) خودکفایی در تولید تمامی کالاها و خدمات مورد نیاز مردم/ ب) اقتصاد مردمی

۲) الف) خودباوری، تلاش و مجاهدت همه‌جانبه و فراگیر و قطع روابط اقتصادی با تمامی کشورها/ ب) عدالت اقتصادی

۳) الف) مقاوم‌سازی اقتصاد و مصونیت‌بخشی به آن در برابر فشارها و تکانه‌های خارجی/ ب) قطع ارتباط با کشورهای دیگر

۴) الف) رشد اقتصادی مثبت و توزیع عادلانهٔ درآمد و امکان اشتغال کامل تمام عوامل تولید/ ب) حقوق اقتصادی شهروندان

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: درس ۱۰

پاسخ خیلی تشریحی ✔

الف) برای عبور از مشکلات اقتصادی و آسیب‌هایی که در دوران کنونی، اقتصاد ملی ما را تهدید می‌کند، مقاوم‌سازی اقتصاد و مصونیت‌بخشی به آن در برابر فشارها و تکانه‌های خارجی، ضروری است.

ب) در بخش اقتصادی قانون اساسی، بر آموزه‌هایی همچون: اقتصاد مردمی، نفی سلطهٔ بیگانگان، استقلال اقتصادی، حقوق اقتصادی شهروندان و عدالت اقتصادی تأکید شده است.

Telegram: @konkur_in

۱۵۵ با توجه به اطلاعات جدول زیر:

ارزش پولی اسکناس‌ها	۵۸۰ واحد پولی
موجودی سپرده‌های دیداری	۱۲۰ واحد پولی
ارزش پولی چک‌پول‌ها	۱۶۰ واحد پولی
ارزش پولی مسکوکات در دست مردم	۲ برابر ارزش پولی اسکناس‌ها
مجموع موجودی حساب‌های پس‌انداز بلندمدت و سپرده‌های دیداری	۷۵۰ واحد پولی
موجودی حساب‌های پس‌انداز کوتاه‌مدت	$\frac{۱}{۳}$ موجودی حساب‌های پس‌انداز بلندمدت

الف) مقدار شبه‌پول در این جامعه چند واحد پولی است؟

ب) نقدینگی در این جامعه چند واحد پولی است؟

۱) الف) ۷۵۰/ ب) ۲۹۰۰
۲) الف) ۸۴۰/ ب) ۲۸۶۰
۳) الف) ۸۴۰/ ب) ۲۵۰۰
۴) الف) ۷۵۰/ ب) ۲۸۶۰

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: درس ۹

درس Box

چک‌پول + سپرده‌های دیداری (حساب‌های جاری) + اسکناس و مسکوکات = حجم پول

حساب‌های پس‌انداز بلندمدت + حساب‌های پس‌انداز کوتاه‌مدت = شبه‌پول

شبه‌پول + حجم پول = نقدینگی

پاسخ خیلی تشریحی ✔

چک‌پول‌ها + موجودی سپرده‌های دیداری + مسکوکات + اسکناس‌ها = حجم پول

واحد پولی ۲۰۲۰ = ۱۶۰ + ۱۲۰ + (۲ × ۵۸۰) + ۵۸۰ = حجم پول

واحد پولی ۷۵۰ = موجودی سپرده‌های دیداری + موجودی حساب‌های پس‌انداز بلندمدت

واحد پولی ۷۵۰ = ۱۲۰ + موجودی حساب‌های پس‌انداز بلندمدت

⇒ واحد پولی ۶۳۰ = ۱۲۰ − ۷۵۰ = موجودی حساب‌های پس‌انداز بلندمدت

موجودی حساب‌های پس‌انداز کوتاه‌مدت = $\frac{۱}{۳}$ × موجودی حساب‌های پس‌انداز بلندمدت

⇒ واحد پولی ۲۱۰ = $\frac{۱}{۳}$ × ۶۳۰ = موجودی حساب‌های پس‌انداز کوتاه‌مدت

واحد پولی ۸۴۰ = ۲۱۰ + ۶۳۰ = موجودی حساب‌های پس‌انداز کوتاه‌مدت + موجودی حساب‌های پس‌انداز بلندمدت = شبه‌پول

واحد پولی ۲۸۶۰ = ۸۴۰ + ۲۰۲۰ = شبه‌پول + حجم پول = نقدینگی

Telegram: @konkur_in

۱۵۶ کدام گزینه در رابطه با وضعیت توزیع درآمد در کشور فرضی «الف» نادرست است؟

سال	کشور «الف»		
	دهک اول	دهک پنجم	دهک دهم
۱۳۸۰	۸	۱۰	۳۲
۱۳۹۰	۹	۱۲	۲۷
۱۴۰۰	۱۰	۱۳	۲۵

۱) توزیع درآمد در سال ۱۴۰۰، عادلانه‌تر از سال ۱۳۹۰ می‌باشد.

۲) توزیع درآمد در سال ۱۴۰۰ در مقایسه با سال‌های دیگر ناعادلانه‌تر است.

۳) توزیع درآمد در کشور «الف»، در طی این سه سال رو به بهبود است.

۴) شاخص وضعیت توزیع درآمد در سال ۱۳۸۰ برابر با ۴ است.

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: درس ۱۱

پاسخ خیلی تشریحی ✔

با محاسبهٔ نسبت سهم دهک دهم به سهم دهک اول، شاخصی به دست می‌آید که برای مقایسهٔ وضعیت توزیع درآمد به کار می‌رود، هر چه این نسبت بیشتر باشد، توزیع درآمد در آن جامعه، نامناسب‌تر است.

$$\text{شاخص توزیع درآمد} = \frac{\text{سهم دهک دهم}}{\text{سهم دهک اول}}$$

$$\text{شاخص توزیع درآمد کشور «الف» در سال ۱۳۸۰} = \frac{۳۲}{۸} = ۴$$

$$\text{شاخص توزیع درآمد کشور «الف» در سال ۱۳۹۰} = \frac{۲۷}{۹} = ۳$$

$$\text{شاخص توزیع درآمد کشور «الف» در سال ۱۴۰۰} = \frac{۲۵}{۱۰} = ۲/۵$$

بررسی گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): صحیح است؛ توزیع درآمد در کشور «الف» در سال ۱۴۰۰، ۲/۵ و در سال ۱۳۹۰، ۳ می‌باشد. بنابراین وضعیت توزیع درآمد در سال ۱۴۰۰ عادلانه‌تر است.

گزینهٔ (۲): نادرست است؛ عدد شاخص توزیع درآمد در سال ۱۴۰۰ در مقایسه با سال‌های دیگر عددی کوچک‌تر است، بنابراین توزیع درآمد در این سال در مقایسه با سال‌های دیگر عادلانه‌تر است.

گزینهٔ (۳): صحیح است؛ اعداد مربوط به شاخص دهک‌ها در کشور «الف» (۴، ۳، ۲/۵) است که هر سال عددی کوچک‌تر می‌شود، بنابراین می‌توان نتیجه گرفت توزیع درآمد در کشور «الف»، در طی این سه سال رو به بهبود است.

گزینهٔ (۴): صحیح است؛

$$\text{شاخص توزیع درآمد کشور «الف» در سال ۱۳۸۰} = \frac{۳۲}{۸} = ۴$$

Telegram: @konkur_in

۱۵۷ مندرجات جدول زیر، مربوط به اطلاعات استخراجی از حساب‌های ملی یک کشور فرضی در سال جاری است. با توجه به داده‌های مذکور، تولید ناخالص ملی چند میلیون واحد پولی است؟

تولید ناخالص داخلی	۱۵۰ میلیون واحد پولی
تولید خارجیان مقیم کشور	۵۰ میلیون واحد پولی
تولید افراد کشور که در خارج اقامت دارند.	۳۵ میلیون واحد پولی

۱) ۱۳۵ ۲) ۱۰۵ ۳) ۱۵۰ ۴) ۱۲۵

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: درس ۱

پاسخ خیلی تشریحی

تولید ناخالص ملی = تولید ناخالص داخلی − تولید خارجیان مقیم کشور + تولید افراد کشور که در خارج ساکن هستند.

میلیون واحد پولی ۱۵۰ − ۵۰ + ۳۵ = ۱۳۵

Telegram: @konkur_in

۱۵۸ **فردی ۳ روز در هفته به صورت پاره‌وقت تدریس خصوصی دارد و ۱۵۰ هزار تومان در هفته به دست می‌آورد. او هر هفته ۷۰ هزار تومان برای خوراکی و سرگرمی خرج می‌کند و ۲۰ هزار تومان هم به خیریه می‌دهد. اخیراً این فرد به ورزش بسکتبال علاقه‌مند شده است. هزینهٔ ثبت‌نام در کلاس بسکتبال در یک ورزشگاه خصوصی ۷۸۰ هزار تومان است، با توجه به این اطلاعات:**

الف) این هدف از نظر زمان دستیابی، کوتاه‌مدت، میان‌مدت و یا بلندمدت است؟

ب) اگر این فرد به خرج‌کردن و پس‌اندازکردن معمولش ادامه بدهد، بعد از چند مدت خواهد توانست پول کافی پس‌انداز کند تا بتواند در کلاس ثبت‌نام کند؟

۱) کوتاه‌مدت ـ ۷ هفته
۲) میان‌مدت ـ ۱۳ هفته
۳) کوتاه‌مدت ـ ۱۳ هفته
۴) میان‌مدت ـ ۷ هفته

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: درس ۱۴

پاسخ خیلی تشریحی

زمان لازم برای رسیدن به اهداف کوتاه‌مدت کم‌تر از دو ماه است.

زمان لازم برای رسیدن به اهداف میان‌مدت از دو ماه تا سه سال است.

زمان لازم برای رسیدن به اهداف بلندمدت سه سال و یا بیشتر است.

این فرد ۱۵۰ هزار تومان در هفته به دست می‌آورد. او هر هفته ۷۰ هزار تومان برای خوراکی و سرگرمی خرج می‌کند و ۲۰ هزار تومان هم به خیریه می‌دهد.

مجموع مخارج یک هفته $= ۲۰ + ۷۰ = ۹۰$ هزار تومان

میزان پس‌انداز در طول یک هفته $= ۱۵۰ - ۹۰ = ۶۰$ هزار تومان

مدت‌زمان لازم برای پس‌انداز جهت ثبت‌نام در کلاس $= \frac{۷۸۰}{۶۰} = ۱۳$ هفته

بنابراین هدف مشخص‌شده در صورت سؤال یک هدف میان‌مدت است. (۱۳ هفته یک بازهٔ زمانی بیشتر از دو ماه و کم‌تر از سه سال است.)

Telegram: @konkur_in

۱۵۹ **کدام گزینه به ترتیب به یکی از معایب حساب‌های سپردهٔ سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت و یکی از مزایای حساب‌های سپردهٔ سرمایه‌گذاری بلندمدت اشاره می‌کند؟**

۱) نرخ سود این سپرده‌ها می‌تواند هم‌زمان با کاهش نرخ سود عمومی بانک‌ها کاهش یابد. ـ نرخ سود این سپرده‌ها تا پایان دورهٔ قرارداد تغییری نمی‌کند.

۲) برداشت پول مشمول جریمهٔ از دست رفتن بخشی از سود می‌شود. ـ این سپرده‌ها معمولاً با مقدار حداقلی پول مشمول بستن قرارداد و دریافت سود می‌گردند.

۳) اگر نرخ سود عمومی افزایش یابد، سود این حساب‌ها در حد توافق‌شده باقی می‌ماند. ـ می‌توان از خدمات بانکداری الکترونیک استفاده کرد.

۴) نرخ سود این سپرده‌ها تا پایان دورهٔ قرارداد تغییری نمی‌کند. ـ نرخ سود این سپرده‌ها می‌تواند هم‌زمان با افزایش نرخ سود عمومی بانک‌ها افزایش یابد.

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: درس ۱۴

درس Box

مزایای حساب‌های سپردهٔ سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت	معایب حساب‌های سپردهٔ سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت
پول به راحتی در دسترس است؛ مجبور نیستید پولتان را برای زمانی خاص در بانک قرار بدهید. می‌توانید پولتان را بدون هیچ جریمه‌ای برداشت کنید.	این حساب‌ها نرخ سود کم‌تری نسبت به حساب‌های دیگر پس‌انداز دارند.
نرخ سود این سپرده‌ها می‌تواند هم‌زمان با افزایش نرخ سود عمومی بانک‌ها افزایش یابد.	نرخ سود این سپرده‌ها می‌تواند هم‌زمان با کاهش نرخ سود عمومی بانک‌ها کاهش یابد.
می‌توان با مقدار خیلی کمی پول، این حساب‌ها را باز نمود.	
می‌توان از خدمات بانکداری الکترونیک استفاده کرد.	

مزایای حساب‌های سپردهٔ سرمایه‌گذاری بلندمدت	معایب حساب‌های سپردهٔ سرمایه‌گذاری بلندمدت
این سپرده‌ها سود بالاتری دریافت می‌کنند.	پول به راحتی در دسترس نیست و باید تا پایان دورهٔ مشخص‌شده آن را در حساب حفظ کرد. برداشت پول مشمول جریمهٔ از دست رفتن بخشی از سود می‌شود!
نرخ سود این سپرده‌ها تا پایان دورهٔ قرارداد تغییری نمی‌کند.	اگر نرخ سود عمومی افزایش یابد، سود این حساب‌ها در حد توافق‌شده باقی می‌ماند!
	معمولاً مقدار حداقلی باید در این حساب‌ها باشد تا مشمول بستن قرارداد و دریافت سود گردد.

پاسخ خیلی تشریحی

بررسی گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): عیب سپردهٔ سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت ـ مزیت سپردهٔ سرمایه‌گذاری بلندمدت

گزینهٔ (۲): عیب سپردهٔ سرمایه‌گذاری بلندمدت ـ عیب سپردهٔ سرمایه‌گذاری بلندمدت

گزینهٔ (۳): عیب سپردهٔ سرمایه‌گذاری بلندمدت ـ مزیت سپردهٔ سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت

گزینهٔ (۴): مزیت سپردهٔ سرمایه‌گذاری بلندمدت ـ مزیت سپردهٔ سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت

Telegram: @konkur_in

۱۶۰ **فردی ۴۰۰ میلیون تومان پس از پرداخت واجبات مالی خود در انتهای سال در اختیار دارد. او ۴۰۰۰ ورقهٔ سهام خرید و در پایان سال همهٔ سهام خود را به مبلغ ۹۰۰ میلیون تومان فروخته است. درآمد او فقط از طریق سرمایه‌گذاری در بازار بورس به دست آمده است. با توجه به این اطلاعات:**

الف) قیمت اسمی هر سهم چند تومان است؟

ب) قیمت بازاری هر سهم چند تومان است؟

ج) اگر خمس سالیانهٔ پرداختی فرد برابر با ۶۰ میلیون تومان باشد، آن‌گاه هزینه‌های سالیانهٔ این فرد برابر با چند میلیون تومان است؟

۱) الف) ۱۲۵,۰۰۰ / ب) ۲۲۵,۰۰۰ / ج) ۱۵۰
۲) الف) ۱۲۵,۰۰۰ / ب) ۲۶۰,۰۰۰ / ج) ۲۰۰
۳) الف) ۱۰۰,۰۰۰ / ب) ۲۲۵,۰۰۰ / ج) ۲۰۰
۴) الف) ۱۰۰,۰۰۰ / ب) ۲۶۰,۰۰۰ / ج) ۱۵۰

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: درس‌های ۱۲ و ۱۴

درس Box

فرمول‌های مهم محاسبهٔ قیمت اسمی و ثانویهٔ سهام:

$$\text{ارزش اسمی (قیمت اولیهٔ) هر سهم} = \frac{\text{ارزش کل سهام خریداری‌شده توسط فرد}}{\text{تعداد سهم خریداری‌شده}}$$

$$\text{ارزش بازاری (قیمت ثانویهٔ) هر سهم} = \frac{\text{ارزش کل سهام فروخته‌شده توسط فرد}}{\text{تعداد سهم فروخته‌شده}}$$

$$\text{سود دریافتی فرد} = \text{تعداد سهام خریداری‌شده توسط فرد} \times (\text{ارزش اسمی هر سهم} - \text{ارزش ثانویهٔ هر سهم})$$

$$\text{خمس پرداختی} = \frac{۱}{۵} \times (\text{اقلام مصرفی که خریده ولی از آن استفاده نکرده است.} + \text{مبلغی که برای فرد پس از کسر مخارج در پایان سال باقی مانده است.})$$

پاسخ خیلی تشریحی

الف)

$$\text{ارزش اسمی هر سهم} = \frac{\text{ارزش کل سهام خریداری‌شده توسط فرد}}{\text{تعداد سهم خریداری‌شده}} = \frac{۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰}{۴۰۰۰} = ۱۰۰,۰۰۰ \text{ تومان}$$

ب)

$$\text{ارزش بازاری هر سهم} = \frac{\text{ارزش کل سهام فروخته‌شده توسط فرد در پایان سال}}{\text{تعداد سهم فروخته‌شده}} = \frac{۹۰۰,۰۰۰,۰۰۰}{۴۰۰۰} = ۲۲۵,۰۰۰ \text{ تومان}$$

ج) میزان سود فرد در پایان سال برابر با ۵۰۰ میلیون تومان است $(۹۰۰ - ۴۰۰ = ۵۰۰)$ که پس از کسر مخارج، به آن خمس تعلق می‌گیرد، در نتیجه برای به دست آوردن مخارج سالیانهٔ فرد خواهیم داشت:

$$\frac{۱}{۵}(۵۰۰ - x) = ۶۰ \Rightarrow ۳۰۰ = ۵۰۰ - x \Rightarrow x = ۵۰۰ - ۳۰۰ = ۲۰۰ \text{ میلیون تومان}$$

Telegram: @konkur_in